



„VAS MEGYEI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM 2014-2020” C. PROJEKT

FOGLALKOZTATÁSI HELYZETELEMZÉS

TOP-5.1.1-15-VS1-2016-00001

2017. január 5.

Tartalom

1.	Bevezető.....	6
1.1.	A foglalkoztatási helyzetelemzés háttere és célja.....	6
1.2.	Módszertan	6
2.	Az elemzés földrajzi területének bemutatása.....	8
3.	Helyzetfeltárás.....	9
3.1.	Általános gazdasági-társadalmi helyzetkép.....	9
3.1.1.	Társadalmi jellemzők.....	9
3.1.2.	Általános gazdasági jellemzők	12
3.2.	Munkaerőpiaci helyzetkép	19
3.2.1.	Gazdasági aktivitás	19
3.2.2.	Munkanélküliségi tendenciák.....	20
3.2.3.	Keresleti-kínálati viszonyok ágazatonként	28
3.2.4.	A vállalkozói igényfelmérés és munkaerő-tartalék felmérés eredményei	35
3.2.5.	Közfoglalkoztatás.....	41
3.3.	Szakképzési rendszer bemutatása.....	45
3.3.1.	A szakképzési rendszer főbb változásai az elmúlt időszakban	45
3.3.2.	A szakképzés meghatározó szereplői Vas megyében.....	46
3.3.3.	A szakképzés helyzete Vas megyében: folyamatok és megállapítások.....	47
3.3.4.	Szakmaszerkezeti javaslat	50
3.4.	Gazdaságfejlesztési irányok, várható beruházások és azok foglalkoztatási hatásai	52
3.4.1.	Fő kitörési pontok és kihívások	52
3.4.2.	Stratégiai célrendszer	53
3.4.3.	Ismert beruházások	54
3.5.	Gyermekellátási szolgáltatások helyzete.....	56
3.5.1.	A 0-5 éves korosztály bemutatása.....	56
3.5.2.	Bölcsődei ellátás	57
3.5.3.	Óvodai feladatellátás.....	58
3.5.4.	Családi napközik a paktumterületen	58
3.5.5.	Fejlesztési lehetőségek.....	59
4.	Helyzetelemzés.....	61
5.	Helyzetértékelés.....	63
	Mellékletek:.....	66
1.	melléklet: Az Észak-vasi Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés	66
2.	Az Észak-vasi Paktum számára készült munkaerő-tartalék felmérés.....	67

3.	melléklet: A Dél-Vasi Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés	68
4.	melléklet: A Dél-Vasi Paktum számára készült munkaerő-tartalék felmérés	69
5.	melléklet: : A Vas megyei Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés.....	70

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A Vas megyében lévő paktumok földrajzi területének térszerkezete (2014)	8
2. táblázat: A 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettsége (2001, 2011)	12
3. táblázat: Vas megye GDP adatai (2010-2013)	14
4. táblázat: A regisztrált és működő vállalkozások létszám-kategóriánkénti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben	16
5. táblázat: A működő vállalkozások ágazati megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben (2013)	18
6. táblázat: A népesség gazdasági aktivitása Vas megyében és a Paktumtérségben (2011)	19
7. táblázat: Az álláskereső iskolai végzettség szerinti megoszlása a helyi paktumok területén (2016. szeptember)	22
8. táblázat: Az álláskereső iskolai végzettség szerinti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben (2010 – 2016. 3. negyedév)	23
9. táblázat: Az álláskereső foglalkozási csoportba való besorolás szerinti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben (2016. 3. negyedév)	24
10. táblázat: Az álláskereső számának korcsoportonkénti megoszlása a helyi paktumok területén (2015. 3. negyedév)	25
11. táblázat: Az álláskereső megoszlása a folyamatos regisztráció hossza szerint Vas megyében és a Paktumtérségben (2010-2016. szeptember)	27
12. táblázat: A munkáltatók által bejelentett új álláshelyek száma (2016. január-szeptember).....	30
13. táblázat: Az álláskereső megoszlása nemzetgazdasági áganként (2016. január-szeptember)	32
14. táblázat: A munkaerő kereslet-kínálat alakulása nemzetgazdasági áganként (2016. január-szeptember)	35
15. táblázat: A projekt célcsoportjai létszámának összegzése	38
16. táblázat: Szakmaszerkezeti javaslat az iskolai rendszerű képzés szakképesítéseire (félkövérrel a hiányszakmák)	50
17. táblázat: Szakmaszerkezeti javaslat a szakközépiskolai ágazatokra.....	51
18. táblázat: Kapacitásbővítő felhívás keretében nyertes GINOP pályázatok helyi paktumonként (2016. november).....	55
19. táblázat: Az állandó népesség és ezen belül a 0-5 éves korosztály számának alakulása Vas megyében és a paktumterületen (2014).....	57
20. táblázat: Foglalkoztatási szempontú SWOT-elemzés.....	61

Ábrajegyzék

1. ábra: A foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozásának módszertana	7
2. ábra: A lakónépesség változása a 2001-2014 közötti időszakban.....	10
3. ábra: Az állandó népesség korcsoportos megoszlása a 2001-2014 közötti időszakban	11
4. ábra: A GDP változása a Nyugat-dunántúli régió megyéiben (2001-2014, millió Ft).....	13
5. ábra: Az egy főre jutó GDP változása a Nyugat-dunántúli régió megyéiben (2001-2014, mFt)	13
6. ábra: Az 1 főre jutó GDP alakulása Vas megyében (2001-2014, eFt és %).....	14
7. ábra: A működő vállalkozások gazdasági szerkezete 2013-ban	19
8. ábra: A népesség gazdasági aktivitásának megoszlása az egyes helyi paktumok területén (2011) .	20
9. ábra: Az álláskeresők számának alakulása nemek szerinti megoszlásban (2010-2016. 3. negyedév)	21
.....	21
10. ábra: Az álláskeresők korcsoportonkénti megoszlása (2016. szeptember)	25
11. ábra: Az egyes korcsoportok részesedésének összehasonlítása a helyi paktumok területén (2015. 3. negyedév)	26
12. ábra: Az egyes korcsoportok számának alakulása Vas megyében és a Paktumtérségben (2010. - 2015. 3. negyedév)	26
13. ábra: Az álláskeresők megoszlása a folyamatos regisztráció hossza szerint a helyi paktumok területén (2016. szeptember)	27
14. ábra: Az álláskeresők megoszlása az ellátás típusa szerint a paktumok területén (2016. szeptember)	28
15. ábra: A munkáltatók által bejelentett álláshelyek megoszlása a helyi paktumok között (2016. január-szeptember).....	29
16. ábra: A regisztrált álláskeresők megoszlása a helyi paktumok között (2016. szeptember).....	31
17. ábra: A munkaerő-kereslet és -kínálat összefüggései (2016. január-szeptember).....	33
18. ábra: A közfoglalkoztatottak havi átlagos számának alakulása a helyi paktumok területén (2016. január-szeptember).....	42
19. ábra: A közfoglalkoztatottak átlagos számának alakulása nemenként a helyi paktumok területén (2016. január-szeptember átlaga)	43
20. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása korcsoportonként (2016. január – szeptember)	43
.....	43
21. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása iskolai végzettség szerint Vas megyében (belső kör) és a Paktumtérségben (külső kör) (2016. január – szeptember).....	44
22. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása Vas megyében és a Paktumtérségben (2013. – 2016. január-október)	45
23. ábra: A szakképzési rendszer átalakítása 2016. szeptember 1-től.....	46
24. ábra: A feladatellátási helyek számának változása a középfokú oktatásban (2001-2014)	47
25. ábra: A tanulói létszám adatok változása a középfokú oktatásban (2001-2014).....	48
26. ábra: A hátrányos helyzetű tanulók száma az iskolai rendszerű szakképzésben (2001-2014)	48
27. ábra: A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere	54
28. ábra: Kapacitásbővítő felhívás keretében elnyert GINOP-támogatások helyi paktumonként	56
29. ábra: A működő bölcsődei férőhelyek és a bölcsődébe beírt gyermekek számának alakulása Vas megyében és a paktumterületen (2010 - 2014).....	58
30. ábra: Az óvodai férőhelyek és az óvodába beírt gyermekek számának alakulása (2010 - 2014)....	58
31. ábra: A családi napközik alakulása a térségben (2010 - 2014).....	59

1. Bevezető

1.1. A foglalkoztatási helyzetelemzés háttere és célja

Vas Megye Önkormányzata a Vas Megyei Kormányhivatallal és a Szombathelyi Képző Központ Nonprofit Kft.-vel együttműködve kívánja megvalósítani a Vas Megyei Foglalkoztatási Paktumot azzal a céllal, hogy támogassa a megyei szintű foglalkoztatásösztönző folyamatokat, elősegítve ezzel a szakképzett munkaerő helyben maradását. A projekt megvalósításához több szakmai dokumentum kidolgozására van szükség, ezek közül az egyik az ún. foglalkoztatási stratégia, amely megalapozza a projekt szakmai koncepcióját és vezérfonalát. A stratégiát megalapozó jelen dokumentum, a helyzetelemzés részletesen kitér a paktum által lefedett terület (továbbiakban: paktumtér) társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci helyzetének bemutatására, a kritikus pontok azonosítására, a felmerülő problémák okainak elemzésére.

Az elemzés célja egy átfogó helyzetkép bemutatása annak érdekében, hogy a kidolgozandó stratégia egyértelműen az érintett terület adottságaira épüljön, és testreszabott válaszokat tudjon adni a megjelenő kihívásokra.

A foglalkoztatási helyzetelemzés az alábbi fő fejezetekből áll:

- a paktumtér földrajzi területének bemutatása, ami egyfelől az elemzés alapját adja, másfelől lehetővé teszi a megye területén található egyéb paktumok megjelenítését is – ez a paktumok közötti szinergia miatt különösen fontos;
- a helyzetfeltárás címet viselő fejezet a rendelkezésre álló és különböző módokon összegyűjtött adatokra, információkra építve egy átfogó képet nyújt a paktumtér jelenlegi társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási helyzetéről;
- a helyzetelemzés egy SWOT-analízist foglal magába, amely számba veszi a paktumtér erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit foglalkoztatási szempontból;
- a helyzetértékelés a paktumtér helyzetének összegzése, feltárva a legfontosabb adottságokat és kihívásokat, amelyekre a stratégiában fókuszálni kell.

1.2. Módszertan

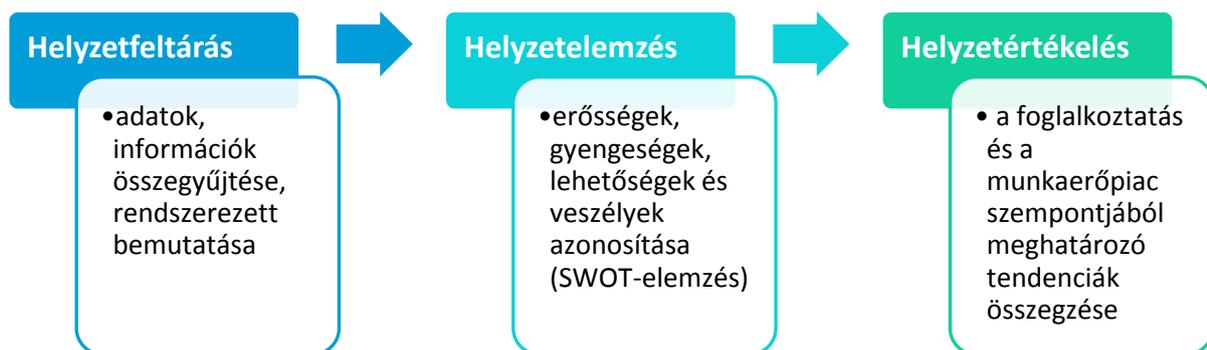
A foglalkoztatási helyzetelemzés a különböző forrásokból származó primer és szekunder adatokra, információkra épül.

1. Szekunder adatelemzés: az általános társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási helyzet bemutatásához elengedhetetlen bizonyos statisztikai adatok összegyűjtése. Az adatok egy része nyilvános, közhiteles forrásból elérhető (pl. KSH, Belügyminisztérium közfoglalkoztatási adatbázisa, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, fejlesztési információk a palyazat.gov.hu honlapról), más része kizárólag bizonyos szereplőknél érhető el (pl. Vas Megyei Kormányhivatal).
2. Igényfelmérés: a megyei és a helyi paktumok előkészítése során eltérő módszerekkel több igényfelmérés történt különböző célcsoportok körében – ezeknek az eredményeit beépítjük a helyzetelemzés releváns fejezeteibe:
 - a megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása során készült egy kérdőíves felmérés valamennyi érintett települési önkormányzat megkeresésével;

- a partnerségépítő rendezvények keretében megszervezett partnertalálkozókkal összefüggésben kérdőíves felmérést folytattak le a munkáltatók körében, továbbá a workshopokon is felszínre kerültek releváns információk;
 - a helyi paktumok előkészítése során is történt igényfelmérés kisebb térségre vonatkozóan.
3. Dokumentumelemzés: a helyzetelemzés kidolgozásának elemi részét képezi a releváns dokumentumok beható tanulmányozása és az abban foglaltak legalább közvetett megjelenítése az elemzésben. Ezek egyfelől szakpolitikai dokumentumok (pl. jogszabályok, módszertani útmutatók, ágazati stratégiák), másfelől megyei szintű koncepciók, stratégiák és egyéb dokumentumok.

A vizsgálatot alapvetően a paktumtérseg egészére végezzük el. Azokon a tématerületeken, amelyek esetében szakmailag indokolt, és az adatok elérhetőek települési szintre is, a helyi paktumok adatait külön elemezzük – mindez támpontot jelent a térbeli különbségek feltárásához, a megyei és a helyi paktumok közötti szinergia megteremtéséhez és a megvalósítás során a területi súlypontok azonosításához.

1. ábra: A foglalkoztatási helyzetelemzés kidolgozásának módszertana



A helyzetelemzés során kiindulásként felhasználtuk a „Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum 2014-2020” c. projekt megvalósíthatósági tanulmányát, az abban szereplő adatokat és információkat aktualizáltuk, más területi felosztásban (helyi paktumonként) értelmeztük, illetve számos olyan témakörrel egészítettük ki (pl. munkaerő-kereslet- és -kínálat, szakképzés, beruházások, gyermekellátási szolgáltatások stb.), amelyek meghatározóak a foglalkoztatási stratégia kidolgozása szempontjából.

2. Az elemzés földrajzi területének bemutatása

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum a megye területére terjed ki, kivéve Szombathely megyei jogú város és járás paktumterületét. A megyében összesen 3 helyi paktum szerveződött meg:

- a már említett Szombathely és Járása Paktum,
- a Celldömölki, a Kőszegi és a Sárvári járást magába foglaló ún. Észak-vasi Paktum, valamint
- a Körmenyi, a Szentgotthárdi és a Vasvári járást tömörítő Dél-Vasi Paktum.

Az elemzés kiindulási pontjaként itt kívánjuk rögzíteni, hogy a megyei paktumterületre vonatkozó foglalkoztatási stratégia kidolgozásához szükséges elemzést kiterjesztjük a megye teljes területére abból a megfontolásból, hogy a megye gazdasági-társadalmi erejének túlnyomó része Szombathely és járása területére koncentrálódik, ennek okán a térség figyelmen kívül hagyása jelentős pontatlanságokhoz vezethet, amely téves következtetésekre adhat okot. Az erre alapozó stratégia már a paktum hivatalos területére fog koncentrálni.

A megye területe összesen 3.336 km², ebből 644 km² a Szombathely és járása paktumterület, 2.692 km² a két helyi paktumot (és egyben a megyei szintű paktumot) magába foglaló térség. A 216 települést alkotó megyében mindössze 5,5%-os arányú a városi ranggal rendelkező település, amelyekben a megye lakosainak 60%-a él.

1. táblázat: A Vas megyében lévő paktumok földrajzi területének térszerkezete (2014)

Paktum neve	Városok száma	Községek száma	Városok lakónépessége	Községek lakónépessége	Összesen
Szombathely Megyei Jogú Város és járása paktum	2	38	80 877	29 515	110 392
Észak-vasi paktum	7	84	49 244	39 128	88 372
Dél-Vasi paktum	4	81	25 765	29 088	54 853
Megye összesen	13	203	155 886	97 731	253 617

Forrás: TeIR – KSH

Mivel a három helyi paktum és a megyei paktum lényegében egyazon területre és ugyanarra a célcsoportra fókuszál, így kiemelten fontos a tervezett tevékenységek összehangolása, a magasabb szintű gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési célok elérése szempontjából. Ennek érdekében zajlik a feladatok felosztása a megyei és a helyi paktumok között.

3. Helyzetfeltárás

3.1. Általános gazdasági-társadalmi helyzetkép

3.1.1. Társadalmi jellemzők

Egy adott terület demográfiai folyamatainak ismerete az egyik legmeghatározóbb tényezőnek számít a munkaerő-potenciál megismerése során, ezért az átfogó elemzéshez mindenképp szükséges a népesség meghatározott szempontok szerinti bemutatása.

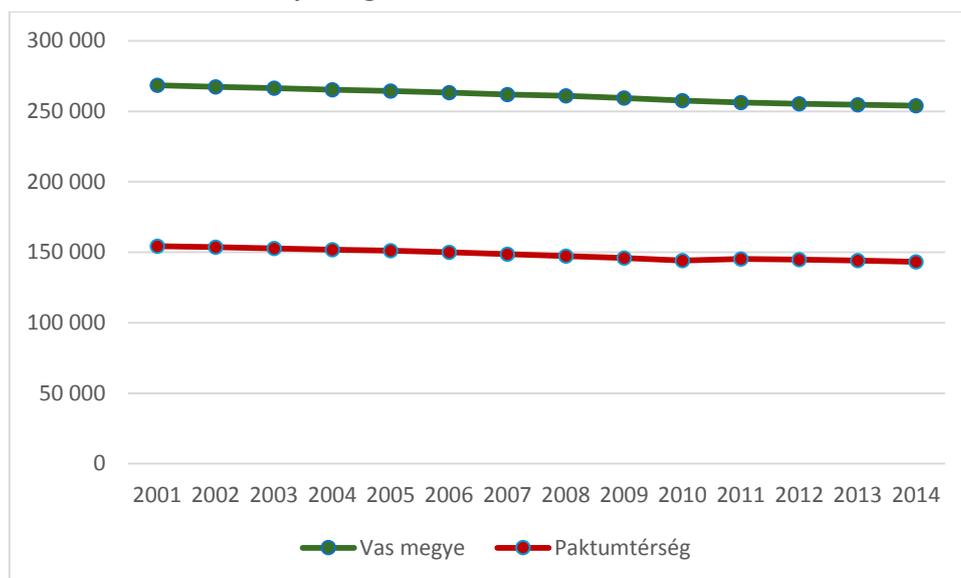
3.1.1.1. *A népességszám változása*

Vas megyében a lakónépesség száma 253 997 fő volt 2014-ben, az állandó népesség 256 427 fő. A két helyi paktumot lefedő paktumtérképben ezek az értékek 143 225 fő, illetve 145 231 fő. A lakosság 30,2%-a a megyében egyetlen megyei jogú városi ranggal rendelkező Szombathelyen él, s ha a Szombathelyi járás lakosságát is hozzávesszük (mint a várost és a járást magába foglaló megyei jogú paktumtérseget), akkor az érték 43%, tehát a megyei paktum térképére a megye lakosainak 57%-a jut. A megye lakosainak 48,4%-a férfi és 51,6% nő, míg a paktumtérképben a nemek közötti arány 48,7%-51,3%.

A terület népessége enyhén, de folyamatosan csökkent az elmúlt 15 év alatt (megyei szinten mintegy 5,5%-kal, illetve 14.594 fővel; a paktumtérképben 9,3%-kal és 11.060 fővel), melynek okai a következők:

- Az első gyermekvállalás időpontjának időbeli elhalasztása és a gyermekvállalási hajlandóság mérséklődésének következtében az élve születések száma csökken, elmarad a halálozások számától, ezáltal természetes fogyás tapasztalható.
- A nyugati országrészt különösen érinti a területről való elvándorlás, elsősorban a fiatalabb, képzettebb csoportok körében. A vándorlás iránya elsősorban külföld (Ausztria, Németország stb.), de a megyén belüli fejletlenebb térségek (két helyi paktum területe) lakosainak körében gyakori a Szombathely és agglomerációja felé való mozgás is. Érdekes jelenség, hogy 2010-ről 2011-re látványos (mintegy 3 000 fős) csökkenést élt meg a megyei jogú város, mely fogyást azóta sem sikerült „visszaszerezni”.

2. ábra: A lakónépesség változása a 2001-2014 közötti időszakban



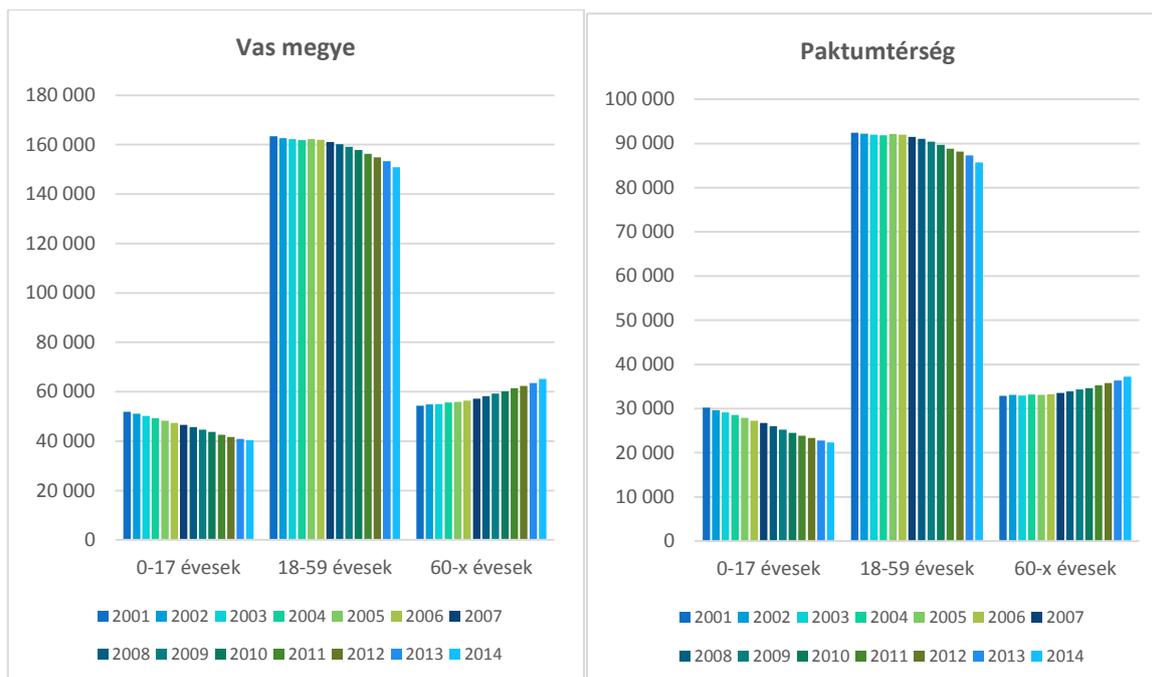
Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A népességben belül 2001. és 2011. között kétharmadával nőtt a roma népesség aránya (ez nem feltétlenül jelent ténylegesen ilyen nagyarányú növekedést, előfordulhat, hogy többen vállalják fel etnikai hovatartozásukat) – de arányuk az állandó lakosok körében (megyei 1,01% és paktumtérsgéi 1,21%) még mindig lényegesen alacsonyabb az országos átlagnál. **A roma népesség foglalkoztatási szempontból azért fontos,** mert esetükben inkább jellemző az inaktivitás, a munkanélküliség, a mélyszegénység és az alacsony képzettségi szint. A roma népesség hivatalos száma 2011-ben 2 630 fő, de a tényleges értéket ennél magasabbra szokták becsülni. Kedvező, hogy területi eloszlásuk viszonylag egyenletes, arányuk mindössze a Szentgotthárdi járásban haladja meg a 2%-ot.

3.1.1.2. A népesség korcsoportos megoszlása

A 2001. és 2014. közötti 15 éves időszakban jelentősen változott **a korcsoportok közötti megoszlás:** a fiatalkorúak (0-17 éves) aránya 2001-hez képest 22,3%-kal csökkent, a 18-59 évesek közötti korosztályban 7,6%-os volt a csökkenés, míg a 60 és efeletti korosztály körében csaknem 20%-os növekedés zajlott le a megyében. A paktumtérsgben ezek a számok rendre: 22,2%-os és 7,3%-os csökkenés és 13,2%-os növekedés.

3. ábra: Az állandó népesség korcsoportos megoszlása a 2001-2014 közötti időszakban



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A lakosság korcsoportjában bekövetkezett változás az **eltartottsági ráta** (azaz 1 aktívkorúra jutó 60 év feletti) romlásában is megmutatkozik: míg 2001-ben a megyei és a paktumtérsg átlagos arány 33,3% és 35,6%, addig 2014-ben a megyében kerekén 10 százalékpontos növekedést mutattak ki (a paktumtérsgben ez az érték +8 százalékpont).

A **születéskor várható átlagos élettartam** két szempontból is fontos adat:

- egyfelől visszatükröz egyfajta életminőséget – beleértve a jövőbeni egészségi állapotot is, ami meghatározó a munkavállalók rendelkezésre állása szempontjából;
- másfelől előrevetíti a népesség további prognosztizálható előregedését is.

A 2015. évi adatok alapján Vas megyében a várható élettartam mind a nők (79,47 év), mind a férfiak (72,34 év) esetében kismértékben meghaladja az országos átlagot¹.

3.1.1.3. Képzettség

A munkaerő minőségének, szaktudásának legfőbb meghatározó tényezője annak képzettsége. A 2001. és 2011. évi népszámlálás során felmérték a 7 évesnél idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettségét. Az adatok az átlagos képzettségi szint jelentős javulásáról tanúskodnak:

- az általános iskolák 8 évfolyamát sem teljesítők száma a 2001-es adat 2/3-ára csökkent Vas megyében, míg a paktumtérsgben megfeleződött,
- a csupán általános iskolai végzettséget megszerzők aránya Vas megyében 8 százalékponttal mérséklődött, a paktumtérsgben pedig 11 százalékponttal,

¹ Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd008.html

- az oklevelet adó egyetemi, főiskolai végzettségűek körében 3,5-4 százalékpont növekedés mutatkozik, míg a középfokú, érettségivel vagy anélkül rendelkező képzettségűek körében is 8-10.000 fős növekedés tapasztalható.

A pozitív folyamatok ellenére a paktumterület átlagos képzettségi szintje továbbra is elmarad az elvárt szinttől: az alacsony képzettségűek aránya magasabb, míg a felsőfokú végzettségű lakosság részaránya alacsonyabb. Ennek egyik lehetséges oka, hogy a paktumterület nem képes elegendő munkahelyet biztosítani a diplomások számára (illetve a megyén-térségen kívüli munkahelyek vonzóbbak az itt elérhetőknél), így az érintett települések népességmentartó ereje is kisebb.

2. táblázat: A 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettsége (2001, 2011)

	Vas megye				Paktumtárség			
	2001		2011		2001		2011	
	Fő	Arány	Fő	Arány	Fő	Arány	Fő	Arány
Általános iskola 0 osztályát elvégzettek	3 500	1,42%	2 417	1,00%	2 179	1,53%	1 478	1,09%
Általános iskola 1-7. osztályát elvégzettek	43 081	17,45%	23 276	9,65%	27 461	19,31%	14 067	10,35%
Általános iskola 8. osztályát elvégzettek	68 924	27,91%	64 184	26,62%	43 168	30,36%	39 635	29,16%
Egyetemet, főiskolát, stb. végzettek, oklevéllel	20 987	8,50%	30 599	12,69%	8 660	6,09%	12 742	9,37%
Középiskolát végzettek, érettségivel	52 394	21,22%	66 872	27,73%	26 299	18,49%	35 089	25,81%
Középfokú iskolai végzettség, érettség nélkül	58 040	23,51%	53 796	22,31%	34 436	24,22%	32 927	24,22%
Összesen	246 926	100,00%	241 144	100,00%	142 203	100,00%	135 938	100,00%

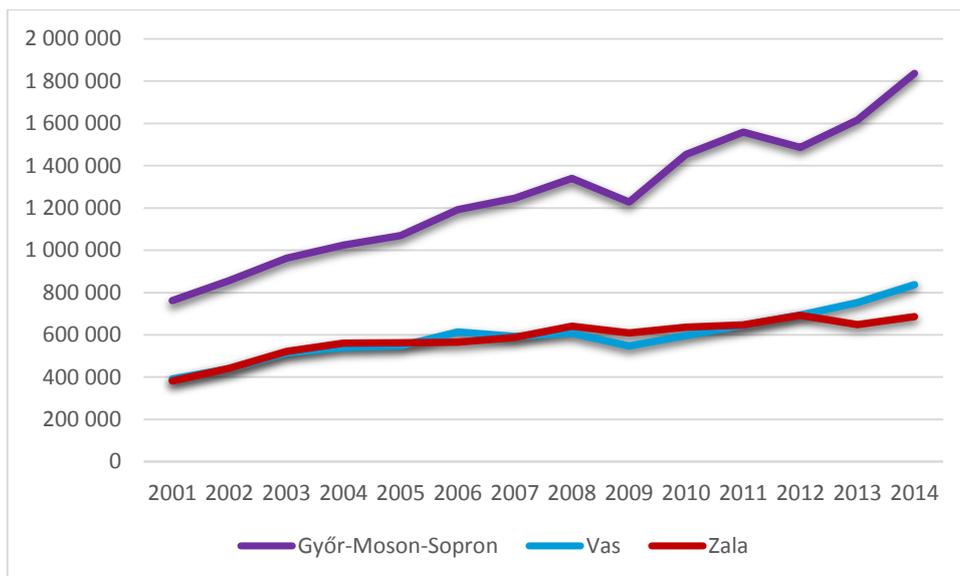
Forrás: TeIR – KSH-NEPSZ

3.1.2. Általános gazdasági jellemzők

3.1.2.1. A GDP alakulása

Egy adott terület gazdasági teljesítményének egyik legelismertebb fokmérője a **bruttó hazai termék** (GDP) mutató. Tekintettel arra, hogy a KSH települési szintű GDP adatokat nem közöl, ezért az elemzés fókuszában Vas megye teljes területe áll.

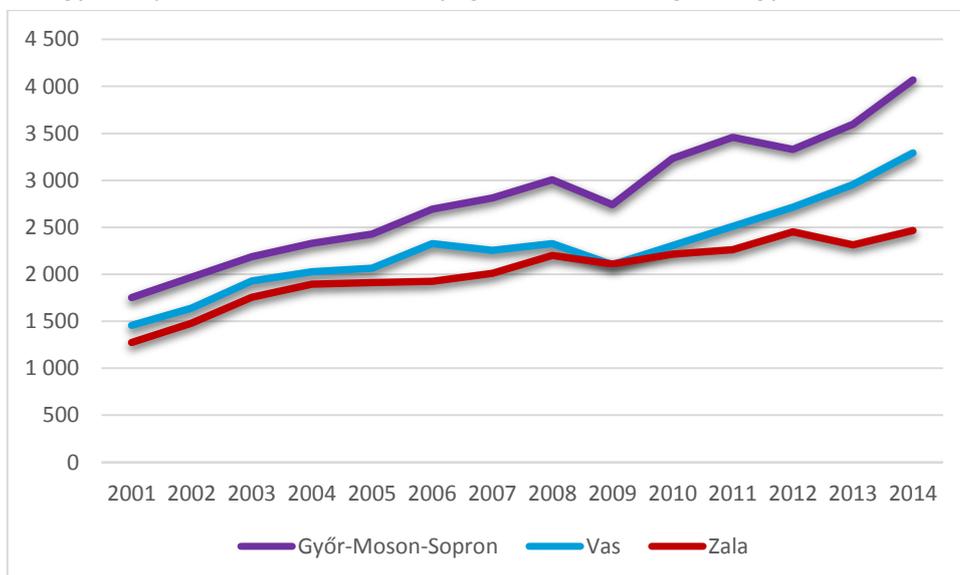
4. ábra: A GDP változása a Nyugat-dunántúli régió megyéiben (2001-2014, millió Ft)



Forrás: TeIR – KSH-MRSTAR

A Nyugat-dunántúli régióban a 2010-es évhez képest 25%-kal nőtt a GDP 2014-ben, melynek arányaiban éppen Vas megye volt a nyertese a maga 40%-os növekedésével (Győr-Moson-Sopron megyében 26%, Zala megyében 7%). Az **egy főre jutó GDP** esetében még látványosabb a Vas megyei változás: a 2010-hez képesti növekedés a megyékben, az ábra sorrendjében: 25%, 42%, 11%. Az elmúlt 5 évben az európai uniós tagországok régióinak átlagában az egy főre jutó GDP a Nyugat-dunántúli régióban 64%-ról 71% nőtt, így láthatóan a prosperáló térségek közé tartozik makroszinten is.

5. ábra: Az egy főre jutó GDP változása a Nyugat-dunántúli régió megyéiben (2001-2014, mFt)



Forrás: TeIR – KSH-MRSTAR

A fenti eredmények tükrében nem csoda, hogy az elmúlt 5 évben a megye az egy főre jutó GDP országos rangsorában 3 helyet ugrott. A fejlődés a megyék átlagához való viszonyításban is megmutatkozik.

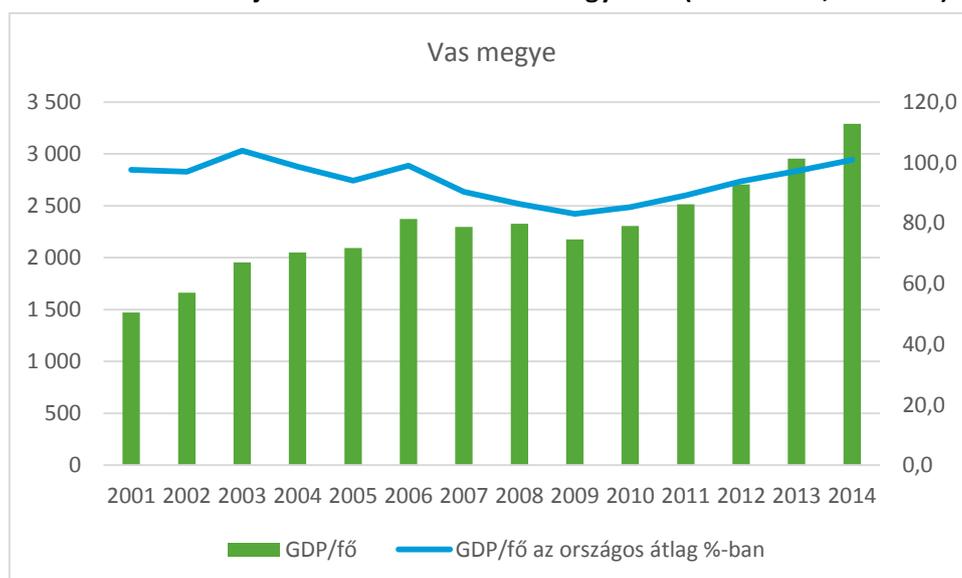
3. táblázat: Vas megye GDP adatai (2010-2013)

Megnevezés		2010	2011	2012	2013	2014
Bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	milliárd Ft	596,4	646,8	692,4	753,0	837,1
	az országos százalékában	2,2%	2,3%	2,4%	2,5%	2,6%
Egy főre jutó bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	ezer Ft	2 307	2 516	2 707	2 954	3 292
	az országos átlag százalékában	85,3%	89,2%	93,8%	97,2%	100,9%
	a megyék átlagának százalékában	98,2%	102,1%	107,4%	111,1%	114,6%
	a megye sorszáma az egy főre jutó GDP szerinti csökkenő rangsorban	6	5	4	4	3
Egy főre jutó bruttó hazai termék vásárlóerő-paritáson	PPS ²	14 033	15 206	16 107	17 243	18 823

Forrás: KSH, Táblák (STADAT) - Idősoros éves, területi adatok - Általános gazdasági mutatók;
KSH, Tájékoztatási adatbázis - A GDP termelése - Éves adatok

Az adatok elemzése során szükséges figyelembe venni, hogy a 2008-ban kitört gazdasági válság hatására jelentős visszaesés következett be országos szinten, így a magas számok részben a csökkenés hatására keletkezett alacsony bázisértéknek köszönhetőek. Azonban ennek ellenére is kimutatható a 2010-es évtől indult fejlődés, amely révén az országos átlaghoz képesti szint 2001-es értékét sikerült elérni a megyében.

6. ábra: Az 1 főre jutó GDP alakulása Vas megyében (2001-2014, eFt és %)



Forrás: KSH, Táblák (STADAT) - Idősoros éves, területi adatok - Általános gazdasági mutatók

3.1.2.2. Vállalkozásszerkezet

A regisztrált és működő vállalkozások számának alakulása

A KSH nyilvántartása szerint a **regisztrált vállalkozások** száma 2013-ban Vas megyében 38 710 db volt, a paktumtársaságokban pedig 20 942 db. Ebből megyei szinten 9 605 db, a paktumtársaságokban pedig 3 977

² Az Európai Unióban végzett összehasonlítás mértékegysége a PPS (purchasing power standards), amely nagyságrendileg 1 eurónak felel meg.

db társas vállalkozás, amely az összeshez viszonyítva 24,8%, illetve 19%. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma 150 db megyei szinten, a paktumtérségben pedig 143 – az eredmény elsősorban a szombathelyi gazdasági túlsúlynak köszönhető. 2012-ben volt egy jelentős visszaesés a regisztrált vállalkozások számában, megyei szinten mintegy 7 600-zal (a paktumtérségben 4 200-zal) csökkent az előző évihez a számuk, 2014-re azonban sikerült elérni a 3 évvel korábbi szintet.

A **működő vállalkozások** száma 2013-ban a megyében 13 394 db volt, míg a paktumtérségben 6 287. A számuk 2011-hez képest lassan, de folyamatosan csökken – kb. 1500-zal, illetve 800-zal évente. A számadatok szerint Vas megyében és a paktumterületen egyaránt kb. minden harmadik regisztrált vállalkozás végzett ténylegesen tevékenységet. A működő vállalkozások mintegy fele társas vállalkozásként van bejegyezve a megyében, s a paktumterületen is eléri az arányuk a 45,9%-ot. Az 1000 főre jutó működő vállalkozások száma megyei szinten 52 db, a paktumtérségben 43 db volt 3 évvel ezelőtt. Itt szintén tetten érhető a megyeszékhely prosperitása.

4. táblázat: A regisztrált és működő vállalkozások létszám-kategóriánkénti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben

Vas megye	Működő vállalkozások száma							Regisztrált vállalkozások száma							
	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	Összesen	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	0 és ismeretlen fős	Összesen
2011	15 928	416	173	121	10	16	16 664	26 530	424	215	120	14	14	10 567	37 884
2012	14 217	397	181	119	12	14	14 940	26 100	426	215	124	11	14	3 340	30 230
2013	12 664	403	183	117	14	13	13 394	25 936	487	192	115	11	14	11 955	38 710
2014								25 974	436	208	109	14	15	12 283	39 039
Paktum-térség	Működő vállalkozások száma							Regisztrált vállalkozások száma a Paktumtérségben							
	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	Összesen	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	0 és ismeretlen fős	Összesen
2011	7 391	211	93	67	5	10	7 777	14 419	206	97	69	8	8	5 350	20 157
2012	6 586	195	95	72	7	7	6 962	14 211	211	107	75	6	8	1 221	15 839
2013	5 905	201	100	67	8	6	6 287	14 098	240	98	69	7	7	6 423	20 942
2014								14 097	208	109	64	8	7	6 710	21 203

Vas megye	Működő vállalkozások aránya							Regisztrált vállalkozások aránya							
	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	Összesen	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	0 és ismeretlen fős	Összesen
2011	95,6%	2,5%	1,0%	0,7%	0,1%	0,1%	100,0%	70,0%	1,1%	0,6%	0,3%	0,0%	0,0%	27,9%	100,0%
2012	95,2%	2,7%	1,2%	0,8%	0,1%	0,1%	100,0%	86,3%	1,4%	0,7%	0,4%	0,0%	0,0%	11,0%	100,0%
2013	94,5%	3,0%	1,4%	0,9%	0,1%	0,1%	100,0%	67,0%	1,3%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	30,9%	100,0%
2014								66,5%	1,1%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	31,5%	100,0%

Paktum-térség	Működő vállalkozások aránya							Regisztrált vállalkozások aránya a Paktumtérségben							
	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	Összesen	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős	0 és ismeretlen fős	Összesen
2011	95,0%	2,7%	1,2%	0,9%	0,1%	0,1%	100,0%	71,5%	1,0%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	26,5%	100,0%
2012	94,6%	2,8%	1,4%	1,0%	0,1%	0,1%	100,0%	89,7%	1,3%	0,7%	0,5%	0,0%	0,1%	7,7%	100,0%
2013	93,9%	3,2%	1,6%	1,1%	0,1%	0,1%	100,0%	67,3%	1,1%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	30,7%	100,0%
2014								66,5%	1,0%	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	31,6%	100,0%

Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A működő vállalkozások ágazati megoszlása

A paktumterületen a vállalkozások legnagyobb hányada a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működik, részesedésük egyenként közel 20%. 10% feletti arányban találhatóak

- a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység,
 - illetve az építőipar
- nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások.

Fontos megemlíteni a feldolgozóipart, amely annak ellenére, hogy részesedése csak 8, illetve 9%-os, foglalkoztatási potenciálja ennél lényegesen magasabb, mivel az ágazat munkaerőigénye jelentősnek számít.

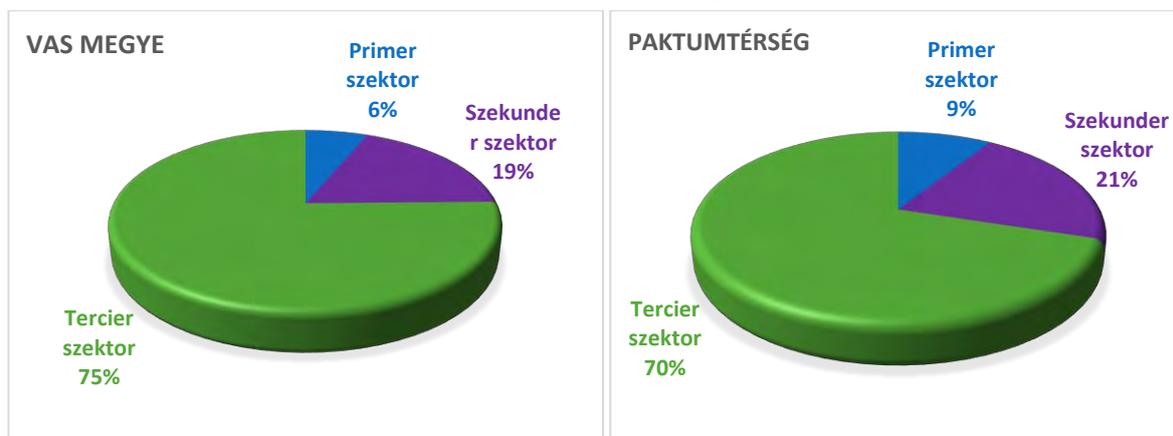
5. táblázat: A működő vállalkozások ágazati megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben (2013)

Működő vállalkozások 2013-ban, gazdasági ágak szerint	Vas megye		Paktumtérség	
	száma	aránya	száma	aránya
adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	669	4,99%	265	4,22%
bányászat, kőfejtés	20	0,15%	16	0,25%
egyéb szolgáltatás	640	4,78%	353	5,61%
építőipar	1 369	10,22%	745	11,85%
feldolgozóipar	1 104	8,24%	572	9,10%
humán-egészségügyi, szociális ellátás	611	4,56%	237	3,77%
információ, kommunikáció	423	3,16%	162	2,58%
ingatlanügyletek	616	4,60%	228	3,63%
kereskedelem, gépjárműjavítás	2 652	19,80%	1 242	19,76%
közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	6	0,04%	2	0,03%
mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	816	6,09%	547	8,70%
művészet, szórakoztatás, szabadidő	381	2,84%	139	2,21%
oktatás	527	3,93%	169	2,69%
pénzügyi, biztosítási tevékenység	513	3,83%	224	3,56%
szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1 647	12,30%	556	8,84%
szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	823	6,14%	508	8,08%
szállítás, raktározás	513	3,83%	286	4,55%
villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	20	0,15%	14	0,22%
vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	44	0,33%	22	0,35%
Összesen	13 394	100,00%	6 287	100,00%

Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A gazdaságszerkezet főbb jellemzői

7. ábra: A működő vállalkozások gazdasági szerkezete 2013-ban



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A szolgáltatási szektor túlsúlya mindkét térségben jellemző, értelemszerűen több vállalkozás működik a vidékies térségnek számító paktumterületen a mező- és erdőgazdaságban, illetve a feldolgozó- és építőipar aránya is magasabb ebben a térségben, létszámát tekintve kevesebb, mint a megye egész területén. A mezőgazdasági - vidékfejlesztési szakterületek egyes szegmenseinek erősödése (helyi termék készítése, termelői közösségek kialakulása, rövid ellátási láncok szerveződése, stb.) akár további növekedéssel is járhat, főként a kisebb vállalkozások (alkalmasint egyéni vállalkozások) körében.

3.2. Munkaerőpiaci helyzetkép

3.2.1. Gazdasági aktivitás

Vas megyében 2011-ben a népesség 47,6%-a számít gazdaságilag aktívnak – a paktumterületen az arány 47% –, amely értékek kis mértékben magasabbak az országos szinthez képest (45,4%). A foglalkoztatottak aránya a lakónépességen belül 43,7%, illetve 42,5% a két területi egységben. Az inaktívak a lakosság mintegy 1/3-át teszik ki, amely a projekt egyik lehetséges célcsoportját jelentik. A 21-22%-os arányú eltartottak jellemzően gyermekek, diákok, akiknek a megfelelő képzésével, kompetenciáinak fejlesztésével érhető el a munkáltatóknak megfelelő munkaerő biztosítása a jövőben.

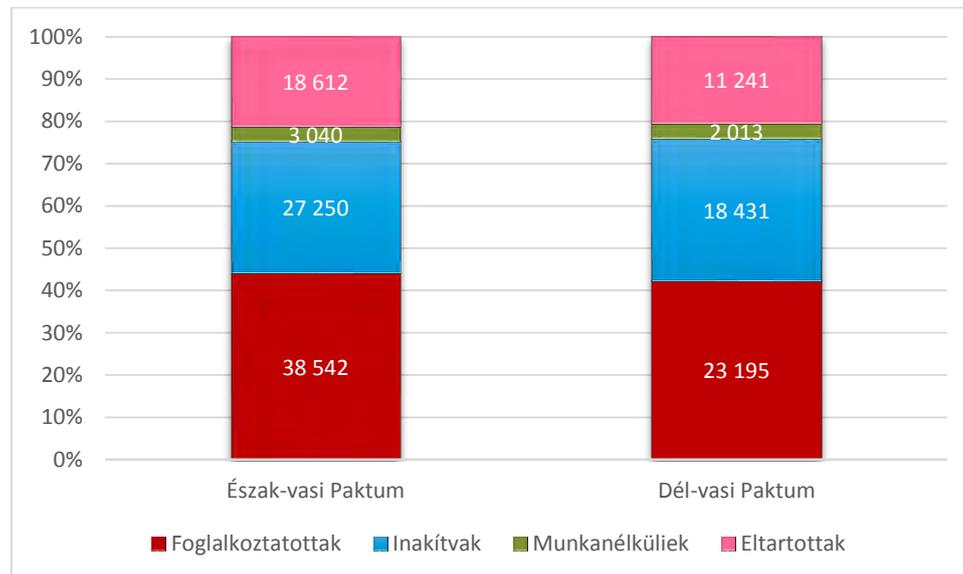
6. táblázat: A népesség gazdasági aktivitása Vas megyében és a Paktumtérségben (2011)

	Vas megye				Paktumtérség			
	Férfiak	Nők	Összesen	Arány	Férfiak	Nők	Összesen	Arány
Foglalkoztatottak	60 396	51 566	111 962	44,0%	33 701	28 036	61 737	43,4%
Inaktívak	28 823	48 138	76 961	30,3%	17 458	28 223	45 681	32,1%
Munkanélküliek	4 894	4 240	9 134	3,6%	2 800	2 253	5 053	3,6%
Eltartottak	28 516	27 773	56 289	22,1%	14 981	14 872	29 853	21,0%
Összesen	122 629	131 717	254 346	100,0%	68 940	73 384	142 324	100,0%

Forrás: TeIR – KSH-NEPSZ

A gazdasági aktivitást a helyi paktumok területén vizsgálva jelentős különbségek nem tapasztalhatók. A szórás a foglalkoztatottak és a munkanélküliek tekintetében a 2% pontot sem éri el, a munkanélküliek és az eltartottak tekintetében a különbség 0,2% pont, illetve 0,8%pont.

8. ábra: A népesség gazdasági aktivitásának megoszlása az egyes helyi paktumok területén (2011)



Forrás: TeIR – KSH-NEPSZ

Az egyes helyi paktumterületek munkaerőpiaci tartalékai kapcsán elmondható, hogy a két helyi paktum lakosainak egyes kategóriáiban nincs aránykülönbség: mindkét térségben kb. 43% a foglalkoztatott, 32,5% az inaktív, 3,5% a munkanélküli és 21% az eltartott.

3.2.2. Munkanélküliségi tendenciák

A Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által megküldött részletes adatokból kimutatható az álláskeresők nemek, iskolai végzettség, korcsoport szerinti megoszlása és az álláskereső időtartama földrajzi területenkénti bontásban. Az adatbázis az elemzés idején a legfrissebb, 2016. szeptemberére vonatkozóan tartalmaz információkat.

Az álláskeresők száma Vas megyében 2016. szeptemberében 4.100 fő volt, míg a paktumterületen 2 508 fő, alakulásában 2010. óta csökkenő tendencia figyelhető meg. A folyamat részben a bevezetett közfoglalkoztatási rendszernek, részben annak köszönhető, hogy az álláskeresők ellátási időszaka jelentősen csökkent és a munkaügyi ellátás köre szűkült, emiatt relatíve gyorsan kikerülnek az álláshoz elég gyorsan nem jutók a rendszerből.

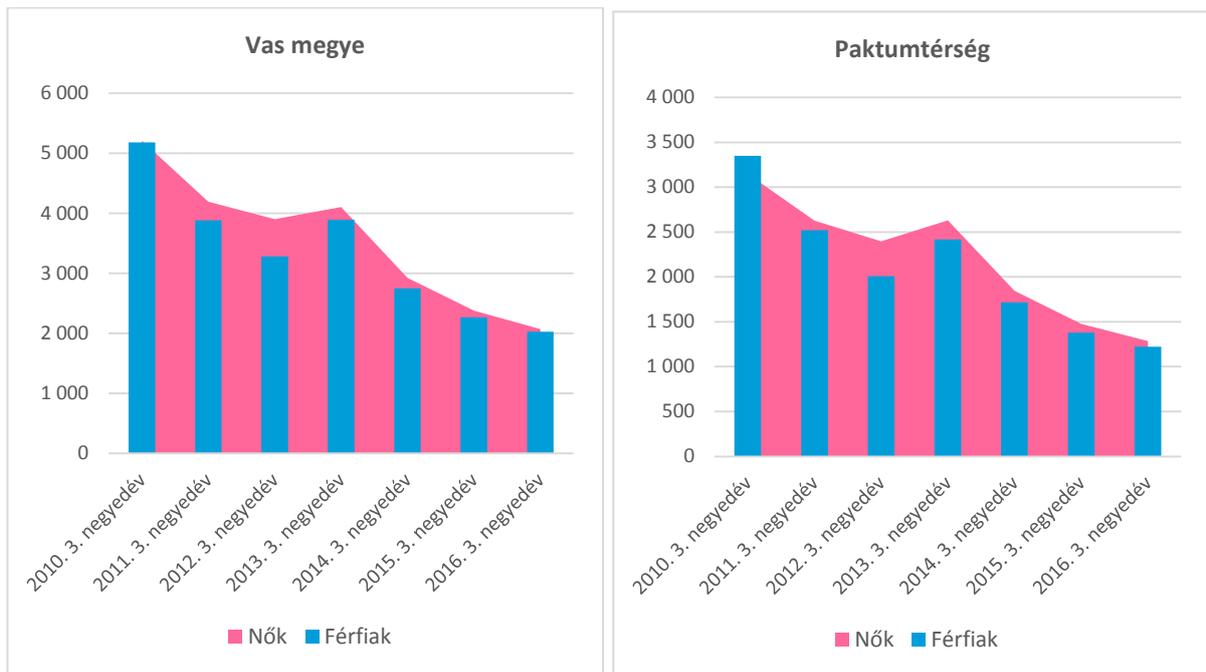
Az egyes helyi paktumokat megvizsgálva érezhető bizonyos különbség: az Észak-Vasi Paktum területén kissé magasabb az álláskeresők száma (1 391 fő), a Dél-Vasi Paktum térségében 1 117 fő volt ugyanebben az időszakban.

3.2.2.1. Nemek szerinti megoszlás

Az álláskeresők 49,4%-a volt férfi, 50,6%-a nő Vas megyében, míg a paktumterületen ez az arány 48,8% és 51,2%.

A 2010. és 2016. augusztusa közötti időszakot vizsgálva az látható, hogy a csökkenő számú álláskeresőkön belül a férfiak részesedése mind alacsonyabb: 2010-ben még megközelítette az 51%-ot.

9. ábra: Az álláskeresők számának alakulása nemek szerinti megoszlásban (2010-2016. 3. negyedév)



Forrás: TeIR – FH

3.2.2.2. Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Az egyes paktumok területén a nyilvántartott álláskeresők jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek: a 2016. szeptemberi nyilvántartás alapján a munkanélküliek mintegy 2 – 3,5%-a az általános iskolát sem fejezte be, az alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya 28-40% között mozog (mindkét arány esetében a legmagasabb értékkel a Dél-Vasi Paktum járásai rendelkeznek). A legalacsonyabb a munkanélküliek aránya az egyetemest, illetve a technikumot végzettek körében, ezután következik emelkedő sorrendben a főiskolai, gimnáziumi, szakközépiskolai végzettségűek, valamint szakmunkásképzőt végzettek köre.

A fentebb vázolt adatokból az alábbi következtetések vonhatóak le:

- a szakképzési rendszer nem képes biztosítani a munkaerő-kereslet igényeinek megfelelő munkaerőt;
- a nyilvántartott álláskeresők elavult szaktudással rendelkeznek, az aktuális elvárásoknak nem képesek megfelelni;
- olyan érettségi bizonyítvánnyal, melyhez szakképzettség nem társul, a munkaerőpiacon való elhelyezkedés nehezen megoldható;
- a magasabb iskolai végzettség jelentős mértékben emeli a munkavállalás eredményességének esélyeit;

Érdekes képet mutat az egyes paktumterületek összevetése: a megyeközpontban és agglomerációjában arányosan több a munkanélküliek létszáma, akik magasabb szintű képzéssel rendelkeznek, a vidékies térségekben a diplomával, magasabb szakképzéssel rendelkezők könnyebben találnak munkahelyet.

7. táblázat: Az álláskeresőik iskolai végzettség szerinti megoszlása a helyi paktumok területén (2016. szeptember)

	Vas megye		Észak-Vasi Paktum		Dél-Vasi Paktum		Szombathely és járása Paktum	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
<i>általános iskolai végzettség nélkül</i>	106	2,59%	34	2,44%	41	3,67%	31	1,95%
<i>általános iskola</i>	1 367	33,34%	469	33,72%	450	40,29%	448	28,14%
<i>szakiskola</i>	67	1,63%	29	2,08%	10	0,90%	28	1,76%
<i>szakmunkásképző</i>	1 077	26,27%	386	27,75%	299	26,77%	392	24,62%
<i>gimnázium</i>	374	9,12%	136	9,78%	89	7,97%	149	9,36%
<i>szakközépiskola</i>	678	16,54%	209	15,03%	141	12,62%	328	20,60%
<i>technikum</i>	128	3,12%	50	3,59%	28	2,51%	50	3,14%
<i>főiskola</i>	218	5,32%	56	4,03%	42	3,76%	120	7,54%
<i>egyetem</i>	85	2,07%	22	1,58%	17	1,52%	46	2,89%
Összesen	4 100	100,00%	1 391	100,00%	1 117	100,00%	1 592	100,00%

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Összevetve a 2010-es év 3. negyedévében regisztrált számokkal a 6 éves időszak alatt eltérő módon változott az egyes iskolai végzettséggel rendelkező csoportok száma Vas megyében, illetve a paktumtérségben: míg megyei szinten elsősorban az általános iskolai végzettség nélküli csoport mellett az egyetemi, illetve gimnáziumi végzettséggel rendelkezők száma csökkent, addig a paktumterületen az általános iskolai végzettség nélküli csoport mellett az általános iskolai, szakiskolai és szakközépiskolai végzettségűek arányában mutatkozik a legnagyobb csökkenés.

A létszámcsökkenés egyéb szempontból is jelentős, akár megyei, akár paktumtérségi szinten nézzük, 6 év alatt a regisztrált munkanélküliek száma ~60%-kal csökkent azzal, hogy egy látványosabb csökkenésre a 2014-es évben került sor.

8. táblázat: Az álláskeresőik iskolai végzettség szerinti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérsgben (2010 - 2016. 3. negyedév)

	Vas megye								Paktumtérsg							
	2010. 3. negyedév	2011. 3. n. év	2012. 3. n. év	2013. 3. n. év	2014. 3. n. év	2015. 3. n. év	2016. 3. n. év	Változás (2016/2010)	2010. 3. n. év	2011. 3. n. év	2012. 3. n. év	2013. 3. n. év	2014. 3. n. év	2015. 3. n. év	2016. 3. n. év	Változás (2016/2010)
<i>Általános iskolai végzettség nélkül</i>	221	169	163	185	151	137	106	48,0%	144	127	109	123	103	93	75	52,1%
<i>Általános iskola</i>	3 268	2 403	2 207	2 558	1 780	1 461	1 367	41,8%	2 169	1 630	1 419	1 683	1 166	954	919	42,4%
<i>Szaktmunkásképző</i>	3 167	2 328	1 976	2 235	1 505	1 220	1 077	34,0%	2 098	1 556	1 285	1 511	991	794	685	32,7%
<i>Szaktiskola</i>	153	117	99	136	91	104	67	43,8%	91	78	63	91	56	60	39	42,9%
<i>Szaktközéptiskola</i>	1 573	1 318	1 205	1 333	958	831	678	43,1%	825	725	665	728	538	469	350	42,4%
<i>Technikum</i>	459	357	308	278	189	133	128	27,9%	247	199	175	174	124	88	78	31,6%
<i>Gimnázium</i>	838	698	629	703	581	410	374	44,6%	559	480	398	469	384	248	225	40,3%
<i>Főiskola</i>	529	522	439	419	302	247	218	41,2%	253	261	212	193	144	102	98	38,7%
<i>Egyetem</i>	184	166	160	157	124	105	85	46,2%	108	90	78	76	54	48	39	36,1%
Összesen	10 392	8 078	7 186	8 004	5 681	4 648	4 100	39,5%	6 494	5 146	4 404	5 048	3 560	2 856	2 508	38,6%

Forrás: TeIR – FH

3.2.2.3. Foglalkozási csoport szerinti megoszlás

Az iskolai végzettség mellett fontos látni azt is, hogy milyen felelősségszintű és típusú munkát végezhetnek az álláskeresők a majdani munkahelyükön. A megyében és az egyes paktumterületeken e tekintetben is csak árnyalatnyi különbségek érezhetők, a munkanélküliek mintegy fele segédmunkás vagy betanított munkás, 1/3-a szakmunkás. A szombathelyi térségben magasabb a szellemi foglalkozásúak aránya, és ezzel párhuzamosan alacsonyabb a kevésbé képzett szakmával rendelkezők aránya, a két helyi paktumban annyi különbség érződik, hogy a Dél-Vasi területen többen rendelkeznek alacsonyabb képesítéssel, míg az Észak-Vasi térségben magasabb a szellemi foglalkozásúak és vezetői beosztásúak aránya.

9. táblázat: Az álláskeresők foglalkozási csoportba való besorolás szerinti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérségben (2016. 3. negyedév)

	Vas megye		Észak-Vasi Paktum		Dél-Vasi Paktum		Szombathely és járása Paktum	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
<i>segédmunkás</i>	481	11,73%	148	10,64%	186	16,67%	146	9,17%
<i>betanított munkás</i>	1 536	37,46%	560	40,26%	449	40,23%	527	33,10%
<i>szakmunkás</i>	1 252	30,54%	438	31,49%	319	28,58%	495	31,09%
<i>szellemi</i>	689	16,80%	195	14,02%	130	11,65%	364	22,86%
<i>vezetői</i>	142	3,46%	50	3,59%	32	2,87%	60	3,77%
Összesen	4 100	100,00%	1 391	100,00%	1 116	100,00%	1 592	100,00%

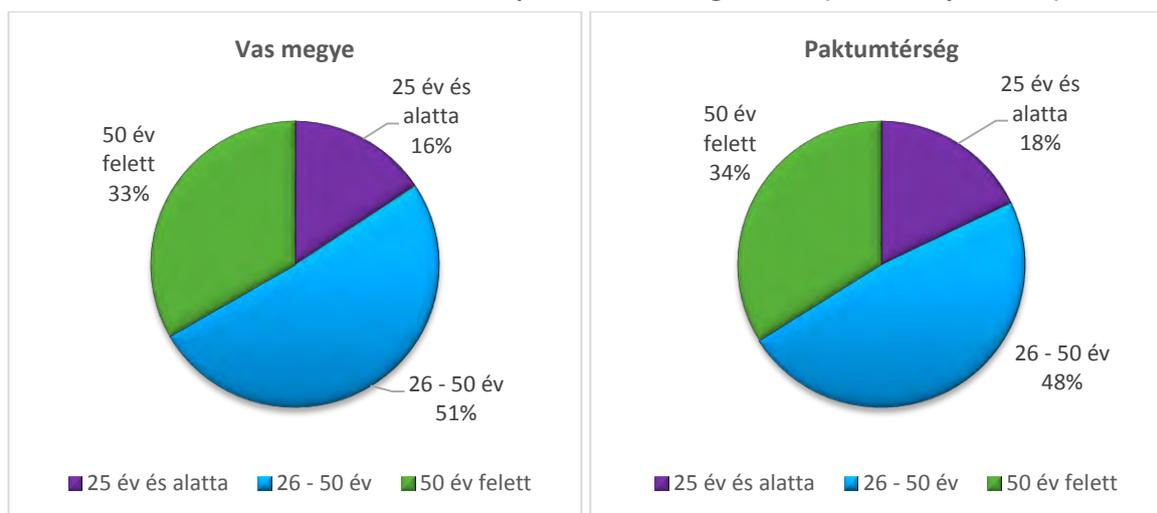
Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.2.4. Korcsoport szerinti megoszlás

A legfrissebb adatok szerint Vas megyében, illetve a paktumtérségben a 25 évnél fiatalabb munkanélküliek aránya az országos átlaghoz (19,1%³) képest kissé kedvezőbb képet mutat: megyei szinten minden 6. álláskereső tartozik ebbe a korcsoportba, a paktumtérségben pedig 18% az arányuk. Ennek ellenére külön figyelmet indokolt szentelni ennek a célcsoportnak, mivel hosszú távon, a munkaerőpiacon való boldoguláshoz szükséges a kívánt készségek és attitűd elsajátítása. További figyelmet érdemel az is, hogy az álláskeresők 1/3-a 50 éves vagy annál idősebb. Adott esetben kihívást jelenthet mind a munkaerőpiaci szolgáltatást végző szervezetek, mind a munkáltatók számára, hogy az egyébként jelentős szakmai tapasztalattal és gyakorlattal rendelkező, ám nehezebben mobilizálható (mind a szakmai váltást, mind a földrajzi helyváltoztatást jelentő) korcsoport tagjait bekapcsolja a munkaerő-áramlásba.

³ Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf010.html

10. ábra: Az álláskeresőik korcsoportonkénti megoszlása (2016. szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

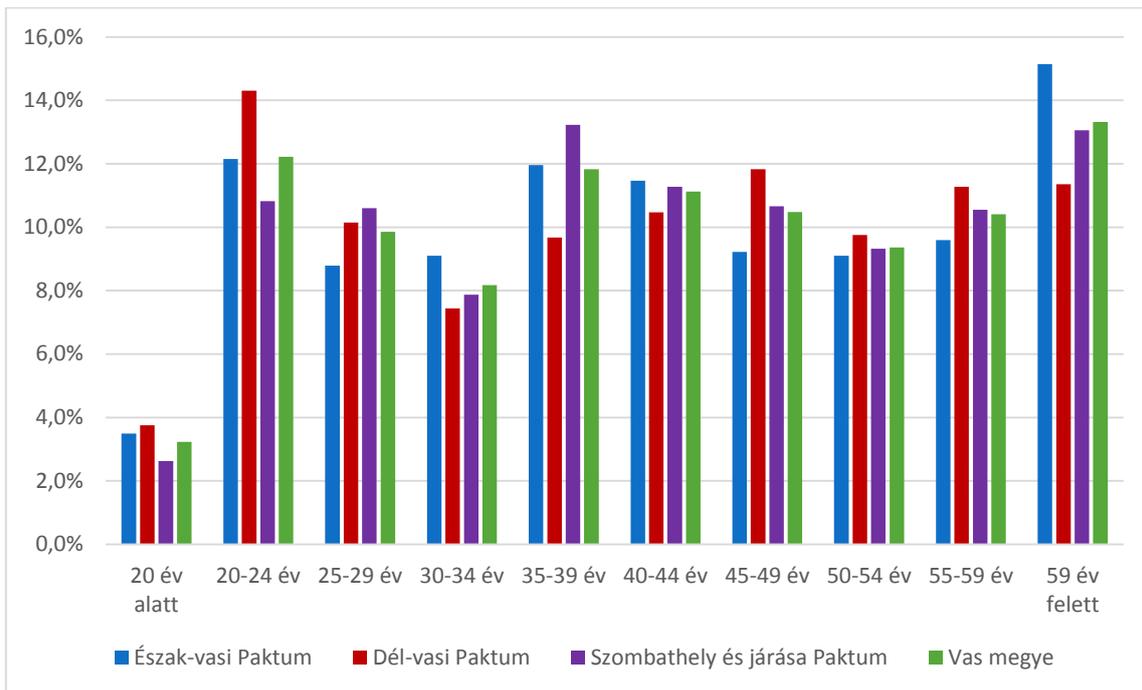
Az egyes paktumokban a korcsoportonkénti álláskeresőik aránya hasonló képet mutat, azonban enyhe súlyponti eltérések látszanak. Például az Észak-Vasi Paktum területén mintegy 2 százalékponttal magasabb az 59 év feletti csoportba tartozók aránya, és legalacsonyabb a 25-29 és 45-49 éves korcsoport aránya. A Dél-Vasi Paktum esetében nagyobb figyelmet kell fordítani 20-24 és a 45-49 éves korcsoport tagjaira (a ~2 százalékpontos magasabb arányuk miatt), viszont jobban menedzselik magukat a többi paktumhoz képest a 35-39 és az 59 év feletti. Szombathelyen és környékén a fiatalabb generációhoz tartozók – a 20 év alatti és a 20-24 éves korosztály – tagjai kapnak leginkább munkát, míg a 35-39 éves korosztálynak kissé nehezebb az elhelyezkedés. Nagyságrendi különbségek nincsenek, inkább finomhangolásra van szükség az egyes paktumterületeken a korosztályok között.

10. táblázat: Az álláskeresőik számának korcsoportonkénti megoszlása a helyi paktumok területén (2015. 3. negyedév)

	20 év alatt	20-24 év	25-29 év	30-34 év	35-39 év	40-44 év	45-49 év	50-54 év	55-59 év	59 év felett
Észak-Vasi Paktum	56	195	141	146	192	184	148	146	154	243
Dél-Vasi Paktum	47	179	127	93	121	131	148	122	141	142
Szombathely és járása Paktum	47	194	190	141	237	202	191	167	189	234
Vas megye	150	568	458	380	550	517	487	435	484	619

Forrás: TeIR – FH

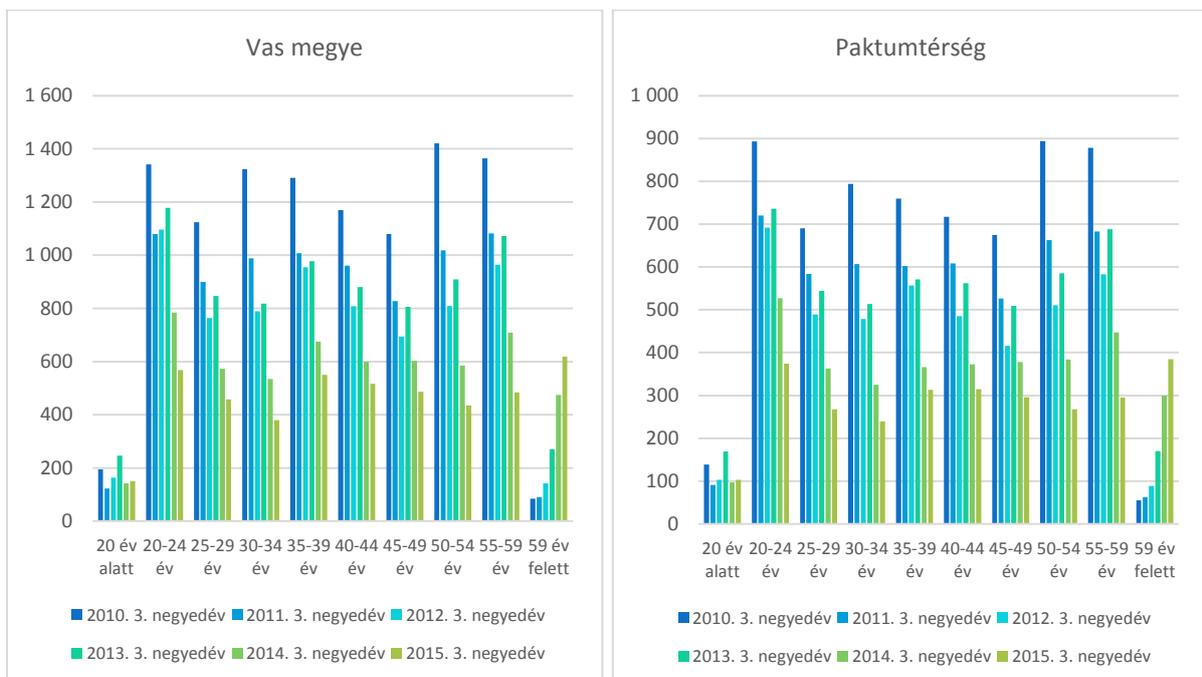
11. ábra: Az egyes korcsoportok részesedésének összehasonlítása a helyi paktumok területén (2015. 3. negyedév)



Forrás: TeIR – FH

Az alábbi ábrákat megvizsgálva fontos megjegyezni, hogy egy korcsoport esetében látszik növekedés az elmúlt 5 évben, mégpedig az 59 és ennél idősebb korosztályba tartozó álláskeresőik körében. A stratégiai célok kitűzése során ügyelni kell arra, hogy ezen korcsoport is figyelmet kapjon, tekintettel arra, hogy a lakosság elöregedésével várhatóan további növekedéssel kell számolni.

12. ábra: Az egyes korcsoportok számának alakulása Vas megyében és a Paktumtérsgben (2010. - 2015. 3. negyedév)

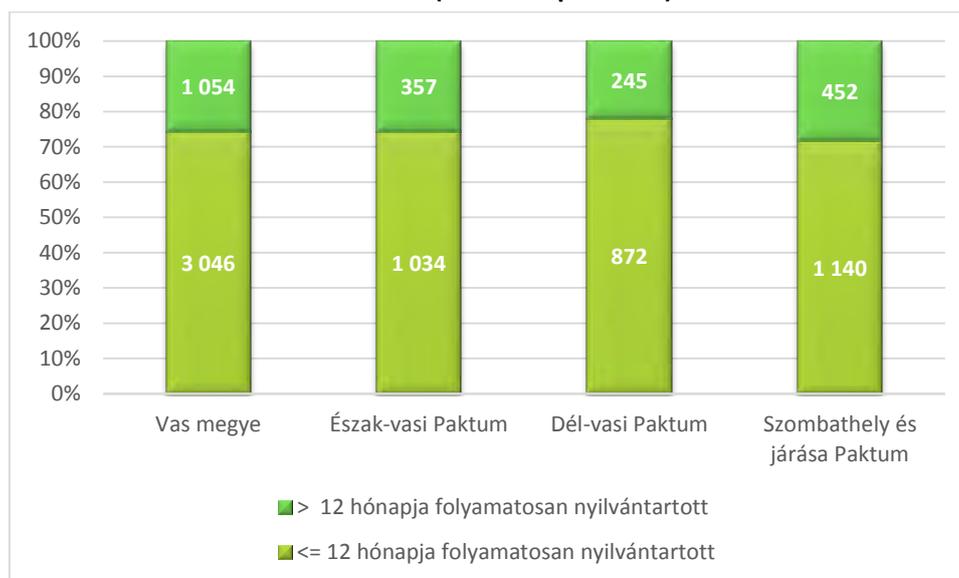


Forrás: TeIR – FH

3.2.2.5. Az álláskeresés időtartama

A munka nélkül eltöltött időtartam jelentős mértékben befolyásolja az állással nem rendelkezők munkaerőpiaci (re)integrációját, illetve az álláskeresés hatékonyságát. Vas megyében, illetve az egyes paktumterületeken nagyságrendileg az álláskeresők ¼-e számíthat legalább 1 éves állástalanságra, a ¾-ük 12 hónapon belül kikerül a nyilvántartási rendszerből.

13. ábra: Az álláskeresők megoszlása a folyamatos regisztráció hossza szerint a helyi paktumok területén (2016. szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az alábbi táblázatokban jól látható, hogy 2010-től kezdve az álláskeresők létszáma megyei és paktumtárségi szinten is nagyságrenddel csökkent, a csaknem 7 év alatt az egyharmadára. A legnagyobb arányú mérséklődést a legalább 24 hónapja regisztrált álláskeresők körében jegyezték fel, mindkét térségben ~70%-os aránnyal. A legkisebb mértékű csökkenést a 7-12 hónap közötti időszak alatt állást találók (vagy a rendszerből való kilépők) között mérték, körükben csak minden ötödik személy esetében szűnt meg a regisztráció.

11. táblázat: Az álláskeresők megoszlása a folyamatos regisztráció hossza szerint Vas megyében és a Paktumtárségben (2010-2016. szeptember)

Vas megye	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016. január-szeptember
1-3 hónap	3 695	3 299	3 257	3 377	2 739	2 169	2 051
4-6 hónap	2 248	1 763	1 584	1 647	1 075	942	774
7-12 hónap	2 618	1 615	1 505	1 441	778	807	612
13-24 hónap	2 065	1 295	917	1 136	651	586	546
> 24 hónap	839	931	749	805	778	685	600
Összesen	11 465	8 903	8 012	8 405	6 021	5 189	4 582

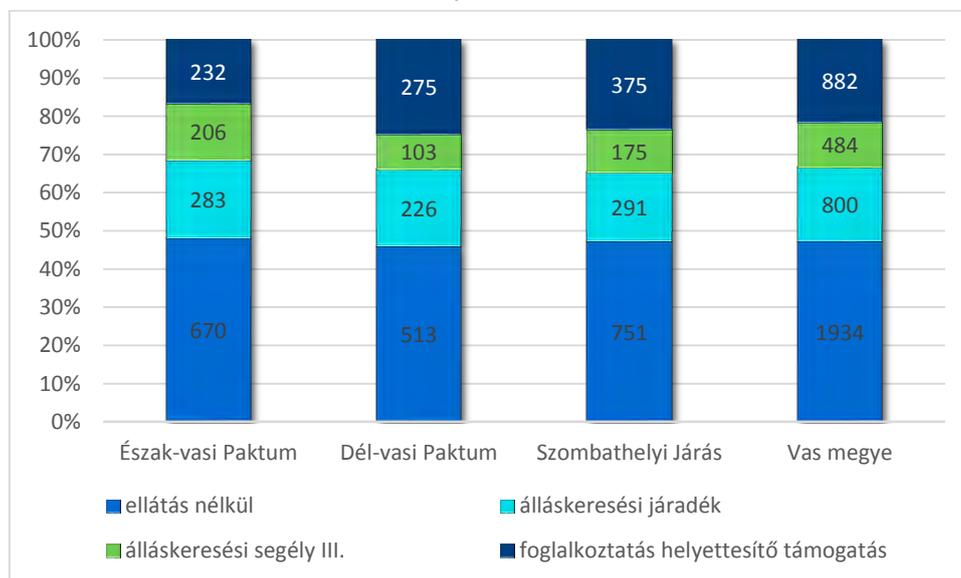
Paktumtérsg	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016. január-szeptember
1-3 hónap	2 394	2 122	2 039	2 193	1 755	1 371	1 305
4-6 hónap	1 460	1 128	986	1 080	686	593	482
7-12 hónap	1 662	1 014	927	941	495	497	376
13-24 hónap	1 278	804	573	672	416	338	315
> 24 hónap	484	551	434	469	448	397	343
Összesen	7 278	5 619	4 958	5 354	3 801	3 195	2 820

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.2.6. A regisztrált álláskereső ellátása

A nyilvántartott álláskereső 47%-a szociális ellátásban egyáltalán nem részesült 2016. szeptemberében Vas megyében. Álláskeresői járadék a rászorulóknak a munkahely elvesztésétől számítva legfeljebb 90 napig folyósítható, ebben az ellátási formában minden 5. regisztrált álláskereső részesült, szintén megyei szinten. Az elmúlt években a támogatási forma jelentősége nagymértékben lecsökkent, főleg a folyósítás időtartamának lerövidítése okán. A jogosultsági idő leteltét követően többnyire bérpótló juttatást, rendelkezésre állási támogatást, az aktív korúak ellátásán belül foglalkoztatást helyettesítő támogatást vagy álláskeresői segélyt kaphatnak/kaphattak az álláskereső. Vas megyében kétfajta juttatásban részesülnek az érintettek: álláskeresői segélyben (megyei szinten az arányuk 12%), illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (21,5%). Rendszeres szociális segélyt megyei szinten összesen 3 fő kapott.

14. ábra: Az álláskereső megoszlása az ellátás típusa szerint a paktumok területén (2016. szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.3. Keresleti-kínálati viszonyok ágazonként

A paktumterületen a hatékony munkaerő-menedzsment megvalósításához elengedhetetlen az ott található meghirdetett álláslehetőségek (munkaerő-kereslet), valamint az álláskereső (munkaerő-kínálat) részletes elemzése. Jelen fejezet a keresleti-kínálati viszonyokat a nemzetgazdasági ágakra és az egyes helyi paktumterületekre lebontva mutatja be a Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály legfrissebb, 2016. január-szeptember hónapokra vonatkozó nyilvántartása alapján.

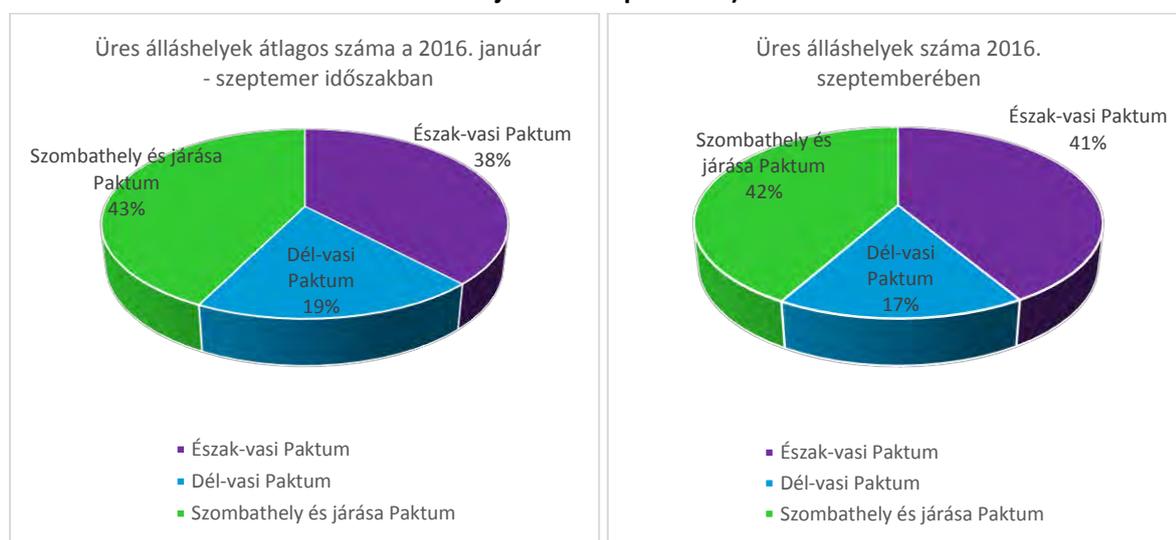
3.2.3.1. Munkaerő-kereslet bemutatása

A vizsgált időszakban a paktumterületen a munkáltatók összesen 11 521 álláshelyet jelentettek be, ebből 3 572-t az Észak-Vasi Paktum, 2 916-t a Dél-Vasi Paktum, 5 033-t pedig a Szombathelyi járás paktumterületén.

Az alábbi adatsorok a kormányhivatal foglalkoztatási főosztálya által regisztrált igényeket tartalmazzák, arról jelenleg nincs gyakorlati információ, hogy a munkáltatók egyéb munkaerőigényei mekkora volumenűek, és mely szakmák iránt mekkora az érdeklődés a körükben. A munkáltatói igényfelmérések kapcsán, valamint a kereskedelmi és iparkamara, illetve a paktum szakmai szervezetei által gyűjtött információknak ezért van jelentősége a munkaerőpiac helyi koordinációjában.

Az elemzés 3.2.4. fejezetében röviden bemutatjuk a vállalkozói igények 2016. évi felméréseinek eredményeit, amely az ebben a fejezetben szereplő információk kiegészítéseként, pontosításaként is szolgálhat.

15. ábra: A munkáltatók által bejelentett álláshelyek megoszlása a helyi paktumok között (2016. január-szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A **Vas megyei paktum** térségében a legnagyobb kereslet a feldolgozóiparban mutatkozott az idei évben, összesen 1 996 új álláshelyre kerestek munkavállalót, ezt követte a „közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás” gazdasági ág munkahelyeinek a száma.

A harmadik helyet a rangsorban az „adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység” gazdasági ág foglalja el 951 új álláshellyel, a többi területen ennél jóval alacsonyabb számban keresnek munkavállalókat. A fentiek mellett fontosabb gazdasági területek még a paktumtérségben (melyek álláshelyei meghaladják a 200-at):

- mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat
- kereskedelem, gépjárműjavítás
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás

Az egyes helyi paktumok között kisebb-nagyobb eltérések tapasztalhatók, azonban valamennyi területben **közös**, hogy az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, valamint a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás azon szektorok között található, ahol a bejelentett új álláshelyek száma a legmagasabb.

Az **Észak-Vasi Paktum** területen az álláskeresőkönnyebben elhelyezkedhetnek a feldolgozóipar, a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység gazdasági ágon belül, de további 5 gazdasági ágban is meghaladják az álláshelyek a 100-at. Ugyanakkor a bányászat, kőfejtés, valamint a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területén nem jelentettek be új álláshelyet a vizsgált időszakban. Jelzésértékű az információ-kommunikáció területének jelképes 1-es száma is.

A **Dél-Vasi Paktum** térségében a munkaadók leginkább a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás területén kerestek munkavállalót, a második legnépszerűbb hely, de fele az előző kategóriának, a feldolgozóipar, a harmadik pedig az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység volt. Jelentős – 200 – számú álláshely keletkezett a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat gazdasági ágban, továbbá 100-nál több helyet regisztráltak az építőipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás és az egyéb szolgáltatás kategóriában. Itt is érdemes megemlíteni a minimális vagy 0 új álláshelyes szektorokat: bányászat, kőfejtés; villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás; vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegelőzés; információ, kommunikáció; pénzügyi, biztosítási tevékenység.

A **Szombathelyi és járási Paktum** jellegzetesen eltér a másik két területtől: a feldolgozóiparban mutatkozik a legnagyobb mértékű munkaerőhiány, ezt követi a már jól ismert közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás. További jelentős területek a városban és az agglomerációjában az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, a humán-egészségügyi, szociális ellátás, valamint a kereskedelem, gépjárműjavítás. 100-nál több álláshelyet összesen 6 kategóriában hirdettek meg.

12. táblázat: A munkáltatók által bejelentett új álláshelyek száma (2016. január-szeptember)

	Észak-Vasi paktum	Dél-Vasi paktum	Szombathelyi járás	Megyei Paktumtérség
A Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	135	200	113	335
B Bányászat, kőfejtés	0	2	0	2
C Feldolgozóipar	931	550	992	1 481
D Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	0	2	0
E Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegelőzés	47	1	27	48
F Építőipar	88	115	140	203
G Kereskedelem, gépjárműjavítás	141	131	435	272
H Szállítás, raktározás	38	81	291	119
I Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	177	80	149	257
J Információ, kommunikáció	1	2	40	3
K Pénzügyi, biztosítási tevékenység	29	3	99	32
L Ingatlanügyletek	39	12	79	51
M Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	144	71	94	215
N Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	496	455	774	951
O Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	996	970	860	1 966
P Oktatás	112	41	144	153
Q Humán-egészségügyi, szociális ellátás	79	48	610	127

	Észak-Vasi paktum	Dél-Vasi paktum	Szombathelyi járás	Megyei Paktumtárség
R Művészet, szórakoztatás, szabad idő	57	32	33	89
S Egyéb szolgáltatás	53	122	146	175
Összesen	3 572	2 916	5 033	6 488

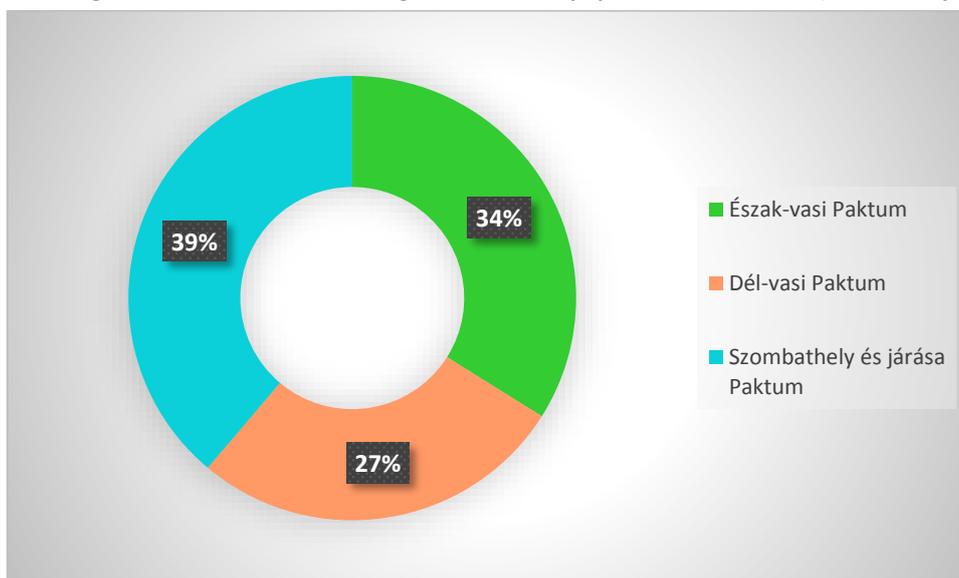
Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.3.2. A munkaerő-kínálat bemutatása

A 2016. január-szeptember közötti időszakban a Vas Megyei Kormányhivatal adatbázisa szerint összesen 4 582 álláskeresőt regisztráltak, ebből az Észak-Vasi Paktumban 1 584 főt, a Dél-Vasi Paktumban 1 236 főt, míg a Szombathely és járása Paktum területén 1 762 főt. A két helyi paktum álláskeresői oldalról nagyjából kiegyenlítettnak mutatkozik, lakossági és gazdasági súlya alapján a Szombathelyi járásban a munkanélküliek száma kissé magasabb.

A munkaerő-kínálat elemzését megnehezíti, hogy a regisztrált álláskeresők mintegy 19%-a esetében a kormányhivatalnak nem volt módja valamilyen gazdasági ágba sorolni a potenciális munkahely iránti igényüket: ez a jelenség visszavezethető pl. korábbi munkatapasztalat hiányára és/vagy a szakképesítés hiányára is. Esetükben – ha sikerült megszólítani a csoport tagjait a programban – fontos a személyre szabott tanácsadás és adott esetben speciális (pl. kompetenciafejlesztő) képzések felé terelésük is.

16. ábra: A regisztrált álláskeresők megoszlása a helyi paktumok között (2016. szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A **Vas megyei Paktumtárségben** a legnagyobb, kiemelkedő létszámban a feldolgozóiparban elhelyezhető személyeket regisztráltak, a sorban a második, de negyedannyi az előző kategóriához képest a kereskedelem, gépjárműjavítás területe. Jelentős még, azaz 100-nál több munkanélkülit érint a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, az építőipar, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, végül a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás területe.

Ha megvizsgáljuk a 3 helyi paktumot, látható, hogy az Észak-Vasi és a Szombathelyi járási Paktumban sok közös pont van, míg a Dél-Vasi paktum eléggé eltérő adatokat hoz. Minden gazdasági ágban regisztráltak munkanélkülieket, a legkevesebbet tendenciózusan mindhárom paktumterületen a bányászat, kőfejtés, valamint a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás gazdasági ágakban.

Az **Észak-Vasi Paktum** területén a legmagasabb munkaerő-kínálat a feldolgozóiparban keletkezett: az összes álláskereső mintegy 1/3-a ebbe a kategóriába sorolódik. További 4 gazdasági területen keresnek munkát a regisztrált álláskeresők, melyek száma meghaladja a 100 főt: építőipar; kereskedelem, gépjárműjavítás; szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás; adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység. A létszámadatok egyértelműen jelzik a megye északi területén jelentkező hiányszakmákat is egyben.

A **Dél-Vasi Paktumban** a legtöbb állásnélküli szintén a feldolgozóiparban kívánt (volna) elhelyezkedni, azonban az összes regisztrált munkanélkülinek ez mintegy a 23%-a. A megye déli térségeiben fontos még a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás területe (kerek 100 regisztrált munkanélkülivel), a többi gazdasági ágban kevesebb álláskereső járatos.

A Szombathely és járása Paktumban a leggyakoribb gazdasági ág ugyancsak a feldolgozóipar volt, arányaiban azonban itt a legkevesebb, a munkanélküliek 20%-a kívánna ezen a területen elhelyezkedni. További jelentős létszámban regisztráltak személyeket a kereskedelem, gépjárműjavítás, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység gazdasági ágakban, és további 3 kategóriában haladta meg az álláskeresők száma a 100-at.

13. táblázat: Az álláskeresők megoszlása nemzetgazdasági áganként (2016. január-szeptember)

	Észak-Vasi paktum	Dél-Vasi paktum	Szombathelyi járás	Megyei Paktumtértség
A Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	70	67	37	137
B Bányászat, kőfejtés	2	2	1	4
C Feldolgozóipar	524	286	353	811
D Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3	1	2	4
E Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	19	15	14	34
F Építőipar	122	62	116	184
G Kereskedelem, gépjárműjavítás	151	80	225	231
H Szállítás, raktározás	42	32	54	75
I Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	112	66	110	177
J Információ, kommunikáció	6	4	16	10
K Pénzügyi, biztosítási tevékenység	20	9	30	28
L Ingatlanügyletek	5	1	9	6
M Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	7	3	24	10
N Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	104	77	184	180
O Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	43	100	62	143
P Oktatás	17	10	33	27
Q Humán-egészségügyi, szociális ellátás	30	28	106	58
R Művészet, szórakoztatás, szabad idő	12	12	17	23

	Észak-Vasi paktum	Dél-Vasi paktum	Szombathelyi járás	Megyei Paktumtárség
S Egyéb szolgáltatás	57	33	78	89

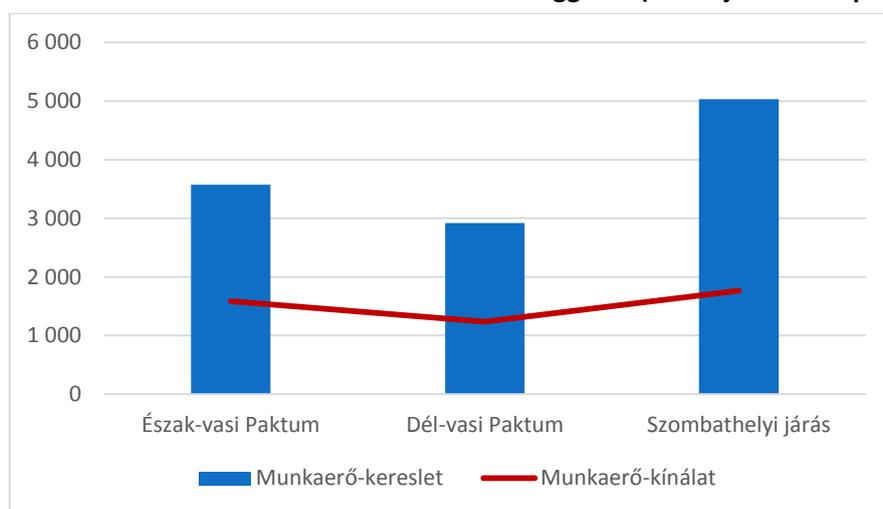
Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.3.3. Következtetések

A következtetések levonása során le kell szögezni, hogy a Vas Megyei Kormányhivatal a regisztrált álláskeresők közül minden ötödik esetében nem rendelkezik a kompetenciáit érintő információkkal, így a kereslet-kínálat ágazati összehasonlítása során ezt a csoportot nem tudtuk figyelembe venni. Megyei szinten ez 842, a paktumtárségben 555 álláskeresőt jelent, amellyel kapcsolatban az első feladat a képesítésükről szóló információk begyűjtése (mivel az adathiánynak oka van, először is motiválni kell az érintetteket a képesítésükről, készségeikről szóló adatok megadására). Ezek után lehet a célcsoport tagjait egyrészt az át-, illetve továbbképzések irányába orientálni, másrészt személyre szabott szolgáltatásokat kínálva felkelteni bennük a szakmai fejlődés iránti igényt. Rövid távon pedig érdemes lenne a csoport azon tagjait, akik bekapcsolódnak a programba, a szakképesítést nem igénylő álláshelyek felé terelni.

A 2016. január-szeptember hónapokra megadott adatok alapján az látható, hogy a megyei szinten ~60%-kal, paktumtárségi szinten pedig 57%-kal haladja meg az új álláshelyek száma a munkanélküli nyilvántartásba belépők számát, azaz komoly munkaerőhiány mutatkozik, a legjelentősebben éppen Szombathely és térségében (65%-os munkaerőkereslet-többlettel).

17. ábra: A munkaerő-kereslet és -kínálat összefüggései (2016. január-szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A fenti ábra értelmezésénél újra jelezzük (lásd a 3.2.3.1. alfejezetet), hogy a munkaerő-keresleti adatok csupán a munkáltatók kormányhivatalhoz bejelentett igényeit tükrözik, egyéb csatornákon realizált keresleti kondíciókat nem jelenít meg.

Az adatokat gazdasági **ágazatonként lebontva** látható, hogy a munkanélküliség és a munkaerőhiány együttesen van jelen a paktumtárségben.

A legsúlyosabb a munkaerőhiány a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, valamint a feldolgozóipar területén mutatkozik,

e három kategóriában a teljes kereslet mintegy 75%-a realizálódik. Jelentős még a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területe, a többi kategória emezekhez képest kis létszámú, általában munkaerő-kereslettel jelenlévő gazdasági terület. 3 kivétel van ez alól – azaz munkaerőtöbblet jelentkezik –, melyből egyet emelünk ki a szakterület specialitása okán: az információ, kommunikáció területét.

Meg kell jegyeznünk, hogy bizonyos gazdasági ágak esetében (tipikusan a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás területe, de ide sorolható a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat egy része is) a közfoglalkoztatotti munkaerőigények jelennek meg a keresleti oldalon.

A kereslet-kínálat ágazatonkénti eltérései több eszközzel csökkenthetők:

- a potenciális munkáltatókról és munkáltatóktól az elhelyezkedés esélyét növelő információk könnyű elérhetőségével,
- az oktatási-képzési rendszer munkaerőigényeknek megfelelő átalakításával,
- igény mutatkozása esetén átképzésekkel,
- valamint a munkáltatók és munkavállalók adottságairól és elvárásairól szóló információk folyamatos cseréjével – pl. megfelelő szintű szakmai szolgáltatás formájában.

Az egyes ágazatokban felmerülő jelentős munkaerőhiányt a tényleges vagy relatív bérszínvonal is indokolhatja, melyet minden esetben figyelembe kell venni Ausztria közelsége miatt. Ezzel kapcsolatban indokoltnak látjuk a Magyarországról ingázók, illetve hosszabb távon külföldön állást vállalók körében kutatást végezni arról, hogy milyen feltételek (bérszínvonal, munkavégzési körülmények, munkahelyi kultúra stb.) mellett lennének hajlandók itthon elhelyezkedni. A kutatás eredményei is befolyásolhatják a szolgáltató szervezetek stratégiáját a munkaerő orientálást tekintve, nem különben a munkáltatók hozzáállását is.

A munkaerőtöbbletet az egyes szektorokban tapasztalt piaci folyamatok generálhatják: az építőiparban például az európai uniós támogatások kifizetésével a megrendelések csökkentek, amely elbocsátásokat eredményezett, ezáltal megnőtt a felesleges munkaerő létszáma. A 2014-2020-as költségvetési ciklus felpörgetésével várhatóan az ágazat ismét magára talál.

Kereslet-kínálat az egyes helyi paktumterületeken

A kereslet-kínálati viszonyok az egyes helyi paktumterületeken eltérhetnek egymástól, de több ágazatban is felfedezhetők hasonlóságok. Valamennyi helyi területen meghaladja az új álláshelyek száma a regisztrált álláskeresőket a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, a feldolgozóipar, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, végül a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén.

Egy-egy esetben a megyei paktumtérségben megfigyelhető jelentős eltérés az északi és déli területek között, amely akár a munkaerőhiány és túlkínálat együttes jelenlétével is jár. Ilyen gazdasági ágak az építőipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás, az egyéb szolgáltatás, de ide sorolható a nagyságrendi különbséggel jelentkező álláshely-kínálat tekintetében a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és az oktatás is.

A területi különbségek a munkaerő-mobilitás támogatásával mérsékelhetők, ennek lehetséges eszközei az utazási támogatások, bérlet biztosítása a tömegközlekedési eszközökre, albérlet vagy lakhatási támogatás a munkahely közelében.

14. táblázat: A munkaerő kereslet-kínálat alakulása nemzetgazdasági áganként (2016. január-szeptember)

	Észak-Vasi paktum	Dél-Vasi paktum	Szombathelyi járás	Megyei Paktumtértség
A Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	65	133	76	198
B Bányászat, kőfejtés	-2	1	-1	-2
C Feldolgozóipar	407	264	639	670
D Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	-3	-1	0	-4
E Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	28	-14	13	14
F Építőipar	-34	53	24	19
G Kereskedelem, gépjárműjavítás	-10	51	210	41
H Szállítás, raktározás	-4	49	237	44
I Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	65	14	39	80
J Információ, kommunikáció	-5	-2	24	-7
K Pénzügyi, biztosítási tevékenység	9	-6	69	4
L Ingatlanügyletek	34	11	70	45
M Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	137	68	70	205
N Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	392	378	590	771
O Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	953	870	798	1 823
P Oktatás	95	31	111	126
Q Humán-egészségügyi, szociális ellátás	49	20	504	69
R Művészet, szórakoztatás, szabad idő	45	20	16	66
S Egyéb szolgáltatás	-4	89	68	86

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

3.2.4. A vállalkozói igényfelmérés és munkaerő-tartalék felmérés eredményei

A megyei paktumterületen, valamint a két helyi paktum térségében 2016. év végén sor került a lehetséges vállalkozói körben munkavállalói igényfelmérésre, továbbá az ún. munkaerő-tartalék feltérképezésére, azaz a programba potenciálisan bevonhatók körének felkutatására.

A következő alfejezetekben röviden összefoglaljuk a felmérések eredményeit, melyek részletesen az egyes mellékletekben találhatóak.

3.2.4.1. Észak-Vasi Paktum területének eredményei

A **vállalkozói igényfelmérés** Vas megye északi járásaiban (Celldömölki, Kőszegi és Sárvári járások) valósult meg. 52 cég munkaerő- és képzési igényét, valamint fejlesztési elképzelését sikerült megismerni.

A pontosabb eredmények elérése érdekében a megkérdezett vállalkozások kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy ágazatok szerint a cégek hasonló arányban kerüljenek megkérdezésre, valamint a térségben működő vállalkozások létszám kategóriái is hasonló arányban jelenjenek meg.

A 9 kérdéses kérdőív tartalmazott feleletválasztós és bővebb válaszadásra lehetőséget adó kérdéseket is. A kérdőívezés személyes, telefonos, valamint online kitöltéses módszerrel történt. A személyes és telefonos lekérdezésnek köszönhetően a válaszadási arány magasabbnak bizonyult, mint egy önkitöltős kérdőíves vizsgálatnál.

A jelen dokumentum mellékletében megtalálható a részletes elemzés, itt most csak a fontosabb eredményeket foglaljuk össze:

Az 52 megkérdezett vállalkozás közül a legtöbb 50-249 főt foglalkoztat.

A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott átlagos állománycsoport a szakmunkásoké, arányuk 40%, őket követik 31%-os aránnyal a betanított munkások létszáma, majd a szellemi tevékenységet végzők aránya 20%, a segédmunkások aránya pedig mindössze 8 % volt.

A munkaerő kiválasztásánál a megfelelően képzett munkaerő hiánya okozza a legnagyobb problémát, de az általános munkaerőhiányban és a munkavállalók motiváltságában is problémát látnak a kérdőív kitöltői.

A vállalkozások jelentős többsége tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést; közel 60%-uk a jelenlegi tevékenységi körükön belül, 6%-uk pedig profilművitést is szeretne megvalósítani. A válaszadó cégek 90%-a tervezi, hogy a jövőben (1 éves távlatban) bővíti a foglalkoztatotti létszámát.

A felmérésben résztvevők legtöbbször a részmunkaidős foglalkoztatást nevezték meg mint atipikus foglalkoztatási forma. A diákmunka hosszabb távon rendkívül kedvező hatással lehet a térség munkaerőpiacára, ugyanis a fiatalok számára segít megismerni a munka világát, és segíti őket a pályaválasztás, pályorientáció során is. A bedolgozói munka, a távmunka, az ösztöndíjas foglalkoztatás, a közfoglalkoztatás, valamint a több munkáltató által létesített jogviszony, illetve az osztott munka kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, melyek hagyománya még csak kialakulóban van Magyarországon, de a trendeket figyelembe véve ezeken a területeken is változás lehetséges, főként a távmunka esetén.

Az 590 db megnevezett betöltendő állás között a legmagasabb igény az operátorok iránt mutatkozott (az összes pozíció 20%-a), de magas az igény a bolti eladókra, árufeltöltőkre (16%) és az autóbusszvezetőkre, hegesztőkre, lakatosokra, forgácsolókra (5-7%) egyaránt.

A megyében bejelentett hiányszakmák közül leginkább a gépi forgácsoló, a hegesztő és a kőműves igénye merült fel a kérdőívet kitöltő munkáltatóknál.

A felsorolt munkaerőigény nagy része csak alap vagy középfokú végzettséget igényel, viszont rendkívül fontos a szakirányú képzés megszerzése.

A vállalkozások eredményességéhez jelentősen hozzájárulhat a munkavállaló kompetenciáinak fejlesztése. Képzések, tanfolyamok tartása elősegítheti a termelékenység hatékonyságának és a vállalat megtartóerejének a növekedését. A legnagyobb mértékben a szakmunkás továbbképzéseket tartják fontosnak és szükségesnek a jelenlegi és leendő munkavállalók számára.

A vállalkozások jellemzően álláshirdetés útján próbálják meg elérni a leendő munkavállalókat; a kérdésre válaszolók 80,4%-a alkalmazza ezt a módszert.

A **munkaerő-tartalék felmérése**nek a célja a paktumprogramba bevonható célcsoportok számának feltérképezését szolgálta. Bizonyos esetekben számszerűsíthető adat nem állt rendelkezésre a hivatalos adatgyűjtési forrásokban. Az adatokat táblázatban foglaltuk össze, célcsoportok szerint, és az

egyéb adatokat (korcsoport, nemek aránya) is feltüntettük a táblázatban, amennyiben rendelkezésre álltak.

Az egyes célcsoportok az alábbi létszámban vannak jelen az Észak-Vas Megyei Paktum teljes területén (2016-ban):

Célcsoport megnevezése	Célcsoport létszáma
Alacsony iskolai végzettségű személyek (Forrás: KH regisztráltak adatai)	503 fő
25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (Forrás: KH regisztráltak adatai)	334 fő
50 év feletti (KH regisztráltak adatai)	337 fő
GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek (Forrás: KSH élve születések száma alapján)	707 fő - 2015. évi adat (havi átlag: 59 fő)
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők (Forrás: KH regisztráltak adatai)	232 fő
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (Forrás: KH regisztráltak adatai)	756 fő
Megváltozott munkaképességű személyek (Forrás: KSH járadék alapján)	3 122 fő -2015. évi adat (havi átlag: 260 fő)
Roma nemzetiséghez tartozó személyek (Forrás: KH regisztráltak adatai)	19
Inaktív	Nincs adat
Közfoglalkoztatottak (Forrás: KH regisztráltak adatai)	854 fő

3.2.4.2. Dél-Vasi Paktum területének eredményei

A **vállalkozói igényfelmérés** a három déli járásban 2016. őszén zajlott, a társadalomtudományi kutatás szakértői mintavételi eljárásának alkalmazásával. A felmérést végző szervezet a 3 járásban összesen 110 vállalkozással vette fel a kapcsolatot, akik közül a következő 3 évben 51 tervez humánerőforrás-fejlesztést (és a paktum programja iránt is érdeklődik). A felmérés kérdőíves módszerrel történt, kérdezőbiztosok segítségével és személyes megkeresések útján.

A jelen dokumentum mellékletében megtalálható a részletes elemzés, itt most csak a fontosabb eredményeket foglaljuk össze:

A felkeresett cégek székhelye vagy a telephelye a Dél-Vasi területen található. A többség a másodlagos és harmadlagos gazdasági szektorba sorolható, azaz az iparban és a szolgáltatások területén tevékenykednek. A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport a cégeknél a szakmunkásoké, őket követik a betanított munkások.

A megkérdezett vállalkozások több mint 2/3-a tapasztalta, hogy a munkaerő toborzása során az általános munkaerőhiány nehézséget okoz a megfelelő munkavállalók megtalálásában.

A vállalkozások jelentős többsége, 84,3%-a tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. A tervezett fejlesztések elsősorban telephelybővítések, kapacitásbővítések, eszközbeszerzések, informatikai fejlesztések. A korszerűsítések ütemezése elsősorban a 2016-2022-es időszakra esik.

A cégek jelentős többsége, 92,2%-a kalkulál a következő 3 évben létszámbővítéssel. Összesen 613 álláshelyet jelöltek meg, amelyek betöltésére biztosan alkalmaznának új embereket.

A legtöbb betöltendő állás a feldolgozóiparban jelentkezett. Főtevékenységük alapján az ebbe a kategóriába tartozó cégeknek van szüksége jelenleg a 613 álláshelyből 342-re, ami több mint 50%-ot jelent. A feldolgozóiparon belül a fémfeldolgozási termék gyártása területén van igény most a legtöbb új munkavállalóra (105 fő), magas még a fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása, gyógyszergyártás, élelmiszergyártás, a gép, gépi berendezések gyártása, közúti jármű gyártása területén jelentkező munkaerőigény.

A feldolgozóipar után a második legnagyobb munkaerőhiánnyal küzdő gazdasági ágazat a megkérdezett vállalkozások esetén az építőipar; 70 álláshely van üresen, elsősorban kőművesek és segédmunkások számára.

A felsorolt álláshelyek betöltéséhez alapvetően alapfokú végzettséget várnak el a vállalkozások. A 613 álláshelyből 451-hez az általános iskola elvégzése vagy szakiskolai végzettség is szükséges. A megkérdezett vállalkozásoknak elsősorban megfelelő szaktudással rendelkező szakmunkásokra van szükségük.

A vizsgálat során a megkérdezett 51 cég 47,1%-a számára szakmai továbbképzések és szakmunkás képzések tartása fontos jelenleg is, vagy tartaná fontosnak a jövőbeni munkavállalói számára. 23,5%-uk nyelvismeretre helyezi, helyezné a hangsúlyt, de a betanító jellegű képzésekre is egyre nagyobb az igény.

A megkeresett cégek 90%-a csatlakozna a projekthez. A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő vállalkozások 31,4%-a szeretne a paktumpartnerség tagja lenni, amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak.

A partneri adatlapot kitöltők 35,3%-a „A vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban” kíván részt venni, 64,7%-ukat pedig csak a „Támogatott foglalkoztatási programban való részvétel” érdekli.

Az 51 vállalat bevonásával elvégzett felmérés eredménye jó alapot biztosíthat ahhoz, hogy megfelelő képzések indításával, a munkavállalók és munkáltatók igényeinek összehangolásával elősegítse a projekttel érintett térség munkaerőpiaci helyzetének javítását.

A **munkaerő-tartalék felmérése**nek a célja a paktumprogramba bevonható célcsoportok számának feltérképezését szolgálta. A felmérés a Vas Megyei Kormányhivatal célcsoportra vonatkozó adatait és a Központi Statisztikai Hivatal legfrissebb elérhető adatait felhasználva készült (alapvetően 2016-os adatokról van szó). Bizonyos esetekben számszerűsíthető adat nem áll rendelkezésre a hivatalos adatgyűjtési forrásokban, ahogy azt az alábbi összesítés is bemutatja:

15. táblázat: A projekt célcsoportjai létszámának összegzése

Alacsony iskolai végzettségű személyek	923
25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport)	268
50 év feletti	737
GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	Nincs adat

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	272
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek	245
Megváltozott munkaképességű regisztrált álláskereső személyek (2014.)	60
Roma nemzetiséghez tartozó személyek	Nincs adat
Inaktívak	Nincs adat

Forrás: MUNKAERŐ-TARTALÉK FELMÉRÉS A DÉL-VASI TÉRSÉGBEN c. elemzés

Minden csoport tagja potenciálisan támogatandó, mivel esetükben vagy már realizálódott az állásnélküliség állapota, vagy fokozottan veszélyeztetett az álláskeresői kategóriába való bekerülésre. Különösen fontos azon célcsoportok esetében a módszeres kutató munka, ahol csak hozzávetőlegesen lehet felmérni az adott kategóriába tartozók létszámát. Minden célcsoport esetében egyedi módszerre van szükség a program iránt érdeklődők esetében a munkahelyhez való jutás és annak megőrzési időszakában.

3.2.4.3. A Vas Megyei Paktum területének eredményei

A Vas megyei paktum területére vonatkozó **munkaerő- és képzési igényfelmérés** kapcsán 101 kitöltött kérdőív érkezett vissza; a kérdőívet visszaküldő szervezetek 5%-a nem, 83%-a csatlakozna a „Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum 2014-2020” elnevezésű projekthez. Összesen 86 szervezet jelezte, hogy szeretne csatlakozni a projekthez.

A felmérés legfőbb megállapításai:

- A szervezetek feltérképezése során igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a projekt területén lévő járásokból közel hasonló arányban kerüljenek bevonásra a lehetséges partnerek. A legtöbb kitöltött kérdőív a Körmendi járás területéről érkezett vissza (34 db), a legkevesebb pedig a Vasvári járásból (7 db).
- A válaszoló szervezetek többségének (70%-ának) 2015-ben az átlagos statisztikai állományi létszáma 0 és 5 fő között volt.
- A válaszadó szervezetek 66,3%-a önkormányzat, 24,8%-a nonprofit szervezet, 8%-a pedig az „egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet” kategóriába sorolta magát.
- A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport a segéd- és betanított munkásoké, de a mintában közel olyan arányban vannak jelen a legnagyobb mértékben szellemi dolgozót alkalmazó szervezetek is. A legkevesebb azokból a szervezetekből van, ahol szakmunkások jelentik a foglalkoztatottak legnagyobb részét.
- A válaszolók 79%-a jelenleg is alkalmaz közfoglalkoztatottakat; a 78 db szervezet összesen 344 főt (átlagosan 4 főt). 21 szervezet egyáltalán nem alkalmaz, így elmondható, hogy gyakori a közfoglalkoztatás a mintánkban szereplő szervezetek körében és viszonylag nagy számban alkalmaznak ilyen munkaerőt az átlagos statisztikai létszámhoz viszonyítva.
- A lekérdezés telefonos támogatásánál gyakorta volt érzékelhető, hogy az önkormányzatok számára elsősorban a közfoglalkoztatás jelent megoldást és egyben problémát is. Megoldást a helyi szociális problémák akkut kezelésében és a település karbantartási feladatokban, de egyúttal problémát az életszínvonal alacsony szinten tartására és az egyén élethelyzetének, foglalkoztatási lehetőségének a konzerválására.
- A vizsgálatban szereplő szervezetek fele alkalmaz részmunkaidős foglalkoztatásban munkavállalókat. Magas még a megbízási munkaviszonyt (43%), rugalmas munkaidőt (37%), diákok foglalkoztatását (31%) és az alkalmi munkavállalókat alkalmazók aránya (22%).

Legkevésbé népszerű atipikus foglalkoztatási formák a kölcsönzött munkaerő, az önfoglalkoztatás, az ösztöndíjas foglalkoztatás, a bedolgozói jogviszony és a távmunka voltak.

- A szervezetek jelentős többsége, 74%-a tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. Az újítást tervezők 65%-a jelenlegi tevékenységi körükön belül korszerűsítene, 13%-uk pedig profilbővítést is szeretne megvalósítani, 9%-uk pedig a jelenlegi tevékenységi körükön belül is tervezi a fejlesztést, valamint profilbővítést is szeretne megvalósítani. A tervezett fejlesztések elsősorban a települések infrastruktúrájának és meghatározó közintézményeinek, közterületeinek a fejlesztésére irányulnak, de szerepelnek turisztikai, helyi termék előállításához és feldolgozáshoz, valamint a szabadidő eltöltésének minőségi lehetőségeihez kapcsolódó újítási tervek is.
- Infrastrukturális, intézményi és tevékenységi körű fejlesztéseket a szervezetek többsége – 74%-a – szeretne megvalósítani a következő 3 évben, azonban a foglalkoztatotti állomány területén nem várható ilyen mértékű változás; a szervezetek többsége nem fog bővülni a statisztikai állományi létszámukat tekintve, azonban 66%-uknál várható új munkavállalók felvétele.
- 53 szervezet összesen 116 db álláshelyet jelölt meg. Az önkormányzatoknak főként segédmunkásokra, gondnokokra, karbantartókra és óvodai dolgozókra van elsődlegesen szükségük. (Itt elsősorban az orientáció a közmunkaprogramok, és azok jelenlegi működtetési, finanszírozási formáját szeretnék fenntartani.)
- Az egyéb kormányzati fenntartású szervezeteknél óvodai dolgozókra és a település kulturális területein dolgozókra (könyvtárosok, múzeumpedagógusok) van igény. A nonprofit szervezetek pedig adminisztrátorokat, projekt koordinátorokat, pályázati ügyintézőket, illetve a turisztikai és vendéglátási területhez kapcsolódóan turisztikai dolgozókat és takarítókat, házvezetőket keresnek.
- A mintánkba bekerült szervezetek esetén elmondható, hogy nagyjából egyenlő arányban oszlanak meg az állások az egyes végzettségek között a jelenlegi munkaerőigények alapján. A projekterületen az önkormányzatok, egyéb kormányzati fenntartású intézmények, szervezetek és nonprofit szervezeteknél is el lehet helyezkedni alapfokú, középfokú és felsőfokú végzettséggel egyaránt.
- A megkérdezett szervezetek több mint 70%-a tapasztalta, hogy a munkaerő toborzása során komoly gondot okoz a megfelelően motivált dolgozó megtalálása. 101 szervezetből 41 számára (41%) az általános munkaerőhiány, 39 számára (39%) pedig a megfelelően képzett, szaktudással rendelkező munkavállaló megtalálása is jelentős problémát jelent. Legkevésbé a pályakezdekők hiánya jelenti a nehézséget, amikor új munkaerőre lenne szükség.
- A többség számára fontos, de nem nagyon fontos, hogy az alkalmazottak képzéseken vegyenek részt a későbbi még eredményesebb munkavégzés szempontjából. Közel annyian gondolták, hogy a képzéseknek komoly jelentősége van, mint amekkora létszámban azt, hogy nem különösebben fontos. A kérdésre válaszolók csupán 1%-a véli úgy, hogy egyáltalán nem szükséges képzéseket tartani, biztosítani a jelenlegi vagy leendő munkavállalók számára. 52%-uk számára a szakmai továbbképzések lennének a legfontosabbak; 40%-os arányban választották a szakmunkás képzéseket, de hasznosnak tartanának betanító jellegű, nyelvi és számítástechnikai képzéseket egyaránt (mindegyik 26-29%). Legkevésbé lennének kelendők a kompetenciafejlesztő képzések, ezekre a válaszolók 20%-a tartana igényt.
- A válaszadók 82%-a úgy gondolja, hogy a térségben a bértámogatás az az elsődleges eszköz, ami megoldása lehetne a munkaerőpiac területén tapasztalható humán erőforrási problémáknak. 34%-uk úgy véli, hogy a képző- és foglalkoztató intézmények együttműködése, 26%-uk a rugalmas foglalkoztatás lehetőségeiben látja a megoldást. 21 szervezet említette meg, hogy a munkahelyi képzés, átképzés is hatékony eszköz lehetne a probléma kezelésére;

19-en pedig úgy gondolják, hogy az oktatás minőségének és hatékonyságának javítása szintén jelentős mértékben járulna hozzá a térségben tapasztalható munkaerőhiány mérsékléséhez.

- A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő szervezetek 81%-a szeretne a paktumpartnerség tagja lenni, amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak. 64%-uk csak a támogatott foglalkoztatási programba kapcsolódna be, 23%-uk pedig a képzési és a foglalkoztatási programban is egyaránt részt venne.
- Jelentős azoknak a szervezeteknek a száma, amelyek a célcsoport felkutatásával, mentorálásával tudna hozzájárulni a paktum sikerességéhez és a megyei paktumterület munkaerőpiaci helyzetének javításához.

A 101 szervezet bevonásával elvégzett felmérés eredményei nemcsak azt igazolták, hogy a helyi önkormányzatok, nonprofit szervezetek maguk is jelentős foglalkoztatói aktivitást végeznek, hanem azt is – amely a program szempontjából lényegesebb –, hogy ez a szféra lehet az a közvetítő információs szereplő, aki a foglalkoztatási paktum egy jelentős, az állami munkaerőpiaci látókörén kívüli eső hátrányos helyzetű emberek, inaktívak elérésében segíthet.

A program sikeres megvalósításának egyik sarokpontja, hogy ez a közvetítő folyamat milyen minőségben tudja az előbb említett csoportba tartozó egyének és a munkáltatók igényeinek találkozását támogatni.

A felmérés bemutatta, hogy a közreműködés, a motiváltság ebben a kérdésben csak akkor tartható fenn, ha kellő aktivitással, támogató tevékenységgel, szolgáltatásokkal és megfelelő minőségű és rendszeres információval működnek a területen a paktumvégrehajtásban szerepet vállaló szervezetek.

3.2.5. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás célja, hogy a programba bevont személyek sikeresen vissza-, illetve bekerüljenek az elsődleges munkaerőpiacra. A tevékenység részletes szabályait a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény tartalmazza.

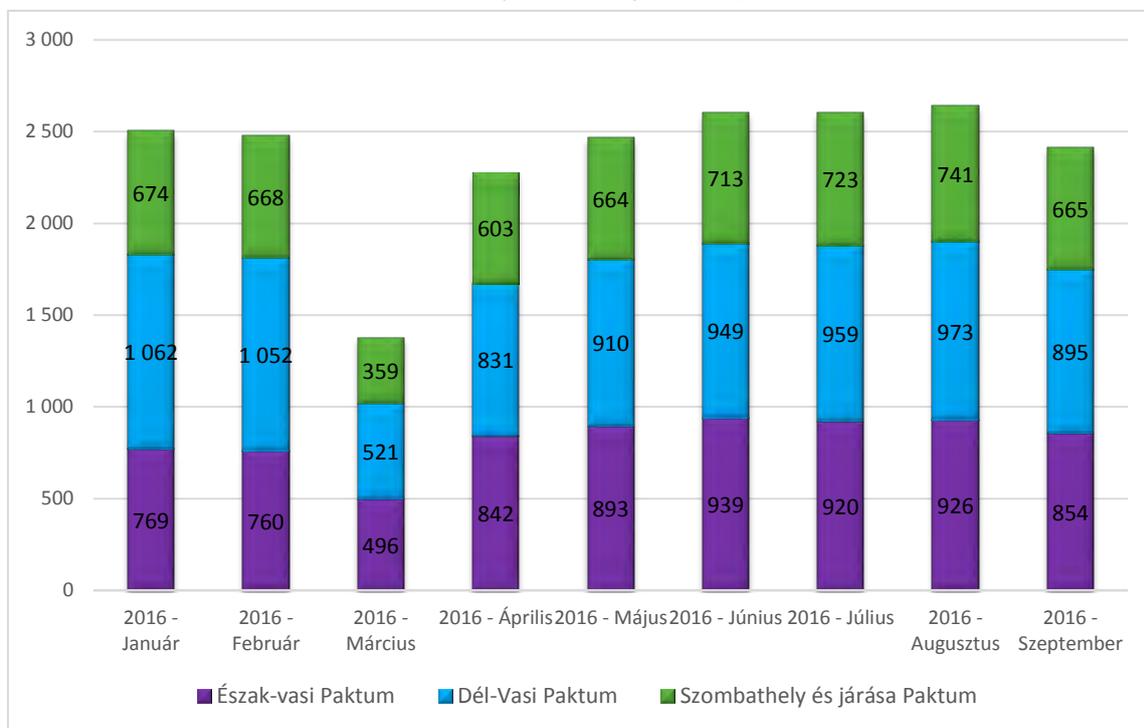
Közfoglalkoztatóként leggyakrabban a helyi önkormányzatok szoktak megjelenni, de egyéb szereplők is feltűnhetnek ebben a szerepkörben: nemzetiségi önkormányzatok; helyi és nemzetiségi önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulása; költségvetési szervek, egyházi jogi személyek; közhasznú jogállású szervezetek, civil szervezetek; az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezetek, vízitársulatok, erdőgazdálkodók a 2011. évi CVI. törvényben meghatározott feladatok végrehajtása érdekében; szociális szövetkezetek, vasúti pályahálózat-működtető szervezetek meghatározott feladatkörökben; kötelező önkormányzati feladat ellátásában közreműködő, törvény alapján kijelölt közérdekű szolgáltatók. A program koordinációjáért a Belügyminisztérium a felelős.

Közfoglalkoztatottak azok a legalább 16 éves személyek lehetnek, akiket a kormányhivatalok illetékes osztályai regisztrált álláskeresőként tartanak számon, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülnek.

A közfoglalkoztatás helyzete Vas megyében

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos száma a 2016. januárja és szeptembere közötti időszakban Vas megyében 2 374 fő volt, a paktumtérseégben pedig 864 fő. A legalacsonyabb számú közfoglalkoztatottat a rendszerben 2016. márciusában tartották nyilván, míg a nyári hónapokban foglalkoztatták a legtöbb érintett személyt. Ez a tendencia mindhárom helyi paktumra jellemző volt, a legnagyobb létszámmal tendenciózusan a Dél-Vasi Paktum rendelkezett.

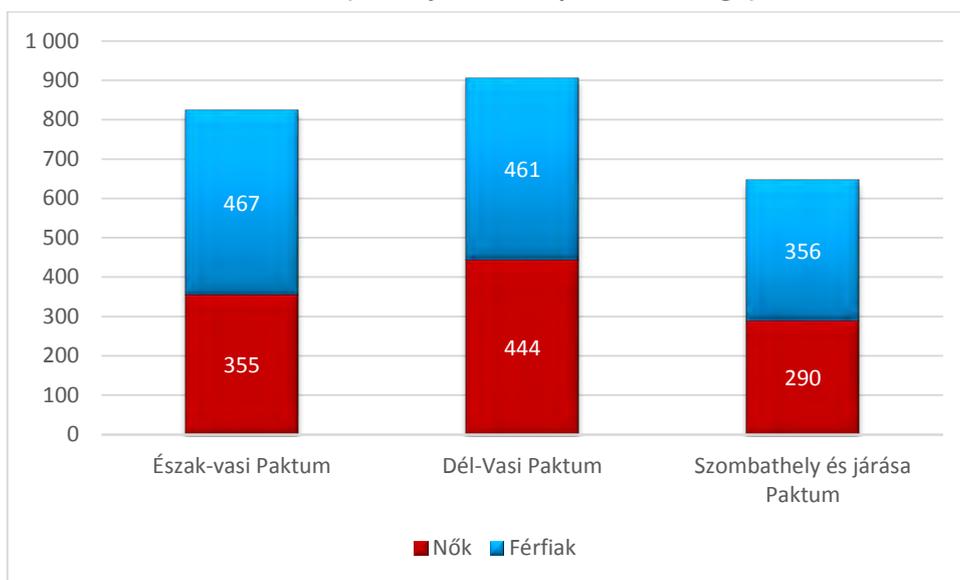
18. ábra: A közfoglalkoztatottak havi átlagos számának alakulása a helyi paktumok területén (2016. január-szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A 9 hónap átlagának létszáma is igazolja a fenti állítást, és fontos megjegyezni, hogy míg az Észak-vasi Paktumban és a Szombathely és járása Paktumban a női közfoglalkoztatottak száma jelentősen kevesebb volt a férfiakéhoz képest, addig a Dél-Vasi Paktumban közel azonos volt a nemek aránya.

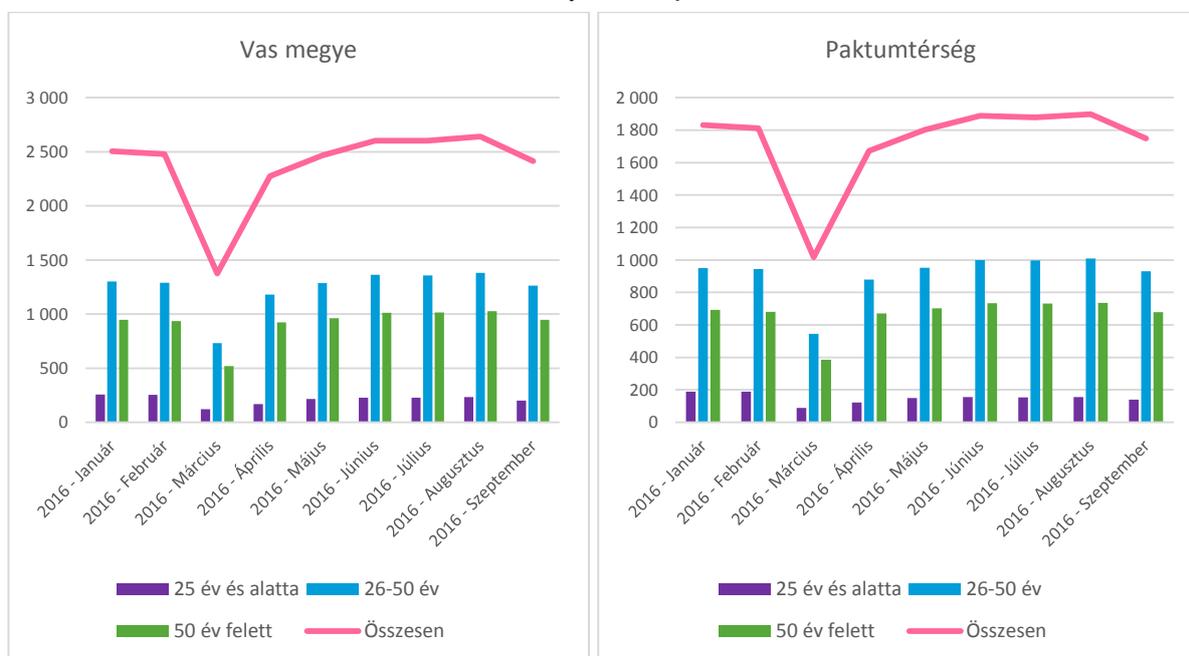
19. ábra: A közfoglalkoztatottak átlagos számának alakulása nemenként a helyi paktumok területén (2016. január-szeptember átlaga)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

A korcsoport szerinti megoszlás nem hozott érdemi eltérést a megyei és a paktumtérési viszonylatban, mindkét térségi szinten a 25 évnél idősebb korosztály dominál – ez előny a fiatal generáció számára, viszont hátrány az idősebbek szempontjából, és a stratégia számára is nagyobb kihívás, ha figyelembe vesszük az idősebbek motivációs nehézségeit, a mobilizációs gondokat, egyéb személyes szempontokat is.

20. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása korcsoportonként (2016. január – szeptember)

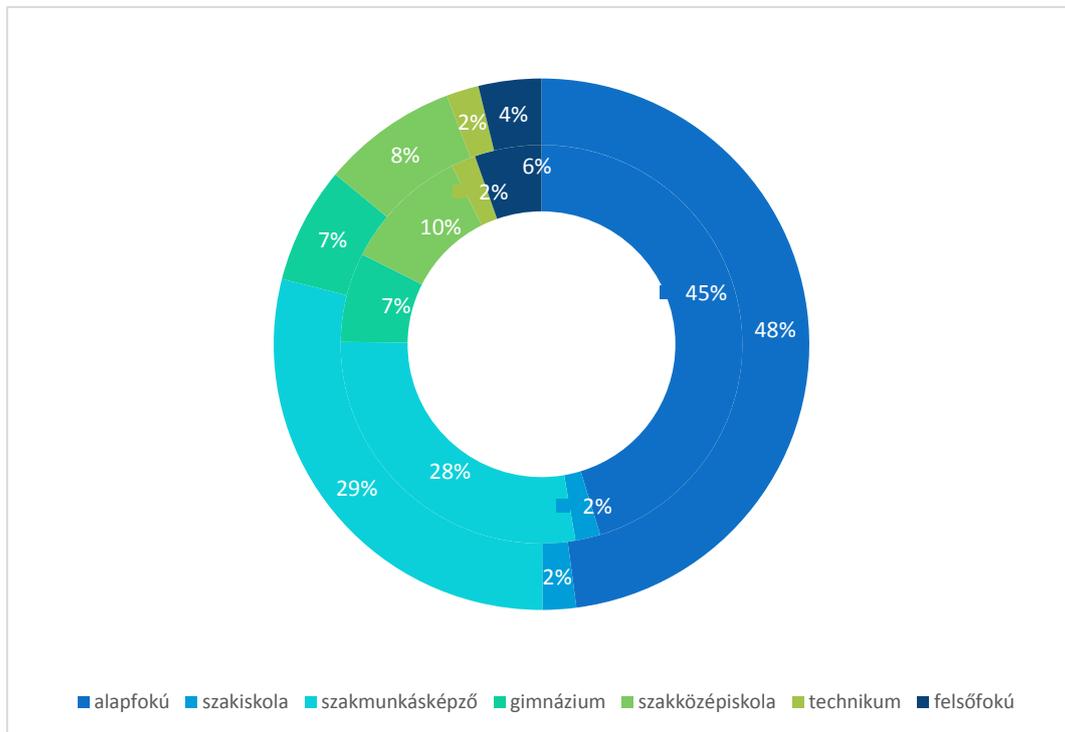


Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az iskolai végzettség szerinti megoszlás még árnyaltabb képet mutat és a fejlesztési teendőket is behatárolja, mivel elsősorban az alafokú és szakmunkásképzésben részesültek kerülnek be az ellátó

rendszerbe: így az érintettek bevonását az aktív munkaerőpiacra mindenképpen meg kell, hogy előzzék át- és továbbképzési programok.

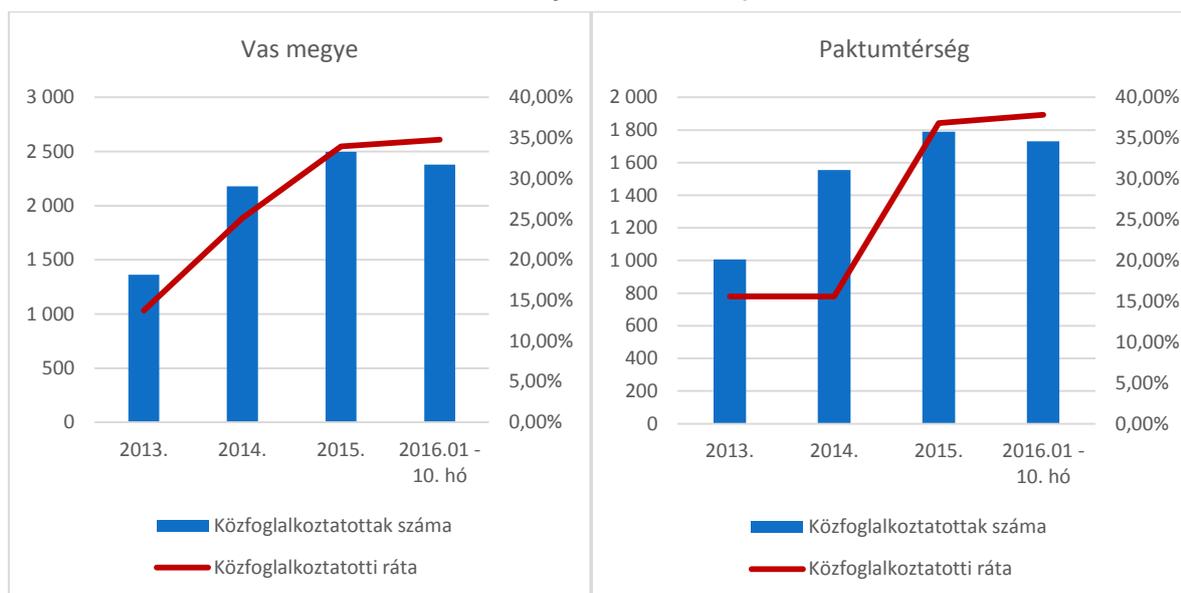
21. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása iskolai végzettség szerint Vas megyében (belső kör) és a Paktumtérségben (külső kör) (2016. január – szeptember)



Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az alábbi ábra mellett fontos kiemelni, hogy az egyes járásokban jelentős eltérések mutatkoznak a közfoglalkoztatotti ráta (azaz a közfoglalkoztatottak aránya az összes álláskeresőhöz képest) értékében: míg a Celldömölki és a Kőszegi járásban (Észak-Vasi Paktum területe) nem érte el az arányuk a 10%-ot az első két évben, addig a Vasvári járásban (Dél-Vasi Paktum) 26%-ról indult 2013-ban az érték, és a déli területen legkedvezőbb szintet elérő Szentgotthárdi járásban is csaknem 20%-os volt a programban részt vevők aránya.

22. ábra: A közfoglalkoztatottak számának alakulása Vas megyében és a Paktumtérsgben (2013. – 2016. január-október)



Forrás: <http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/>

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a közfoglalkoztatási rendszer a céljait erősen korlátozott mértékben képes teljesíteni. A rendszer hatékonysága alacsony, nagy a programban való beragadás esélye, a kilépés esélye az eltöltött időtartam növekedésével folyamatosan csökken (2013-ban azon személyek közül, akik a programban legalább 9 hónapig vettek részt, csak az 5%-uk volt képes az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni)⁴.

Ahhoz, hogy minél több közfoglalkoztatott tudjon elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, fontos lenne a program felülvizsgálata (arra való hivatkozással, hogy a program bevezetése óta folyamatosan nő az érintett célcsoport tagjainak létszáma). Indokolt a kormányzati szervek és a munkaerőpiacon megtalálható munkáltatók közötti együttműködés kiépítés és elmélyítése, amelynek hatására egy hatékony munkaerő-közvetítési rendszert lehetne kialakítani: ennek eredménye a közfoglalkoztatott végleges kilépése a közfoglalkoztatotti státuszról a primer munkaerőpiacra. Érdemes lenne a géppel is elvégezhető kétkézi munkáról való hangsúlyt áttolni a programba belépők munkáltatói igényeknek való átképzésére, emellett tovább könnyíteni a közfoglalkoztatottak álláskeresését, például a képzettségének megfelelő álláslehetőségek bemutatásával.

3.3. Szakképzési rendszer bemutatása

3.3.1. A szakképzési rendszer főbb változásai az elmúlt időszakban

A hazai szakképzési rendszer fejlesztésének irányvonalait alapvetően a Nemzetgazdasági Minisztérium által kidolgozott „**Szakképzés a gazdaság szolgálatában**” című dokumentum határozza meg. Ez alapján

⁴ Lásd: 2015. évi ország-jelentés – Magyarország a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló részletes vizsgálattal

az egyik legfontosabb kihívás, hogy több, a modern termelésbe bevonható, jól képzett és megbízható, széles körű alapismeretekkel rendelkező szakmunkásra és technikusra van szükség.

2015-ben jelentős átalakuláson ment át az országos szakképzési intézményrendszer: létrehozták a **szakképzési centrumokat**, ezzel együtt a Nemzetgazdasági Minisztérium felügyelete alá kerültek a korábban a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott szakképző intézmények. A szakképzési centrumok létrehozásának alapvető célja, hogy az iskolarendszerű szakképzés és a gazdaság igényei közeledjenek egymáshoz, mivel kisebb szervezeti egységben a szakképzési centrumok mérete lehetővé teszi a munkaerőpiaci igényekre történő reagálást, a szakmaszerkezet összehangolását, optimalizálását.

2016. szeptember 1-től újabb változás következett be:

- az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésére-oktatására szakosodott korábbi speciális szakiskolák megnevezése szakiskolára változott;
- a korábbi szakiskolák helyét a szakközépiskolák vették át, ahol 3 év alatt egy OKJ-s végzettség szerezhető, ezt követően 2 év alatt lehetőség van az érettségi megszerzésére is;
- a korábbi szakközépiskolák megnevezése szakgimnázium, amely 4 év alatt érettségit és egy OKJ-s szakmát ad, majd 1 vagy 2 év alatt magasabb szintű (technikusi) szakképesítés szerezhető.

23. ábra: A szakképzési rendszer átalakítása 2016. szeptember 1-től



3.3.2. A szakképzés meghatározó szereplői Vas megyében

Vas megye területén **két szakképzési centrum** működik:

- a Szombathelyi Műszaki Szakképzési Centrumba 8, a megyeszékhelyen, valamint Celldömölkön, Csepregen, Körmenden és Szentgotthárdon található műszaki szakterületű intézmény tartozik,
- a Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrumba pedig 5 szombathelyi, sárvári és vasvári szakképző tagintézmény.

A fentiek mellett meghatározó szerepet tölt be a szakképzésben a **Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara**, különösen a vizsgák, a mesterképzések, valamint a kihelyezett gyakorlati képzések szervezésében és ellenőrzésében. 2015. július 1-től a tanuló gyakorlati képzéséről a szakiskola csak akkor gondoskodhat, ha a kamara nem tudja gazdálkodónál, tanulószervezővel elhelyezni. Így csak a

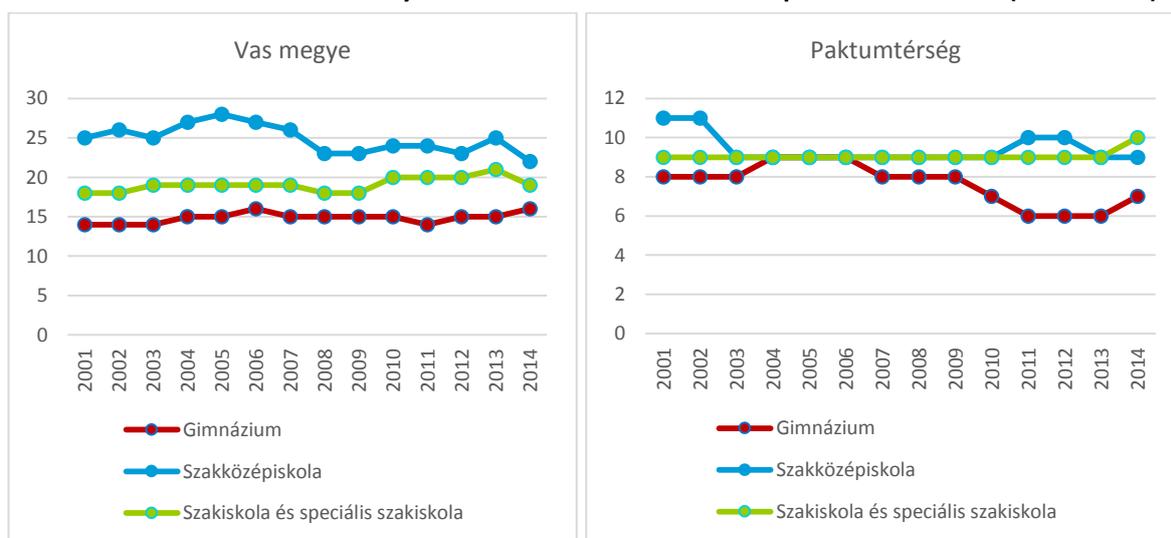
gazdaság által biztosított összes gyakorlati hely betöltését követően kerülhetnek a tanulók iskolai tanműhelyi képzésbe.

További támogatást biztosít a Szombathelyi Képző Központ a szombathelyi és térségbeli felnőttképzési szolgáltatásokkal az álláskeresők és a munkáltatók számára. Tevékenységi körébe tartozik a duális szakképzésben való részvétel (Duális Felsőoktatási Képzési és Kutató Központtal való együttműködés), képzések szervezése a műszaki hiányszakmákban, hátrányos helyzetű célcsoportok képzéseinek biztosítása, pályázatfigyelés a szakterületen és munkaerőpiaci információnyújtás az érdeklődők számára.

3.3.3. A szakképzés helyzete Vas megyében: folyamatok és megállapítások

A KSH adatai alapján lehetőség van a szakközépiskolai és szakiskolai⁵ tendenciák bemutatására 2001. és 2014. között. A **feladatellátási helyek** száma a kétezres évek közepéig, második feléig inkább emelkedő trendet mutatott, azóta részben a szakpolitikai változások, részben a természetes profiltisztítás eredményeként a szakközépiskolák esetében nagyobb, a szakiskolák esetében kisebb mértékű csökkenés figyelhető meg megyei szinten (a gimnáziumok száma nagyjából változatlan a vizsgált időszakban). A paktumtérségben kissé másként alakult a helyzet: a szakközépiskolák és szakiskolák száma változatlan vagy enyhe növekedést mutat, míg a gimnáziumok száma csökkent.

24. ábra: A feladatellátási helyek számának változása a középfokú oktatásban (2001-2014)

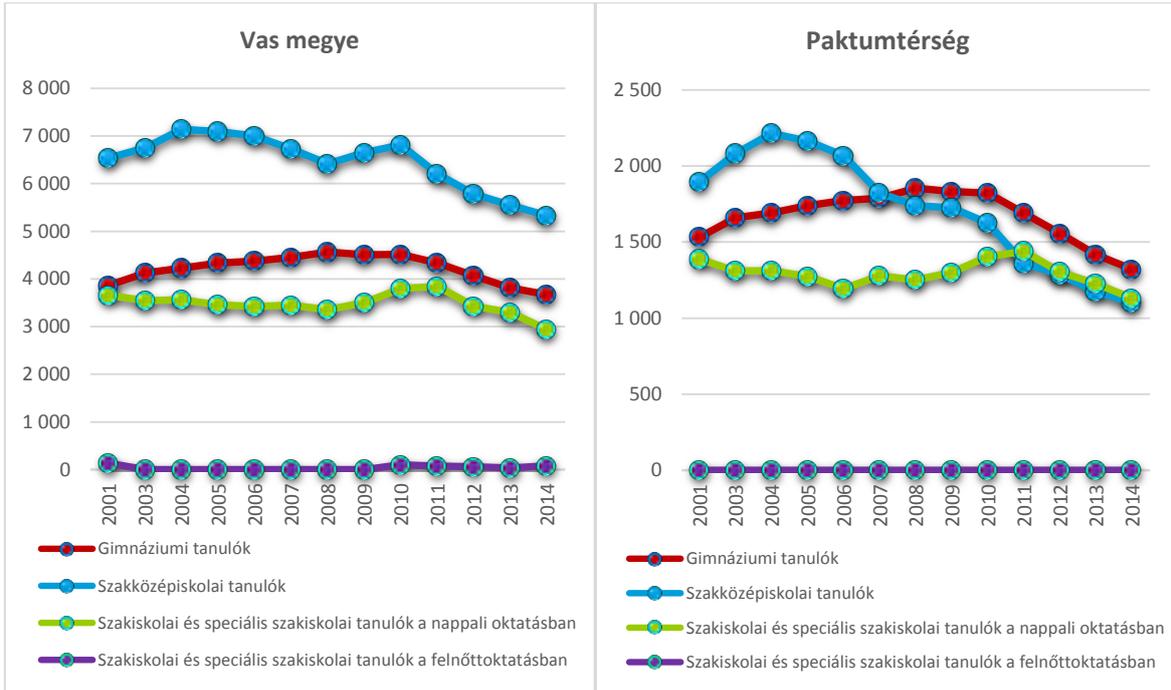


Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

Ennél sokkal kedvezőtlenebb képet mutat a **tanulói létszám** változása: 2001-hez viszonyítva Vas megyében 15,3%-os, a paktumtérségben 26,3%-os volt a tanulói létszámcsökkenés. A kedvezőtlen demográfiai jelenség mellett a paktumtérségben érezhetően csökkent a kereslet a szakképzések iránt (illetve a térségen kívüli képzőhelyek iránti kereslet nőhetett). A legnagyobb mértékű csökkenést a megyében a szakiskolák szenvedték el (itt közel 20%-os volt a változás), míg a paktumtérségben a szakközépiskolai tanulók száma megfelelőddött a 15 év alatt.

⁵ A KSH egyben közli a szakiskolák és a speciális szakiskolák adatait, jóllehet a célcsoportjuk alapvetően más.

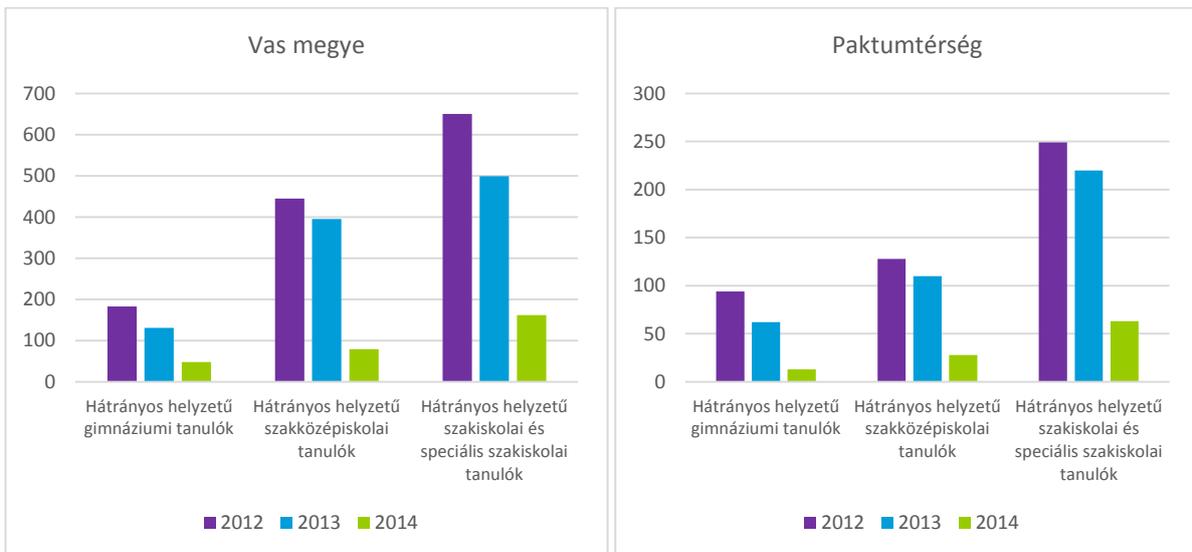
25. ábra: A tanulói létszámadatok változása a középfokú oktatásban (2001-2014)



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A 2012-2014-es éveket vizsgálva elmondható, hogy évről évre jelentős mértékben csökkent a **hátrányos helyzetű tanulók** aránya a középfokú képzésben mind megyei, mind paktumtérégi szinten egyaránt 78%-kal, ez azonban elsősorban a tankötelezettség felső korhatárának leszállítása, valamint a hátrányos helyzet megállapításának szigorítása miatt alakult így – a kedvezőtlen anyagi és szociális környezetben élő tanulók ugyanúgy jelen vannak az intézményekben. A probléma tehát nem szűnt meg, csupán statisztikailag kevésbé kimutatható, illetve részben áthelyeződött a szakképzési rendszerből a munkaerőpiacra: a hátrányos helyzetű fiatalok így inkább a pályakezdő munkanélküliek, a közfoglalkoztatottak, valamint az Ifjúsági garancia programba bevonható személyek számát gyarapítják.

26. ábra: A hátrányos helyzetű tanulók száma az iskolai rendszerű szakképzésben (2001-2014)



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

A jelenleg érvényben lévő megyei szakképzés-fejlesztési koncepció helyzetelemzése, valamint az aktuális adatok több folyamatra is rávilágítanak⁶:

- összességében az elmúlt 20 évben **nagymértékben bővült a képzési kínálat**, ami azonban egyúttal áttekinthetatlenné tette a képzési kínálatot, valamint el is aprózta a rendelkezésre álló erőforrásokat – rontva ezzel a hatékonyságot, még akkor is, ha a szakképzési centrumok létrehozásával együtt járó dekoncentrációs folyamat ezt részben ellensúlyozza;
- jelentős **átstrukturálódás** történt a középfokú iskolarendszeren belül, amely leginkább a szakiskolákat érintette kedvezőtlenül;
- **növekszik a nem iskolarendszerű felnőttképzésben résztvevők száma**, ezzel szemben csökken az iskolarendszerű felnőttképzés részesedése – a felnőttképzésben résztvevők száma várhatóan tovább nő a tankötelezettség alacsony korhatára (16 év) okán;
- az adatok alátámasztják, hogy bár **a szakiskolák jelentős kihasználatlan kapacitással rendelkeznek**, egyes meghirdetett képzések esetében nem tudják beindítani az osztályokat/csoportokat, ezzel szemben szakközépiskolák népszerűsége és beiskolázási aránya is nagyobb;
- **Vas megye szakképzési rendszere egyértelműen Szombathely központú**: a megyeszékhelyen több szakképzési feladatellátási hely van, mint a megye többi részén összesen, és ugyanez az állítás igaz a tanulói számra is – emiatt a megyei paktumnak elemi érdeke az együttműködés a Szombathelyi és Járasi Paktummal, valamint a szombathelyi intézményekkel is.

A MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet több kutatást is végzett a szakképzéssel kapcsolatosan – jóllehet ezek a megállapítások nem megyespecifikusak, de jól bemutatják a szakképzéssel kapcsolatos általános helyzetet.⁷

- Nagyon **különböző a képzőintézmények műszaki állapota és infrastrukturális felszereltsége**, ami nemcsak a képzőhely vonzerejét és ezáltal tanulói létszámát határozza meg, hanem az átadott tudás aktualitását, használhatóságát is.
- Az előzetes szelekció miatt a szakiskolákba eleve alacsonyabb szintű tudással, **hiányos írás-olvasási és számolási kompetenciával érkeznek a diákok**. Számukra így a szakmai tantárgyak elsajátítása is problémás.
- Az intézmények többnyire **kedvezőtlennek ítélik meg a közismereti tantárgyak háttérbe szorulását**. Érvek hozhatók pro és kontra: természetesen elengedhetetlen a megfelelő szakismeret átadása és elsajátítása, azonban hasonlóan fontos az, hogy a szakmunkát végző személyek rendelkezzenek megfelelő általános munkavállalói kompetenciával is, valamint alkalmasak legyenek át- és továbbképzéseken való részvételre, a szakterületükön bekövetkező újítások befogadására.
- A szakiskolákban kiemelten **nagy a hátrányos helyzetű, mélyszegénységből származó és jelentős tanulási nehézségekkel küzdő tanulók száma** – esetükben különösen fontos lenne olyan szakmai képzés megvalósítása, amely lehetővé teszi számukra a társadalmi felzárkózást és integrációt.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara működteti az ún. Internet alapú **Szakképzési Integrált Információs Rendszert (ISZIIR)**, amely segíti a kamarákat szakképzési feladataik ellátásában, és – többek között – naprakész információkat nyújt a **gyakorlati képzésre jogosult szervezetekről**. A 2016. szeptember 27-i állapot szerint a paktumtérsg területén 373 szervezet szerepelt az adatbázisban,

⁶ Azoknál az adatoknál, ahol a koncepció kidolgozása óta egyértelmű változás állt be, kiegészítjük a megállapításokat.

⁷ <http://gvi.hu/kutatasaink/szakkepzes>

amelyek mintegy 130 különböző szakmában nyújtanak gyakorlati képzési lehetőséget. A tanulói szerződések száma jellemzően 2000-3000 között mozog.

Mindez alapot nyújt a **duális szakképzés** elterjesztésére is, aminek jelenleg – a Nyugat-magyarországi Egyetem meghirdetett programja, valamint a képzőhelyeken elérhető képzések mellett is – még viszonylag korlátozottak a lehetőségei a paktumtérsgben. Azonosíthatók rendszerszintű problémák is (pl. nem megfelelő minőségű gyakorlati oktatás, diákok túlterhelése vagy éppen háttérbe szorulása a tényleges munkafolyamatokban, nem megfelelő finanszírozás az elméleti és gyakorlati képzést nyújtó helyek között), amelyek részben megnehezíthetik a gyakorlati képzőhelyek, az oktatási intézmények és a diákok bekapcsolódását a duális szakképzésbe. Általános megállapítás, hogy a gyakorlat eredményessége a képzőhely felkészültségétől és motiváltságától függ, pl. egy nagyobb vállalat a duális képzés keretében gyakorlatilag „kiképzí” magának jövőbeni munkavállalóit – ennek előnye a biztos álláslehetőség, hátránya lehet azonban a túlzott specializáció, ami korlátozhatja a más szervezetnél történő munkavállalást. Egy friss felmérés szerint egy magyar álláskereső – munkahelye elvesztése után – akár 1,5 évig is várhat, míg megfelelő munkahelyen tud elhelyezkedni, tehát különösen fontos, hogy a munkaerőpiaci keresletnek megfelelő és ugyanakkor az álláskereső személy adottságaira és készségeire építhető felkészültséget szerezzenek a munkát keresők.

3.3.4. Szakmaszerkezeti javaslat

A MFKB és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal minden évben közzéteszi szakmaszerkezeti javaslatát

- az iskolai rendszerű képzés szakképesítéseire,
- az iskolarendszeren kívüli képzésben megszerezhető, felnőttképzési törvény alapján támogatható szakképesítésekre,
- valamint a szakközépiskolai képzés ágazataira.⁸

Vas megyében a 2017/2018. tanévben 32 szakképesítést javasolnak korlátozás nélkül támogatni az iskolai rendszerű szakképzésben, létszámmegkötéssel 129 szakképesítést, míg a szakma részéről nem támogatott szakképesítések száma 164.

16. táblázat: Szakmaszerkezeti javaslat az iskolai rendszerű képzés szakképesítéseire (félkövérrel a hiányszakmák)

Szakképesítés OKJ száma	Szakképesítés OKJ megnevezése
34-582-01	Ács
55-723-01	Ápoló
34-543-02	Asztalos
35-841-01	Autóbuszvezető
54-523-01	Automatikai technikus
54-525-02	Autószerelő
55-525-01	Autótechnikus
34-582-13	Burkoló
35-521-01	CNC gépkezelő
55-723-02	Csecsemő és gyermekápoló
34-521-11	Építő- szállító- és munkagép-szerelő
34-582-03	Épület- és szerkezetlakatos
54-522-01	Erősáramú elektrotechnikus
54-521-03	Gépgyártástechnológiai technikus
34-521-03	Gépi forgácsoló
34-525-01	Gépjárműépítő, szerelő

⁸ Forrás: www.nive.hu/mfkb2016/

Szakképesítés OKJ száma	Szakképesítés OKJ megnevezése
34-521-05	Gyártósori gépbeállító
34-521-06	Hegesztő
34-521-04	Ipari gépész
34-542-05	Kárpitos
34-582-14	Kőműves
54-523-03	Közlekedésautomatikai műszerész
54-523-04	Mechatronikai technikus
34-523-01	Mechatronikus-karbantartó
55-723-11	Mentőápoló
34-542-06	Női szabó
54-542-02	Ruhaiipari technikus
34-521-10	Szerszámkészítő
34-762-01	Szociális gondozó és ápoló
35-841-02	Tehergépkocsi-vezető
34-522-04	Villanyszerelő
34-582-12	Víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő

Forrás: www.nive.hu/mfkb2016/

A szakközépiskolai ágazatok közül 5 korlátozás nélkül támogatható, 29 esetében előzetesen keretszámokat határoztak meg, míg 7 ágazatot egyáltalán nem javasoltak támogatásra a 2017/2018. tanévben.

17. táblázat: Szakmaszerkezeti javaslat a szakközépiskolai ágazatokra

Javaslat	Ágazat száma	Ágazat megnevezése	Keretszám
Korlátozás nélkül támogatott ágazatok	I.	Egészségügy	
	III.	Szociális	
	IV.	Pedagógia	
	IX.	Gépészet	
	XI.	Villamosipar és elektronika	
Korlátozottan támogatott ágazatok	II.	Egészségügyi technika	40
	V.	Képző- és iparművészet	174
	VI.	Hang-, film és színháztechnika	29
	VIII.	Épületgépészet	34
	XII.	Távközlés	34
	XIII.	Informatika	85
	XVI.	Építőipar	51
	XVII.	Könnyűipar	34
	XVIII.	Faipar	51
	XX.	Közlekedéscépa	34
	XXI.	Közlekedés	51
	XXII.	Közlekedéscépa	68
	XXIII.	Környezetvédelem	40
	XXIV.	Közgazdaság	68
	XXV.	Ügyvitel	51
	XXVI.	Kereskedelem	85
	XXVII.	Vendéglátóipar	68
	XXVIII.	Turisztika	51
	XXX.	Szépészet	34
	XXXI.	Agrárgépész	40
	XXXII.	Erdészeti és vadgazdálkodás	20
	XXXIII.	Mezőgazdaság	40
	XXXIV.	Kertészet és parképítés	40
	XXXV.	Földmérés	20
	XXXVI.	Élelmiszeripar	40

Javaslat	Ágazat száma	Ágazat megnevezése	Keretszám
	XXXVII.	Sport	26
	XXXIX.	Közművelődés	40
	XL.	Közlekedés, szállítmányozás és logisztika	34
	XLII.	Előadó-művészet	145
Nem támogatott ágazatok	VII.	Bányászat	
	X.	Kohászat	
	XIV.	Vegyipar	
	XV.	Vegyész	
	XIX.	Nyomdaipar	
	XXIX.	Optika	
	XLI.	Vízügy	

Forrás: www.nive.hu/mfkb2016/

3.4. Gazdaságfejlesztési irányok, várható beruházások és azok foglalkoztatási hatásai

A paktumtársaság hatékony és eredményes gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztésének sajátos helyzetét az adja, hogy a megyei jogú város területére és járására külön foglalkoztatási helyzetelemzés és stratégia készül. Mindettől függetlenül nem lehet eltekinteni Szombathely és térsége befolyásától, mivel – ahogy azt már a korábbi fejezetekben is bemutattuk – gazdasági értelemben jelentős súllyal rendelkezik a megyében, így a megyei szintű munkaerő-keresletre és –kínálatra is hatással van.

Az alábbiakban – a rendelkezésre álló információk alapján – áttekintjük a gazdaságfejlesztési irányokat meghatározó fő kitörési pontokat, kihívásokat, célkitűzéseket és az ismert beruházásokat, továbbá ezek előre jelezhető foglalkoztatási hatásait.

3.4.1. Fő kitörési pontok és kihívások

A fő gazdaságfejlesztési irányok meghatározásánál mindenképpen kiindulást jelent **Vas megye Integrált Területi Programja**, amelyben megfogalmazásra kerültek a legfontosabb kitörési pontok és kihívások. Ezeket kell megvizsgálni foglalkoztatási szempontból.

1. Az azonosított tényezők milyen hatással lehetnek a munkaerőpiaci folyamatok alakulására?
2. A munkaerőpiac hogyan befolyásolhatja a kedvező adottságok kiaknázását, illetve a kihívásoknak való megfelelést?

Vas megye pozíciója makrotársasági szinten is kedvező – nagyrészt **előnyös közlekedés-földrajzi helyzetének** és ebből adódó gazdasági központ szerepének köszönhetően. Ez elősegítheti olyan tudás-, tőke- és munkaintenzív ágazatok megtelepedését a paktumtársaságban, ami több szempontból megerősítheti a helyi vállalkozói szférát is:

- egyrészt beszállítóként kapcsolódhatnak a nagyobb vállalkozásokhoz, javítva ezzel piaci stabilitásukat;
- másrészt a magasabb jövedelemmel rendelkező munkavállalók több helyi terméket és főleg szolgáltatást fogyasztanak, ami növelheti a helyi szolgáltatók bevételét;
- harmadrészt a nagyvállalatok révén más típusú üzleti szemlélet is elterjedhet a kkv-k körében, amelyben fontos szerepe van az innovatív és nyitott hozzáállásnak.

Kiemelt megyei ágazatoknak számít az autóipar és ehhez kapcsolódó mechatronikai program, a fa- és bútóipar, az élelmiszeripar, a mezőgazdasági alapanyag-termelés és –feldolgozás, illetve a kutatás- és

képzésfókuszú „tudásipar”. Ahhoz, hogy ezek az ágazatok hosszú távon is versenyképesé tegyék a megyét, megfelelően képzett és tapasztalt munkaerő szükséges.

Egyértelmű kihívás egyes térségek jelentős **népességfogyása**. Ez befolyásolja nemcsak a rendelkezésre álló munkaerő létszámát, de a minőségét is (alacsony képzettségi szint, nem megfelelő nyelvtudás és IKT-használat), mivel leginkább a szelektív migráció okozza a csökkenést. A megfelelő munkaerő-kínálat hiánya pedig nehezítheti újabb nagy volumenű beruházások megvalósítását, illetve a helyi vállalkozások fejlesztéseit is.

Kihívás továbbá az egyes térségekben megmutatkozó, a gazdaság viszonylagos bezártságából, fejletlenségéből (alacsony hozzáadott érték, gyenge produktivitás), illetve alacsony integrációs képességéből fakadó **nem megfelelő jövedelemtermelő képesség**, ami korlátozza a beruházási lehetőségeket. A bővítések és a technológiai fejlesztések elmaradása miatt a munkaadók foglalkoztatási potenciálja nem javul ezeken a területeken.

Jóllehet a **határtérség** számos tényleges és potenciális gazdasági előnyt hordoz magában, ugyanakkor a munkavállalói oldalról komoly vonzerővel bír a külföldi munkavállalás, ennek következtében a hazai munkáltatók nehezebben jutnak szakképzett és motivált munkaerőhöz. Számos példa van a határ menti együttműködések ösztönzésére, azonban a megyének és a paktumtérségnek a fejlettebb külföldi területekhez való jelentősebb szintű gazdasági és jövedelemszintbeli felzárkózásához nagyobb léptékű infrastrukturális beruházásokra volna szüksége, továbbá a gazdaságot és foglalkoztatást befolyásoló jogszabályi környezet „felhasználóbarát” változását is megkívánja.

Vas megye szerencsésnek mondhatja magát a magas arányú erdőszültségnél, illetve az alpokaljai területek közelsége okán a megfelelő mennyiségű felszíni vízbázisnak köszönhetően, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a globálisan jelentkező kedvezőtlen időjárási jelenségeket, amelyek közvetlenül a vidéki területeken fejtik ki a negatív hatásukat. Emiatt fontos lenne az élőmunka-igényes és fenntartható technológiák bevezetése a mezőgazdaságban dolgozók és a helyi termelők körében, növelve a hosszú távon is realizálható jövedelem biztosításának esélyét, támogatva ezzel a helyben maradás, marasztalás célját.

A megye egyik jellegzetes problémája a számos kistelepülés egyre **gyengülő népességmegtartó ereje**: itt jelentkezik leginkább az elvándorlás, elöregedés és elnéptelenedés. Az ezekben a falvakban esetlegesen realizálódó munkanélküliségi státusz, szociális és megélhetési problémák, fizikai és mentálhigiénés betegségek nagyságrendileg nagyobb súllyal bírnak egy-egy fő esetében is, ha a falu lakossága alig éri el a 100, 200 főt. Esetükben különös figyelmet kell fordítani a folyamatos munkalehetőség és megélhetés biztosítására.

A gazdasági versenyképesség és a munkalehetőségek elérhetősége szempontjából fontos egy térség **településszerkezete** is: a megyére jellemző Szombathely dominanciája a maga 77 ezer lakosával, a második legnépesebb város Sárvár már csupán 14 ezer főt számlál. A megyei jogú városon kívül minden járás- és vonzásközpont kisvárosnak tekinthető, amely ugyan viszonylag jó közlekedési kapcsolatban van Szombathellyel, de már kevésbé vannak összekötve egymással: jellemző a sugaras szerkezetű közlekedési rendszer. A megye további sajátossága az aprófalvas szerkezet: a települések több mint 60%-ában kevesebb, mint 500 fő él. A belső perifériák lakosaira külön figyelmet kell fordítani, a nehezebb mobilizálás, illetve az arányosan kevesebb munkalehetőség okán.

3.4.2. Stratégiai célrendszer

A területfejlesztési koncepció kijelöli a megye **jövőképét** is 2030-ra: „Vas megyét jó életszínvonalú, egyben nem romló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású kistérségek alkotják, melynek

alapja a megújulásra képes gazdasága, illetve az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása, illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszere”.

A várt eredmények elérése indokolja a több lábon álló, dinamikus gazdasági potenciál létét, amely magas jövedelemszintet generál, ezáltal tudatosabb fogyasztókat, akik közösséget alkotva megfelelő szinten tudják érdekeiket képviselni a megye környezeti és kulturális, társadalmi értékeinek megőrzése terén. A gazdasági lehetőségek bővülését, a kisebb vállalkozói kör megerősödését a tőkeinjekciókon, a beruházások realizálásán és az együttműködések erősítésén túl a megfelelő képzettséggel bíró és elkötelezett munkavállalói kör is támogatja, melyhez a jelen stratégia is hozzájárulhat a képzési programokkal és a munkavállalói és munkaadói igények összekapcsolásával.

A koncepció kijelöli azokat a **komplex ágazatokat**, amelyek fejlesztéséhez már most is rendelkezésre állnak a szükséges alapok, további fejlesztésükkel pedig kiegyensúlyozott gazdasági növekedés érhető el:

- a Szombathelyi agglomeráció térségében a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ fejlesztéseinek megvalósításával és a kapcsolódó közlekedésfejlesztések révén a munkaerővonzás-körzet kiterjesztése;
- Sárvár-Celldömölk-Jánosháza térségében az érintett településeken turisztikai piaci pozícióik erősítése, a szolgáltatáskínálat bővítése több település bevonásával, illetve a termelő szektor helyi erőforrásokon alapuló fejlesztése;
- Körmend-Vasvár-Szentgotthárd térségében a közlekedés hálózati fejlesztések eredményeként javuló logisztikai pozíciók kihasználása, illetve a helyi gazdaság megerősítése, különös tekintettel a mezőgazdaságra (pl. gyümölcsstermesztés, állattenyésztés), helyi termékek kisipari feldolgozására, illetve a helyi kötődésű kkv-k működésének bővítésére.

A koncepció célrendszerét teljes mértékben áthatja a gazdasági fókuszáltság, amely a helyi adottságokra és erőforrásokra építve egy belső és külső együttműködésre is kész, nemzetközi szinten is versenyképes megye képét vetíti előre. Kiemelendő a „Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása (esélyegyenlőség) a fejlesztésekbe” horizontális cél, amely egyik fő célja a jelen stratégiának is.

27. ábra: A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere



Forrás: Vas megye Integrált Területi Programja 2014-2020

3.4.3. Ismert beruházások

A foglalkoztatás bővítésével járó beruházásokat alapvetően három kategóriába sorolhatjuk:

- a paktum területén kívül eső, de arra jelentős foglalkoztatási hatással bíró fejlesztések,

- a paktum területén belül megvalósuló üzleti beruházások,
- a paktum területén megvalósuló önkormányzati projektek az üzleti infrastruktúra és a helyi gazdaság egyéb területén.

Szombathely és térségében számos gazdaságélénkítő projekt valósul meg a következő néhány évben, melynek egyik lába a közvetlenül a gazdaságfejlesztést támogató források, másik része pedig a megyeközpontban realizálódó infrastrukturális beruházások, elsősorban a megyei jogú városoknak elkülönített Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) forrásaiból. Ez utóbbi fejlesztések jelentős része támogatja a gazdaságélénkítést az iparterületek korszerűsítése, a közút- és kerékpárút hálózat megújítása, az energetikai beruházások, a turisztikai és helyi termelők működésének elősegítését célzó projektek, a szociális, egészségügyi és oktatási intézmények fejlesztése révén.

A megyei paktum területén megvalósuló vállalkozói beruházások magukban foglalhatnak nagyobb munkahelyteremtéseket és nagyobb volumenű fejlesztéseket, de kkv-k is végrehajthatnak kapacitásbővítő projekteket. Az alábbi felsorolás néhány jelentősebb, 2016-ban és 2017-ben megvalósuló beruházást tartalmaz, amely kihat a foglalkoztatás alakulására is:

- Csöngye: Binder Kft (kapacitásnövelés)
- Körmend: EGIS Gyógyszergyár (k+f és gyártási infrastruktúra)
- Körmend: Kwizda Agro Hungary (Mikrobiológiai készítmények fejlesztése)
- Őriszentpéter: KPMG (munkáltatói átvilágítás és javaslat a rugalmas munkaidő bevezetésére)
- Őriszentpéter: Fenster Technik Seifert Kft. (innovatív technológiák kifejlesztése és infrastrukturális beruházások)
- Szentgotthárd: TITÁN-BETON Kft. (termelési kapacitás bővítése)
- Vasvár: PNH Kft. (kapacitásbővítés)

Ez alapján – ha a három helyi paktum területét nézzük – az Észak-vasi Paktum területén ismertek kevésbé nagyobb volumenű beruházások.

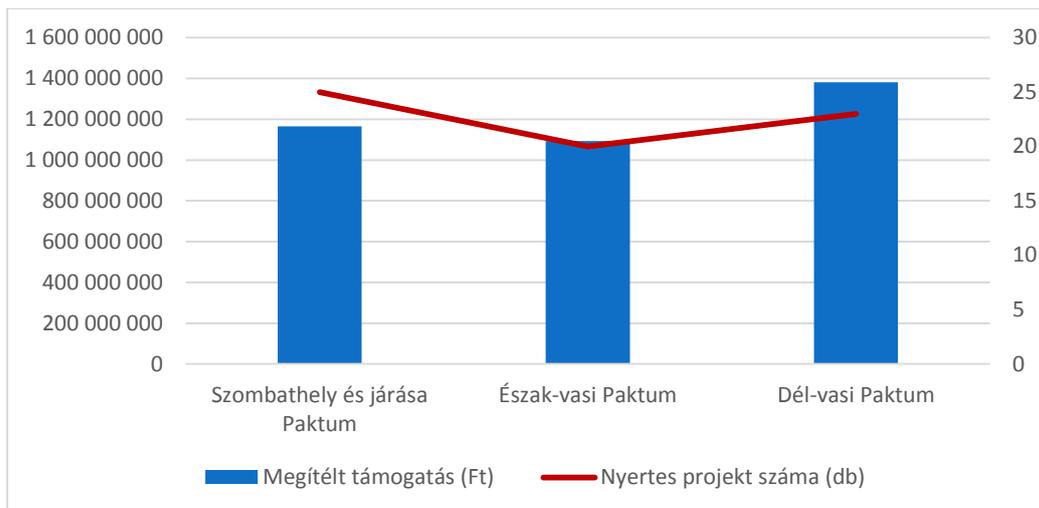
Ha számszerűsítjük a 2016-ban megpályázott és megnyert európai uniós forrásokat, már kiegyenlítettebb kép alakul ki. A megyei paktum területén működő vállalkozások telephelyeinek fejlesztései főként Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) forrásaiból valósíthatók meg: elsősorban a GINOP 1.2 felhívások irányulnak a kapacitások bővítésére. Az érintett 3 felhívás alapján az eddig megítélt támogatási források összesítése azt mutatja, hogy kiegyenlített a 3 paktum területén a megnyert támogatási összeg és a pályázatok száma is.

18. táblázat: Kapacitásbővítő felhívás keretében nyertes GINOP pályázatok helyi paktumonként (2016. november)

Felhívás kódszáma	Mutató megnevezése	Szombathely és járása Paktum	Észak-Vasi Paktum	Dél-Vasi Paktum	Összesen
GINOP-1.2.1-14	Támogatás (Ft)	294 270 712	288 456 114	312 254 973	894 981 799
	Projektek száma (db)	10	8	8	26
GINOP-1.2.1-15	Támogatás (Ft)	674 199 825	662 951 841	858 429 075	2 195 580 741
	Projektek száma (db)	6	4	6	16
GINOP-1.2.2-15	Támogatás (Ft)	196 089 597	142 208 519	211 154 504	549 452 620
	Projektek száma (db)	9	8	9	26

Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso

28. ábra: Kapacitásbővítő felhívás keretében elnyert GINOP-támogatások helyi paktumonként



Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso

Az **ipari parkok, ipari területek fejlesztése és egyéb helyi gazdaságfejlesztési projektek** elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) forrásaiból valósíthatók meg. Erre vonatkozóan támogatói döntés még nem történt, csak az igények láthatók a benyújtott támogatási kérelmek alapján:

- ipari területek és ipari parkok fejlesztésére 6 pályázat érkezett be összesen 2,3 milliárd forintnyi támogatási igénnyel (rendelkezésre álló megyei keretösszeg: 1,978 milliárd forint),
- a helyi gazdaságfejlesztés keretében helyi termelők, helyi piacra jutását, közétkeztetési intézmények fejlesztésére és agrárlogisztikai fejlesztésekre lehetett pályázni, a beérkezett támogatási kérelmek száma 8, amelyek összesen 803 millió forint támogatást fednek le (rendelkezésre álló megyei keretösszeg: 700 millió forint).

3.5. Gyermekekellátási szolgáltatások helyzete

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények, valamint az óvodák hatása a munkaerőpiacra jelentős, mivel a működő intézmények hozzájárulnak a gyermekes munkavállalók mobilitásának növekedéséhez, a családok közelében működő bölcsődék, családi napközik hatására a kisgyermekes szülők, elsősorban a nők hamarabb visszatérhetnek a munkaerőpiacra, ezáltal is csökkentve a felmerülő és a közelmúltban egyre súlyosabbá váló munkaerőhiányt.

3.5.1. A 0-5 éves korosztály bemutatása

2014-ben az állandó népesség száma a megyében 256 427 fő, a paktumterületen pedig 145 231 fő, s ezen belül a legfeljebb 5 éves gyermekek száma 4,8 %, illetve 4,5% volt. Az előregedő társadalom egyik bizonyítéka, hogy az említett korosztály részesedése a népességből folyamatosan csökken, s a számuk két évvel ezelőtt még elérte a 12 400 főt, illetve a 6 600 főt.

19. táblázat: Az állandó népesség és ezen belül a 0-5 éves korosztály számának alakulása Vas megyében és a paktumterületen (2014)

<i>Vas megye</i>	Állandó népesség száma (fő)	Az állandó népességből a 0-2 évesek száma	Állandó népességből a 3-5 évesek száma	A 0-5 éves korosztály részesedése az állandó népességből
2010	261 695	6 529	6 834	5,11%
2011	260 355	6 127	6 884	5,00%
2012	258 955	5 990	6 770	4,93%
2013	257 718	6 010	6 591	4,89%
2014	256 427	6 180	6 231	4,84%

<i>Paktumtérsg</i>	Állandó népesség száma (fő)	Az állandó népességből a 0-2 évesek száma	Állandó népességből a 3-5 évesek száma	A 0-5 éves korosztály részesedése az állandó népességből
2010	148 859	3 457	3 733	4,83%
2011	148 002	3 288	3 721	4,74%
2012	147 200	3 233	3 691	4,70%
2013	146 363	3 252	3 530	4,63%
2014	145 231	3 307	3 331	4,57%

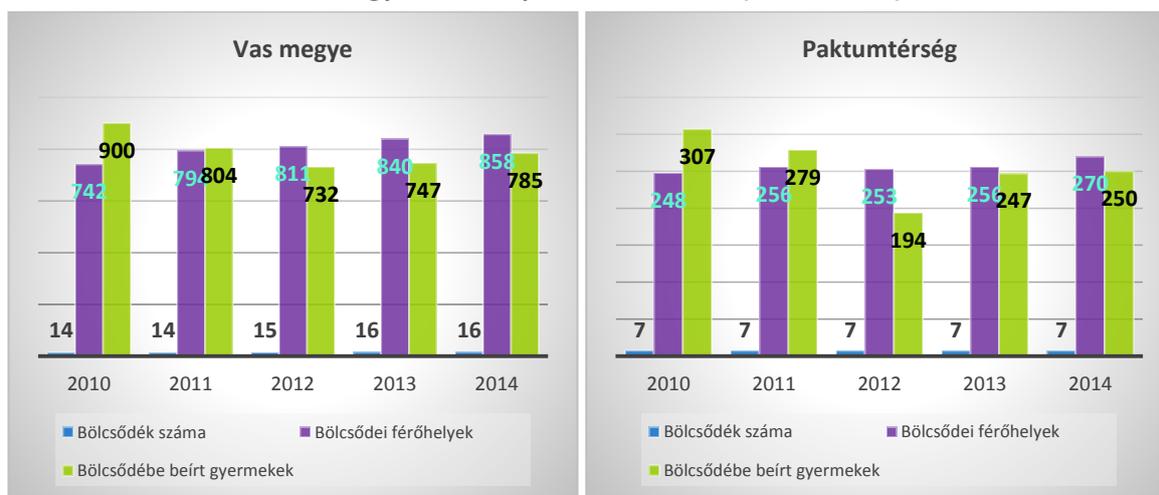
Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

3.5.2. Bölcsődei ellátás

Vas megyében 2014-ben 16 önkormányzati fenntartású bölcsődét működtettek, a paktumterületen pedig összesen 7-et, amely szám két évvel ezelőtt már ki tudta elégíteni az igényeket: megyei szinten 2010-hez képest nőtt a bölcsődék száma (és csökkent a született gyermekek száma), míg a paktumterületen a természetes fogyásból adódóan is csökkent a túlzásfóltóság a bölcsődékben – a másik ok vélhetően a családi napközök számának növekedése, de erre még alább visszatérünk.

A településszámból, a lakósszámból, a 0-2 éves korú gyermekszámból kiindulva a megyei szinten 858, paktumterület szintjén 270 bölcsődei férőhely messze nem elegendő, mivel az érintett korú gyerekek mindössze 13%, illetve 8%-a kerülhet bölcsődébe. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a családok több gyermek vállalása esetén az idősebb és még nem óvodás korú gyermeket nem íratják bölcsődébe, tehát csupán a létszámadatok nem tükrözik a tényleges igényt a térségben.

29. ábra: A működő bölcsődei férőhelyek és a bölcsődébe beírt gyermekek számának alakulása Vas megyében és a paktumterületen (2010 - 2014)



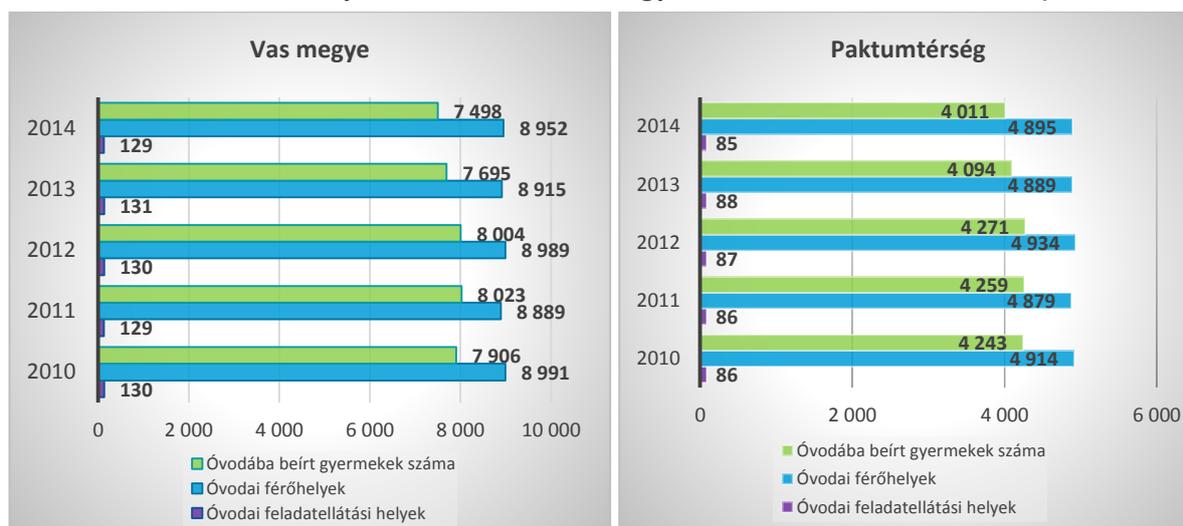
Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

3.5.3. Óvodai feladatellátás

Szintén két évvel ezelőtt Vas megyében 129 óvoda működött – a paktumtérsgben összesen 85 –, melynek 8 952, illetve 4 895 férőhelye volt. Az óvodák kapacitáskihasználtsága megyei és térségi szinten egyaránt is 82-84% körül mozgott, ugyanakkor érdekes jelenség, hogy egy 3-5 év közötti korú gyermek száma összevetve az óvodába beírt gyermekek számával nagyjából 120%-os arányt tesz ki, amely jórészt annak köszönhető, hogy a 3. évet betöltött gyermek kötelező óvodai ellátásban kell, hogy részesüljön, ugyanakkor a tényleges elhelyezésre nem kerül sor.

Az alábbi ábrákból jól látható, hogy az óvodák kapacitása enyhe ingadozást mutat, míg a gyermeklétszám folyamatosan csökken.

30. ábra: Az óvodai férőhelyek és az óvodába beírt gyermekek számának alakulása (2010 - 2014)



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

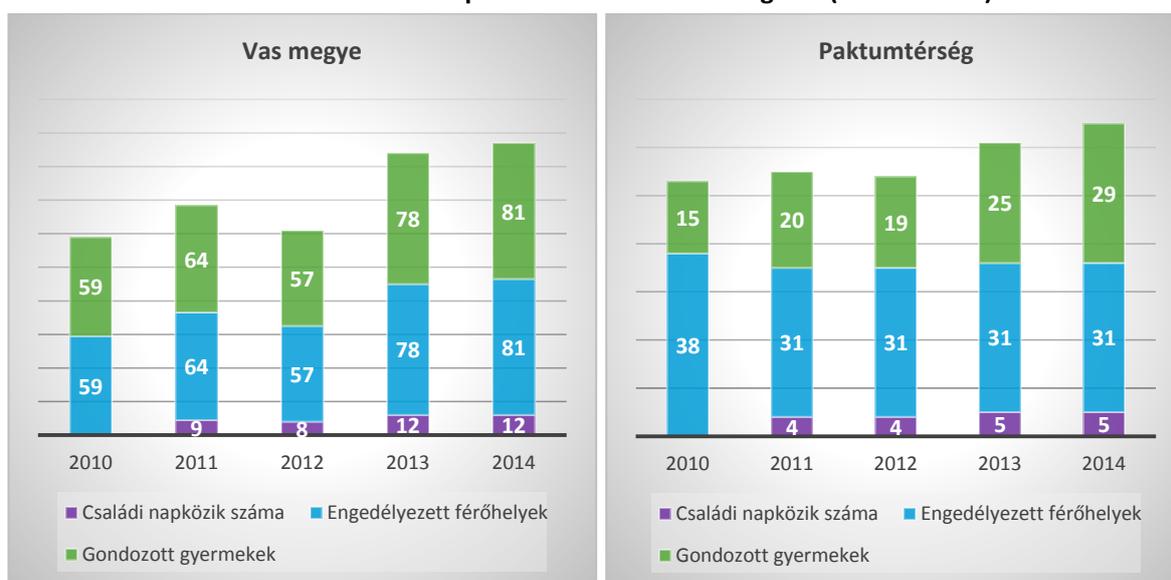
3.5.4. Családi napközik a paktumterületen

A családi napközi a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 43.§-ának (2) bekezdése értelmében a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak

megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. Az intézményben a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermekek, az óvodai nevelésben részesülő gyermekek a kötelező óvodai nevelésben való részvételüknek idején kívül, az iskolai oktatásban részesülő tanulók, ideértve a magántanulókat is, az iskola nyitvatartási idejükön kívül, és az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermekek láthatóak el.

2014-ben a paktumterületen 5 családi napközi működött összesen 31 engedélyezett férőhellyel, a gondozott gyermekek száma 29 fő volt. 2010 és 2014 között mind az intézmények, mind a férőhelyek, mind a beíratott gyermekek száma jelentős mértékben nőtt, de messze elmarad az óvodák és bölcsődék férőhelyétől és beíratott gyermeklétszámtól.

31. ábra: A családi napközik alakulása a térségben (2010 - 2014)



Forrás: TeIR – KSH-TSTAR

3.5.5. Fejlesztési lehetőségek

A gyermekellátási szolgáltató intézmények fejlesztésére 2016. január 8-án került meghirdetésre a TOP-1.4.1-15 azonosító számú, „A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című pályázati felhívás. A felhívás fő célja a gyermekek napközbeni ellátásaihoz, valamint az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások fejlesztése, a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása érdekében.

A felhívás hozzájárul mind a 3 éves kor alatti, mind a 3-6 éves gyermekek napközbeni, illetve óvodai elhelyezéséhez, támogatja a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formákat, így a családi bölcsődét is, segítségével enyhíthető a 3 éves kor alatti gyermekek elhelyezését gátoló kapacitáshiány.

A pályázatokat a támogatást igénylők 2016. május 3-ig nyújthatták be, a rendelkezésre álló keretösszeg Vas megyében 1,841 milliárd forint volt, ebből a városok részesedése 900 millió Ft volt, az egyéb településeké pedig 941 millió Ft. A meghirdetett keretösszeget a beérkezett támogatási kérelmek forrásigénye jelentősen meghaladta: a beérkezett 45 db pályázatban igényelt támogatás összege 2,386 milliárd forint.

A felhívás kiválasztási kritériumai alapján fontos szempont, hogy a tervezett fejlesztés hozzájáruljon

- a kisgyermekesek, különösen a 3 év alatti gyermekeket nevelő szülők munkaerőpiacra történő visszatéréséhez, ezáltal a foglalkoztatás növeléséhez;
- a szűk kapacitások, a túlszűfolttság felszámolásához a jövőben várható szükségletek alapján;
- a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Kormányrendelet 3. számú mellékletében meghatározott kedvezményezett járásokban és/vagy a 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendelet által besorolt kedvezményezett települések fejlődéséhez;
- a szolgáltatások jobb elérhetőségéhez, a területi különbségek kiegyenlítéséhez – különösen a szegény családok és a hátrányos helyzetű gyermekek számára;
- a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű, illetve a HH/HHH gyermekek integrációjához.

A Vas megyei területspecifikus mellékletében szereplő szempontok alapján előnyben részesítik azokat a projekteket, amelyek

- feladatellátási hely létesítését, illetve (bölcsődei vagy óvodai) férőhelybővülést eredményeznek,
- kistépüléseken valósulnak meg (1000 fő, illetve 5000 fő alatti),
- környezetkímélő, illetve megújuló energiaforrás hasznosításához való projektelemet is tartalmaznak.

Ezen szempontok alapján elsősorban a kisebb településeken élők jutnak előnyhöz, akik egyébként jelentős többletenergiával tudják csak elhelyezni gyermekeiket a kisebb-nagyobb térségi központban üzemelő óvodákban, bölcsődékben. A cél ezen preferenciák felállításával az, hogy a falvakban élő fiatal családanyák nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni.

Mivel a projektkiválasztási folyamat még nem zárult le, a pályázók köréről és a fejlesztési helyszínekről jelenleg nincs információ, de férőhelybővítés esetén egyértelműen új munkahelyek is létre fognak jönni az érintett intézményekben, így ezekre mindenképpen célszerű figyelmet fordítani a paktumok keretein belül, hiszen foglalkoztatási hatásuk nemcsak közvetlenül az új álláshelyek létrehozása miatt, hanem közvetetten is jelentős: nagymértékben elősegítik a szülők munkavállalását.

4. Helyzetelemzés

A helyzetelemzés keretében egy áttekintő képet adunk a Vas megyei paktumtérseg főbb gazdasági, társadalmi, munkaerőpiaci és szakképzési erősségeiről, gyengeségeiről, lehetőségeiről és veszélyeiről. A SWOT-elemzés alapján kirajzolódnak azok az irányvonalak, amelyekre a stratégia célrendszere felépíthető.

20. táblázat: Foglalkoztatási szempontú SWOT-elemzés

	Erősségek	Gyengeségek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - A népesség javuló képzettségi szintje - Az országos átlagnál magasabb születéskor várható élettartam - A hátrányos helyzetűek alacsony aránya és egyenletes eloszlása 	<ul style="list-style-type: none"> - Természetes fogyás - A fiatalok és szakképzettek körében fokozott elvándorlás - Elöregedés és az inaktív népesség arányának növekedése
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> - Jó közúti közlekedési kapcsolatok a megyeszékhely irányába - Prosperáló feldolgozóipar - Domináns szolgáltató szektor - Erős kulcságazatok - A helyi termék előállítás és -értékesítés súlyának növekedése - Az országos átlagnál magasabb és növekvő GDP 	<ul style="list-style-type: none"> - Kistelepülések magas aránya - A megyeszékhely dominanciája – kevés és alacsony lakosszámú járásszékhely - A működő vállalkozások számának jelentős csökkenése - A korlátozott tőkeerejű mikro vállalkozások dominanciája - A határtérségi fekvés folytán az igényeket alulmúló bérszínvonal és jövedelmi szint - Részben hiányos üzleti infrastruktúra és szolgáltatások - A vidéki térségekben alacsony termelékenység
Munkaerőpiac	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony munkanélküliségi ráta, az átlagosnál alacsonyabb létszám a közfoglalkoztatási programokban - A munkaügyi szervezet és partnereinek tapasztalata a munkaerőpiaci szolgáltatásokban - Elkötelezett partnerek a megyei szintű gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztésben 	<ul style="list-style-type: none"> - Egyensúlytalanságok a munkaerőpiaci keresletben és kínálatban (munkaerőhiány és -többlet párhuzamossága) - Strukturális munkanélküliség - Szaktudás és munkavállalói kompetenciák hiánya egyes munkavállalói csoportokban - Munkáltatói nyitottság és bizalom hiánya a hátrányos helyzetű munkavállalókkal szemben - Nehéz bejutás a közfoglalkoztatási rendszerből az elsődleges munkaerőpiacra

	Erősségek	Gyengeségek
Szakképzés	<ul style="list-style-type: none"> - Kialakult szakképzési intézményhálózat - Jelentős képzési kínálat - Jelentős felsőoktatási struktúra a megyében - Gyakorlati képzési lehetőségek rendelkezésre állása 	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony beiskolázási ráta a szakiskolákban - Csökkenő tanulói létszám - Hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdő tanulók magas száma a szakiskolákban - Duális képzés változó hatékonysága - Differenciált az intézmények felszereltsége és az oktatás minősége - Hiányos alapkompenciák

	Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - A hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó szerveződések támogatási lehetőségeinek bővülése - Önszerveződés és közösségi összefogások számának és jelentőségének növekedése 	<ul style="list-style-type: none"> - Nő a hátrányos helyzetű és a hátrányos helyzettel veszélyeztetett személyek száma, aránya - Az életminőség romlása a megye belső periferiáiban: a kistelepülések elnéptelenedésének fokozódása
Gazdaság	<ul style="list-style-type: none"> - Szombathely gazdasági húzóereje - Új beruházók megjelenése - Kormányzati gazdaság- és vállalkozás-fejlesztési akciók - Az európai uniós források gazdaságélénkítő hatása - Belföldi és nemzetközi turisztikai kereslet élénkülése 	<ul style="list-style-type: none"> - A megyeszékhely gazdasági elszívó hatása - A 2014-2020-as tervezési időszakot követően a fejlesztési források jelentős szűkülése - Makroszinten fokozódó környezeti ártalmak
Munkaerő piac	<ul style="list-style-type: none"> - A közfoglalkoztatási rendszer modernizálódása - Új módszerek a toborzási, munkaerő-felkészítési folyamatokban 	<ul style="list-style-type: none"> - Szombathely és a külföld további munkaerő-elszívó hatása
Szakképzés	<ul style="list-style-type: none"> - Gazdasági, illetve munkaadói igények beépülése a képzési kínálatba - Rugalmasabb szakképzési struktúra - Vállalkozói képzés az iskolarendszerű képzés keretein belül 	<ul style="list-style-type: none"> - A megye Szombathely-központúságának további erősödése a szakképzés terén - Az oktatási rendszer differenciáltságának növekedése, emiatt további egyensúlytalanságok generálódása a társadalmi csoportok között

5. Helyzetértékelés

A paktumtárség legnagyobb kihívása foglalkoztatási szempontból, hogy a munkaadók mennyiségi és minőségi elvárásainak megfelelő munkaerő álljon rendelkezésre amellet, hogy a munkavállalók is igényeik és képességeik szerint találnak megfelelő munkahelyet. Jelenleg a **kínálati oldalon hiányosságok mutatkoznak meg mind a létszám, mind a kompetencia-tudás-tapasztalat szempontjából**. Ennek hátterében több tényező is húzódik.

- Annak ellenére, hogy a hátrányos helyzetű személyek száma és aránya viszonylag alacsony, még mindig széles az a munkavállalói korú réteg, amely nincs jelen a munkaerőpiacon – elérésük, megszólításuk csak az első lépés a munkaerőpiaci (re)integrációban. Ezáltal hatékonyan növelhető a foglalkoztatottsági szint.
- A potenciális munkavállalók egy része különböző okok miatt (pl. a tartós, hosszú távú munkanélküliség, inaktív státusz vagy közfoglalkoztatotti lét) akkor sem alkalmas a munkavállalásra, ha éppen rendelkeznek a megfelelő képzettséggel, szakmai ismerettel (tegyük hozzá: amellet, hogy a népesség képzettségi szintje folyamatosan javul, a szakmai kompetenciákkal szembeni elvárások is egyre nőnek – a szakmai képzettség is folyamatosan specializálódik). A közfoglalkoztatottak foglalkoztathatósága számos akadályba ütközik, például alacsony motiváció, teljesen vagy részlegesen hiányzó kompetenciák, „bennragadás” a közfoglalkoztatási rendszerben. Ha a személyes attitűd nem megfelelő, akkor az új munkavállaló nem tud beilleszkedni a munkahelyre, nem képes megszokni a szokásos – alkalmanként monoton vagy éppen túlzott rugalmasságot igénylő – munkarendet, így esetenként már néhány napos munkavégzés után meg sem jelennek a munkáltatónál. Részben emiatt is tapasztalható egyfajta bizalmatlanság a munkaadók részéről a hátrányos helyzetű munkavállalókkal szemben.
- Különösen fontos a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatása és esélyteremtő foglalkoztatása, mert hosszú távon az ő mozgósításuk jelenthet megfelelő munkaerő-tartalékot a paktumtárségben (kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a településekre, ahol az átlagosnál magasabb a hátrányos helyzetű személyek aránya).
- A demográfiai tendenciák azt mutatják, hogy folyamatosan csökken a paktumtárség népessége – ez csak részben indokolható az élve születések számának csökkenésével, legalább ekkora szerepe van az elvándorlásnak is, ami elsősorban a fiatal generációt érinti. Az érintett Y és Z generáció más jövőképpel rendelkezik, ami egyaránt vonatkozik a lakóhelyhez való kötődés szintjére, az önmegvalósítás eszközeire vagy az életpályára. Nagy kihívás a fiatal, képzett szakemberek megtartása, hazatérésük segítése, amely egyaránt fontos cél a paktumtárségben, de az egész megyében is. A lakosok megtartása és „hazahívása” érdekében több, az életminőség javítását célzó intézkedést lehet bevetni, mint pl. lakhatási és utazási feltételek javítása, a családos munkavállalók munkafeltételeinek rugalmasabbá tétele, helyi közösségi akciók szervezése a lakóhelyhez való kötődés erősítése érdekében, stb. Szintén ennek a korosztálynak nyújt segítséget a megfelelő gyermekellátási rendszer, amely nagymértékben hozzájárul a kisgyermekes szülők munkaerőpiaci helyzetének javításához.
- A fiatal generációk megtartása azért is fontos, mert egyre hangsúlyosabb az előregedés jelensége, ami öszgazdasági szempontból is nagy terhet ró a társadalomra. Jóllehet az eltartottsági ráta érdemben nem változott 2001 óta, hosszú távon ennek romlása várható – a nyugdíjkorhatár emelése ellenére is (a számos egészségvédő és szemléletformáló program, akció mellett is jelentős számú a modernkori embert sújtó betegség, amely idő előtt

megnehezíti vagy ellehetetleníti a munkavállalást). A probléma kezelése érdekében az idősebb és a betegségekre érzékenyebb korosztály foglalkoztatására is nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hogy minél tovább aktív szereplői legyenek a megyei munkaerőpiacnak.

A képzett munkavállalók megtartásának, illetve visszacsábításának egyik akadály a szakmai kihívást jelentő, versenyképes jövedelmet és egyúttal rugalmas munkavégzést biztosító **minőségi munkahelyek viszonylag korlátozott elérhetősége a paktumterületen**. Ebben szerepet játszik Szombathely hangsúlyos központi szerepköre és az ezzel együtt járó elszívó hatása is: mindenképpen arra kell törekedni, hogy a megyeszékhely fejlődéséből minél nagyobb mértékben részesüljön a megye teljes területe, és a pozitív hatások ne csak Szombathely és agglomerációjára, hanem a távolabb fekvő térségekre is kisugározzanak. A folyamat támogatható például komplex munkaerőpiaci – menedzselő – tevékenységgel, valamint a helyi paktumok folyamatos együttműködése révén, de pozitív hatása lehet a különböző vidékfejlesztési beavatkozásoknak is.

A paktumterület adottságai javítandók versenyképességi és befektetés-ösztönzési szempontból – azokra a már azonosított, magasabb termelékenységi szintet elváró és eredményező húzóágazatokra kell hangsúlyt fektetni, amelyekre hosszú távon stabil, kiszámítható munkaerőpiac építhető. Jóllehet a GDP folyamatos növekedést mutat, ennek legnagyobb részét Szombathely és vonzáskörzete termeli meg és élvezzi pozitív hatásait.

A befektetésösztönzés mellett azonban a helyi erőforrások mozgósítására kell fókuszálni: a vállalkozói szféra nagy részét a korlátozott tőkeerővel rendelkező, valamint kislétszámú alkalmazottal működő mikro- és kisvállalkozások adják, és foglalkoztatási szempontból fontos szerepet töltenek be a helyi közép- és nagyvállalkozások is. Paktumtársasági szinten koordinált, célzott vállalkozásfejlesztéssel a helyi gazdasági szereplők megerősíthetők, és elterjeszthetők olyan rugalmas foglalkoztatási formák és munkahelyi kultúrák, amelyek most kevésbé jellemzők a területen (pl. távmunka, részmunkaidős foglalkoztatás, a munkaidő helyett a teljesítményt honoráló munkaadói attitűd erősödése, befogadó munkahelyi környezet, család- és fogyatékosbarát munkahelyek).

A gazdaságfejlesztéssel kapcsolatosan hátrányos tendencia, hogy mind a piaci, mind a közszféra egyre nagyobb mértékben függ az európai uniós támogatásoktól, ezért – amellett, hogy a jelenlegi programozási időszakban hatékony, fenntartható és multiplikátor jellegű fejlesztésekre kell fókuszálni – már most el kell kezdeni a felkészülést a 2020 utáni időszakra, amikor várhatóan sokkal kisebb fejlesztési források lesznek elérhetőek.

A dinamikus fejlődő, befogadó munkaerőpiac megteremtésének egyik gátját a megfelelő képzettséggel és készségekkel rendelkező munkavállalók hiánya jelenti – ennek hátterében pedig nagyrészt az **oktatási-képzési rendszerrel kapcsolatos problémák** húzódnak.

- A felnőtt- és szakképzési rendszer többnyire nem tud elég rugalmasan és gyorsan reagálni a munkáltatói igényekre. Ez az egyik fő oka annak, hogy egyszerre van jelen a munkaerőhiány és -többlet a paktumterületen. A képzések köre, tematikája és színvonala nem felel meg minden esetben a tényleges gyakorlati elvárásoknak. Mindez megmutatkozik a szakképzések iránti kereslet csökkenésében is – a folyamatok elsősorban a szakiskolákat érintették hátrányosan, ami mutatja az intézménytípus alacsony versenyképességét és vonzerejét. Így egyfajta előzetes szelekciót követően a szakiskolák sok esetben a tanulási nehézséggel küzdő, hátrányos helyzetű tanulók gyűjtőhelyeivé válnak.
- Jóllehet a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara számos gyakorlati képző hellyel áll kapcsolatban a paktumtársaság területén is, a duális szakképzés rendszere még nem működik

minden szempontból az előzetes elvárásoknak megfelelően, a potenciális előnyök és esetleges hátrányok nem teljesen egyértelműek minden érintett számára. A duális képzés alkalmas arra, hogy a helyi vállalkozásokat intenzívebben be lehessen vonni a szakképzési kínálat kialakításába és a gyakorlati szakképzésbe egyaránt.

- A tudatosan tervezett, térségi szinten megvalósított pályorientáció egyelőre nem működik a paktumterületen, ilyen típusú rendezvényeket ad hoc jelleggel szerveznek, és csak viszonylag szűk kört érnek el. Ritkák a gyárlátogatások, a különböző helyi szempontból meghatározó (hiány)szakmák szervezett bemutatása – mindezt már egészen fiataloknál, gyermekeknél is el lehetne kezdeni, hogy a pályaválasztás idejére kialakult képpel rendelkezessenek a tanulók és a szülők.

A paktum létrehozását megelőzően **nem volt formalizált, intézményesült kapcsolat a megye munkaerőpiaci szereplői között**, ami elősegíthette volna egy stabil, kiegyensúlyozott megyei munkaerőpiac létrehozását – korábbi próbálkozások történtek vagy helyi szinten (pl. Szombathely) vagy egy-egy térségben (pl. Vasváron a Vasi Hegyhát Paktum). Jóllehet a munkaerőpiaci folyamatok sok esetben spontán, piacvezérelt módon zajlanak, ez tipikusan olyan szektor, ahol megfelelő koordinációval jelentős eredmények érhetők el, hiszen segíteni lehet a kereslet és a kínálat egymásra találását. Korábban nem volt minden esetben egyértelmű, hogy mely szervezet milyen feladatokat láthat el a jogszabályi kötelezettségein felül, mérsékelt szinten maradt a motiváció és bizalom is a szereplők között; az egyes szektorok szereplői kevésbé ismerik egymás tevékenységét, hatáskörét. Térben elszigetelt és időben korlátozott foglalkoztatási együttműködések már korábban is voltak (lásd az előbb említett példákat), azonban nem sikerült minden esetben elérni a kívánt hosszú távú eredményeket.

A Vas Megyei Önkormányzat hatásköre jelentős mértékben megváltozott az elmúlt időszakban: a korábbi nagyrészt intézményfenntartói funkció helyett ma már sokkal inkább koordinációs szerepe van. Ez különösen fontos a megye területén megjelenő paktumok esetében: egyfelől el kell kerülni az esetleges párhuzamosságokat, másfelől erősíteni kell az egyes paktumok közti szinergiát.

A paktumok megfelelő szakmai és szervezeti alapot adhatnak a jelenleg kevésbé összefogott gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztéshez is. Ehhez szükséges egy megyei szintű foglalkoztatási adatbázis, amelyből naprakész adat nyerhető a paktumtérség aktuális munkaerőpiaci kínálatáról és keresletéről. Jóllehet, több közhiteles nyilvántartás rendelkezésre áll (pl. a Vas Megyei Kormányhivatalnál vagy a Kamaránál), de ezek használata nem terjedt el annyira, hogy csökkenthesse az eddig bemutatott nehézségeket, azok hatásait. A megyei szintű összefogást és koordinációt nehezíti, hogy kialakulhat némi rivalizálás a paktumok körében, illetve a megyeszékhely és a térségek között. Mindez tapasztalható a határon átnyúló kapcsolatokban is: arra kell törekedni, hogy sokkal inkább a határmentiség gazdasági-társadalmi előnyei kerüljenek felszínre, legyen szó akár konkrét gazdasági együttműködésekről, vagy akár egyfajta átjárhatóságot biztosító képzési rendszerről, komplex munkaerőpiacról.

Melléletek:

1. melléklet: Az Észak-Vasi Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés

2. Az Észak-Vasi Paktum számára készült munkaerő-tartalék felmérés

3. melléklet: A Dél-Vasi Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés

4. melléklet: A Dél-Vasi Paktum számára készült munkaerő-tartalék felmérés

5. melléklet: A Vas megyei Paktum számára készült munkaerőpiaci igényfelmérés

ÉSZAK-VASI GAZDASÁG- ÉS FOGLALKOZTATÁS-FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS (PAKTUM)

MUNKAERŐIGÉNY FELMÉRÉS



Kőszeg Város Önkormányzata



BFH EURÓPA KFT.

Tartalomjegyzék

1. Az igényfelmérés módszertana	2
2. Észak-Vas megye foglalkoztatási helyzetének rövid bemutatása	3
3. Az igényfelmérés eredménye.....	4
4. Összegzés.....	14
5. Mellékletek.....	15

1. Az igényfelmérés módszertana

Az igényfelmérés célja Észak-Vas Megye járásaiban (Celldömölki, Kőszegi és Sárvári járások) működő vállalkozások fejlesztési elképzeléseinek, valamint jelenlegi és a tervezett foglalkoztatási helyzetének megismerése, mely által feltérképezhetővé és megállapíthatóvá válik a járás munkaerőigénye a vállalkozások szempontjából.

A felmérésbe bekerült vállalkozásokat a cégjegyzékekből választottuk ki, 52 cég munkaerő és képzési igényét, valamint fejlesztési elképzelését sikerült megismerni.

A kiválasztás során fontos szempont volt, hogy lehetőleg az egyes ágazatban szereplő cégek hasonló arányban kerüljenek megkérdezésre, valamint a térségben működő vállalkozások létszám kategóriái is hasonló arányban jelenjenek meg, ami által a kérdőívezés pontosabb eredményt adott.

A 9 kérdéses kérdőív tartalmazott feleletválasztós és bővebb válaszadásra lehetőséget adó kérdéseket is abból a célból, hogy minél pontosabban meg lehessen határozni a vállalkozások tervezett fejlesztési igényeit, azok irányát és a munkaerőigényét.

A kérdőívezés személyes, telefonos, valamint online kitöltéses módszerrel történt. A személyes kérdőívezés kérdezőbiztosok közreműködésével történt. A személyes és telefonos lekérdezésnek köszönhetően a válaszadási arány magasabbnak bizonyosodott, mint egy önkitöltős kérdőíves vizsgálatnál, továbbá a válaszadónak is segítséget nyújtott az esetlegesen felmerülő kérdések során, mely által elkerülhetővé váltak a téves válaszok, ami által javult az igényfelmérés pontossága, az információk megbízhatósága is.

A felmérés elindítása előtt próbakérdőív kitöltése történt a térségi vállalkozások körében, mely által kiküszöbölhetőek voltak a kérdőívben megjelenő esetleges hibák, pontatlanságok.

2. Észak-Vas megye foglalkoztatási helyzetének rövid bemutatása

Vas megyében és azon belül az Észak-Vasi térségben a nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatos csökkenést mutat 2010 óta. A térség munkanélküliségi rátája 2014-ben 3,3% volt, jóval kedvezőbb a magyarországi átlagnál (6,3%). Települési szinten kiemelendők Boba (6,4%), Egyházashetye (6,6%), Kemenesmihályfa (6%), Nemeskeresztúr (8,2%), Ostffyasszonyfa (6,3%), Vönöck (6,5%), Jákfa (6,4%), Meggyeskovácsi (7,6%), Répceszentgyörgy (6,3%) települései, ahol jóval átlagon felüli a munkanélküliségi ráta. 2015-ben a regisztrált álláskeresők száma 1677 fő volt, közülük 822 fő férfi és 855 fő nő.

A térségben a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma fokozatosan csökken, míg 2010-ben 1340 fő volt, 2014-ben már 752 fő, 2015-ben pedig 593 fő. Arányuk az álláskeresők körében 35,3%. A térségen belüli eloszlásuk 2015-ben alapján elmondható, hogy legnagyobb mértékben a Celldömölki járásban jelennek a regisztrált álláskeresőkön belül, arányuk 37,3%. A Kőszegi járásban 36,3%, a Sárvári járásban pedig 33% volt a megoszlásuk. Tavaly a legalább 12 hónapja regisztrált álláskeresők száma 1249 fő Vas megye északi térségében, ők az álláskeresők 74,5%-át teszik ki.

2015-ben a regisztrált álláskeresők életkor szerinti megoszlása térségi szinten hasonló arányokat mutat. Kiemelendő, hogy az 50 éven felüli munkavállalók száma a Sárvári járásban a legmagasabb (37,3%), a 25 év alatti fiatalok aránya pedig a Celldömölki járásban a legmagasabb (17%) a térség többi járásához viszonyítva. A 25 éven aluli álláskeresők körében a legtöbb pályakezdő fiatal a Sárvári járásban él, arányuk 55%.

Adott vidéken élők munkaerőpiaci helyzetéről a munkanélküliségi rátánál (amelyre hatással van az, hogy éppen milyen módon kerülnek regisztrálásra az álláskeresők, és mennyire bőkezű vagy éppen szűkmarkú az ellátási rendszer) jobban informál az aktivitási ráta, azaz aktív korú (a 15-64 éves népesség) lakosság körében foglalkoztatott a munkavállalókat százalékos aránya. A 2011 évi népszámlálási adatok szerint az Észak-vasi térségben a foglalkoztatotti arányok közel hasonló megoszlásúak voltak. A legmagasabb a Sárvári járásban volt, 44,6%, majd a Kőszegi járásban 43,4% és a Celldömölki járásban 42,3%.

A térségben minimális a mezőgazdaság területén foglalkoztatottak száma: a többség a szolgáltatási ágazatban és az ipar, építőipar területén dolgozik. A szolgáltató szektor szerepe leginkább a Kőszegi járásban magas, itt a dolgozók 58%-a talál munkát. A megyei adatokhoz viszonyítva észrevehető a térségben az ipar, építőipar nagyobb szerepe, míg Vas megyében 39%, az Észak-vasi térségben 44%.

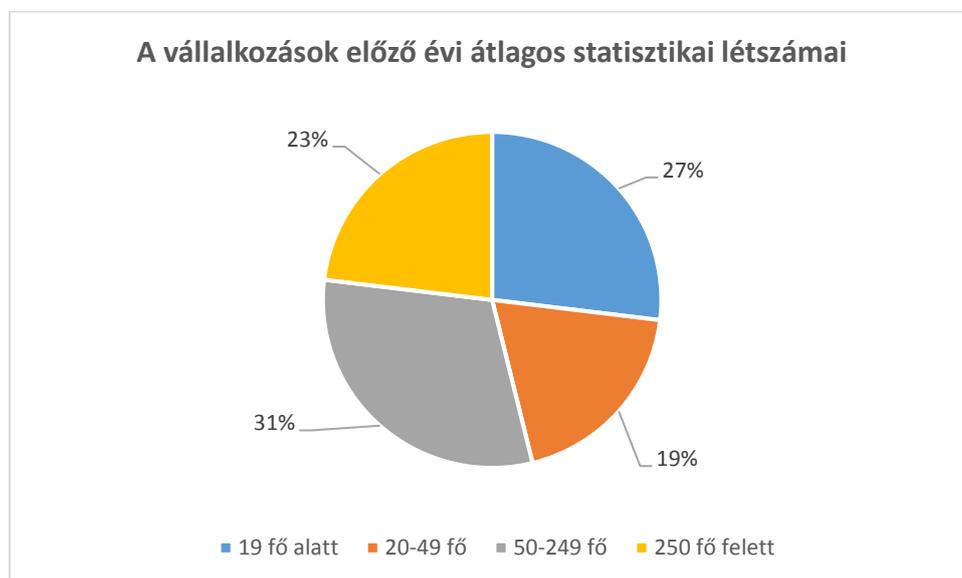
2015-ben a bejelentett új álláshelyek száma 3830 db volt, ebből a többség a Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály Sárvári Kirendeltségén regisztrált új álláshely.

A kimutatás alapján kimondható, hogy a legtöbb foglalkozás esetében egyértelmű a túlkínálat az álláshelyekből, azaz a munkáltatók munkaerőhiánnyal küzdenek a térségben.

Az elmúlt 6 év átfogó felmérése alapján általánosságban elmondható, hogy a munkaerőhiány a kisebb hullámzó jellegétől eltekintve tartósan jelen van a térségben.

3. Az igényfelmérés eredménye

A felmérésben 52 vállalkozás vett részt a Celldömölki, Kőszegi és Sárvári járások területéről. A vállalkozások előző évi átlagos statisztikai létszáma a következőképpen alakult 2015-ben, az alábbi 4 kategória szerint (1. ábra):



1. ábra: A felmérésben résztvevő vállalkozások előző évi átlagos statisztikai létszámai kategóriánként

A kérdőívet kitöltő vállalkozások a létszám kategóriáit tekintve előnyös, hogy megközelítőleg hasonló arányban töltötték ki a kérdőívet az eltérő nagyságú vállalkozások, ami által pontosabb képet kaphatunk a vállalkozások munkaerőigényéről, a tervezett fejlesztési elképzeléseiről.

Legmagasabb arányban az 50-249 fő közötti vállalkozások válaszoltak a kérdőív kérdéseire, arányuk 31% volt, második legmagasabb arányban a 19 fő alatti vállalkozások (27%-os aránnyal), a 250 fő feletti vállalkozások aránya pedig 23% volt. Legkisebb arányban a 20-49 fő nagyságú vállalkozások vettek részt a kérdőívezésben, arányuk 19%.

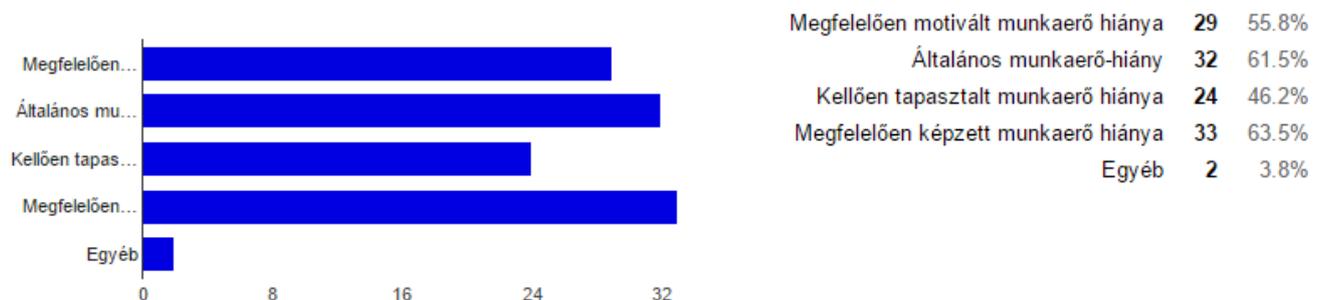
A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott átlagos állománycsoport a cégeknél a szakmunkásoké, arányuk 40%, őket követik 31%-os aránnyal a szellemi tevékenységet folytatók, a szellemi tevékenységet végzők aránya 20%, a segédmunkások aránya pedig mindössze 8% volt (2. ábra).



2. ábra A foglalkoztatottak munkaerőcsoport szerinti összetétele jelenleg

A megkérdezett vállalkozások nagy része mondta, hogy a munkaerő kiválasztásánál (3. ábra) a megfelelően képzett munkaerő hiánya okozza a legnagyobb problémát, a megkérdezettek 63,5%-a jelölte be ezt a választ, magas volt, 61,5% az általános munkaerőhiány problémája is, itt a megkérdezettek 61,5%-a jelölte be ezt a választ. A kérdésnél több választ is meg lehetett adni, ezért haladja meg a 100%-os arányt az egyes válaszok részesedése. A munkavállalók motiváltságában is problémát látnak a kérdőív kitöltői, a választ a megkérdezettek 55,8%-a jelölte be.

Munkaerő kiválasztás nehézségei:



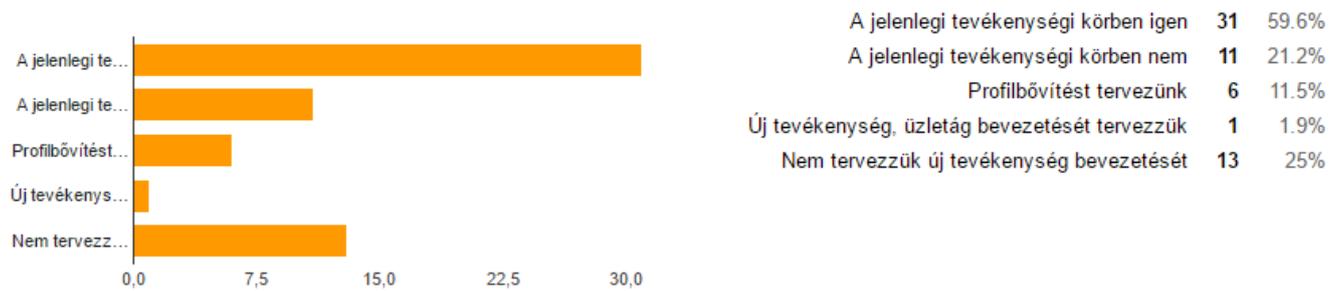
3. ábra: A vállalkozások problémái a munkaerő kiválasztásban

Az egyéb válaszok megadásánál szerepel a versenyképes jövedelem kínálása, mely főként a megfelelő motivációhoz sorolható.

A válaszadók többsége, 61,5%-uk tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. Ebből 59,6%-uk a jelenlegi tevékenységi körükön belül, 1,9%-uk pedig új tevékenység, üzletág bevezetését tervezi. A megkérdezettek 11,5%-a tervez profilbővítést végrehajtani. A kérdésnél több választ is meg lehetett adni, ezért haladja meg a 100%-os arányt az egyes válaszok részesedése.

Ezért a válaszokat összegezve a megfelelően képzett munkaerő hiánya az összes (120 db) válasz 28%-át teszi ki, az általános munkaerőhiány pedig 27%-ban részesedik. A megfelelő motiváció hiányának részaránya 24%, míg a tapasztalat hiánya az összes válasz 20%-át teszi ki.

Tervezett fejlesztések, beruházások:



4. ábra: A jövőben tervezett beruházásai, fejlesztéseiről a vállalkozások által megadott válaszai alapján

A tervezett beruházások között a legtöbb cég ingatlan vagy csarnok vásárlást/fejlesztést, új gépek és eszközök beszerzését tervezi, de többen gondolkoznak kapacitásfejlesztésben is.

A válaszadók döntő többsége 1 éven belül, azaz 2017-ben szeretné a fejlesztését végrehajtani, tehát mindenképpen rövid távon gondolkoznak. A jelenlévő munkahelyek fejlődésével a térség vonzereje növekedhet a rendelkezésre álló szabad munkahelyek miatt, aminek eredménye, hogy több munkavállaló telepedhet le a járásban.

Atipikus foglalkoztatási formák

Részmunkaidős foglalkoztatás [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Bedolgozói jogviszony [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Rugalmas munkaidő [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Távmunka [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Munkaerő kölcsönzés [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Egyszerűstett és alkalmi foglalkoztatás [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Diákok foglalkoztatása [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Ösztöndíjas foglalkoztatás [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Megbízási jogviszony [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Közmunka, közhasznú- és közcélú munkavégzés [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Több munkáltató által létesített munkaviszony [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Határozott idejű foglalkoztatás [Atipikus foglalkoztatási formák:]



Osztott munka (jobshare) [Atipikus foglalkoztatási formák:]



5. ábra - Alkalmazott és alkalmazni kívánt atipikus foglalkoztatási formák megoszlása

A felmérésben résztvevők legtöbbször a részmunkaidős atipikus foglalkoztatási formát nevezték meg mint foglalkoztatási formát, a válaszadók közül 24 már jelenleg is alkalmazza, további 13-an pedig a jövőben kívánják alkalmazni. Népszerű továbbá a rugalmas munkaidő, az egyszerűstett és alkalmi foglalkoztatás, a diákok foglalkoztatása, a megbízási jogviszony és a határozott idejű foglalkoztatási formák is.

A diákmunka mint atipikus foglalkoztatási forma hosszabb távon rendkívül kedvező hatással lehet a térség munkaerőpiacára, ugyanis a fiatalok számára segít megismerni a munka világát, és segíti őket a pályaválasztás, pályorientáció során is.

A bedolgozói munka, a távmunka, az ösztöndíjas foglalkoztatás, a közfoglalkoztatás, valamint a több munkáltató által létesített jogviszony, illetve az osztott munka kevésbé népszerű foglalkoztatási forma, melyek hagyománya még csak kialakulóban van Magyarországon, de a trendeket figyelembe véve ezeken a területen is változás lehetséges, főként a távmunka esetén.

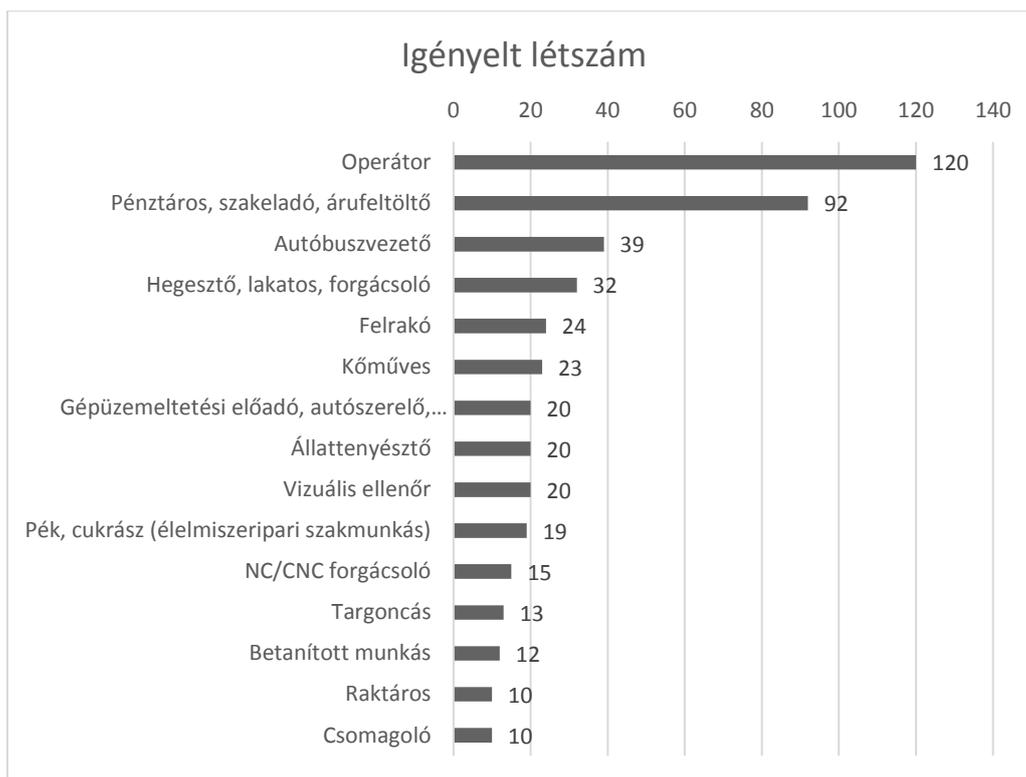
A vállalkozások 90%-a jelezte egy éven belüli munkaerőigényét (5. ábra), ami nagyon pozitív jövőképet vetít előre jelen projekt tekintetében és a térség munkaerőpiaci helyzetében is.



6. ábra: A tervezett humánerőforrás fejlesztés aránya a felmérésben részt vevő vállalkozások közül

Az összesen 590 db igényelni kívánt munkaerő között a legmagasabb igény az operátorok iránt mutatkozott, 120 főt, tehát a teljes munkaerőigény 20%-át szeretnék ilyen téren alkalmazni a jövőben.

Magas az igény a bolti eladókra, árufeltöltőkre is, 92 főt kívánnak foglalkoztatni a térségbeli cégek, ami a teljes munkaerőigény 16%-a. Magas még az autóbuszvezető, illetve a hegesztő, lakatos, forgácsoló munkakörökbe keresett munkaerőigény, arányuk 7, illetve 5% volt.



7. ábra - A vállalkozások által jelzett munkaerő igények (fő)

A vállalkozások további, 10 fő alatti munkaerőigényét adott munkakörbe az alábbi táblázat tartalmazza:

Betölteni kívánt munkakör	Igényelt létszám
Elektromos karbantartó	8
Cipész	8
Felhasználó	7
Gépészmérnök	6
Gépkocsivezető (személy, vagy tehergépjármű)	5
Víz- és Csatornahálózat karbantartó	5
Karbantartó	5
Uszodamester	4
Szabász	3
Villamos berendezés szerelő	3
Műanyag fröccsöntő gépkezelő	3
Műszerész	3
Zöldségtisztító, feldolgozó	3
Gépmester	3
Indukciós edző gépkezelő, gépbeállító	3
Fémipari technikus	3
CAD/CAM programozó	3
Fürdőüzemi munkás, karbantartó	3
Villanyszerelő	2

Szobalány	2
Szemétyűjtő	2
Asztalos	2
Varrónő	2
Kárpitos szakmunkás	2
Szakács	2
Minőségügyi technikus	2
Munkavédelmi specialista	2
Festő	2
Műanyag- és cinköntő-szerszám szerkesztő	2
Burkoló	2
Csatornamű kezelő	2
Egyéb	2
Takarító	1
villamos részlegvezető	1
Esztergályos	1
Termékfejlesztő	1
Festékgyártó	1
Minőségügyi mérnök	1
Rakodó, tehergépkocsi vezető	1
Üzemvezető	1
Laboros	1
Villasmérnök	1
Autószerelő	1
Molnár	1
Kozmetikus	1
Kézi anyagmozgató	1
EHS specialista	1

Egyéb címszó alatt szerepeltettük azokat a munkaerőigényeket, ahol nem érkezett konkrét megnevezés a betöltendő munkakörre.

A megyében bejelentett hiányszakmák közül leginkább a gépi forgácsoló, a hegesztő és a kőműves igénye merült fel a kérdőívet kitöltő munkáltatóknál.

	Szakma megnevezése	Igényelt létszám
XVIII/1	Ács	0
XVIII/2.	Asztalos	2
XVIII/3	Automatikai technikus	0
XVIII/4	Autószerelő	1
XVIII/5	Bádogos	0
XVIII/6	Elektronikai műszerész	0
XVIII/7	Gépi forgácsoló	max 32
XVIII/8	Gyakorló ápoló	0
XVIII/9	Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló	0
XVIII/10	Hegesztő	max 32

XVIII/11	Húsipari termékgyártó	0
XVIII/12	Kárpitos	2
XVIII/13	Kistermelői élelmiszerelőállító, falusi vendéglátó	0
XVIII/14	Kőműves	23
XVIII/15	Mezőgazdasági gépész	0
XVIII/16	Női szabó	0
XVIII/17	Ruhaipari technikus	0
XVIII/18	Szerszámkészítő	0
XVIII/19	Szociális gondozó és ápoló	0
XVIII/20	Villanyszerelő	2

Az igényelt munkaerő létszáma szervezetenként eltérő, változatos képet mutat. A kisebb vállalkozások 1 és 10 fő közötti munkaerőigényt jelöltek meg, míg a nagyobbak akár 50 főt is igényelnének, ezért is magas az olyan igényelt munkaerők száma, amely nagyvállalati körben jelentkezik.

A felsorolt munkaerőigény nagy része csak alap vagy középfokú végzettséget igényel, viszont rendkívül fontos a szakirányú képesítés megszerzése. Néhány cég felsőfokú végzettséget is feltüntetett, de ez főként a mérnöki, vezetői tevékenységet végzőknek elvárás.

Nem lehetett megállapítást levonni a pályakezdekről és a szakmai tapasztalattal rendelkezőkről, mert ez főként a munkakörtől, az elvégzendő feladatoktól függhet, de pozitív, hogy több, főként nagyobb méretű munkáltató is alkalmazna pályakezdeket.

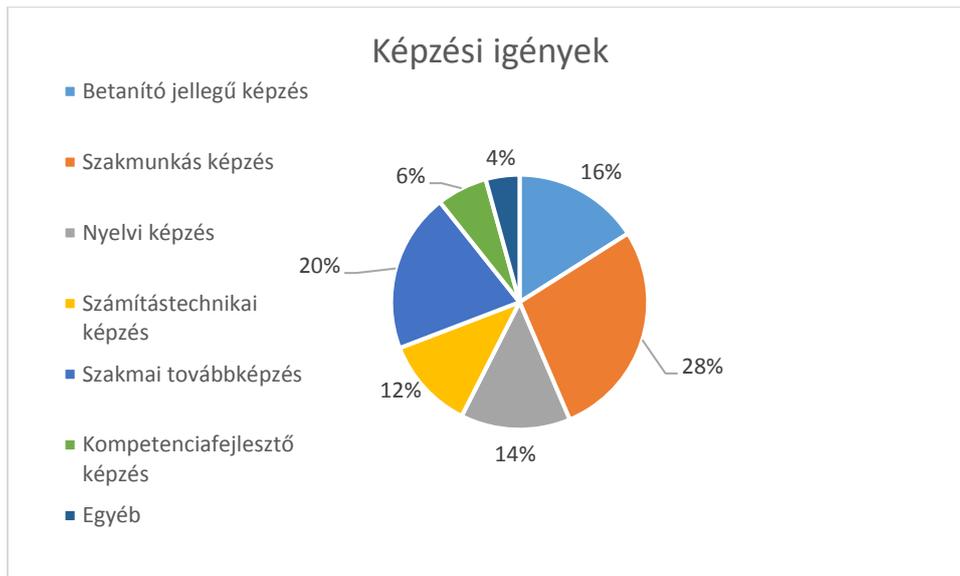
A munkaerő felvételénél döntő többsége határozatlan idejű szerződéssel venné fel leendő munkavállalóit. Ennek hátterében az állhat, hogy a munkáltatók a munkaerő felvételekor még nem tudják eldönteni a munkaerő képességeit, azt, hogy megfelelő lesz-e az adott munkakörben.

Ennek érdekében célszerű különféle kompetencia felméréseket végrehajtani, mely során a munkáltató pontosan megismerheti a munkavállaló készségeit, képességeit, ezáltal kiszűrve és idejében kezelve az esetleges hiányosságokat, ennek segítségével minden egyes állásra jelentkezőt a számára legmegfelelőbb pozícióba lehet helyezni. Egy másik lehetőség az olyan atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása a cégek számára, melyek a munkaerő kipróbálására irányulnak.

A vállalkozások eredményességéhez jelentősen hozzájárulhat a munkavállaló kompetenciáinak fejlesztése. Képzések, tanfolyamok tartásával sikeresen megvalósítható az alkalmazottak tudásának bővítése, ami elősegítheti a termelékenység hatékonyságának és a vállalat megtartóerejének a növekedését.

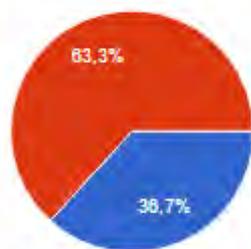
A vállalkozások tevékenységének eredményessége szempontjából fontosnak tartott, a jelenlegi és leendő munkavállalókra kiterjedő legfontosabb képzésnek a szakmunkás továbbképzések bizonyultak a 28 %-os aránnyal. A szakmai továbbképzés 20 %-ot tett ki és magas volt a betanító jellegű (16%), a nyelvi (14%) és a számítástechnikai képzés (12%) igényének aránya is.

A képzés tárgya főként a vállalkozás jellege, valamint az igényelt munkaerő miatt eltérő.



8. ábra: Tevékenységük eredményessége szempontjából a jelenlegi és leendő munkavállalók milyen jellegű kézéseit tartja fontosnak

A felmérésben részt vevő vállalkozások valamivel több mint fele, 63,3% nem szeretne részt venni a munkaerő kiválasztásában és felkészítésében, a cég igényeire szabott képzési program megvalósulásával, mely jelen projekt célja is egyben. Ez mind a leendő munkavállaló és a munkáltató számára is kölcsönös előnyt jelenthetne, hiszen a cég igényeire szabott képzés után rögtön felvehető a vállalkozás munkaállományába a munkavállaló (8. ábra).

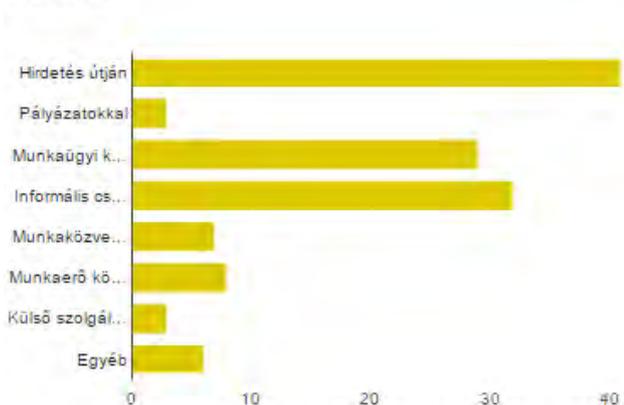


Igen	18	36,7%
Nem	31	63,3%

9. ábra: Szeretne-e részt venni az igényelt munkaerő kiválasztásában és felkészítésében egy, a cég igényeire szabott képzési program megvalósításával?

A kérdőívet kitöltő vállalkozások a munkaerőigényüket jellemzően álláshirdetés útján próbálják meg elérni a leendő munkavállalókat, illetve egyéb más informális csatornákon keresztül (újsághirdetés, közösségi média stb.), ezeknek az aránya 80,4, valamint 62,7 %. Magas a munkaügyi központ segítségét igénybe vevő vállalkozások aránya, 56,9%, viszont alacsony a pályázati források kihasználása, illetve a külső szolgáltatók bevonása az álláskeresésbe.

Források:



Forrás	Szám	Arány
Hirdetés útján	41	80.4%
Pályázatokkal	3	5.9%
Munkaügyi központ segítségével	29	56.9%
Informális csatornákon keresztül	32	62.7%
Munkaközvetítőken keresztül	7	13.7%
Munkaerő kölcsönző cégeken keresztül	8	15.7%
Külső szolgáltatók (személyzeti tanácsadók) útján	3	5.9%
Egyéb	6	11.8%

10. ábra: Munkaerőigényüket jellemzően milyen forrásokból elégítik ki?

Ennél a kérdésnél is több választ lehetett megadni, így az összes válasz figyelembevételével a hirdetés útján való munkaerőigény-kielégítés 32%-os részesedéssel bír, de magas az informális csatornákon keresztül, illetve a munkaügyi központok segítségével történő munkaerő keresés – 25, illetve 22%.

4. Összegzés

Az igényfelmérés annak érdekében készült, hogy minél szélesebb körben képet kapjunk az Észak-Vas megyei térségben (Celldömölki, Kőszegi, Sárvári járásokban) tevékenykedő, fontosabb vállalkozások munkaerőigényéről. A kérdezőbiztosok 52 olyan járásbeli céget kerestek fel, amelyek a térség meghatározó foglalkoztatói, ám figyelve az egyes létszám kategóriák hasonló eloszlására.

A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport a cégeknél a szakmunkásoké (40%), őket követik 31%-os aránnyal a betanított munkások, a szellemi tevékenységet végzők aránya 20%.

A vállalkozások jelentős többsége tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést, közel 60%-uk a jelenlegi tevékenységi körükön belül, 6%-uk pedig profilbővítést is szeretne megvalósítani. A válaszadó cégek 90%-a tervezi, hogy a jövőben (1 éves távlatban) bővíti a foglalkoztatotti létszámát.

Az összesen 590 db igényelni kívánt munkaerő között a legmagasabb igény az operátorok iránt mutatkozott, 120 főt szeretnének ilyen téren alkalmazni a jövőben. Megjelenik a munkaerőigényben a megyei hiányszakmák közül a gépi forgácsoló, hegesztő és kőműves szakmák munkaerőigénye is.

A vizsgálat során a megkérdezett 52 cég 28%-a szakmunkás és 20%-a a szakmai továbbképzések fontosságát jelezte, de fontos lenne számukra a betanító jellegű képzés (16%) és a számítástechnikai képzés (12%) is.

Az 52 vállalat bevonásával elvégzett felmérés eredménye jó alapot biztosíthat ahhoz, hogy megfelelő képzések indításával, a munkavállalók és munkáltatók igényeinek összehangolásával elősegítse a projekttel érintett térség munkaerőpiaci helyzetének javítását.

5. Mellékletek

1. sz. melléklet: MUNKÁLTATÓI IGÉNYFELMÉRŐ KÉRDŐÍV

Tisztelt Partnerünk!

Az „ÉSZAK-VASI GAZDASÁG- ÉS FOGLALKOZTATÁS-FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS” tárgyú projekt keretében szeretnénk felmérni az Ön által képviselt vállalkozás foglalkoztatási terveit, fejlesztési elképzeléseit.

Kérjük, segítse a munkánkat azzal, hogy az alábbi kérdőívet kitölti és visszajuttatja hozzánk!

Cég neve:

Cég címe:

Kapcsolattartó:

Tel. / e-mail cím / weboldal:

Tevékenységi kör:

Előző évi átlagos statisztikai létszám:

1. Kérjük, adja meg a cégük jelenlegi foglalkoztatottjainak munkaerőcsoport szerinti összetételét! (Kérjük, adja meg, hogy az egyes munkaerőcsoportok létszáma a teljes foglalkoztatotti létszám hány %-át teszi ki!)

Munkaerőcsoport:	%	Munkaerőcsoport:	%
Segédmunkás		Betanított munkás	
Szakmunkás		Szellemi tevékenységet végző	

2. Önök szerint mi okozza a legnagyobb nehézséget a munkaerő kiválasztásában, felvételében? (Több válasz megjelölése lehetséges!)

Megfelelően motivált munkaerő hiánya

Megfelelően képzett munkaerő hiánya

Általános munkaerő-hiány

Egyéb:

Kellően tapasztalt munkaerő hiánya

3. A következő 3 évben az Önök cégnél terveznek-e fejlesztést, beruházást?

A jelenlegi tevékenységi körben igen

A jelenlegi tevékenységi körben nem

Profilbővítést tervezünk

Új tevékenység, üzletág bevezetését tervezzük

Nem tervezzük új tevékenység bevezetését

Fejlesztés megnevezése:

Ütemezés:

4. Milyen atipikus foglalkoztatási formákat alkalmaznak vagy alkalmaznának az Önök cégénél?

Atipikus foglalkoztatási forma	Jelenleg alkalmazott	A jelenlegieken túl, a jövőben alkalmazni kívánt formák
Részmunkaidős foglalkoztatás		
Bedolgozói jogviszony		
Rugalmas munkaidő		
Távmunka		
Munkaerő-kölcsönzés		
Egyszerűsített és alkalmi foglalkoztatás		
Diákok foglalkoztatása		
Ösztöndíjas foglalkoztatás		
Megbízási jogviszony		
Közmunka, közhasznú- és közcélú munkavégzés		
Több munkáltató által létesített munkaviszony		
Határozott idejű foglalkoztatás		
Osztott munka (jobshare)		

Egyéb:.....

5. Van-e jelenleg, illetve várhatóan a következő 1 évben lesz-e a vállalkozásának munkaerőigénye?

Amennyiben igen, kérjük munkakörönként szíveskedjen kitölteni a munkaerőigény összefoglalót, a munkakör megnevezésével, létszámával, követelményével, és az egyéb nyújtani kívánt juttatásokkal. Az igen válasz esetén az űrlap automatikusan a munkaerőigény kitöltő adataira ugrik, melyből maximum 10-et lehet rögzíteni.

6. Nem Igen

Munkaerő-igény összefoglaló:				
Munkakör(ök) megnevezése				
Igényelt létszám (fő)				
A munkakör betöltéséhez szükséges követelmények, elvárások:				
Végzettség / képzés:				
Szakmai tapasztalatok:				
Készségek, képességek:				
Egyéb ismeretek (számítástechn., nyelvtudás, jogosítvány stb.):				
A foglalkoztatás formája: 1) Határozott idejű (-tól,-ig) 2) Határozatlan idejű 3) Köölcsönzés 4) Részmunkaidő				
Munkavégzés helye:				
Napi munkaidő:				
Munkabér:				

Egyéb juttatások:				
Műszakpótlék:				
Rendkívüli munkavégzés, túlóra:				
Étkezési hozzájárulás:				
Utazási költségtérítés:				
Lakhatási hozzájárulás				
Nyelvoktatás				
Letelepedési támogatás				
Jelenléti prémium, egyéb bónuszrendszer:				
Egyéb megjegyzés:				

7. Tevékenységük eredményessége szempontjából a jelenlegi és leendő munkavállalók milyen jellegű képzéseit tartja fontosnak? (A kipontozott részen kérjük, jelezze konkrét igényét!)

- Betanító jellegű képzés: Szakmai továbbképzés:
 Szakmunkás képzés: Kompetenciafejlesztő képzés:
 Nyelvi képzés: Egyéb:
 Számítástechnikai képzés:

8. Szeretne-e részt venni az igényelt munkaerő kiválasztásában és felkészítésében egy, a cég igényeire szabott képzési program megvalósításával?

- Nem Igen

Milyen szakmában/tevékenységi területen?

Milyen óraszámú képzési programra van szüksége?

9. Munkaerőigényüket jellemzően milyen forrásokból elégítik ki? Többet is megjelölhet.

Forrás:	%	Forrás:	%
Hirdetés útján		Munkaközvetítőkön keresztül	
Pályázatokkal		Munkaerő kölcsönző cégeken keresztül	
Munkaügyi központ segítségével		Külső szolgáltatók (személyzeti tanácsadók) útján	
Informális csatornákon keresztül		Egyéb forrásból, és pedig:	

***Köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével
hozzájárult a felmérés elkészítéséhez!***

Cég neve	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)	Igényelt munkaerő munkakörének megnevezése	Igényelt lsz (fő)
Provertha E.C. Zrt.	Minőségügyi mérnök,	1	Minőségügyi technikus	2	Műanyag- és cinköntő-szerszám szerkesztő	2	CAD/CAM programozó	3						
Kocsis Orsolya	rakodó, tehergépkocsi vezető	1	bolti eladó	2										
Merse Amigo Bt.	üzemvezető	1	zöldszétszítító, feldolgozó	3										
Varga Engineering Kft.	forgácsoló, hegesztő, lakatos	2												
CELLI HUKE NONPROFIT KFT	szemétyűjtő	2												
Sárvári Mezőgazdasági Zrt.	Állattenyésztő	20												
ASZTERV Kft.	asztalos	2												
Nestlé Hungária Kft.	Gépészmérnök	5	Munkavédelmi specialista	2	Operátor	50	Targoncás	10	Csomagoló	10				
Sibaris Bt	gépi forgácsoló	1												
Reflex Ipari Szövetkezet	Betanított munkás	2												
Suxess Logistic Hungary Kft.	sofőr	2	Raktáros	2										
Kemenesalja-busz Kft.	Buszsofőr	2	Autószerelő	1										
M-FLEX kft.	Varrónő	2												
Plastunion Kft	Műanyag fröccsöntő gépkezelő	3												
SI-MO 2006 ÉPÍTŐIPARI KFT	Kőműves	2	Festő	2	Burkoló	2								
WFK-Ü Műanyagfeldolgozó Kft.														
Galisz Galvanizáló Kft.	Felrakó	24												
EIM Kft.	hegesztő	5	lakatos	3	technikus	3								
Tölgyes Kárpitos Bt.	Kárpitos szakmunkás	2												
SCHOTT Hungary Kft.	Gépkezelő	15	Gépmester	3	Vizuális ellenőr	20	Karbantartó	5						
CELLDÖMÖLKI MALOM KFT	Laboros	1	Molnár	1	Kézi anyagmozgató	1	Gépkocsivezető	1						

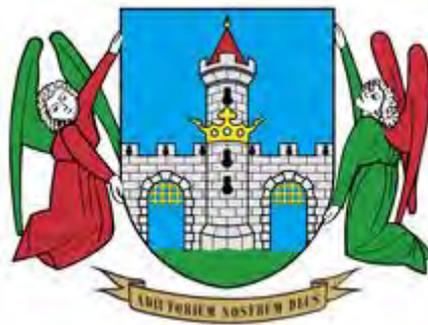
3. Melléklet: Munkaerőpiaci igényfelmérés válaszok



ÉSZAK VAS -
Munkáltatói igényfe

ÉSZAK-VASI GAZDASÁG- ÉS FOGLALKOZTATÁS-FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS (PAKTUM)

MUNKAERŐTARTALÉK FELMÉRÉS



Kőszeg Város Önkormányzata

2016. december 9.

Készítette

BFH Európa Kft.



SZÉCHENYI 2020



Európai Unió
Európai Szociális
Alap




MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE



Tartalom

1. Bevezető.....	2
2. Módszertan	2
3. Célcsoportok felmérése.....	5
3.1. Alacsony iskolai végzettségű személyek.....	6
3.2. 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport).....	7
3.3. 50 év feletti.....	17
3.4. GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	17
3.5. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	18
3.6. Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek.....	19
3.7. Megváltozott munkaképességű személyek.....	20
3.8. Roma regisztrált álláskeresők.....	21
Ábrák és táblázatok jegyzéke	22

1. Bevezető

A munkaerő-tartalék felmérés célja, hogy átfogó képet kapjunk az Észak-Vasi paktum térségének (Celldömölki, Kőszegi, és Sárvári járások) jelenleg kihasználatlan humánerőforrásáról, azokról a személyekről, akiket be lehet vonni a munka világába, és valamely hátrányos helyzetű célcsoportokhoz tartoznak.

Ezek a célcsoportok a következők:

1. alacsony iskolai végzettségű személyek
2. 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport),
3. 50 év feletti,
4. GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
5. foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,
6. tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek,
7. megváltozott munkaképességű személyek,
8. roma nemzetiséghez tartozó személyek,
9. inaktív
10. közfoglalkoztatottak

2. Módszertan

A felmérés során Vas megye képzőintézményeit, valamint a Vas Megyei Kormányhivatalt kérdeztük meg a náluk elérhető munkaerő-tartalékról a célcsoportokra vonatkozóan.

A célcsoportok közül az inaktív, valamint a GYED-ről, GYES-ről visszatérők számáról nem tudunk pontos képet kapni a következő okok miatt:

Az **inaktív** csoportjába azok tartoznak, akik a munkaerőpiacon nincsenek aktívan jelen; ide tartoznak legnagyobb részt a nyugdíjasok és az iskolába járók, illetve a gyermeket nevelők.¹ Ide tartoznak még többek között az úgynevezett passzív munkanélküliek is, akik bár a köznapi szóhasználat szerint munkanélküliek, nem regisztráltatják magukat a lakóhelyükhöz tartozó munkaügyi hivatalnál, vagyis nem vesznek igénybe állami segítséget az álláskereséshez.²

Fentiek miatt számukat nehéz meghatározni, és számukról nem is jutottunk adatokhoz.

A **GYED-ről és GYES-ről visszatérők** számáról szintén nem áll rendelkezésre adat, ezért ebben az esetben a KSH élve születések számainak adataiból vontunk le következtetést a célcsoport nagyságára vonatkozóan.

Az beérkezett adatokról összesített kimutatást készíteni nem lehetséges, hiszen valószínűleg átfedés van az egyes célcsoportok számai között (pl. regisztrált álláskeresők és az oktatási intézményekben végzetek száma között), valamint az iskolákból kikerülő diákok egy része

¹ Forrás: <http://www.hrportal.hu/hr/nem-munkanelkuli-es-nem-is-dolgozik-kik-az-inaktivak-20130918.html>

² Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Munkaer%C5%91piac#Gazdas.C3.A1gilag_inakt.C3.ADvak_sz.C3.A1ma

még tovább fog tanulni, azonban erre nincs adatunk. Ezen okokból kifolyólag nagy eltérések lennének a valós és az összesített adatok között.

A beérkezett adatokat táblázatban foglaltuk össze, célcsoportok szerint, és az egyéb adatokat (korcsoport, nemek aránya) is feltüntettük a táblázatban, amennyiben rendelkezésre állt.

Összegezve az egyes célcsoportok az alábbi létszámban vannak jelen az Észak-Vas Megyei Paktum teljes területén:

1. táblázat - Célcsoportok létszámának összegzése (KH adatok: 2016, KSH adatok: 2015)

Célcsoport megnevezése	Célcsoport létszáma
Alacsony iskolai végzettségű személyek (Forrás: KH regisztráltak adatai – 2016)	503 fő
25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (Forrás: KH regisztráltak adatai - 2016)	334 fő
50 év feletti (KH regisztráltak adatai)	337 fő
GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek (Forrás: KSH elveszületések száma alapján - 2015)	707 fő - 2015. évi adat (havi átlag: 59 fő)
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők (Forrás: KH regisztráltak adatai - 2016)	232 fő
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (Forrás: KH regisztráltak adatai- 2016)	756 fő
Megváltozott munkaképességű személyek (Forrás: KSH járadék alapján - 2015)	3 122 fő -2015. évi adat (havi átlag: 260 fő)
Roma nemzetiséghez tartozó személyek (Forrás: KH regisztráltak adatai - 2016)	19
Inaktívak	Nincs adat
Közfoglalkoztatottak (Forrás: KH regisztráltak adatai - 2016)	854 fő

A képzőintézményektől megkaptuk a 2016-os év végzős diákok számán túl a becsült végzősök számát 2017, 2018 és 2019-es évekre vonatkozóan, mely az elkövetkezendő években a 25 év alattiak célcsoportja lesz a paktumban.

2. táblázat - Az oktatási intézmények végzős diákjainak száma

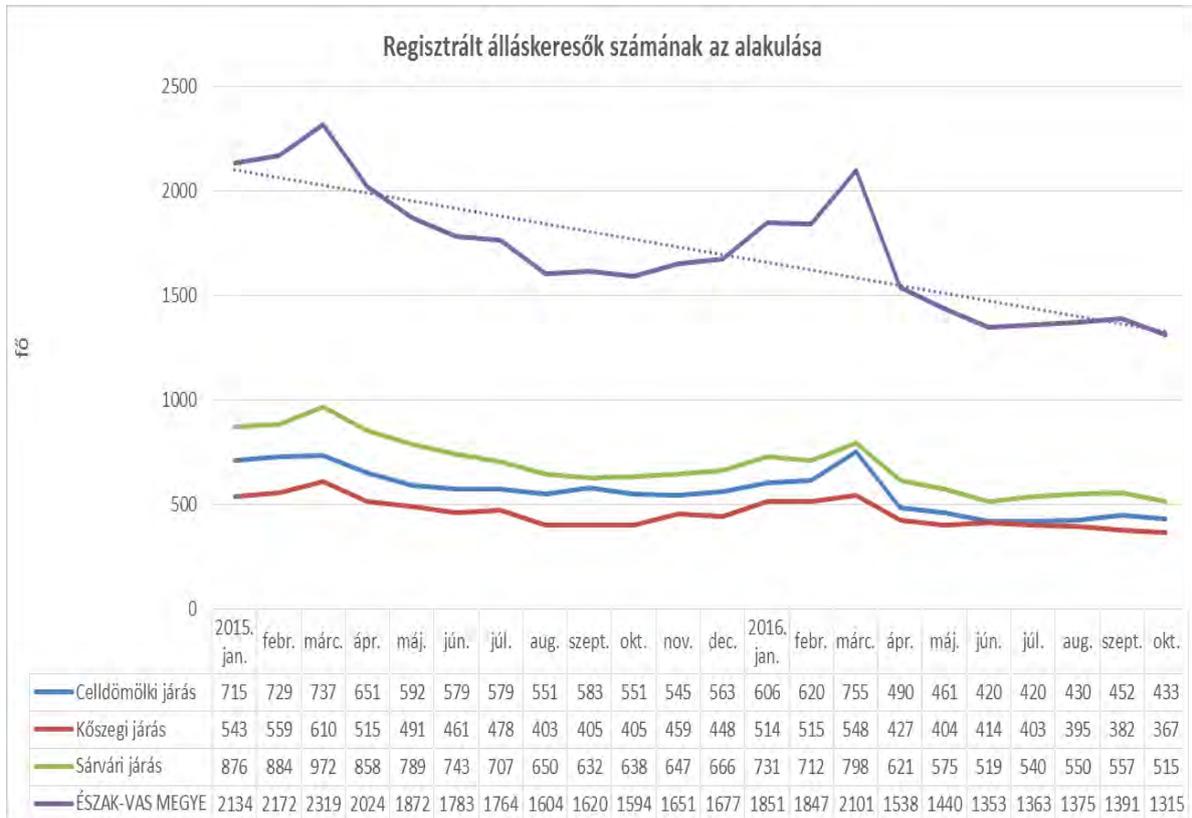
	Végzősök száma 2016-ban	Várható végzősök-2017	Várható végzősök-2018	Várható végzősök-2019
Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központ Egységes Gyógypedagógiai Konduktív Pedagógiai Módszertani Int.	49	27	22	N/A
Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Int.	58	19	33	6
Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Szakközépiskola	69	22	23	24
FM DASZK Vépi Középiskolája, Mezőgazdasági Szakképző Isk. és Kollégium.	91*	23*	35*	27*
Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Szakképző Isk. és Kollégium	76	66	65	74
Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium	202	76	43	35
Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrum	1 358	526	666	603
Szombathelyi Műszaki Szakképzési Centrum	1 291	492	464	430
Összesen	3 194	1 251	1 351	1 199

*Csak a Celldömölki, Kőszegi és Sárvári járásokból bejáró diákok száma

A várható végzősök számának csökkenése 2016 után abból ered, hogy nem lehetséges pontosan felmérni, érettségi után hány diák fog technikumban maradni, szakvizsgát tenni, így csak hozzávetőleges létszámra lehet következtetni az elmúlt évek tendenciáiból.

3. Célcsoportok felmérése

A térségben a teljes regisztrált álláskeresők száma 2016 szeptemberében 1 391 fő volt, melyből 452-t a Celldömölki, 382-t a Kőszegi, 557-t a Sárvári járásban regisztráltak.



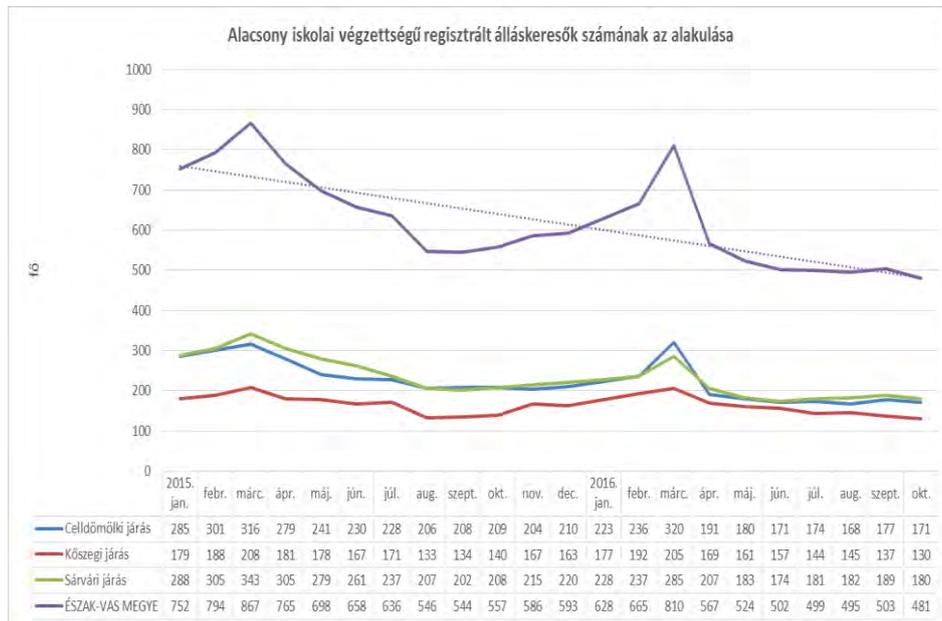
1. ábra - Regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

A fenti grafikonon látható, hogy a térség minden járásában a tendencia közel azonos, a regisztrált álláskeresők száma az előző év ezen időszakához képest 14%-kal csökkent.

A regisztrált álláskeresők 52%-a nő, 48%-a férfi volt.

3.1. Alacsony iskolai végzettségű személyek

Alacsony iskolai végzettségű személyekhez az általános iskolai végzettség nélküli, legfeljebb 8 általános iskolát végzett személyeket soroljuk.



2. ábra - Alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

A paktum területén 2016 szeptemberében a Vas Megyei Kormányhivatal 503 fő alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt tartott nyilván, 177 főt a Celldömölki, 137-et a Kőszegi, és 189-et a Sárvári járásban.

Az alacsony iskolai végzettségűek aránya a teljes regisztrált álláskeresők 36%-át tette ki. Számuk csökkent az előző év ugyanezen időszakához képest 7,5%-kal.

Az 503 alacsony iskolai végzettségű személy közül 34 fő általános iskolai végzettség nélküli volt, 469 általános iskolai végzettséggel rendelkezett.

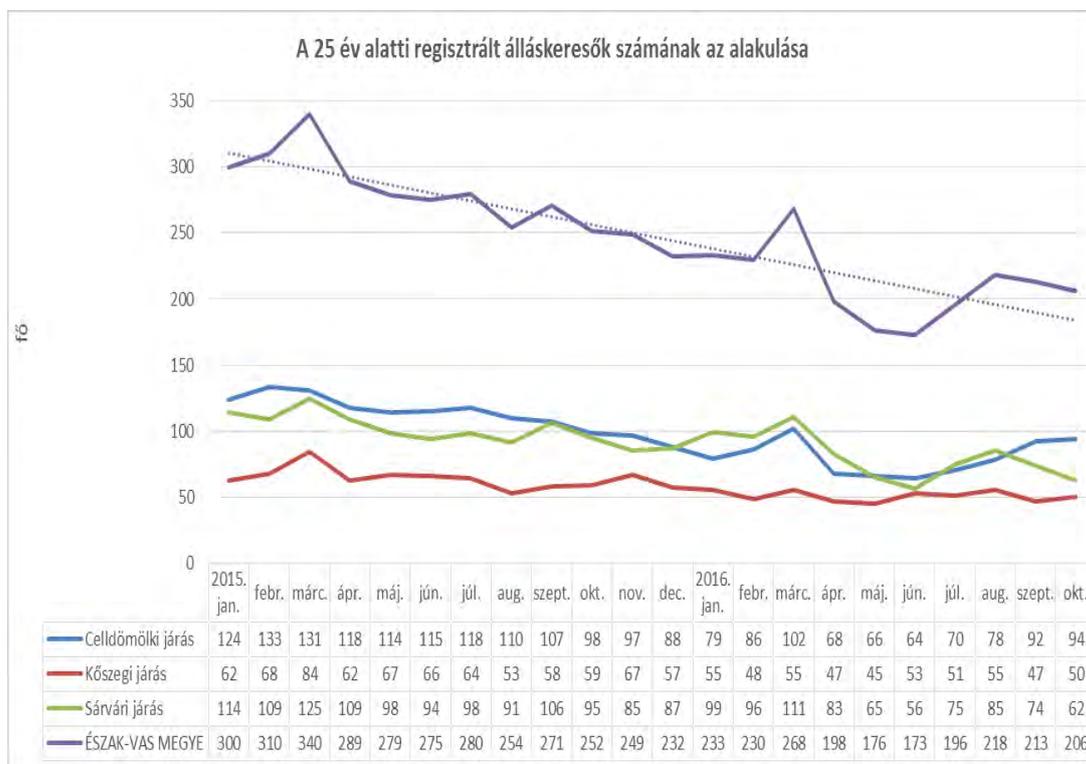
3. táblázat - Alacsony iskolai végzettségű személyek adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

Adatok forrása - éve	Célcsoport létszáma (fő)
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Celldömölki járás - 2016 szeptember	172
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Kőszegi járás - 2016 szeptember	74
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Sárvári járás - 2016 szeptember	137
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai a Paktum területén - 2016 szeptember	383

Közfoglalkoztatásban 383 alacsony iskolai végzettségű személy volt érintett, 172 fő a Celldömölki, 74 fő a Kőszegi és 137 fő a Sárvári járásban volt nyilvántartva. Ez a teljes alacsony iskolai végzettségű célcsoport 76%-a.

3.2. 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő állás keresők (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport)

A 25 év alatti fiatalok célcsoportját tekintve Észak-Vas megyében 213 fő volt regisztrálva, ebből 92 a Celldömölki, 47 a Kőszegi és 74 a Sárvári járásban. A 25 éves korcsoportot is beleértve, számuk 240 volt 2016 szeptemberében, ez a teljes állás keresői létszám 17%-a.



3. ábra - A 25 év alatti regisztrált állás keresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

A korábbi év azonos időszakához képest számuk csökkent 21%-kal.

A térségben összesen 147 pályakezdőt regisztrált a kormányhivatal, ebből 52 fő volt a 25-29 éves pályakezdő fiatal, tehát a teljes létszám 35%-a.

4. táblázat - 25 év alatti fiatalok közfoglalkoztatotti adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

Adatok forrása - éve	Célcsoport létszáma (fő)
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Celldömölki járás - 2016 szeptember	41
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Kőszegi járás - 2016 szeptember	14
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Sárvári járás - 2016 szeptember	26
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai a Paktum területén - 2016 szeptember	81

Közfoglalkoztatásban 81 fő 25 év alatti álláskereső vett részt, amely a teljes 25 év alatti célcsoport 38%-a.

A 25 év alattiak adatairól teljesebb képet kaphatunk a Vas megyei képzőintézmények által szolgáltatott adatokból, hiszen ezekből megismertük a 2016-ban végzős diákok számát, valamint nagyságrendileg a 2017, 2018 és 2019-es évekre a becsült munkaerő-kibocsátási adatokat. Fontos leszögezni, hogy a végzős diákok egy része még tovább fog tanulni, ám számukról nem áll rendelkezésre adat.

Az oktatási intézményekben (Észak-Vasi Paktum területén és Szombathelyi középiskolákban) 2016-ban végzettek száma összesen 3 194 fő volt. A kibocsátás 2017-ben várhatóan 1 251, 2018-ban 1 351, illetve 2019-ben 1 199 fő lesz. Ezek a számok nem csak a paktum területén élő diákok számát mutatják, de a tanulók lakhely szerinti bontását az iskolákból nem kaptuk meg (Kivétel ez alól az FM DASZK Vépi Középiskolája, Mezőgazdasági Szakképző Isk. és Kollégium), így nem tudjuk pontosan megállapítani a ténylegesen a térségben élők számát.

A részletes, szakma szerinti kibocsátási számokat a lenti táblázatok tartalmazzák, képzőintézmények szerinti bontásban.

A 2017-es Vas megyei hiányszakmákban a munkaerő-kibocsátás 2016-ban 779 fő volt, a várható kibocsátás 2017-ben 288 fő, 2018-ban 335 fő, 2019-ben 298 fő lesz.

Legnagyobb kibocsátás a gépi forgácsoló, az automatikai technikus, valamint a villanyszerelő szakmákban volt és lesz várható a közeljövőben.

5. táblázat - A várható létszámok hiányszakmák szerint

	Szakma megnevezése	2016	2017	2018	2019
XVIII/1	Ács	19	0	9	10
XVIII/2.	Asztalos	66	19	25	22
XVIII/3	Automatikai technikus	120	31	36	24
XVIII/4	Autószerelő	17	24	25	25
XVIII/5	Bádogos	8	5	3	0
XVIII/6	Elektronikai műszerész	0	0	0	0
XVIII/7	Gépi forgácsoló	162	43	56	63
XVIII/8	Gyakorló ápoló	6	16	10	11
XVIII/9	Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló	0	0	0	0
XVIII/10	Hegesztő	53	16	21	16
XVIII/11	Húsipari termékgyártó	0	0	0	0
XVIII/12	Kárpitos	10	6	4	0
XVIII/13	Kistermelői ételkészítőkészítők, falusi vendéglátó	14	4	7	3
XVIII/14	Kőműves	65	18	26	21
XVIII/15	Mezőgazdasági gépész	46	11	19	16
XVIII/16	Női szabó	6	16	10	11
XVIII/17	Ruhaipari technikus	6	16	10	11
XVIII/18	Szerszámkészítő	39	16	10	13
XVIII/19	Szociális gondozó és ápoló	53	27	23	24
XVIII/20	Villanyszerelő	89	20	41	28
	Összesen	779	288	335	298

6. táblázat - Vas megye oktatási intézményeiben várható végzősök száma - Forrás: oktatási intézmények

Szak megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Aranyhíd Nevelési- Oktatási Integrációs Központ Egységes Gyógypedagógiai Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Szakiskola											
Dísznövénykertész		8	2	3	2	0	5	3	0	8	0
Virágkötő		5	5		0	0	1	4	0	5	0
Családellátó		22	13	5	4	0	7	15	13	9	0
Sütőipari-és gyorspékészeti munkás		9	5	3	1	0	4	5	9	0	0
Számítógépes adatrögzítő		5	5		0	0	3	2	5	0	0
Összesen		49	30	11	7	0	20	29	27	22	0
Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Beszédjavító Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium											
Faipar	Asztalosipari szerelő	4	3	0	1	0	4	0	4	0	0
Építészet	Festő, mázoló, tapétázó	16	9	3	3	1	16	0	4	6	6
Vendéglátás-turisztika	Konyhai kisegítő	10	6	0	4	0	5	5	5	5	0
Építészet	Kőműves és hidegburkoló	6	0	5	1	0	6	0	0	6	0
Mezőgazdaság	Parkgondozó	10	6	2	2	0	6	4	6	4	0
Könnyűipar	Textiltermék összeállító	6	2	2	2	0	0	6	0	6	0
Tanulásban akadályozott	Udvaros	6	2	0	3	1	6	0	0	6	0
Összesen		58	28	12	6	2	43	15	19	33	6
Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Szakközépiskola											
Vendéglátás - turizmus	Pincér (nappali, duális 3 éves iskolai rendszerű szakképzés)	40	40	0	0	0	17	23	15	10	15
	Szakács (nappali, duális 3 éves iskolai rendszerű szakképzés)	29	28	1	0	0	19	10	7	13	9
Összesen		69	68	1	0	0	36	33	22	23	24

Szak megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
FM DASZK Vépi Középiskolája, Mezőgazdasági Szakképző Iskolája és Kollégiuma											
Szakgimnázium rendész szak	Köszölgélati ügyintéző	11	11	0	0	0	4	7	3	1	4
Szakgimnázium agrárgépész szak	Agrárállalkozó (4 év)	12	10	0	2	0	12	0	5	3	1
	Mezőgazdasági gépésztechnikus (4 + 1 év)										
Mezőgazdasági gépész szakközépiskola	Mezőgazdasági gépész	46	46	0	0	0	46	0	11	19	16
Gazda szakközépiskola	Gazda	8	8	0	0	0	7	1	0	5	3
Falusi vendéglátó szakközépiskola	Kistermelői élelmiszer-előállító, falusi vendéglátó	14	11	2	1	0	0	14	4	7	3
Mezőgazdasági gépésztechnikus	Mezőgazdasági gépésztechnikus	8	0	0	7	1	8	0	8	0	0
Mezőgazdasági gépjavító	1 éves ráépülés a mezőgazdasági gépész szakra	8	3	2	3	0	8	0	8	0	0
Mezőgazdasági technikus	Mezőgazdasági technikus	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0
Összesen		91	86	2	3	0	69	22	23	35	27
Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium											
Erdészeti és vadgazdálkodási technikus	Erdészeti és vadgazdálkodási technikus	7	0	0	7	0	7	0	16	17	14
Hulladékgazdálkodó	Hulladékgazdálkodó	21	0	0	21	0	14	7	15	0	0
Parképítő és fenntartó technikus	Parképítő és fenntartó technikus	11	0	1	10	0	4	7	12	9	9
Virágkötő és virágkereskedő	Virágkötő és virágkereskedő	14	8	6	0	0	0	14	13	9	16
Környezetvédelmi technikus	Környezetvédelmi technikus	0	0	0	0	0	0	0	0	21	18
Dísznövénykertész	Dísznövénykertész	14	4	7	3	0	6	8	10	9	17
Virágkötő, -berendező, virágkereskedő	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő	9	0	0	9	0	0	9	0	0	0
Összesen		76	12	14	50	0	31	45	66	65	74

Szak megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium											
V. Képző – és iparművészet	Festő, grafikus, ötvös, szobrász, textilműves	89	88	1	0	0	9	57	23	20	19
XLII. Előadóművész	Klasszikus zenész, magánénekes, billentyűs, fafúvós, részfúvós, ütős húros-vonós, zeneelmélet-szolfézs	17	17	0	0	0	4	13	0	0	0
VI. Hang-, film és színháztechnika	Mozgóképf- és animációkészítő	20	20	0	0	0	18	12	5	6	5
XLII. Előadóművész	Klasszikus zenész	16	11	0	5	0	85	11	3	2	11
V. Képző – és iparművészet	Alkalmazott fotográfus, bútorműves, díszítőszobrász, alkalmazott grafikus, képzőművész, fémműves	20	11	7	1	0	4	15	20	0	0
XLII. Előadóművész	Klasszikus zenész (hangszeres) elágazás, jazz-zenész (hangszeres) elágazás, népzene (népi ének) elágazás	40	36	4	0	0	16	24	25	15	0
Összesen		202	183	12	6	0	136	132	76	43	35
Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrum											
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Barabás György Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Eladó	56	53	1	2	0	14	42	13	22	21
	Gépi forgácsoló	43	38	2	3	0	43	0	12	13	18
	Villanyszerelő	24	24	0	0	0	24	0	0	13	11
	Logisztikai ügyintéző	48	12	16	20	0	10	38	13	21	14
	Informatikai rendszerüzemeltető	26	7	1	18	0	24	2	9	9	8
	Automatikai technikus	41	9	7	25	0	41	0	9	16	16
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Horváth Boldizsár Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	551	381	80	90	0	158	393	107	120	120
	Vállalkozási és bérügyintéző										
	Pénzügyi termékértékesítő										
	Gazdasági Informatikus										
	Ügyviteli titkár										
	Vállalkozási mérlegképes könyvelő										

Intézmény megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Kereskedelmi és Vendéglátó Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	Kereskedelem ágazat	47	8	22	17	0	9	38	0	0	0
	Vendéglátó ipari ágazat	28	6	15	7	0	12	16	0	0	0
	Turisztika ágazat	23	0	8	15	0	8	15	0	0	0
	Élelmiszer- és vegyi áru eladó	4	0	3	1	0	1	3	0	0	0
	Ruházati eladó	8	2	5	1	0	1	7	0	0	0
	Kereskedő	0	0	0	0	0	0	0	0	19	21
	Eladó	9	6	2	1	0	3	6	4	15	11
	Cukrász	26	19	4	3	0	2	24	10	10	11
	Szakács	38	16	14	8	0	33	5	16	10	25
	Pincér	34	16	13	5	0	15	19	14	24	26
	Vendéglátás-szervező, vendéglős	22	0	0	22	0	6	16	23	51	26
	Logisztikai ügyintéző	18	0	0	18	0	7	11	19	19	24
	Turisztikai szervező, értékesítő	15	0	0	15	0	2	13	11	52	26
	Kereskedelmi képviselő	0	0	0	0	0	0	0	0	13	24
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Oladi Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Női szabó, fogtechnikus, kozmetikus, fogtechnikus gyakornok, gyakorló kozmetikus, gyakorló fodrász; gyakorló ápoló, fodrász, kis- és középvállalkozások ügyvezetője I-II, szociális gondozó és ápoló, ruhaipari technikus, gyógy- és sportmasszőr	73	2	1	70	0	9	64	208	136	138

Intézmény megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Béri Balogh Ádám Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Szociális gondozó és ápoló (nappali) 34 762 01	26	20	5	1	0	3	23	11	0	15
	Informatikai rendszergazda (nappali) 54 481 04	11	11	0	0	0	8	3	0	0	11
	Szociális szakgondozó (nappali) 54 762 03	5	5	0	0	0	1	4	0	0	5
	Szociális szakgondozó (esti) 54 762 03	3	0	0	2	1	0	3	0	0	3
	Szociális gondozó és ápoló (esti) 34 762 01	13	2	3	5	3	5	8	0	13	0
	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője 55 345 01	11	0	0	8	3	1	10	11	0	0
Szombathelyi Szolgáltatási SZC Tinódi Sebestyén Gimnáziuma és Idegenforgalmi, Vendéglátói Szakképző Iskolája	Turisztikai szervező értékesítő (2 és 5 éves képzésben, nappali munkarend szerint)	52	13	21	18	0	7	45	18	34	0
	Vendéglátásszervező-vendéglős (2 és 5 éves képzésben, nappali munkarend szerint)	63	43	12	8	0	28	35	6	28	29
	Cukrász (2 éves esti munkarend szerint)	16	0	0	0	16	2	14	0	16	0
	Pincér (2 éves képzésben nappali és esti munkarend szerint)	19	0	9	4	6	11	8	7	12	0
	Szakács (2 éves képzésben nappali munkarend szerint)	5	0	0	5	0	3	2	5	0	0
	Összesen	1 358	693	244	392	29	491	867	526	666	603

Szombathelyi Műszaki Szakképzési Centrum											
Intézmény megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Szombathelyi Műszaki SZC Eötvös Loránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Informatikai rendszergazda (54 481 04)	30	29	1	0	0	24	6	8	6	7
	Vendéglátásszervező-vendéglős (54 811 01)	28	28	0	0	0	4	24	0	7	8
	Cukrász (34 811 01)	41	40	1	0	0	5	36	6	14	21
	Asztalos (34 543 02)	24	24	0	0	0	24	0	4	8	12
	Ipari gépész (34 521 04)	34	32	2	0	0	34	0	8	14	12
	Ügyviteli titkár (54 346 02)	22	11	9	2	0	2	20	6	16	0
	Felnőttoktatás - Asztalos (34 543 02)	4	0	3	1	0	4	0	4	0	0
	Felnőttoktatás - Ipari gépész (34 521 04)	3	0	1	2	0	2	1	7	0	0
	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I. (35 345 01)	13	0	0	5	8	3	10	54	0	0
Szombathelyi Műszaki SZC Hefele Menyhért Építő- és Faipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Ács	19	16	3	0	0	19	0	0	9	10
	Asztalos	38	27	3	1	3	38	0	11	17	10
	Bádogos	8	4	0	2	0	8	0	5	3	0
	Dekoratór	22	1	11	9	0	4	18	10	12	10
	Faipari technikus	23	4	8	11	0	22	1	6	17	10
	Festő, mázoló, tapétázó	29	22	4	3	0	28	1	10	11	7
	Járműfényező	22	15	6	1	0	17	5	0	15	7
	Kárpitos	10	5	4	1	0	4	6	6	4	0
	KKV I.	41	0	0	2	6	16	25	41	0	0
	Kőműves és hidegburkoló	59	38	8	9	2	57	2	18	20	21
	Magasépítő technikus	3	2	1	0	0	2	1	0	3	10

Intézmény megnevezése	Képzés neve, megszerzendő szakképzettség	Végzősök 2016	Életkor, korcsoport				Nem		Várható végzősök		
			0-18	19	20-24	25-29	Férfi	Nő	2017	2018	2019
Szombathelyi Műszaki SZC Nádasdy Tamás Közgazdasági, Informatikai, Műszaki Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	Számítógép-szerelő, - karbantartó	15	14	1	0	0	14	1	0	7	8
	Szerszámkészítő	39	31	4	4	0	38	1	16	10	13
	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	14	6	6	2	0	0	9	9	0	0
	Logisztikai ügyintéző	28	28	0	0	0	1	13	0	9	5
	Szoftverfejlesztő	81	69	10	2	0	38	1	10	12	17
	KKV1	17	0	0	3	1	4	13	17	0	0
Szombathelyi Műszaki SZC Puskás Tivadar Fém- és Villamosipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	Gépi forgácsoló/5. Gépészet/IX. Gépészet;	119	45	36	28	3	119	0	31	43	45
	Villanyszerelő/6. Elektrotechnika-elektronika/XI. Villamosipar és elektronika	65	40	1	5	2	62	3	20	28	17
	Központifűtés- és gázhálózat-rendszer-szerelő/5. Gépészet/VIII. Épületgépészet	28	27	1	0	0	28	0	7	8	13
	Karosszérialakatos/13. Közlekedés/XXII. Közlekedésgépész	33	29	3	1	0	32	1	15	6	12
	Hegesztő/5. Gépészet/IX. Gépészet	53	49	1	3	0	52	1	16	21	16
	Mechatronikai technikus/5. Gépészet/IX. Gépészet	48	14	13	21	0	47	1	23	11	15
	Elektronikai technikus/6. Elektrotechnika-elektronika/XI. Villamosipar és elektronika	6	0	1	5	0	6	0	0	6	0
Automatikai technikus/6. Elektrotechnika-elektronika/XI. Villamosipar és elektronika	50	12	11	27	0	48	2	22	20	8	
Szombathelyi Műszaki SZC Gépipari és Informatikai Szakgimnáziuma	CAD-CAM informatikus	29	27	1	1	0	29	0	0	5	9
	CNC gépkezelő	7	0	0	7	0	7	0	7	0	0
	Gépgyártástechnológiai technikus	81	58	12	11	0	81	0	13	22	18
	Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető	24	17	6	1	0	23	1	8	0	9
	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője I.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kis- és középvállalkozások ügyvezetője II.	2	0	0	0	2	0	2	2	0	0
Szombathelyi Műszaki SZC Savaria Szakgimnáziuma és Kollégiuma	Logisztikai ügyintéző (Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző)	35	0	0	35	0	18	17	33	25	25
	Autószerelő	17	0	0	17	0	17	0	24	25	25
	Autóelektronikai műszerész	15	0	0	15	0	15	0	0	15	15
	Autótechnikus	12	0	0	12	0	11	1	15	15	15
Összesen		1 291	750	171	249	27	1 007	223	492	464	430

3.3. 50 év feletti

A paktum területén az 50 fő feletti célcsoportjáról 480 főt regisztráltak, 134 főt a Celldömölki, 143 főt a Kőszegi, és 203 főt a Sárvári járásból. Ez a teljes regisztrált álláskereső létszám 34%-a.

50 év fölötti célcsoportból közfoglalkoztatottal érintett személy 313 fő volt Észak-Vas megyében, a Celldömölki járásban 115 fő, a Kőszegi járásban 70 fő, illetve a Sárvári járásban 128 fő.

A közfoglalkoztatásban érintett 50 év feletti a teljes célcsoport 65%-át teszik ki.

7. táblázat – 50 év feletti adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

Adatok forrása - éve	Célcsoport létszáma (fő)
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Celldömölki járás - 2016 szeptember	115
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Kőszegi járás - 2016 szeptember	70
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai Sárvári járás - 2016 szeptember	128
Közfoglalkoztatásban érintettek adatai a Paktum területén - 2016 szeptember	313

A képzőintézményekben az 50 év feletti célcsoport kevésbé van jelen.

3.4. GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek

A GYED-ről, GYES-ről visszatérők számáról a KSH adatokból következtethetünk. A 2012 és az az után született gyermekek számából hozzávetőlegesen megtudhatjuk a GYES-en lévők számát. Ez csak hozzávetőleges érték, mert ebben a számban az ikerszülések is benne vannak. A GYES-GYED-et igénybe vevők között nagyszülők is lehetnek, emiatt további hibalehetőségek vannak, de nagyságrendileg mutatják az értékek a célcsoport létszámát.

A térségben 2012 óta összesen 2 702 gyermek született, ebből a Celldömölki járásban 729, a Kőszegi járásban 776 és a Sárvári járásban 1 197.

8. táblázat - Élveszületések száma Észak-Vasban és a járásokban - Forrás: KSH

	Celldömölki Járás	Kőszegi Járás	Sárvári járás	Észak-Vas
2012	186	214	291	691
2013	180	191	273	644
2014	177	177	312	666
2015	186	200	321	707
Összesen	729	776	1 197	2 702

A célcsoportra jellemző, hogy hagyományosan a szülés után nem tartanak intenzív kapcsolatot a munkaügyi központokkal, mert ekkor még munkaviszonyban vannak, de gyakran a GYES/GYED lejárta után nem tud visszamenni a munkahelyére, ez után jelentkezik csak be a munkaügyi központba és jelenik meg a nyilvántartásban.

A projekt fő GYES/GYED által érintett célcsoportjai a 2014-ben és 2015-ben született gyermekek utáni GYES/GYED-et igénybe vevők lesznek. A tendencia a korábbi évek alapján (2012-2013) nagyságrendileg állandó, így a 2016-os és 2017-es években várhatóan hasonlóan alakul a születésszám, mint az azt megelőző években a járásokban.

3.5. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők

2016 szeptemberében a kormányhivatal által regisztrált foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT-ban) részesülők száma 232 fő volt, 83 a Celldömölki, 82 a Kőszegi és 67 a Sárvári járásban.

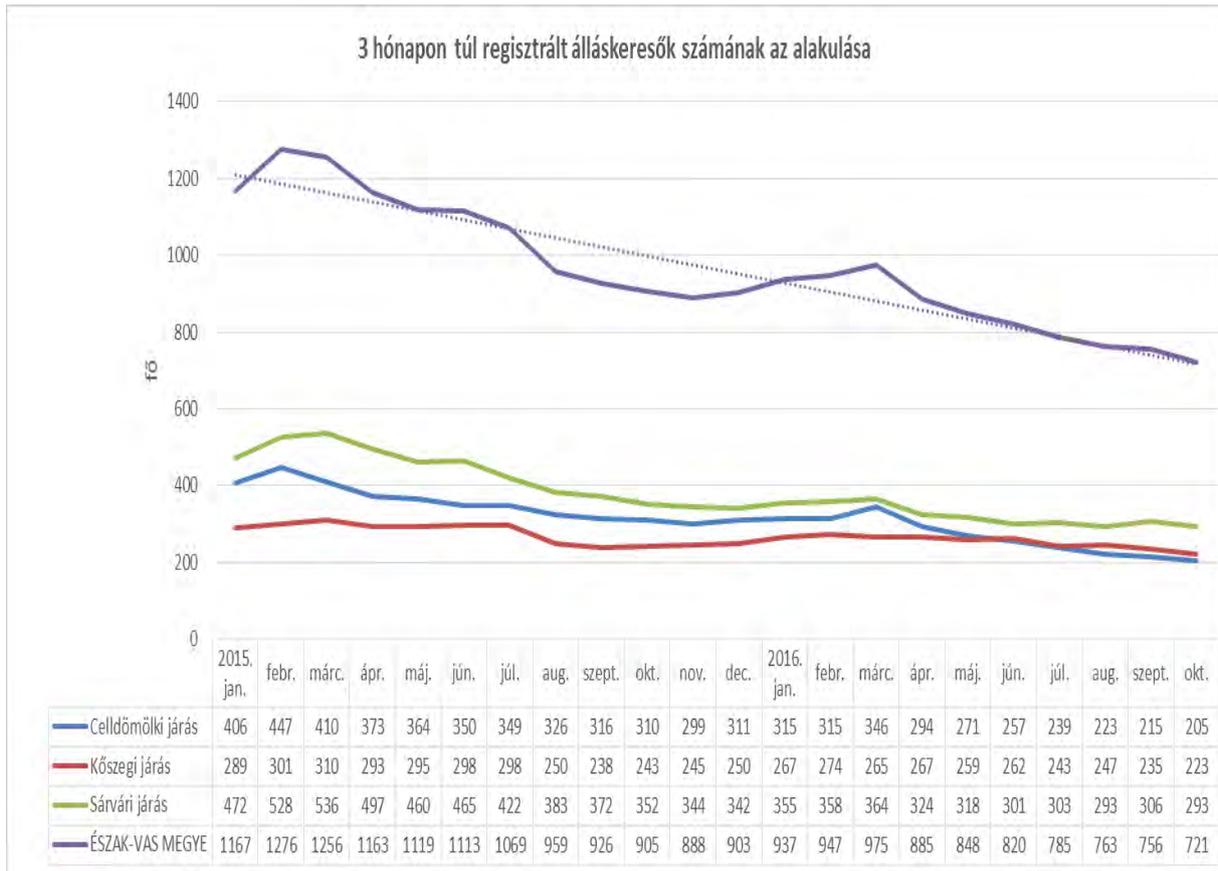
Számuk a teljes álláskeresői létszám 17%-át teszi ki.

9. táblázat - Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

Adatok forrása - éve	Célcsoport létszáma (fő)
FHT-ban érintettek adatai Celldömölki járás - 2016 szeptember	83
FHT-ban érintettek adatai Kőszegi járás - 2016 szeptember	82
FHT-ban érintettek adatai Sárvári járás - 2016 szeptember	67
FHT-ban érintettek adatai a Paktum területén - 2016 szeptember	232

3.6. Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek

A többi célcsoport létszámához viszonyítva a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek száma meglehetősen magas, Észak-Vas megyében 756 fő 3 hónapnál régebben regisztrált munkanélküli volt, mely a teljes regisztrált munkanélküli létszám 54%-a volt szeptemberben. A Celldömölki járásban 215, a Kőszegi járásban 235, és a Sárvári járásban 306 főt regisztráltak, aki tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett.

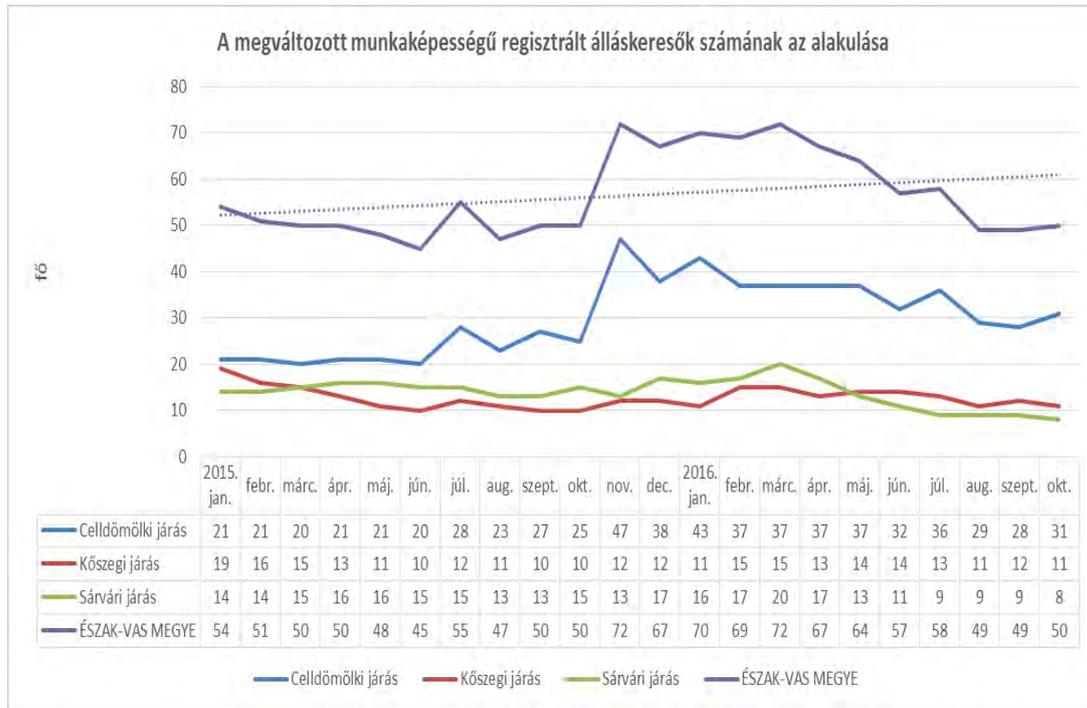


4. ábra - 3 hónapon túl regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

A több mint 12 hónapja nyilvántartott álláskeresők száma is magas volt a térségben, 357 fő volt egy éven túl nyilvántartva.

3.7. Megváltozott munkaképességű személyek

A regisztrált megváltozott munkaképességűek száma Észak-Vasban 2016 szeptemberében 49 fő volt, számuk az előző év azonos időszakához képest nem változott számottevően.



5. ábra - A megváltozott munkaképességű regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

Fenti ábra csak a Vas Megyei Kormányhivatalban regisztrált személyeket tartalmazza, azonban a KSH adatai alapján megvizsgáltuk a térségben azokat az embereket is, akik megváltozott munkaképességűek járadékában részesültek.

A foglalkoztatási nehézségek hatványozottan érintik azokat az embereket, akiknek valamely egészségügyi problémájuk van, bármely fogyatékoság okán bizonyos funkcióik sérültek. A megváltozott munkaképességű személyek ellátására az jogosult, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki – a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át, 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy 15 éven belül 3650 napon át biztosított volt – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.

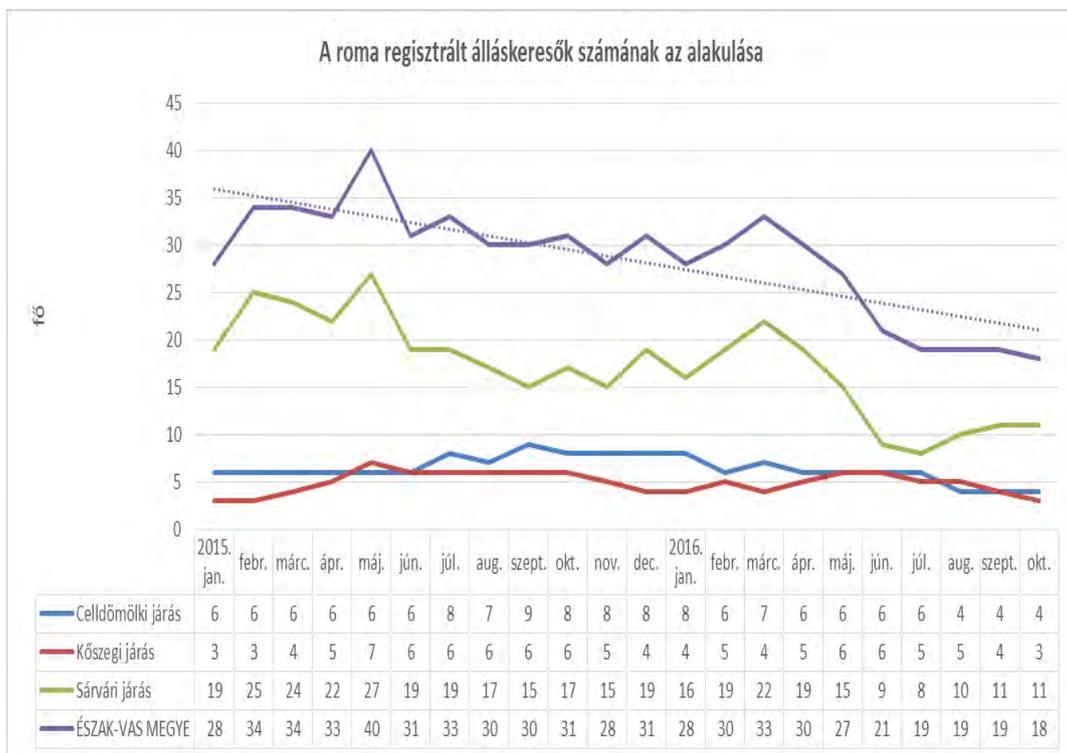
A megváltozott munkaképességűek járadékában részesülők száma a KSH adatai alapján többszöröse a kormányhivatal által regisztrált személyeknél, de csak éves bontásban érhetőek el az adatok. 2015-ben 3 122 fő részesült a megváltozott munkaképességűek járadékában, mely havi átlagra lebontva 260 főt jelent, mely közel ötszöröse a regisztrált értékeknek.

10. táblázat - Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma - Forrás: KSH - 2015

	Férfiak	Nők	Összesen
Celldömölki járás	466	582	1 048
Kőszegi járás	341	355	696
Sárvári járás	664	714	1 378
Összesen	1 471	1 651	3 122

3.8. Roma regisztrált álláskeresők

A térségben a roma regisztrált álláskeresők száma 19 volt a kormányhivatal adatai alapján, az előző év azonos időszakához képest ez 37%-os csökkenést jelent. A Celldömölki és Kőszegi járásban 4, a Sárvári járásban 11 fő roma álláskeresőt regisztráltak.



6. ábra - A roma regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal

A regisztrált roma álláskeresők aránya a teljes álláskeresői létszám 1,4%-át teszi ki.

Ábrák és táblázatok jegyzéke

1. ábra - Regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal... 5	5
2. ábra - Alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal..... 6	6
3. ábra - A 25 év alatti regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 7	7
4. ábra - 3 hónapon túl regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 19	19
5. ábra - A megváltozott munkaképességű regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal..... 20	20
6. ábra - A roma regisztrált álláskeresők számának alakulása - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 21	21

1. táblázat - Célcsoportok létszámának összegzése (KH adatok: 2016, KSH adatok: 2015) 3	3
2. táblázat - Az oktatási intézmények végzős diákjainak száma 4	4
3. táblázat - Alacsony iskolai végzettségű személyek adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 6	6
4. táblázat - 25 év alatti fiatalok közfoglalkoztatotti adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 8	8
5. táblázat - A várható létszámok hiányszakmák szerint 9	9
6. táblázat - Vas megye oktatási intézményeiben várható végzősök száma - Forrás: oktatási intézmények 10	10
7. táblázat – 50 év feletti adatai - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal..... 17	17
8. táblázat - Élveszületések száma Észak-Vasban és a járásokban - Forrás: KSH..... 18	18
9. táblázat - Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma - Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal 18	18
10. táblázat - Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma - Forrás: KSH - 2015 21	21

Vasvár Város Önkormányzata

VÁLLALATI IGÉNYFELMÉRÉS



„A Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együtműködés a helyi gazdaságfejlesztés szolgálatában” című

TOP-5.1.2-15-VS1-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében

Készítette



Vasvár, 2016. november 25.



Tartalom

1. Az igényfelmérés módszertani háttere	3
2. Dél-Vasi térség foglalkoztatási környezetének rövid bemutatása	4
3. Az igényfelmérés eredménye	9
5. Összegzés	20
6. Mellékletek	22

1. Az igényfelmérés módszertani háttere

A helyi gazdaságfejlesztést célul kitűző paktum projekt a Dél-Vasi térségben (Vasvári, Szentgotthárdi és Körmendi járások) valósul meg, amely mintegy 56 ezer ember otthona összesen 85 településen.

Vas megyében és ezen belül a Dél-Vasi térségben is növekvő gondot okoz a vállalkozások számára a szakképzett munkaerő hiánya. A probléma mára súlyosan veszélyezteti a mindennapi működést és a fejlesztések sikerességét. A megoldást összehangoltan, közös erőből lehet megtalálni, mégpedig a kormányzati, önkormányzati, gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési szereplők és a vállalkozások összefogásával. Ennek kíván teret biztosítani a Dél-Vasi foglalkoztatási paktum. A pályázat célja a vállalkozások igényeire reagáló munkaerő-piaci szolgáltatások, programok megvalósítása, amelyek a hátrányos helyzetű munkanélküli emberek foglalkoztatását, képzését, mentorálását támogatják.¹

A paktum pályázat projektfejlesztési szakaszában zajlott a térségben a leendő partner vállalkozások toborzása. 2016 szeptemberében és októberében személyesen kerestük fel a munkáltatókat a projekt bemutatása, valamint szükségleteik és igényeik felmérése céljából.

A Dél-Vasi térség foglalkoztatási szempontú feltérképezése megfelelő alapot szolgáltat a foglalkoztatási stratégia elkészítéséhez.

A minta meghatározásánál a társadalomtudományi kutatás szakértői mintavételi eljárását alkalmaztuk, ennek megfelelően előzetes információkra alapozva az elkövetkező 3 évben új munkavállaló felvételét tervező vállalkozásokat kerestük fel. Az igényfelmérés során 110 vállalkozással vettük fel a kapcsolatot, amelyek közül 51 vállalkozás tervez a következő három évben humán erőforrás-fejlesztést, ők érdeklődnek a projekt iránt is.

Az adatgyűjtéshez kérdőíves módszert alkalmaztunk, amely nagyon jó nagyobb alapsokaság véleményének, orientációjának a mérésére; lehetőséget teremt leíró, magyarázó és felderítő célokra egyaránt.

A kérdőív szerkesztése során egyszerű és egyértelmű kérdések kerültek megfogalmazásra. Fontos volt, hogy egy adatlap megválaszolása rövid időt vegyen igénybe, hiszen nem akartunk a vállalkozások idejével visszaélni. A 9 kérdéses kérdőív egyaránt tartalmazott zárt és nyitott kérdéseket. Utóbbiakra a válaszadónak saját szavaival kellett felelnie, a kérdések többségénél viszont a megadott válaszokból kellett egyet vagy többet választani az utasításoknak megfelelően. A nyitott kérdés lehetőséget teremtett, hogy az adott kérdésre árnyaltabb válaszokat adjanak a megkérdezettek.

A kérdőívek kérdezőbiztosok közreműködésével kerültek kitöltésre. Azért választottuk a személyes megkeresést, mert így a válaszadási arány jóval magasabb, mint egy önkitöltős kérdőíves vizsgálatnál, valamint ha a válaszadó nem tudja megfelelően értelmezni a kérdést, a kérdezőbiztos segíthet, ezáltal elkerülhetőek a tévesen adott válaszok.

¹ Megvalósíthatósági Tanulmány - a Vasvári, Körmendi és Szentgotthárdi járást alkotó térségben megvalósuló, „A Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés a helyi gazdaságfejlesztés szolgálatában” című pályázatához, 2016.

2. Dél-Vasi térség foglalkoztatási környezetének rövid bemutatása²

A Dél-Vasi térség foglalkoztatási környezetének bemutatásához a járások gazdasági jellemzőit leíró statisztikai adatok adhatják a legnagyobb segítséget.

A projekttel érintett három Dél-Vasi járásban a regisztrált gazdasági szervezetek száma az elmúlt években folyamatosan növekedett. Míg 2010-ben 7.525 regisztrált vállalkozás volt az érintett térségben, addig 2014-re 8.061 lett, ami több mint 7%-os növekedést jelent. A legnagyobb mértékben a Vasvári járásban nőtt a regisztrált vállalkozások száma, hiszen majdnem 17%-os növekedés volt a változás mértéke, míg a Körmentdi járásban csak 3,7%, a Szentgotthárdi járásban pedig 5% a 2010-es állapotokhoz viszonyítva.

Azonban a térség gazdaságának vizsgálatakor elsősorban a ténylegesen gazdasági tevékenységet folytató vállalatokat érdemes vizsgálni. A regisztrált vállalkozások számánál a működő vállalkozások száma többet elmond, mely mindhárom járásban csupán a regisztrált szervezetek nagyjából harmadát érte el.

	2010		2011		2012		2013	
	A (db)	B (db)	A (db)	B (db)	A (db)	B (db)	A (db)	B (db)
Körmentdi járás	4054	1511	4083	1501	4115	1335	4132	1156
Szentgotthárdi járás	1705	732	1709	730	1732	662	1785	619
Vasvári járás	1766	645	1828	653	1890	590	2021	560
Összesen	7525	2888	7620	2884	7737	2587	7938	2335

* A = Regisztrált vállalkozások száma, B = Működő vállalkozások száma

1. táblázat: A regisztrált és a ténylegesen működő vállalkozások száma a Körmentdi, a Szentgotthárdi és a Vasvári járásban 2010-2014 között (Forrás: TeIR, 2013.)

Az 1. táblázatban jól látható, hogy amíg a regisztrált vállalkozások száma folyamatosan emelkedett, a ténylegesen működők száma csökkent; három év alatt összesen 553-mal kevesebb működő cég volt az érintett térségben.

A működő vállalkozások tekintetében a legnagyobb mértékű negatív változás a Körmentdi járás esetén az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységi területen, a Szentgotthárdi járás esetén a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén ment végbe, valamint mindhárom járást érintette az egyéb szolgáltatás nemzetágra tartozó vállalkozások számának drasztikusnak nevezhető – átlagos 48%-os – csökkenése.

Az adott időszakot tekintve elmondható, hogy a három járás területén a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban volt a legtöbb működő vállalkozás, ami az összes működő vállalkozás majdnem 20%-a (19,9%). Jelentős mértékben voltak jelen az építőiparral, a mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, halászzal és a feldolgozóiparral foglalkozó cégek. Azonban a leggyakoribb vállalkozás típus nem jelenti egyenesen azt, hogy ezekhez a nemzetgazdasági ágakhoz tartozó cégek lennének egyben az egész térség legnagyobb mértékű munkaerő foglalkoztatói is.

² Megvalósíthatósági Tanulmány - a Vasvári, Körmentdi és Szentgotthárdi járást alkotó térségben megvalósuló, „A Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés a helyi gazdaságfejlesztés szolgálatában” című pályázatához, 2016.

	Körmen di járás	Szentgotthárdi járás	Vasvári járás	Összesen
1-9 fős	1089	578	523	2190
10-19 fős	41	19	20	80
20-49 fős	22	12	9	43
50-249 fős	11	9	8	28
250-499 fős	1	0	0	1
500 és több fős	1	1	0	2
Összesen	1165	619	560	2344

2. táblázat: A működő vállalkozások száma létszám-kategóriák szerint a Dél-Vasi térségben

(Forrás: TeIR, KSH, 2013.)

2013-ban a térségre egyértelműen a mikrovállalkozások voltak a jellemzőek (2. táblázat), ezek tették ki az összes működő vállalat több mint 93%-át. Azonban volt 3 olyan nagyvállalat is a térségben, akik összesen legalább 1.250 főt alkalmaztak.

A második leggyakoribb vállalkozási forma foglalkoztatotti létszám alapján a 10-19 főt foglalkoztató cégek voltak; az összes vállalkozás közel 3,5%-át tették ki. A 20-49 főt foglalkoztatók 1,8%-kal, az 50-249 főt foglalkoztatók 1,2%-kal, a 250 fő fölött foglalkoztató cégek aránya alig volt több mint 0,1%.

A térségben a vállalkozások eredményességét vizsgálva elmondható, hogy a működő vállalkozások közül a szentgotthárdi járásbeliek a legeredményesebbek, mivel a térség adózás előtti 15,7 Mrd Ft-os eredményének 90%-át ők jegyzik.

A vállalkozások kibocsátásának³ és fogyasztásának⁴ különbsége, azaz a bruttó hozzáadott érték tekintetében is markánsan látható Szentgotthárd központi gazdasági szerepe. A járás vállalkozásainak bruttó hozzáadott értéke több mint 97 Mrd forint, ehhez az értékhez több mint 65 Mrd forinttal járul hozzá Szentgotthárd, amely 67%-os részarányt jelent. Megyei szinten is jelentős ez az eredmény, hiszen a Szentgotthárdi járás a megyeszékhely után a legjelentősebb gazdasági erőnek mondható a bruttó hozzáadott érték alapján.

További, bár csak megyei szinten elérhető adatokkal mutatható be az egyes nemzetgazdasági ágazatokban sorra kerülő beruházások teljesítményértéke.

Összefoglalóan annyit érdemes megjegyezni, hogy Vas megyében az elmúlt években változó arányban, de területéhez és gazdasági súlyához mérten jelentősebb mértékben

- a feldolgozóipar,
- a művészet, szórakoztatás, szabadidő,

³ Kibocsátás: a termelő és szolgáltató gazdasági egységen kívüli egységek számára előállított, valamint a saját végső fogyasztásra kerülő termékek és szolgáltatások összessége

⁴ Fogyasztás: más termelőegységtől vásárolt termékek és szolgáltatások értéke, amelyeket új termékek és szolgáltatások előállításához használnak fel

- a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmérsítés és az egyéb szolgáltatás kategóriákban voltak prosperálók a vállalkozások, illetve az egyéb szervezetek.

Egy-egy évben a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén is érték el jelentősebb eredményeket, de tendenciáját nézve nem jelentősebb mértékben, mint a régió többi megyéjében vagy akár az országos átlaghoz viszonyítva.

Járási szinten a következő helyzet látható:

Körmendi járás

A térség gazdaságát Szombathelyhez és az osztrák határhoz való közelségéből fakadó előnyök és hátrányok határozzák meg, de a leghangsúlyosabban a járásszékhely, Körmend hatása jelentkezik.

A városi gazdaságban kiemelkedő szerepű cégek közül külön említést érdemelnek a legnagyobb foglalkoztatók, 2015-ös statisztikai állományi létszám szerint: ADA Hungária Bútorgyár Kft. (670 fő), EGIS Gyógyszergyár Zrt. Körmendi Gyáregység (571 fő), Prevent Premium And Interior Kft. (112 fő), Babati és Társa Húsfeldolgozó Kft. (141 fő).

A helyi gazdaság túlnyomó többségét a külföldi érdekeltségű vállalkozások jelentik, ami egyfelől jelzi a város mint befektetési célpont vonzerejét, másfelől azonban ez – különös tekintettel a helyi bázisú és számottevő tőkeerejű magánvállalkozások hiányára – bizonyos fokú kiszolgáltatottságot is jelent.

A külföldi befektetések mindamelllett viszonylag széles ágazati spektrumot fednek le, a bútorgyártástól a tejiparon át a textiliparig terjedő paletta ráadásul a közeljövőben a tervek szerint új színekkel gazdagodik: a turizmus reménybeli megerősödése újabb stabilizáló tényezővé válhat.

Az ágazati megoszlás a helyi vállalkozások teljes körére vonatkozóan is kellő eloszlást mutat: a működő vállalkozások legnagyobb része a kereskedelem (28%) és a szolgáltatási (32%) ágazatokban tevékenykedik, de számottevő az ipar (12%) és az építőipar (10%) részesedése is.

Szentgotthárdi járás

A térség gazdaságát alapvetően a járásszékhely Szentgotthárd, Zalaegerszeg és az osztrák határhoz való közelségéből fakadóan az osztrák hatások határozzák meg.

A Szentgotthárdi járás területén a regisztrált vállalkozások száma az elmúlt évek során folyamatosan növekedett. A ténylegesen működő vállalkozások száma csökkent. 2013-ban a 645 működő vállalkozásból 124 a kereskedelem, gépjárműgyártás nemzetgazdasági ághoz tartozott, továbbá jelentős számmal voltak jelen mezőgazdaság, feldolgozóipar, építőipar, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágakhoz tartozó gazdasági szervezetek.

Szentgotthárd és térsége mind a munkaerőpiacára való tekintettel, mind a területi elhelyezkedését illetően különleges helyzetben van a maga előnyeivel és hátrányaival egyetemben. A határ közelsége, a szabad munkaerő-áramlás lehetősége jelentősen csökkenti a regisztrált munkanélküliek számát. Az idősebb és képzetesebb munkaerőt a nyelvismeret

hiánya tartja itt. A fiatalok többnyire rendelkeznek megfelelő nyelvismerettel, megfelelő szakképesítéssel nem mindig, de a csábító kereseti lehetőség vonzza őket külföldre.

A térségben a húzóerő a feldolgozóipar, azon belül is a gépgyártás, fémfeldolgozás, textilipar. A gépgyártás és részben a fémfeldolgozás területén a nagyobb foglalkoztatók: az Opel Szentgotthárd Kft. és a beszállítói cégei és egyéb fémmegmunkálással foglalkozó vállalkozások.

A nagyvállalkozások 100 főt meghaladó munkaerő-kölcsönző állománnyal rendelkeznek, és elsősorban oda kerülnek az új munkatársak. A kölcsönzők rendszerint ezeknek a dolgozóknak a bérszámfejtését is végzik. Míg az elmúlt években főleg az operátori állomány került a kölcsönzőkhöz, most a mérnöki munkakörök és magasan képzett ügyintézők kivételével szinte mindenki ott kezdi a pályáját. Egyfajta pufferként használják a cégek és jól szolgál, ha van folyamatban olyan pályázati, munkahelymegőrzési vállalásuk, ami pl. a saját állományban lévő munkatársak megtartására irányul.

A feldolgozóipari ágazatok intenzíven Szentgotthárdra és a szentgotthárdi Ipari Parkra koncentrálnak. A bedolgozó cégek 5-6 éve ugyanazok (névváltozások történnek) – a megbízó működésének és igényeinek megfelelően dolgoznak. Tevékenységüket főleg a következő területeken végzik: raktározás, targoncavezető, csomagoló; karbantartás-takarítás, lakatos, karbantartó, mérnök; minőség-ellenőrzés, minőségellenőr, operátor. Amennyiben a megbízónál tartósan visszaesik a rendelésállomány, a kölcsönzött állománnyal együtt őket érintik először a létszámcsökkentő intézkedések.

A korábban húzóágazatként szereplő textilipar még ma is sok embert foglalkoztat a térségben. Az ágazatot elsősorban olasz tulajdonban lévő cégek képviselik, amelyek a termékeiket döntően külföldi piacokon értékesítik. Így rendelésállományuk stabil, a nagy fluktuáció ellenére szinte folyamatosan növelik a foglalkoztatotti létszámukat (a textilipari szakemberek hiánya mellett is).

A szezonális elsősorban a vendéglátást, illetve az építőipar ágazatot érinti a térségben. A vendéglátó és turisztikai szolgáltatók természetesen a nyári időszakban működnek a legintenzívebben. A téli időszakban már csak a hétvégék, hosszú hétvégék és ünnepnapok hozzák a legtöbb fizetővendéget, akik többségében Ausztriából érkeznek. A felkészültebb, munkatapasztalattal és német nyelvismerettel rendelkező álláskeresőknél találnak Ausztriában munkát (szakács, pincér, masszőr, uszodamester, szobaasszony). Így a szakemberek folyamatosan cserélődnek, csak abban az esetben tarthatók meg, ha kellően magas a munkabér.

Vasvári járás

A térség gazdaságilag legerősebb pólusa természetesen Vasvár. Itt összpontosul az ipari termelés és a foglalkoztatás legnagyobb része, a többi település számára is lehetőségeket – ha nem is az egyetlen kapcsolódási pontot – nyújtva. A gazdasági potenciál a falvak nagyobb részében gyenge, alacsony szintű a vállalkozási hajlandóság, kicsi a vállalkozás-sűrűség, kevés a gazdálkodó szervezetek száma. A feldolgozóipar cégei (cipőipar, elektronika, faipar, textilipar) együttesen jelentős (ha nem is meghatározó) erőt alkotnak, de különösen a foglalkoztatás terén töltenek be fontos szerepet. Az utóbbi években a Vasváron már régóta meglévő termálvíz felhasználva szerény, de bővíthető fürdő épült, ami azonban nem tudja felvenni a versenyt a térség nagyobb fürdőivel (Bük, Sárvár, Zalaszentgrót, Kehidakustány).

A járás területén 2014-ben a regisztrált vállalkozások száma 2066 db volt. A működő gazdasági szervezetek száma ennek csak kicsit több mint az egynegyed része volt. A relatív

(lakosságárányos) mutatók alapján szembeűnő, hogy minden méreűkategóriában kifejezetten kevés a gazdasági szervezet. A térségben a 2014-es évben 1-9 fős vállalkozások száma 1285 db volt, 20-49 fős 9 db, 50-249 fős 7 db. Látványos továbbá, hogy egyetlen, a foglalkoztatás szempontjából megkülönböztetetten fontos nagyüzem (250 főnél többet foglalkoztató vállalkozás) sincs az érintett településeken.

A pénzügyi és hitelválság miatt a tartósan fennálló rossz foglalkoztatási mutatók ebben a térségben is ráirányították a figyelmet a helyi termékek előállítására és a helyi foglalkoztatási lehetőségek bővítésében rejlő kihasználatlan potenciálra. Ez egyrészt a természeti erőforrások megőrzése szempontjából is fontos, másrészt pedig a helyi társadalom megerősítése szempontjából is kulcskérdés. A járás gazdaságában nem hoztak jelentős változásokat a korábbi évtizedek kezdeményezései, ezért az utóbbi években létrejött foglalkoztatási paktum partnersége próbált megoldásokat találni az önfoglalkoztatás segítségével, a gazdálkodást támogató kezdeményezésekkel, a képzett fiatalok hazatérését elősegítő programokkal, a közfoglalkoztatás térségi szervezésével, a távmunka lehetőségeinek feltárásával.

3. Az igényfelmérés eredménye

A vállalkozások feltérképezése során igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a projekt területén lévő 3 járásból közel hasonló arányban kerüljenek bevonásra a lehetséges partnerek.



1. ábra: A megkeresett vállalkozások megoszlása a Dél-Vasi térségben

A felmérésben megkérdezett vállalkozások többségének, 67%-ának, 2015-ben az átlagos statisztikai állományi létszáma 50 fő alatt volt, 25%-ának 50-249 fő között, 8% esetében pedig 250 fő felett volt a foglalkoztatotti létszám.

A megkérdezett cégek 69%-a tevékenysége alapján a tercier gazdasági szektorba tartozik, 25%-uk szekunder szektorba, 6%-uk pedig a primer szektorba.

A gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere szerint	Vállalkozások száma	Szükséges munkaerő száma
01 Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	3	15
10 Élelmiszergyártás	2	12
13 Textília gyártása	1	
14 Ruházati termék gyártása	2	8
16 Fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása	1	23
21 Gyógyszergyártás	1	25
24 Fémalapanyag gyártása	1	3
25 Fémfeldolgozási termék gyártása	2	105
28 Gép, gépi berendezés gyártása	1	22
29 Közúti jármű gyártása	1	70
30 Egyéb jármű gyártása	1	4
31 Bútorgyártás	1	70
35 Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	1	3
38 Hulladékgazdálkodás	2	12
41 Épületek építése	2	17
42 Egyéb építmény építése	1	7
43 Speciális szaképítés	4	46
45 Gépjármű-, motorkerékpár kereskedelme, javítása	2	14
46 Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	4	22

47 Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	6	14
49 Szárazföldi, csővezetékes szállítás	2	15
52 Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység	2	21
55 Szálláshely-szolgáltatás	1	3
56 Vendéglátás	1	3
68 Ingatlanügyletek	1	1
69 Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység	1	1
71 Építésmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés	1	30
77 Kölcsönzés, operatív lízing	1	12
87 Bentlakásos, nem kórházi ápolás	1	24
94 Érdekképviselés	1	11

3. táblázat: A lekérdezett vállalkozások megoszlása fő tevékenységük, valamint a munkaerő-szükségletük gazdasági ág besorolásuk szerint

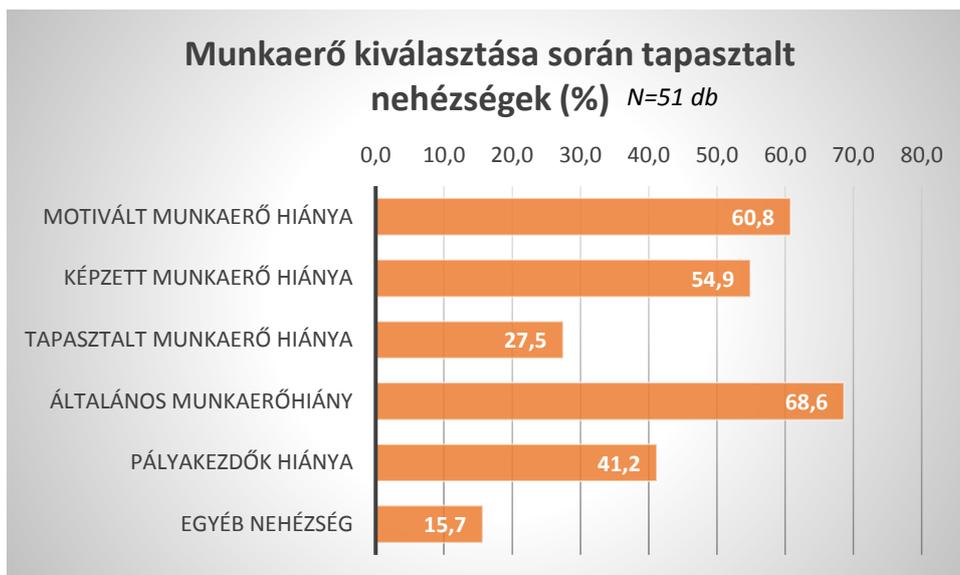
A vizsgálatba bevont vállalkozások többsége, 80,4%-a magyar tulajdonosi háttérrel rendelkezik, 19,6%-uk többségi vagy tisztán külföldi tulajdonú cég. A lekérdezett cégek többségének, 53%-nak 2015. évi nettó árbevétele legalább 250 millió forint volt.

A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport a cégeknél a szakmunkásoké, 45%, őket követik 33%-os aránnyal a betanított munkások.



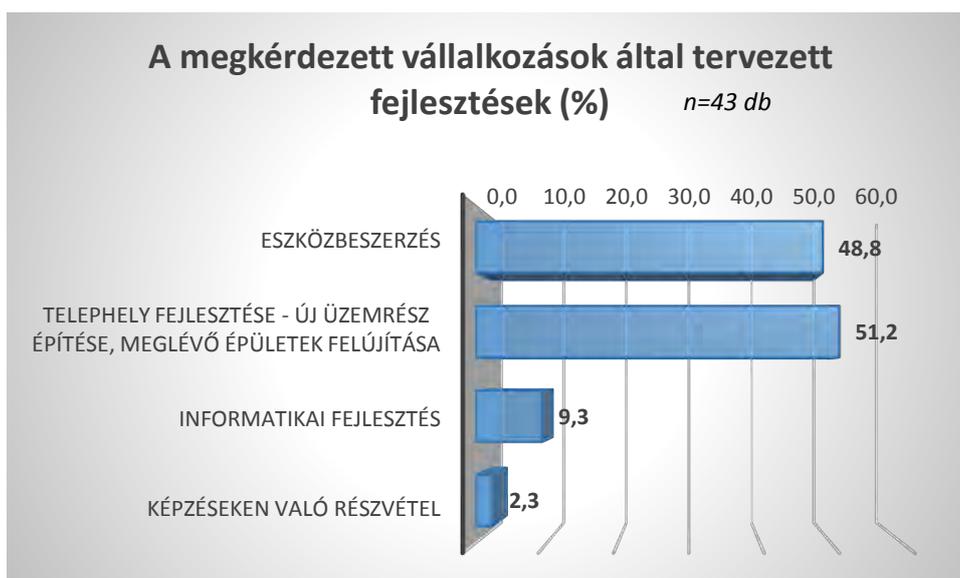
2. ábra: A megkérdezett vállalkozásoknál foglalkoztatott állománycsoportok megoszlása

A megkérdezett vállalkozások több mint 2/3-a tapasztalta, hogy a munkaerő toborzása során az általános munkaerőhiány nehézséget okoz a megfelelő munkavállalók megtalálásában. 60,8%-uknak problémát jelent megfelelően motivált dolgozót találni, 54,9%-uk pedig a képzett munkaerő hiányát is gondnak találja a kiválasztás során.



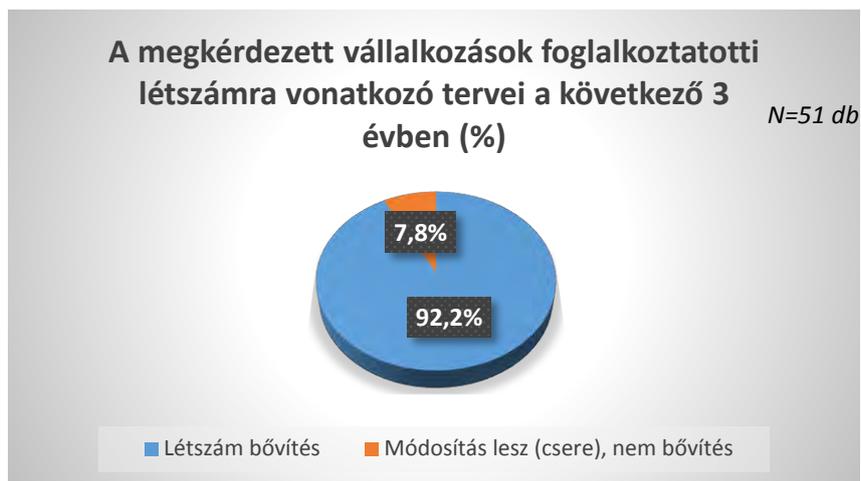
3. ábra: A munkaerő kiválasztása során tapasztalt problémák

A vállalkozások jelentős többsége, 84,3%-a tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. Az újítást tervezők 86%-a jelenlegi tevékenységi körükön belül korszerűsítene, 14%-uk pedig profilbővítést is szeretne megvalósítani.



4. ábra: A vállalkozások fejlesztési elképzelései

A tervezett fejlesztések elsősorban telephelybővítések, kapacitásbővítések, eszközbeszerzések, informatikai fejlesztések. A korszerűsítések ütemezése elsősorban a 2016-2022-es időszakra esnek. Több vállalkozó kiemelte, hogy újítási terveit várhatóan a pályázati lehetőségek függvényében tudja majd megvalósítani. Továbbá sokan a pozitív gazdasági környezetet is a korszerűsítés feltételül támasztják.



5.ábra: A megkérdezett vállalkozások foglalkoztatotti létszámra vonatkozó tervei

Az igényfelmérés külön kitér a vállalkozások humánerőforrás-fejlesztési terveire. A cégek jelentős többsége, 92,2%-a kalkulál a következő 3 évben létszámbővítéssel. A foglalkoztatási paktum kiemelt feladata a meglévő munkaerő-tartalék megtalálása és integrálása a munkaerőpiacra, az eredmények alapján látható, hogy a cégek munkaerőigénye jelentős.

A vizsgálatban részt vevő 51 vállalkozás több mint 92,2%-a tervezi, hogy a jövőben bővíti a foglalkoztatotti létszámát; összesen 613 álláshelyet jelöltek meg, amelyek betöltésére biztosan alkalmaznának új embereket.

A gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR) szerint a felmérésben részt vevő cégek főtevékenységük szerint a 21 ágazati kategóriából 13-be sorolhatók be. Ezek a következők:

- Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat
- Feldolgozóipar
- Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás
- Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyződésmesítés
- Építőipar
- Kereskedelem, gépjárműjavítás
- Szállítás, raktározás
- Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás
- Ingatlanügyek
- Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
- Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység
- Humán-egészségügyi, szociális ellátás
- Egyéb szolgáltatás



5. ábra: A megkérdezett vállalkozások által igényelt munkaerő megoszlása gazdasági kategóriák szerint

A legtöbb betöltendő állás a *feldolgozóiparban* jelentkezett. Főtevékenységük alapján az ebbe a kategóriába tartozó cégeknek van szüksége jelenleg a 613 álláshelyből 342-re, ami több mint 50%-ot jelent. A *feldolgozóiparon* belül a *fémfeldolgozási termék gyártása* területén van igény most a legtöbb új munkavállalóra (105 fő), magas még a *fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása, gyógyszergyártás, élelmiszergyártás, a gép, gépi berendezések gyártása, közúti jármű gyártása* területén jelentkező munkaerőigény.

A *feldolgozóipar* után a második legnagyobb munkaerőhiánnyal küzdő gazdasági ágazat a megkérdezett vállalkozások esetén az *építőipar*; 70 álláshely van üresen, elsősorban kőművesek és segédmunkások számára.

Szükség lenne még 50 munkavállalóra a *kereskedelem, gépjárműjavítás*, 36 főre a *szállítás, raktározás* területén.

NEMZETGAZDASÁGI ÁG	ALCSOPORT	SZÜKSÉGES MUNKAERŐ SZÁMA (FŐ)
MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS, HALÁSZAT	Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások	15
FELDOLGOZÓIPAR	Élelmiszergyártás	12
	Textília gyártása	0
	Ruházati termék gyártása	8
	Fafeldolgozás (kivéve: bútor), fonottáru gyártása	23
	Gyógyszergyártás	25
	Fémalapanyag gyártása	3
	Fémfeldolgozási termék gyártása	105
	Gép, gépi berendezés gyártása	22
	Közúti jármű gyártása	70
	Egyéb jármű gyártása	4
	Bútorgyártás	70
VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3
VÍZELLÁTÁS; SZENNYVÍZ GYÚJTÉSE, KEZELÉSE, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS, SZENNYEZŐDÉSMENTESÍTÉS	Hulladékgazdálkodás	12
ÉPÍTŐIPAR	Épületek építése	17
	Egyéb építmény építése	7
	Speciális szaképítés	46
KERESKEDELEM, GÉPJÁRMŰJAVÍTÁS	Gépjármű-, motorkerékpár kereskedelme, javítása	14
	Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	22
	Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	14
SZÁLLÍTÁS, RAKTÁROZÁS	Szárazföldi, csővezetékes szállítás	15
	Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység	21
SZÁLLÁSHELY-SZOLGÁLTATÁS, VENDÉGLÁTÁS	Szálláshely-szolgáltatás	3
	Vendéglátás	3
INGATLANÜGYEK	Ingatlanügyletek	1
SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység	1
	Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés	30
ADMINISZTRATÍV ÉS SZOLGÁLTATÁST TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉG	Kölcsönzés, operatív lízing	12
HUMÁN-EGÉSZSÉGÜGYI,	Bentlakásos, nem kórházi ápolás	24

SZOCIÁLIS ELLÁTÁS		
EGYÉB SZOLGÁLTATÁS	Érdekképviselő	11
ÖSSZESEN:		613

6. táblázat: A megkérdezett vállalkozások munkaerő igényének megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint

A felmérésben részt vevő cégek által konkrétan megnevezett, a későbbiekben felveendő munkavállalók végzettségét vizsgálva megállapítható, hogy a betöltendő állások több mint 73%-a alapfokú végzettséget igényel.



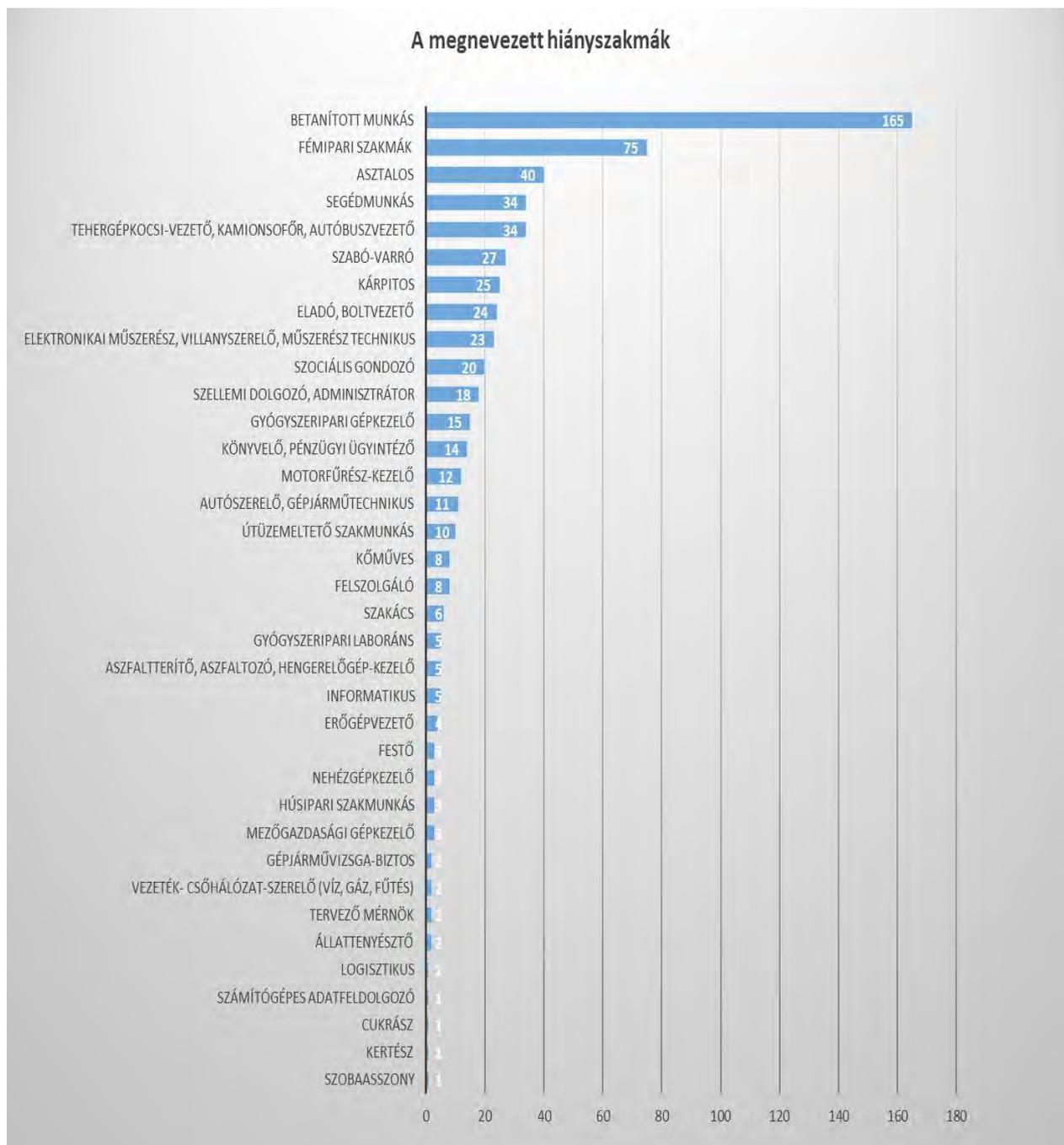
7. ábra: A betöltendő álláshelyekhez szükséges képzettségi szint

A 613 álláshelyből 451-hez általános iskola elvégzése vagy szakmunkás bizonyítvány, tehát szakiskolai végzettség szükséges. A megkérdezett vállalkozásoknak elsősorban megfelelő szaktudással rendelkező szakmunkásokra van szükségük.

Az álláshelyek 16%-ának a betöltéséhez van szükség érettségi vizsgára. Szakközépiskolai végzettség kell az álláshelyek 13,2%-ához, és 2,8%-uk esetén elég csupán az érettségi vizsgával való rendelkezés. Ezek olyan szakmunkák, amelyek nagyobb szakértelmet, a képzettség magasabb szintjét jelentik, ezért a szakma mellett szükséges az érettségi bizonyítvány megléte is.

Elhanyagolható, csupán 1,5%-os azoknak a betöltésre váró állásoknak a száma, amelyek betöltéséhez felsőfokú végzettségre van szükség. A felsőfokú diploma szinte kizárólagosan mérnököket jelent a mintánkba bekerülteknél; villamosmérnökökre, gépészmérnökökre és építészmérnökökre lenne szükségük.

A kérdőívet kitöltő cégek közül sokan meghatározták azt is, hogy pontosan milyen szakképesítéssel rendelkező munkavállaló lenne a legmegfelelőbb számukra.



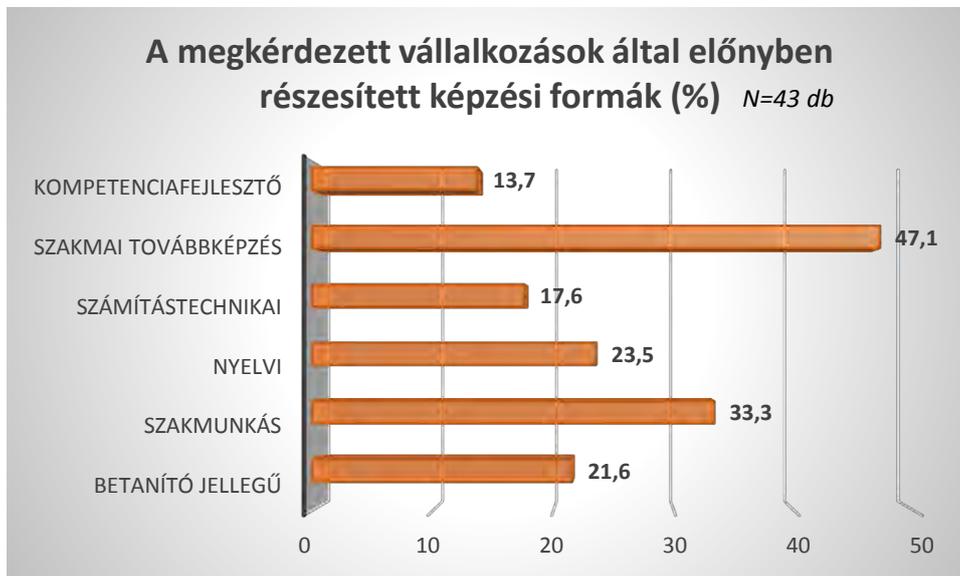
8. ábra: A megkérdezett vállalkozások által megnevezett hiányszakmák

Nagyon sok betanított munkásra lenne szükség; összesen 165 főre, akiket szakképzettséget nem igénylő gyártósori operátorként alkalmaznának a nagyobb üzemek, gyárak. Számos fémipari szakmában jártas található munkát a vizsgálatban részt vett cégeknél; erre van az egyik legnagyobb kereslet. Nagyon nagy szükség van lakatosokra, esztergályosokra, CNC gépkezelőkre, forgácsolókra, köszörűsökre stb.

Sikerülne munkát találnia még

- legalább 10: útüzemeltető szakmúknak, autószerelőnek, motorfűrész- és gyógyszeripari gépkezelőnek, könyvelőnek, adminisztrátornak;
- legalább 20: szociális gondozónak, elektronikai műszerésznek/villanyszerelőnek, eladónak, kárpitosnak, szabó-varrónak;

- legalább 30: tehergépkocsi-vezetőnek és segéd munkásnak, valamint
- legalább 40: asztalosnak.



9. ábra: A megkérdezett vállalkozások által előnyben részesített képzési típusok

A megkérdezettek többsége, 84,3%-a tartja fontosnak a jelenlegi és a leendő munkavállalók képzését. A vállalkozások eredményességéhez jelentősen hozzájárulhat, hogy fejleszti a munkavállalói kompetenciáit. Képzések, tanfolyamok tartásával sikeresen megvalósítható az alkalmazottak tudásának bővítése, ami elősegítheti a termelékenység hatékonyságának és a vállalat megtartóerejének a növekedését.

A vizsgálat során a megkérdezett 51 cég 47,1%-a számára szakmai továbbképzések és szakmunkás képzések tartása fontos jelenleg is, vagy tartaná fontosnak a jövőbeni munkavállalói számára. 23,5%-uk a nyelvismeretre helyezi, helyezné a hangsúlyt, de a betanító jellegű képzésekre is egyre nagyobb az igény.

A foglalkozási viszonyok és fajták folyamatosan változó és bővülő köre szükségessé teszi a foglalkoztatásról való gondolkodás, a foglalkoztatottak definíciójának a kitágítását. Szokásosan a napi nyolcórás, munkahelyen, határozatlan munkaidős szerződéssel bémunkát végzők munkáját tekintik foglalkoztatásnak. Atipikus foglalkoztatási formák pedig azok, amelyek ettől a szokásostól eltérnek.

Az atipikus foglalkoztatás többségét a kínálati oldal növekedésével magyarázzák, azaz a munka és a szabadidő, a család összehangolása indokolja, és nem a munkalehetőség hiánya miatt elfogadott lehetőség.

A vizsgálatban szereplő vállalkozások 41,2%-a foglalkoztatott alkalmi munkavállalókat, egynegyed részük pedig foglalkoztatott már részmunkaidős munkavállalót is. Ezek mellett 27,5%-nak volt rugalmas munkaidőben dolgozó alkalmazottja. Legkevésbé népszerű atipikus foglalkoztatási forma az ösztöndíjas jogviszony volt.



10. ábra: Atipikus foglalkoztatási formák

A bevont munkáltatók véleménye szerint a térségben a bértámogatás az a munkaerőpiaci eszköz, amellyel segíteni lehetne a leginkább a munkaerő problémákon.



11. ábra: Fontosnak tartott munkaerőpiacot segítő eszközök

Az igényfelméréssel párhuzamosan lehetősége nyílt a vállalkozásoknak kifejezni későbbi csatlakozási szándékukat egy „Foglalkoztatási paktum partneri adatlap” kitöltésével. Az adatlapon a megkeresett vállalkozások jelezheték, hogy milyen szerepet vállalnának a projekt megvalósítása során.

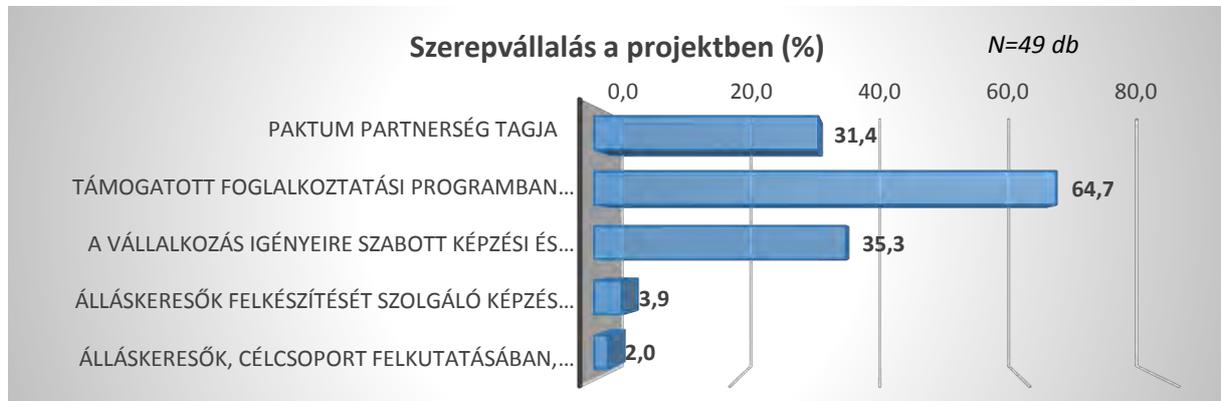
A lehetőségek az alábbiak voltak:

- Paktumpartnerség tagja
- Támogatott foglalkoztatási programban való részvétel munkáltatóként (álláskereső támogatott foglalkoztatása)
- A vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban való részvétel (gyakorlati képzés lebonyolítása és álláskereső támogatott foglalkoztatása)
- Álláskereső felkészítését szolgáló képzés megvalósítójaként (képzőintézményként)
- Álláskereső, célcsoport felkutatásában, mentorálásában

A megkeresett cégek 90,2%-a csatlakozna a „Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés a helyi gazdaságfejlesztés szolgálatában” projekthez. A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő vállalkozások 31,4%-a szeretne a

paktumpartnerség tagja lenni, amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak.

A partneri adatlapot kitöltők 35,3%-a „A vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban” kíván részt venni, 64,7%-ukat pedig csak a „Támogatott foglalkoztatási programban való részvétel” érdekli.



12. ábra: A megkérdezett vállalkozások szerepvállalása a projektben

7. Összegzés

A helyzetelemzés annak érdekében készült, hogy minél szélesebb körben megismerjük a Körmentdi, Szentgotthárdi, Vasvári járás területén működő vállalkozások munkaerőigényét. A két kérdezőbiztos **51 Dél-Vasi székhelyű vagy telephelyű céget** keresett fel, melyek kétharmada mikro- vagy kisvállalat volt; 50 főnél kevesebb volt 2015-ben a statisztikai állományi létszámuk.

A többség a másodlagos és harmadlagos gazdasági szektorba sorolható, azaz az iparban és a szolgáltatások területén tevékenykednek. A **jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport** a cégeknél **a szakmunkásoké**, őket követik a betanított munkások.

A megkérdezett vállalkozások több mint 2/3-a tapasztalta, hogy a munkaerő toborzása során az általános munkaerőhiány nehézséget okoz a megfelelő munkavállalók megtalálásában.

A vállalkozások jelentős többsége, 84,3%-a tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. A tervezett fejlesztések elsősorban telephelybővítések, kapacitásbővítések, eszközbeszerzések, informatikai fejlesztések. A korszerűsítések ütemezése elsősorban a 2016-2022-es időszakra esnek.

A cégek jelentős többsége, 92,2%-a kalkulál a következő 3 évben létszámbővítéssel. **Összesen 613 álláshelyet jelöltek meg, amelyek betöltésére biztosan alkalmaznának új embereket.**

A legtöbb betöltendő állás a *feldolgozóiparban* jelentkezett. Főtevékenységük alapján az ebbe a kategóriába tartozó cégeknek van szüksége jelenleg a 613 álláshelyből 342-re, ami több mint 50%-ot jelent. A *feldolgozóipar*on belül a *fémfeldolgozási termék gyártása* területén van igény most a legtöbb új munkavállalóra (105 fő), magas még a *fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása, gyógyszergyártás, élelmiszergyártás, a gép, gépi berendezések gyártása, közúti jármű gyártása* területén jelentkező munkaerőigény.

A *feldolgozóipar* után a második legnagyobb munkaerőhiánnyal küzdő gazdasági ágazat a megkérdezett vállalkozások esetén az *építőipar*; 70 álláshely van üresen, elsősorban kőművesek és segédmunkások számára.

A felsorolt álláshelyek betöltéséhez alapvetően alacsony végzettséget várnak el a vállalkozások. A 613 álláshelyből 451-hez az általános iskola elvégzése vagy szakiskolai végzettség is szükséges. A megkérdezett vállalkozásoknak elsősorban megfelelő szaktudással rendelkező szakmunkásokra van szükségük. A betanított munka mellett a második legnagyobb munkaerőigény a fémipari szakmák esetén jelentkezett. Számos fémipari szakmában jártas található munkát a vizsgálatban részt vett cégeknél; erre van az egyik legnagyobb kereslet. Nagyon nagy szükség van lakatosokra, esztergályosokra, CNC gépkezelőkre, forgácsolóokra, köszörűsökre stb. Sikerülne munkát találnia még legalább 10-10 fő üzemeltető szakmunkásnak, autószerelőnek, motorfűrész- és gyógyszeripari gépkezelőnek, könyvelőnek, adminisztrátornak; legalább 20-20 fő szociális gondozónak, elektronikai műszerésznek/villanyszerelőnek, eladónak, kárpitosnak, szabó-varrónak; legalább 30-30 fő tehergépkocsi-vezetőnek és segédmunkásnak és legalább 40 fő asztalosnak.

A vizsgálat során a megkérdezett 51 cég 47,1%-a számára szakmai továbbképzések és szakmunkás képzések tartása fontos jelenleg is vagy tartaná fontosnak a jövőbeni munkavállalói számára. 23,5%-uk nyelvismeretre helyezi, helyezné a hangsúlyt, de a betanító jellegű képzésekre is egyre nagyobb az igény.

A megkeresett cégek 90%-a csatlakozna a projekthez. A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő vállalkozások 31,4%-a szeretne a paktumpartnerség tagja lenni,

amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak.

A partneri adatlapot kitöltők 35,3%-a „A vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban” kíván részt venni, 64,7%-ukat pedig csak a „Támogatott foglalkoztatási programban való részvétel” érdekli.

Az 51 vállalat bevonásával elvégzett felmérés eredménye jó alapot biztosíthat ahhoz, hogy megfelelő képzések indításával, a munkavállalók és munkáltatók igényeinek összehangolásával elősegítse a projekttel érintett térség munkaerőpiaci helyzetének javítását.

8. Mellékletek

1. számú melléklet – Munkáltatói igényfelmérő kérdőív

FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM PARTNERI ADATLAP

Partner adatok	
Partner neve:	
Partner székhelye:	
Kitöltésért felelős személy neve:	
Kapcsolattartó neve:	
Kapcsolattartó telefonszáma:	
Kapcsolattartó e-mail címe:	

2017 január 1-től indul Vas megye déli térségét összefogó foglalkoztatási paktum pályázat, a TOP- 5.1.2-15 konstrukció keretében, amelyet Vasvár város gondoz. A partnerség kialakítását a projekt előkészítési szakaszában végezzük.

Részt venne az önök szervezete/ vállalkozása a Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés elnevezésű foglalkoztatási paktumban?

- Igen
 Nem

Amennyiben részt kíván venni a Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködés elnevezésű foglalkoztatási paktumban, kérjük, jelölje, hogy milyen szerepet vállalna?	
paktum partnerség tagja	<input type="checkbox"/>
támogatott foglalkoztatási programban való részvétel munkáltatóként (álláskeresők támogatott foglalkoztatása)	<input type="checkbox"/>
a vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban való részvétel (gyakorlati képzés lebonyolítása és álláskeresők támogatott foglalkoztatása)	<input type="checkbox"/>
álláskeresők felkészítését szolgáló képzés megvalósítójaként (képzőintézményként)	<input type="checkbox"/>
álláskeresők, célcsoport felkutatásában, mentorolásában	<input type="checkbox"/>
egyéb:	

Vasvár, 2016.

.....

aláírás

MUNKÁLTATÓI IGÉNYFELMÉRŐ KÉRDŐÍV

Tisztelt Partnerünk! Munkaerő-piaci szempontból szeretnénk megismerni az Önök terveit, fejlesztési elképzeléseit. Kérjük, válaszaival segítse munkánkat!

A szervezet teljes neve: _____
Címe: _____
Kapcsolattartó neve: _____
Elérhetőségei (telefon, email cím, web-oldal címe): _____ _____
A szervezet tevékenységi köre: _____
Előző évi átlagos statisztikai állományi létszám: _____

I. Ön cégének jegyzett tőkéjén belül milyen arányú a külföldi tulajdon?

- 1) Nincs külföldi tulajdon a cégben,
- 2) kisebbségi: kevesebb, mint 50 százalék,
- 3) többségi, vagy tisztán külföldi tulajdonú a cég.

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

II. A következő kategóriák melyikébe tartozik a cég 2015. évi nettó árbevétele?

- 1) 5 millió forint alatt
- 2) 5 és 10 millió között
- 3) 10 és 50 millió között
- 4) 50 és 100 millió között
- 5) 100 és 250 millió között
- 6) 250 és 500 millió között
- 7) 500 millió és egy milliárd között
- 8) egy milliárd forint felett.

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

III. Az alábbiak közül melyik az Önök szervezeténél a legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport:

- 1) segédmunkás
- 2) betanított munkás
- 3) szakmunkás
- 4) szellemi dolgozó

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

IV. Az elkövetkező 3 évben terveznek-e fejlesztést, beruházást?

- 1) Igen
 - a. jelenlegi tevékenységi körben
 - b. profilbővítés – új tevékenység, üzletág bevezetése
- 2) Nem

IV.1. Fejlesztés megnevezése: _____

IV.2. Ütemezése: _____

V. Az elkövetkező 3 évben tervezik-e a foglalkoztatotti létszám bővítését?

- 1) Igen
- 2) Nem

V.1. Amennyiben tervezik a foglalkoztatotti létszám fejlesztését, kérem, az alábbi táblázatba részletezze munkaerőigényét!

Munkaerőigény				
Munkakör(ök) megnevezése				
Igényelt létszám (fő)				
A munkakör betöltéséhez szükséges követelmények, elvárások:				
Végzettség/ képesítés megnevezése				
Szakmai tapasztalat (év)				
Készségek/képességek				
Egyéb ismeretek (számítástechnikai ismeretek, nyelvismeret, jogosítvány, stb.)				
A foglalkoztatás formája 1) Határozott idejű (-tól,-ig) 2) Határozatlan idejű				
Munkavégzés helye				
Napi munkaidő				
Egyéb juttatások:				
Műszakpótlék:				
Rendkívüli munkavégzés, túlóra:				
Étkezési hozzájárulás:				
Utazási költségtérítés:				
Jelenléti prémium, egyéb bónuszrendszer:				
Egyéb megjegyzés:				

VI. Milyen nehézségekkel találkozhatnak a munkaerő kiválasztás/felvétel során? (Több válasz is lehetséges)

- 1) megfelelően motivált munkaerő hiánya
- 2) megfelelően képzett munkaerő hiánya/ szaktudás hiánya
- 3) kellően tapasztalt munkaerő hiánya
- 4) általános munkaerőhiány

- 5) pályakezdő fiatalok hiánya
- 6) egyéb: _____

VII. Tevékenységük eredményessége szempontjából a jelenlegi és leendő munkavállalók képzéseit fontosnak tartja?

- 1) Igen
- 2) Nem

VII.1. Amennyiben igen, kérjük, nevezze meg konkrét igényét. (Több válasz is lehetséges)

- 1) betanító jellegű képzés: _____
- 2) szakmunkás képzés: _____
- 3) nyelvi képzés: _____
- 4) számítástechnikai képzés: _____
- 5) szakmai továbbképzés: _____
- 6) kompetenciafejlesztő képzés: _____
- 7) egyéb: _____

VIII. Milyen atipikus foglalkoztatási formákat alkalmaznának vagy alkalmaznak az Önök szervezeténél? (Több válasz is lehetséges)

- 1) részmunkaidős foglalkoztatás
- 2) rugalmas munkaidő
- 3) kölcsönzött munkaerő
- 4) önfoglalkoztatás
- 5) ösztöndíjas foglalkoztatás
- 6) bedolgozói jogviszony
- 7) távmunka
- 8) alkalmi munkavállalás
- 9) diákok foglalkoztatása
- 10) megbízási munkaviszony
- 11) egyéb, éspedig: _____

IX. Véleménye szerint, melyek a legfontosabb (munkaerő-piaci) eszközök, amelyekkel növelni lehetne a foglalkoztatást a járásban? (Több válasz is lehetséges)

- 1) oktatás minőségének és hatékonyságának javítása
- 2) képző és foglalkoztató intézmények együttműködése
- 3) közfoglalkoztatás
- 4) rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése
- 5) bértámogatás
- 6) munkahelyi képzések/átképzések
- 7) egyéb, éspedig: _____

Köszönjük válaszait!

2. számú melléklet – A megkérdezett cégek listája főtevékenységük szerint, valamint munkaerő igényük

	Cég neve	Főtevékenység	Szükséges munkaerő száma	Szakma/szükséges végzettség	Szükséges végzettség szintje
01 Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások			15		
	Kámi Mezőgazda Kft.	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése	3	Mezőgazdasági gépkezelő	szakiskola
			2	Állattenyésztő	8 ált.
			1	Mérlegképes könyvelő	érettségi+szakma
	Pinkamenti Agrár Kft.	Tejhasznú szarvasmarha tenyésztése	3	Állatgondozó	8 ált.
			2	Erőgépezető	megfelelő jogosítvány
	PROVID Kft.	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése	2	Állatgondozó	8 ált.
			2	Erőgépezető	megfelelő jogosítvány
02 Erdőgazdálkodás					
03 Halászat, halgazdálkodás					
05 Szénbányászat					
06 Kőolaj-, földgázkitermelés					
07 Fém tartalmú érc bányászata					
08 Egyéb bányászat					
09 Bányászati szolgáltatás					
10 Élelmiszergyártás			12		
	BABATI ÉS TÁRSA KFT.	Húsfeldolgozás, -tartósítás	4	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
			3	Húsipari szakmunkás	szakiskola
			3	Segéd munkás	8 ált.
	Győrvár Tej Kft.	Tejtermék gyártása	2	Betanított munkás	8 ált.
11 Italgyártás					
12 Dohánytermék gyártása					
13 Textilgyártás					
	Prevent Premium & Interior Kft	Műszaki textiláru gyártása		Betanított munkás	8 ált.

14 Ruházati termék gyártása			8		
	Poker Jeans Kft.	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)	2	Szabó-varró	szakiskola
			1	Betanított munkás	8 ált.
	RÁD-VARR Kft.	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)	5	Szabó-varró	szakiskola
15 Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása					
16 Fafeldolgozás (kivéve: bútór), fonottáru gyártása			23		
	Pawel Packing Kft.	Tároló fatermék gyártása	20	Asztalos	érettségi+szakma
			2	Adminisztrátor	felsőfokú
			1	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
17 Papír, papírtermék gyártása					
18 Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység					
19 Kokszyártás, kőolaj-feldolgozás					
20 Vegyi anyag, -termék gyártása					
21 Gyógyszergyártás			25		
	Egis Gyógyszergyár Zrt.	Gyógyszerkészítmény gyártása	15	Gyógyszeripari gépkezelő	szakiskola
			5	Laboráns	érettségi+szakma
			5	Műszerész technikus	érettségi+szakma
22 Gumi-, műanyag termék gyártása					
23 Nemfém ásványi termék gyártása					
24 Fémalapanyag gyártása			3		
	TRADING TEAM BT	Könnyűfémöntés	3	Betanított munkás	8 ált.
25 Fémfeldolgozási termék gyártása			105		
	AMES Hungaria Kft.	Fémmegmunkálás	70	Betanított munkás	8 ált.
			10	Szellemi dolgozó	érettségi
			10	Fémipari szakmák	szakiskola
			2	Műszerész technikus	érettségi+szakma
	RABACSA Kft.	Fémszerkezet gyártása	5	CNC gépkezelő	szakiskola
			3	Lakatos	szakiskola
			3	Hegesztő	szakiskola
			2	Tervező mérnök	felsőfokú
26 Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása					
27 Villamos berendezés gyártása					

28 Gép, gépi berendezés gyártása			22		
	PNH Kft.	Bányászati, építőipari gép gyártása	6	Hegesztő	szakiskola
			6	Lakatos	szakiskola
			10	Betanított munkás	8 ált.
29 Közúti jármű gyártása			70		
	Opel Szentgotthárd Kft.	Közúti jármű, járműmotor alkatrészeinek gyártása	35	Betanított munkás	8 ált.
			35	Fémipari szakmák	szakiskola
30 Egyéb jármű gyártása			4		
	ÁFÉSZ Körmend	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	2	Boltvezető	érettségi+szakma
			2	Eladó	szakiskola
31 Bútorgyártás			70		
	ADA Hungária Kft.	Egyéb bútor gyártása	25	Kárpitos	szakiskola
			20	Szabó-varró	szakiskola
			20	Asztalos	szakiskola
			5	Adminisztrátor	érettségi
32 Egyéb feldolgozóipari tevékenység					
33 Ipari gép, berendezés, eszköz javítása, üzembe helyezése					
35 Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás			3		
	RÉGIÓHŐ Kft.	Gőzellátás, légkondicionálás	2	Vezeték-csőhálózat-szerelő (víz, gáz, fűtés)	szakiskola
			1	Lakatos	szakiskola
36 Víztermelés, -kezelés, -ellátás					
37 Szennyvíz gyűjtése, kezelése					
38 Hulladékgazdálkodás			12		
	MÜLLEX Közszolgáltató Nonprofit Kft.	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	5	Segédmunkás	8 ált.
			1	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
	MÜLLEX-KÖRMEND Kft	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	5	Segédmunkás	8 ált.
			1	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
39 Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés		Főtevékenység.			
41 Épületek építése			17		
	BRIAN-BAU 2007	Lakó- és nem lakó	3	Kőműves	szakiskola

	Kft.	épület építése			
			3	Festő	szakiskola
			3	Segéd munkás	8 ált.
	BZ-Mester Építőipari Kft.	Lakó- és nem lakó épület építése	5	Kőműves	szakiskola
			3	Segéd munkás	8 ált.
42 Egyéb építmény építése			7		
	Varga és Varga Kft.	Út, autópálya építése	3	Aszfaltterítő	OKJ
			2	Aszfaltozó, hengereológép- kezelő	OKJ
			2	Tehergépkocsi- vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
43 Speciális szaképítés			46		
	FA-AD Kft.	Építési terület előkészítése	1	Nehézgépkészítő	szakiskola
			2	Tehergépkocsi- vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
	Voith Industrial Services Kft.	Villanyszerelés	20	Betanított munkás	8 ált.
			6	Forgácsoló	szakiskola
	"G és P 2003" Kft.	Tetőfedés, tetőszerkezet-építés	6	Segéd munkás	8 ált.
			6	Motorfűrész-kezelő	OKJ
	MOLMÉLYÉP Mélyépítési és Fuvarozási Kft.	Építési terület előkészítése	1	Segéd munkás	8 ált.
			2	Nehézgépkészítő	szakiskola
			2	Tehergépkocsi- vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
45 Gépjármű-, motorkerékpár kereskedelme, javítása			14		
	VARGA AUTÓSZERVIZ Kft.	Gépjárműjavítás, - karbantartás	3	Autószerelő	érettségi+szakma
			2	Segéd munkás	8 ált.
	Rádaparti Kft	Személygépjármű-, könnyűgépjármű- kereskedelem	3	Autószerelő	szakiskola
			2	Gépjárműtechnikus	érettségi+szakma
			2	Gépjárművizsga- biztos	érettségi+szakma
			2	Eladó/Töltőállomás- kezelő	érettségi+szakma
46 Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)			22		
	FE-ZO KFT.	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes	4	Eladó	szakiskola

		nagykereskedelme			
	TOMAKER Kft.	Vegyí áru nagykereskedelme	1	Kertész	8 ált.
	Pannon Helyi Termék Nonprofit Kft.	Vegyestermékkörű nagykereskedelem	1	Cukrász	szakiskola
	Hewlett-Packard Magyarország Kft.	Számítógép, periféria, szoftver nagykereskedelme	8	Bér- és TB ügyintéző	érettségi+szakma
			3	Pénzügyi ügyintéző	érettségi+szakma
			5	Informatikus	felsőfokú
47 Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)			14		
	Benedek Krisztián e. v.	Tüzelőanyag-kiskereskedelem	1	Betanított munkás	8 ált.
			1	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
	Vasvári Trafik Bt.	Dohányáru-kiskereskedelem	3	Felhasználó	8 ált.
			3	Betanított munkás	8 ált.
	Co-op Vasvár Kft.	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	2	Eladó	szakiskola
	K-R Color Kft.	Újság-, papíráru-kiskereskedelem	1	Eladó	szakiskola
	HAROBO Kft.	Egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelem	1	Számítógépes adatfeldolgozó	érettségi
			1	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
	LORD SIFTER BT.	Egyéb m.n.s. új áru kiskereskedelme	1	Eladó	szakiskola
49 Szárazföldi, csővezetékes szállítás			15		
	Jóna Tibor Trans Kft.	Közúti áruszállítás	4	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
			1	Logisztikus	érettségi+szakma
	VAHU Trans Kft.	Közúti áruszállítás	5	Autóbuszvezető	megfelelő jogosítvány
			5	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
50 Vízi szállítás					
51 Légi szállítás					
52 Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység			21		

	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás	10	Útüzemeltető szakmunkás	szakiskola
	LORRY GM Kft.	Egyéb szállítást kiegészítő szolgáltatás	5	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	megfelelő jogosítvány
			3	Autószerelő	szakiskola
			3	Eladó	szakiskola
53 Postai, futárpostai tevékenység					
55 Szálláshely-szolgáltatás			3		
	PORABJE Kft.	Szállodai szolgáltatás	1	Szakács	szakiskola
			1	Felhasználó	érettségi+szakma
			1	Szobaasszony	8 ált.
56 Vendéglátás			3		
	FREDDY'S Bt.	Éttermi, mozgó vendéglátás	2	Felhasználó	érettségi+szakma
			1	Szakács	szakiskola
58 Kiadói tevékenység					
59 Film, video, televízióműsor gyártása, hangfelvétel-kiadás					
60 Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás					
61 Távközlés					
62 Információ-technológiai szolgáltatás					
63 Információs szolgáltatás					
64 Pénzügyi közvetítés, kivéve: biztosítási, nyugdíjpénztári tevékenység					
65 Biztosítás, viszontbiztosítás, nyugdíjalapok (kivéve: kötelező társadalombiztosítás)					
66 Egyéb pénzügyi tevékenység					
68 Ingatlanügyletek			1		
	Szentgotthárdi Ipari Park Kft.	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele	1	Szellemi dolgozó	érettségi
69 Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység			1		
	KM CONTROL Könyvelő Betéti Társaság	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység	1	Könyvelő	érettségi+szakma
70 Üzletvezetési, vezetői tanácsadás					
71 Építész-mérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés			30		
	SQS 2001. Kft.	Műszaki vizsgálat, elemzés	15	Betanított munkás	8 ált.
			15	Elektronikai műszerész	szakiskola
72 Tudományos kutatás, fejlesztés					
73 Reklám, piackutatás					

74 Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység					
75 Állat-egészségügyi ellátás					
77 Kölcsönzés, operatív lízing			12		
	Örvidéki Kerítésépítő Kft.	Mezőgazdasági gép kölcsönzése	6	Segédmunkás	8 ált.
			6	Motorfűrész-kezelő	OKJ
78 Munkaerőpiaci szolgáltatás					
79 Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás					
80 Biztonsági, nyomozói tevékenység					
81 Építmény üzemeltetés, zöldterület-kezelés					
82 Adminisztratív-, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás					
84 Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás					
85 Oktatás					
86 Humán-egészségügyi ellátás					
87 Bentlakásos, nem kórházi ápolás			24		
	Szentgotthárdi Szakosított Otthon	Mentális, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása	20	Szociális gondozó	érettségi+szakma
			2	Szakács	szakiskola
			1	Épületvillamossági szerelő, villanyszerelő	szakiskola
			1	Könyvelő	érettségi+szakma
88 Szociális ellátás bentlakás nélkül					
90 Alkotó-, művészeti-, szórakoztató tevékenység					
91 Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység					
92 Szerencsejáték, fogadás					
93 Sport-, szórakoztató-, szabadidős tevékenység					
94 Érdekképviselő			11		
	Ökotájék Kft	M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység	7	Eladó	szakiskola
			2	Felhasználó	szakiskola
			2	Szakács	szakiskola
95 Számítógép, személyi-, háztartási cikk javítása					
96 Egyéb személyi szolgáltatás					
97 Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás					
98 Háztartás termék-előállítás, szolgáltatása saját fogyasztásra					
99 Területen kívüli szervezet					

MUNKAERŐ-TARTALÉK FELMÉRÉS A DÉL-VASI TÉRSÉGBEN

„A Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együtműködés a helyi
gazdaságfejlesztés szolgálatában” című pályázathoz

TOP-5.1.2-15-VS1-2016-00001



Készítette:



Vasvár, 2016. november 25.



Tartalom

1. Bevezető.....	3
2. Módszertan	4
3. Célcsoportok felmérése.....	6
3.1. Alacsony iskolai végzettségű személyek.....	6
3.2. 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport).....	8
3.3. 50 év feletti.....	9
3.4. GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	10
3.5. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	10
3.6. Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek.....	11
3.7. Megváltozott munkaképességű személyek.....	12
3.8. Roma nemzetiséghez tartozó személyek	13

1. Bevezető

A munkaerő-tartalék felmérés célja, hogy átfogó képet kapjunk a Dél-Vasi térséget jelentő három járás – Körmendi járás, Szentgotthárdi járás, Vasvári járás – jelenleg kihasználatlan humánerőforrásáról, a munkát kereső hátrányos helyzetű személyekről. Ők jelentik az elsődleges célcsoportot a projektben.

A Központi Statisztikai Hivatal 2015-ös népszámlálási, illetve népesség-nyilvántartási adatai szerint a Körmendi járásban 18764 fő, a Szentgotthárdi járásban 10442 fő, a Vasvári járásban 9706 fő volt a munkaképes korúak (15-64 éves) száma.

A TOP-5.1.2-15 program munkaerőpiaci tevékenységeibe a 3 érintett járásban munkát vállalni szándékozó álláskereső hátrányos helyzetű személyek és inaktívak vonhatók be (megyei lakcímmel rendelkezők). A programba vonás szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek:

- az alacsony iskolai végzettségű személyek,
- 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport),
- 50 év feletti,
- GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,
- a legalább 3 hónapja álláskeresőként nyilvántartott személyek,
- az elavult szakképesítéssel rendelkezők (szakképesítését a programba vonást megelőzően legalább 15 évvel szerezte és legalább 5 éve nem dolgozott az adott szakképesítést igénylő munkakörben) és megváltozott munkaképességű személyek,
- roma nemzetiséghez tartozó személyek.

A projekt beavatkozási területének közvetlen célcsoportjai a korábbi években történt széleskörű felmérések alapján:

- a) **A mélyszegénységben élők és a romák:** ebbe a körbe azon veszélyeztetett csoportokba tartozók sorolhatók, mint például a nagycsaládok, egyszülős családok, idősek, fogyatékkal élők, a tartós munkanélküliek, a pályakezdő és az idősebb munkanélküliek, valamint a munkanélküli családban élő fiatalok. Ezen csoportokra jellemző a magasabb munkanélküliségi ráta, nagyobb arányban maradnak ki az oktatási rendszerből, sújthatja őket a pénzügyi kirekesztődés, és hiányosak az életvezetési ismereteik is.
- b) A különböző társadalmi csoportokba tartozó **fiatalkorúak:** elsősorban a 2017-es és 2018-as, 2019-es évben a munkaerőpiacra kerülő végzős diákok, hallgatók, továbbá a fiatal álláskereső (30 év alatti pályakezdő álláskereső).
- c) **Nők:** elsősorban a kisgyermeket nevelő anyák, akik a munkaerőpiacra való visszatérésükkor szembesülhetnek a hátrányos helyzetbe való kerülésükkel, továbbá a családon belüli bántalmazással érintett, védelemre szoruló nők.

- d) **50 év felettek:** egyrészt az 50 feletti munkavállalók és álláskeresők, akik képesek és motiváltak abban, hogy aktív szerepet vállaljanak a munkaerőpiacon.
- e) **Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek:** az érintett személyek mellett az ellátást végző családtagok is, elsősorban alternatív formájú munkavégzés kapcsán, mint pl. a távmunka, részidős munka stb.
- f) **Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,** akik kizorultak a nyílt munkaerőpiacról és kompetenciafejlesztésre szorulnak, illetve képzésekben való részvételük indokolt a versenyszférában történő elhelyezkedésük érdekében.
- g) **Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek:**
 - o a legalább 6 hónapja álláskeresőként nyilvántartottak;
 - o a legalább 3 hónapja álláskeresőként nyilvántartott olyan személyek, akiknek a foglalkoztatási szerv ezen idő alatt nem tudott megfelelő állásajánlatot kínálni;
 - o az elavult szakképesítéssel rendelkezők (szakképesítését a programba vonást megelőzően legalább 15 évvel szerezte és legalább 5 éve nem dolgozott az adott szakképesítést igénylő munkakörben);
 - o álláskeresési ellátásukat már kimerített álláskeresők.

2. Módszertan

A felmérés a Vas Megyei Kormányhivatal célcsoportra vonatkozó adatait és a Központi Statisztikai Hivatal legfrissebb elérhető adatait felhasználva készült.

A foglalkoztatási paktumba bevonhatók körét elsősorban a projekt térségben regisztrált álláskeresők és közfoglalkoztatottak között érdemes keresni. A közfoglalkoztatottak azért tekinthetők potenciálisan bevonhatóaknak, mivel feltételezésünk szerint számukra a közfoglalkoztatás nem végcél, csupán egy átmeneti lehetőségként funkcionál. A projekt szempontjából a közfoglalkoztatásban való részvétel nem tekintendő munkaviszonynak. Így amennyiben teljesül még valamelyik hátrányos helyzetet jelentő feltétel, akkor ők is bevonhatóak ugyanúgy, mint azok, akik jelenleg nem dolgoznak.

A kormányhivatal 2016. szeptemberi adatai szerint a három érintett járásban 1117 fő regisztrált álláskereső, valamint 896 közfoglalkoztatott volt.

Igyekeztünk a projektbe bevonhatók köréhez támasztott kritériumok alapján a legpontosabban meghatározni az azokba tartozók számát. Azonban az adott kategóriákba tartozók számszerűsítése a célcsoport több kategóriája esetén (GYES-en, GYED-en lévők száma, romák száma, inaktívak) sem sikerült az adatok nehéz hozzáférhetősége vagy bizonyos célcsoportok definiálásának többféle volta miatt.

Az **inaktívak** csoportjába azok tartoznak, akik a munkaerőpiacon nincsenek aktívan jelen; ide tartoznak legnagyobb részt a nyugdíjasok és az iskolába járók, illetve a gyermeket nevelők.¹ Valamint az úgynevezett passzív munkanélküliek is, akik bár a köznapi szóhasználat szerint

¹ Forrás: <http://www.hrportal.hu/hr/nem-munkanelkuli-es-nem-is-dolgozik-kik-az-inaktivak-20130918.html>

munkanélküliek, nem regisztráltatják magukat a lakóhelyükhöz tartozó munkaügyi hivatalnál, vagyis nem vesznek igénybe állami segítséget az álláskereséshez.²

Fentiek miatt számukat nehéz meghatározni, és számukról nem is jutottunk adatokhoz.

A **GYED-ről és GYES-ről visszatérők** számáról szintén nem állt rendelkezésre adat, ezért itt a KSH élve születések számának adataiból vontunk le következtetést a célcsoport nagyságára vonatkozóan.

A **roma kisebbséghez tartozók** számának, fogalmának meghatározására nem alakult ki egységes rendszer. Több elképzelés él egymás mellett mind arról, hogy kit tekintünk romának, mind arról, hogy milyen társadalomtudományi módszer segítségével határozzuk meg a számukat. Így a roma lakosság számát csak megbecsülni tudjuk, pontos adattal nem rendelkezünk.

Összegezve az egyes célcsoportok az alábbi létszámban vannak jelen a Dél-Vasi térségben (2016-ban):

1. táblázat - Célcsoportok létszámának összegzése

Alacsony iskolai végzettségű személyek	923
25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport)	268
50 év feletti	737
GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek	Nincs adat
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők	272
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek	245
Megváltozott munkaképességű regisztrált álláskereső személyek (2014.)	60
Roma nemzetiséghez tartozó személyek	Nincs adat
Inaktív	Nincs adat

² Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Munkaer%C5%91piac#Gazdas.C3.A1gilag_inakt.C3.ADvak_sz.C3.A1ma

3. Célcsoportok felmérése

A programba munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű, későbbiekben munkát vállaló személyek vonhatóak be. Így a következőkben sorra vesszük az ezekben a csoportokba tartozók számát a Körmentdi, Szentgotthárdi és Vasvári járás területén egyaránt. A Dél-Vasi térségben 2016 szeptemberében 1117 főt tartottak számon mint regisztrált álláskeresőt és 895 főt mint közfoglalkoztatásban részt vevőt.

3.1. Alacsony iskolai végzettségű személyek

Alacsony iskolai végzettségű személyekhez az általános iskolai végzettség nélküli vagy legfeljebb 8 általános iskolát végzett, szakképzettséget nem szerzett személyeket soroljuk.

A legfrissebb kormányhivatali nyilvántartás szerint az érintett három járásban 41 olyan regisztrált álláskereső van, akinek nincs legalább alapfokú végzettsége, azaz, aki nem végezte el az általános iskolát és további 450 fő, akik csupán általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A Szentgotthárdi járásban regisztráltak 37%-a tekinthető hátrányos helyzetűnek az iskolai végzettség tekintetében, a Körmentdi járásban ez az arány 40%, míg a Vasvári járásban a legmagasabb a Dél-Vasi térségben – 54%.

A közfoglalkoztatásban részt vevők is potenciális célcsoportjai lehetnek a foglalkoztatási paktumnak, hiszen a közfoglalkoztatás intézménye ugródeszkaként funkcionál azok számára, akik valamilyen okból nem tudnak/tudtak bekerülni vagy kikerültek az elsődleges munkaerőpiacról.

2. táblázat Alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskereső és közfoglalkoztatottak száma (fő)

	Regisztrált álláskereső		Közfoglalkoztatottak általános iskolai végzettséggel	Összesen:
	Általános iskolai végzettség nélkül	Általános iskolai végzettséggel		
Körmentdi kirendeltség	9	176	174	359
Szentgotthárdi kirendeltség	9	90	86	185
Vasvári kirendeltség	23	184	172	379
Összesen:	41	450	432	923

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

A közfoglalkoztatottak között a kormányhivatal nyilvántartásában 432 alacsony iskolai végzettségű személy volt a Dél-Vasi térségben.

Összesen 923 fő van jelenleg a projekt célterületén, akik az alacsony iskolai végzettségük miatt tekinthetők hátrányos helyzetűnek és így bevonhatóak a foglalkoztatási paktumba. Ők semmilyen szakképesítéssel nem rendelkeznek; a projekt keretében megvalósuló képzéseken részt véve nem csak a projekt időszakban, hanem később is nagyobb esélyük lesz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésre. Ez a lehetőség talán elsősorban nekik lenne a legmeghatározóbb.

Ezzel párhuzamosan elmondható, hogy a regisztrált álláskeresők és közfoglalkoztatásban részt vevők nagyobbik része magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, ami alapvetően könnyebbé teszi a munkaerőpiacon való elhelyezkedést.

3. táblázat: Magasabb iskolai végzettségű regisztrált álláskeresők és közfoglalkoztatottak száma (fő)

	Körmendi járás		Szentgotthárdi járás		Vasvári járás		Összesen
	Regisztrált álláskereső	Közfoglalkoztatott	Regisztrált álláskereső	Közfoglalkoztatott	Regisztrált álláskereső	Közfoglalkoztatott	
Szakiskola/szakmunkásképző	124	121	86	57	99	110	597
Gimnázium	39	26	27	7	23	16	138
Szakközépiskola	65	35	39	6	37	25	207
Technikum	16	8	4	2	8	10	48
Főiskola/egyetem	33	23	13	4	13	13	99
Összesen :	277	213	169	76	180	174	1089

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

A regisztrált álláskeresők és közfoglalkoztatottak:

- több mint 54%-a magasabb végzettséggel rendelkezik, mint 8 általános;
- 42%-uk rendelkezik valamilyen szakmával;
- egynegyedük tett érettségi vizsgát;
- felsőfokú végzettsége közel 5%-uknak van.

3.2. 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők (gyakornoki programmal érintett kiemelt célcsoport)

A kormányhivataltól kapott adatokból nem tudjuk meghatározni az ebbe a csoportba tartozók pontos számát, mivel a nyilvántartásukban 25 év alatti, 26-50 évesek és 50 év feletti kategóriák szerint tartják nyilván a regisztráló álláskeresőket. Így a 25 éven aluliakról és a pályakezdőkről tudunk csak pontos adattal szolgálni. Feltételezhetően a pályakezdők beletartoznak a projekt által hátrányos helyzetűként definiált csoportba, hiszen a legtöbb ember 30 éves koráig elvégez valamilyen iskolát és elhelyezkedik az első munkahelyén. Így a pályakezdők többsége nem idősebb, mint 30 éves.

A Dél-Vasi térségben az 1117 fő regisztrált álláskereső 19%-a – 209 fő – 25 éven aluli személy, és 119 fő pályakezdő van. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy mind a 119 fő pályakezdő 30 éven aluli is lenne egyben, azonban valószínűsíthető.

A közfoglalkoztatottak között csupán 7%-os (59 fő) a 25 év alatti fiatalok aránya; a legtöbben a 25-50 év közötti korosztályba tartoznak (53%), de magas az 50 év felettek aránya is (40%). Arról nincs adat, hogy hány pályakezdő van a közfoglalkoztatásban részt vevők között, azonban mivel 93%-uk 25 éven felüli, nagy eséllyel köztük nagyon kevés vagy egyáltalán nincsenek olyanok, akik pályakezdők lennének.

A három járásban tehát összesen 268 fő 25 éven aluli szerepel regisztrált álláskeresőként vagy közfoglalkoztatottként. A pályakezdők számát pontosan nem tudjuk meghatározni, azonban valószínűsíthető, hogy beletartoznak a 25 éven aluliak csoportjába.

2. táblázat: 25 éven aluli és pályakezdő regisztrált álláskeresők és 25 éven aluli közfoglalkoztatottak száma (fő)

	25 éven aluli regisztrált álláskeresők száma (fő)	25 éven aluli közfoglalkoztatottak (fő)	Pályakezdő regisztrált álláskeresők (fő)
Körmendi járás	88	27	61
Szentgotthárdi járás	38	6	22
Vasvári járás	83	26	36
Összesen:	209	59	119
	268		119

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

Mivel a paktumba a 3 érintett járásban munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek és inaktívak vonhatók be, így nem csak azok a fiatalok jelentik a bevonhatók körét, akik már regisztráltak álláskeresőként a kormányhivataloknál vagy részt vesznek közfoglalkoztatásban, hanem azok is, akik hamarosan befejezik vagy befejezték tanulmányaikat. Így ide tartoznak még:

- az érintett térség iskoláiba járó, korábban még nem dolgozott 30 év alatti végzős fiatalok,

- a jelenleg nem tanuló és nem dolgozó, munkát vállalni szándékozó 25 éven aluliak függetlenül attól, hogy dolgozott-e már vagy sem,
- és a jelenleg nem tanuló és nem dolgozó, munkát vállalni szándékozó pályakezdő 25-29 éves fiatalok.

A paktum tevékenységek során hangsúlyt kell fektetni a más városokban tanuló felsőoktatási hallgatók hazatérésének segítésére.

3.3. 50 év feletti

Magyarországon a csökkenő születésszám és a növekvő átlagéletkor következtében egyre magasabb az idősek aránya a társadalomban. Mindez és a nyugdíjkorhatár folyamatos emelkedése következtében tovább és egyre nagyobb számban vannak jelen az 50 év feletti személyek a munkaerőpiacon.

A munkáltatók többsége a rugalmas, fiatal, ámde több év tapasztalattal rendelkező munkaerőt részesíti előnyben.

Amikor valaki több 10 év munkaviszony után, idősebb korában válik álláskeresővé, a tapasztalatlan 25 éven aluliakhoz hasonlóan számos nehézséggel találkozhat magát szemben a munkaerőpiacon. Ebből adódik, hogy a foglalkoztatási paktum is támogatni kívánja a munkát vállalni kívánó 50 év feletti álláskeresőket.

A regisztrált munkanélküliek 48%-a a 25-50 évesek korcsoportjába tartozik, de több mint egyharmaduk (33%) idősebb, 50 éven felüli. A Körmentdi, a Szentgotthárdi és a Vasvári járás területén jelenleg 371 fő 50 éven felüli regisztrált álláskereső, valamint 366 fő 50 éven felüli közfoglalkoztatott van.

5. táblázat: 50 év feletti regisztrált álláskereső és közfoglalkoztatottak (fő)

	50 év feletti regisztrált álláskereső száma (fő)	50 év feletti közfoglalkoztatottak száma (fő)	Összesen :
Körmentdi járás	151	160	311
Szentgotthárdi járás	120	83	203
Vasvári járás	100	123	223
Összesen:	371	366	737

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

A Dél-Vasi térségben 737 fő 50 év feletti regisztrált álláskereső és közfoglalkoztatott van jelenleg, ők bevonhatóak lehetnek a későbbiekben a foglalkoztatási paktumba.

3.4. *GYED-ről, GYES-ről visszatérők vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek*

A GYED-ről, GYES-ről visszatérők számáról a KSH adatokból következtethetünk. A 2012 és az azután született gyermekek számából hozzávetőlegesen megtudhatjuk a GYES-en lévők számát. Ez csak hozzávetőleges érték, mert ebben az ikerszülések is benne vannak. A GYES-t, GYED-et igénybe vevők között nagyszülők is lehetnek, emiatt további hibalehetőségek vannak, de nagyságrendileg mutatják az értékek a célcsoport nagyságát.

A Dél-Vasi térség járásaiban 2012 óta 1142 gyermek született, csecsemőhalálozás következtében 1 éven alul 8 gyermek halt meg.

6. táblázat: Élve születések száma a Körmendi, Szentgotthárdi és Vasvári járásban (fő)

	Körmendi járás (fő)	Szentgotthárdi járás (fő)	Vasvári járás (fő)	Összesen:
2012	164	106	105	375
2013	174	88	122	384
2014	195	93	95	383
Összesen:	533	287	322	1142

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal - TSTAR (2012-2014.)

A célcsoportra jellemző, hogy hagyományosan a szülés után nem tartanak intenzív kapcsolatot a munkaügyi központokkal, mert ekkor még munkaviszonyban vannak, de gyakran a GYES/GYED lejárta után nem tudnak visszamenni a munkahelyükre, ezután jelentkeznek csak be a munkaügyi központba és jelennek meg a nyilvántartásban.

A projekt fő GYES/GYED által érintett célcsoportjai a 2014-ben és 2015-ben született gyermekek utáni GYES-t, GYED-et igénybe vevők lesznek. A tendencia nagyságrendileg állandó, így a születésszám a korábbi évekhez hasonlóan fog alakulni az egyes járásokban.

3.5. *Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők*

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. Az állami foglalkoztatási szervnél kéri álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét és együttműködik az őt nyilvántartó munkaügyi kirendeltséggel.

Az aktív korúak ellátása tekintetében - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem minősül kereső tevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt, vagy háztartási munkát végez.³

2016 szeptemberében a Körmendi, Szentgotthárdi és Vasvári járásban 272 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

7. táblázat: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő regisztrált álláskeresők száma (fő)

	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma (fő)
Körmendi járás	70
Szentgotthárdi járás	56
Vasvári járás	146
Összesen:	272

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

3.6. Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek

Tartósan álláskeresőnek az tekinthető, akit az állami foglalkoztatási szerv a kedvezményezett foglalkoztatást megelőző 275 napon belül legalább 183 napig álláskeresőként nyilvántartott (és az őt alkalmazó munkáltató foglalkoztatási kedvezményben részesülhet).⁴

Tartós álláskeresők tehát azok a személyek, akiket legalább nagyjából 6 hónapja tartanak nyilván mint munkanélküli (a fenti kiegészítéssel együtt). Egyébként pedig a legalább 12 hónapja nyilvántartásban szereplő állás nélküli személyek sorolandók a tartós álláskeresők kategóriájába. Pontosán nem tudjuk meghatározni a tartós álláskeresők számát, mivel csak a legalább egy éve munkanélküliként nyilvántartottokról rendelkezünk információról, így azok nem szerepelnek a 8. táblázatban, akik legalább hat hónapja, de legfeljebb egy éve regisztrált álláskeresők.

8. táblázat - Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett regisztrált álláskeresők száma (fő)

Adatok forrása - éve	Körmendi járás	Szentgotthárdi járás	Vasvári járás	Összesen/Átlag
Nyilvántartott álláskeresők	462	268	387	1117
Tartósan (egy éven túl) regisztrált álláskeresők (fő)	90	83	72	245
Tartós álláskeresők aránya (%)	19,5	31,0	18,6	21,9

³http://nfsz.munka.hu/engine.aspx?page=allaskeresoknek_munkanelkuli_ellatasok&switch-content=ak_ellatas_aktivkoru&switch-zone=Zone1&switch-render-mode=full

⁴ https://www.nav.gov.hu/data/cms321537/Tajek_a_szocho_k_v.pdf

Tartós álláskeresők aránya az előző hónapban (%)	20,4	28,5	16,4	21,2
--	------	------	------	------

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal (2016.)

A Dél-Vasi térségben 2016 szeptemberében nyilvántartott 1117 fő álláskereső közül **245 főnek több mint 12 hónapja nem volt munkaviszonya; a regisztrált álláskeresők egyötöde így tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettnek tekinthető.**

3.7. Megváltozott munkaképességű személyek

A foglalkoztatási nehézségek hatványozottan érintik azokat az embereket, akiknek valamely egészségügyi problémájuk miatt nem tudnak teljes értékűként jelen lenni a munkaerőpiacon.

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett rendellenességből, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes olyan módon vagy mértékben elvégezni a rá bízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.⁵

A megváltozott munkaképességű személyek ellátására az jogosult, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki – a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át, 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy 15 éven belül 3650 napon át biztosított volt – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.

3. táblázat - Megváltozott munkaképességű regisztrált álláskereső személyek száma (fő)

	Nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma (fő)	
	2013-ban	2014-ben
Körmendi járás	29	21
Szentgotthárdi járás	23	17
Vasvár	20	22
Összesen:	72	60

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal - TSTAR (2013-2014.)

A Központi Statisztikai Hivatal 2014-es adatai szerint **60 fő volt megváltozott munkaképességű álláskeresőként nyilvántartva a Dél-Vasi térségben.**

Megjegyezzük, hogy a TOP 5. prioritásában megvalósuló projektek kapcsán nem vehetők figyelembe célcsoportként – más rendszerből való támogatottságuk okán.

⁵ https://hu.wikipedia.org/wiki/Megv%C3%A1ltozott_munkak%C3%A9pess%C3%A9g

3.8. Roma nemzetiséghez tartozó személyek

A romák körének és számának meghatározásakor először azt kell tisztázni, hogy „Ki a roma?”. Azonban erre pontos válasz jelenleg nincs; a roma népességhez való tartozást többféleképpen lehet meghatározni. A társadalomkutatás területén két fő irány létezik a meghatározáshoz, egyik az önmeghatározás – ekkor az egyén mondja meg, hogy egy adott kisebbséghez, például a cigánysághoz tartozónak vallja-e magát. A másik módszer a külső személy vagy csoport általi meghatározás – ekkor valaki más mondja meg a válaszadóról, hogy egy adott csoport tagjának, például cigánynak tartja-e őt. A szociálpolitikai programok és a népszámlálások során jogi és logikai okokból az önmeghatározás szerinti besorolás alkalmazása a jellemző.

A magyarországi cigány lakosságot a cigány háztartásokban élők számával mérve 1971-ben kb. 320 ezerre, 1993-ban 468 ezer körülire, 2003-ban pedig 520 ezer és 650 ezer közöttire tehetjük (Kemény 2004).

10. táblázat: A magyarországi romák becsült száma és aránya a teljes népességben belül a 2000-es években a népszámlálások és különféle módszertannal készült kutatások alapján

Év	Adatforrás	Módszer- identitás kérdések irányultsága és száma	Romák (becsült) száma (fő)	Romák (becsült) aránya (%)
2001	Népszámlálás	egy kérdés, önbesorolás	190.000	1,9
2011	Népszámlálás	kettős kérdés, önbesorolás	315.000	3,2
2003	Cigánykutatás (Kemény 2004)	külső besorolás – becslés	600.000 (520.000-650.000)	6,0
2012	TÁRKI Háztartás Monitor	kettő kérdés, önbesorolás –	440.000 (420.000-460.000)	4,4
		becslés (további kérdésként) külső besorolás - becslés	210.000 (200.000-220.000)	2,1
		Összesen	650.000 (620.000-680.000)	6,5

Forrás: Bernát Anikó: Leszakadóban: a romák társadalmi helyzete a mai Magyarországon

A népszámlálás rendszeresen, így a legutóbbi 2011-es összeírásban is alábecsüli a cigány kisebbség számát a szakértői becslésekhez képest, ahogy ez más kelet- és közép-európai országokban is ismert jelenség. Ennek egyik fő oka az lehet, hogy a magukat cigánynak tartók egy része vonakodik felvállalni egy nagy állami adatgyűjtés során azt, hogy egy stigmatizált csoporthoz tartozik.⁶

⁶ <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/b333.pdf>

11. táblázat: A cigány népesség száma Magyarországon a 2011-es népszámlálás eredményei alapján

Megye	A cigány népesség száma 2011. (fő)	Országos lakosságszámhoz viszonyítva (%)	
Bács-Kiskun	11.307	0,11	
Baranya	17.549	0,17	
Békés	9.528	0,09	
Borsod-Abaúj-Zemplém	58.353	0,57	
Budapest	20.151	0,20	
Csongrád	4.965	0,05	
Fejér	6.480	0,06	
Győr-Moson-Sopron	3.466	0,03	
Hajdú-Bihar	18.542	0,18	
Heves	19.454	0,19	
Jász-Nagykun-Szolnok	19.080	0,19	
Komárom-Esztergom	4.357	0,04	
Nógrád	15.481	0,15	
Pest	20.696	0,20	
Somogy	16.767	0,16	
Szabolcs-Szatmár-Bereg	44.721	0,44	
Tolna	9.053	0,09	
Vas	2.630	0,03	
	Celldömölki j.	365	0,14 ⁷
	Körmendi j.	284	0,11
	Kőszegi j.	189	0,07
	Sárvári j.	382	0,15
	Szentgotthárdi j.	328	0,13
	Szombathelyi j.	839	0,33
	Vasvári	243	0,09
Veszprém	5.280	0,05	
Zala	7.241	0,07	
Összesen	315.101	0,1	

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal - NEPSZ (2011.)

A 2011-es népszámlálás eredményei alapján elmondható, hogy országos szinten Vas megyében vallották magukat legkevesebben a cigány (romani, beás) etnikumhoz tartozónak; a Dél-Vasi térségben 855 fő vallotta magát cigánynak.

⁷ Megyei lakosságszámhoz viszonyított arány

Összefoglalva elmondható, hogy a roma lakosság számát csak megbecsülni tudjuk, a fent említett okok miatt pontos adattal nem rendelkezünk. A térség déli részén nő a számuk, életkörülményeik sok esetben kilátástalanok.

Alacsony iskolai végzettségük miatt a munkaerőpiacon hátrányból indulnak. A térségben lakhatásra alkalmatlan telepszerű területek vannak, az önkormányzatok szociális lakásállományának az állapota rossz. Számukra a szolgáltatások lehetőségét javítani kell, a célcsoportnak megfelelő kommunikációs megoldást kell alkalmazni.

Vas Megyei Önkormányzat



MUNKAERŐ- ÉS KÉPZÉSI IGÉNYFELMÉRÉS A VAS MEGYEI PAKTUM TERÜLETÉN

/önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, nonprofit és civil szervezetek/

„VAS MEGYEI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM 2014-2020” című

TOP-5.1.1-15-VS1-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében

Készítette:



Szombathely, 2017. január 10.

Tartalom

1. Az igényfelmérés módszertani háttere	3
2. A Vas megyei paktumtérség foglalkoztatási környezetének rövid bemutatása.....	4
3. Az igényfelmérés eredménye	9
4. Összegzés	24
5. Mellékletek.....	27



1. Az igényfelmérés módszertani háttere

2016-ban a Vas Megyei Önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében, a Vas Megyei Kormányhivatallal és a Szombathelyi Képző Központ Nonprofit Kft.-vel konzorciumban 6 Vas megyei járásban (Celldömölki járás, Körmenyi járás, Kőszegi járás, Sárvári járás, Szentgotthárdi járás, Vasvári járás) lévő vállalkozásokkal, képzőkkel, helyi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, kamarákkal és egyéb releváns szervezetekkel összefogva egy **foglalkoztatási együttműködést** szolgáló folyamatot indított el.

A megyei gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztési program keretében a foglalkoztatás, a vállalkozásfejlesztés és a gazdasági fellendülés együttes, összehangolt támogatása valósulhat meg. Mindez a térségi együttműködésen, igényfelmérésen és tervezésen alapul. A munkaerő-kereslet- és kínálat összehangolásával, a vállalkozások, szervezetek munkaerőigényére alapozott, célzott toborzás és kiválasztás eredményeképpen hatékonyabb foglalkoztatás-ösztönzés valósulhat meg. Az újonnan alkalmazott munkavállalók foglalkoztatásához átmeneti bér- és járuléktámogatás is kapcsolódik.

A paktum pályázat projektfejlesztési szakaszában zajlott a térségben a leendő partner **önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, nonprofit és civil szervezetek munkaerő-és képzési igényének felmérése**. 2016. novemberében és decemberében egy kérdőíves lekérdezés keretében (e-mail) kerestük fel a későbbi potenciális munkáltatókat a projekt bemutatása, valamint szükségleteik és igényeik felmérése céljából.

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum térségének foglalkoztatási szempontú feltérképezése megfelelő alapot szolgáltatott a foglalkoztatási stratégia elkészítéséhez.

A mintát az adott térség önkormányzatai, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságai és nonprofit szervezetei jelentették.

101 kitöltött kérdőív érkezett vissza. A kérdőív mellékleteként küldött partneri adatlap a projekthez való csatlakozási szándékot mérte fel. 84-en igen, 5-en nem csatlakoznának a megyei szintű foglalkoztatási együttműködéshez. Volt két szervezet, akik a munkaerőigény felmérését szolgáló kérdőívet nem, az adatlapot viszont kitöltötték. **Íg elmondható, hogy 86 szervezet jelezte, hogy szeretne csatlakozni a projekthez.**

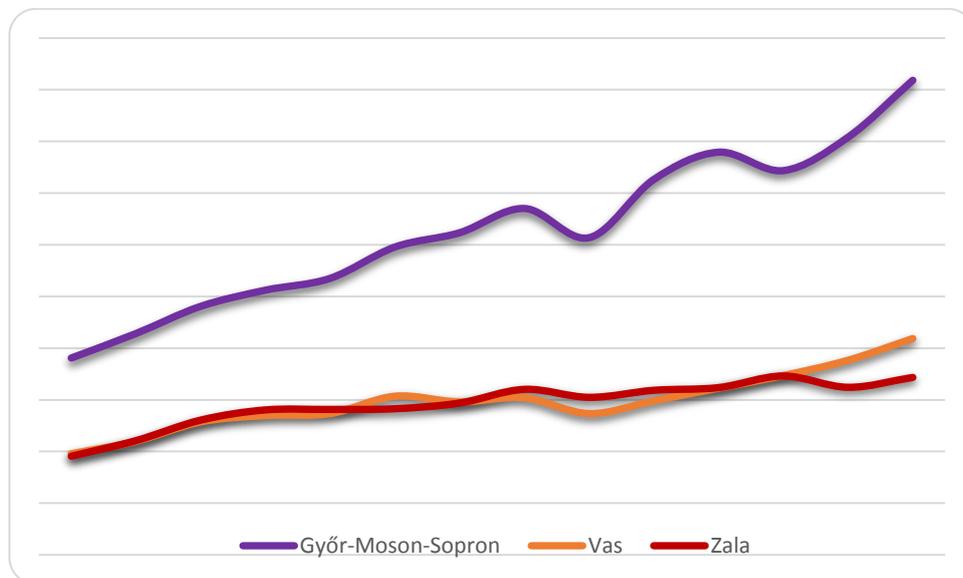
Az adatgyűjtéshez **kérdőíves módszer** alkalmaztunk, amely az alapsokaság véleményének, orientációinak a mérésére szolgált; lehetőséget teremtett leíró, magyarázó és felderítő célokra egyaránt. A kérdőívek kiküldése, kitöltése és visszaküldése elektronikus formában valósult meg. A kérdőívek visszagyűjtésére több körös telefonos támogató tevékenységet alkalmaztunk.

A kérdőív szerkesztése során egyszerű és egyértelmű kérdések kerültek megfogalmazásra. Fontos volt, hogy olyan kérdőívet szerkesszünk, aminek kitöltése kérdezőbiztosi segítség nélkül is könnyen megvalósítható. A 10 kérdéses kérdőív egyaránt tartalmazott zárt és nyitott kérdéseket. Utóbbiakra a válaszadónak saját szavaival kellett felelnie, a kérdések többségénél viszont a megadott válaszokból kellett egyet vagy többet választani az utasításoknak megfelelően. Igyekeztünk kevés nyitott kérdést alkalmazni, mivel az önkitalós módszer miatt az ilyen típusú kérdéseknél alacsony a válaszadási hajlandóság. A nyitott kérdés lehetőséget teremt, hogy az adott kérdésre árnyaltabb válaszokat adjanak a megkérdezettek, azonban a fent említett okok miatt általában nagyon röviden, néha egyáltalán nem válaszolták meg az ezeket a kérdéseket.

2. A Vas megyei paktumtárség foglalkoztatási környezetének rövid bemutatása

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum a megye területére terjed ki, kivéve Szombathely megyei jogú város és járás paktumterületét. A háttérelmézést azonban Vas megye egészére vonatkozóan készítettük, abból a megfontolásból, hogy gazdasági-társadalmi erejének jelentős része Szombathely és járása területére koncentrálódik, ennek figyelmen kívül hagyása pontatlanságokhoz vezethet, és téves következtetésekre adhat okot.

Egy adott terület gazdasági teljesítményének egyik legelismertebb fokmérője a **bruttó hazai termék (GDP)** mutató. Tekintettel arra, hogy a KSH települési szintű GDP adatokat nem közöl, ezért az elemzés fókuszában Vas megye teljes területe áll.



1. ábra: A GDP változása a Nyugat-dunántúli régió megyéiben (2001-2014, millió Ft) (Forrás: TeIR – KSH-MRSTAR)

2014-ben a Nyugat-dunántúli régióban 2010-hez képest 25%-kal nőtt a GDP, melynek éppen Vas megye volt a nyertese a maga 40%-os növekedésével (Győr-Moson-Sopron megyében 26%, Zala megyében 7%). Az **egy főre jutó GDP** esetében még látványosabb térségünk növekedése: 2010-hez képest Győr-Moson-Sopron megyében 25%, Vas megyében 42%, Zala megyében 11% volt a gyarapodás.

Az elmúlt 5 évben az európai uniós tagországok régióinak átlagában az egy főre jutó GDP a Nyugat-dunántúli régióban 64%-ról 71% nőtt, így láthatóan a prosperáló térségek közé tartozik makroszinten is.

A fenti eredmények tükrében nem csoda, hogy az elmúlt 5 évben a megyénk az egy főre jutó GDP országos rangsorában 3 helyet ugrott előre. A fejlődés a megyék átlagához való viszonyításban is megmutatkozik.

Megnevezés		2010	2011	2012	2013	2014
Bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	milliárd Ft	596,4	646,8	692,4	753,0	837,1
	az országos százalékában	2,2%	2,3%	2,4%	2,5%	2,6%
Egy főre jutó bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	ezer Ft	2 307	2 516	2 707	2 954	3 292
	az országos átlag százalékában	85,3%	89,2%	93,8%	97,2%	100,9%
	a megyék átlagának százalékában	98,2%	102,1%	107,4%	111,1%	114,6%
	a megye sorszáma az egy főre jutó GDP szerinti csökkenő rangsorban	6	5	4	4	3
Egy főre jutó bruttó hazai termék vásárlóerő-paritáson	PPS ¹	14 033	15 206	16 107	17 243	18 823

1. táblázat: Vas megye GDP adatai (2010-2013) (Forrás: KSH, Táblák (STADAT) - Idősoros éves, területi adatok - Általános gazdasági mutatók; KSH, Tájékoztatói adatbázis - A GDP termelése - Éves adatok)

Az adatok elemzése során szükséges figyelembe venni, hogy a 2008-ban kitört gazdasági válság hatására jelentős visszaesés következett be országos szinten, így a magas számok részben a csökkenés hatására keletkezett alacsony bázisértéknek köszönhetők. Ennek ellenére is kimutatható a 2010-es évtől indult fejlődés, amely révén az országos átlaghoz képesti szint 2001-es értékét sikerült elérni a megyében.

A Vas megyében és azon belül a Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén regisztrált, valamint működő vállalkozások jellemzői

A KSH nyilvántartása szerint a **regisztrált vállalkozások** száma 2013-ban Vas megyében 38 710 db volt, a paktumtérségben pedig 20 942 db. Ebből megyei szinten 9 605 db, a paktumtérségben pedig 3 977 db volt társas vállalkozás, amely az összeshez viszonyítva 24,8%, illetve 19%. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma 150 db a megyében, a paktumtérségben pedig 143 db – az eredmény főként a szombathelyi gazdasági túlsúlynak köszönhető.

Azonban a térség gazdaságának vizsgálatakor elsősorban a ténylegesen gazdasági tevékenységet folytató vállalatokat érdemes vizsgálni. A regisztrált vállalkozások számánál a működő vállalkozások száma többet elmond, mely a megyében csupán a regisztrált szervezetek 34%-a. A **működő vállalkozások** száma a megyében 2013-ban 13 394 db volt, míg a paktumtérségben 6 287 db. A számuk 2011-hez képest lassan, de folyamatosan csökken – kb. 1500-zal, illetve 800-zal évente. A számadatok szerint Vas megyében és a paktumterületen egyaránt kb. minden harmadik regisztrált vállalkozás végzett ténylegesen tevékenységet. A működő vállalkozások mintegy fele társas vállalkozásként van bejegyezve a megyében, a paktumterületen is eléri az arányuk a 45,9%-ot. Az 1000 főre jutó működő vállalkozások száma megyei szinten 52 db, a paktumtérségben 43 db volt 3 évvel ezelőtt. Itt szintén tetten érhető a megyeszékhely prosperitása.

¹Az Európai Unióban végzett összehasonlítás mértékegysége a PPS (purchasingpowerstandards), amely nagyságrendileg 1 eurónak felel meg.

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén a vállalkozások legnagyobb hányada a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működik, részesedésük egyenként közel 20%. 10% feletti arányban találhatóak a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, illetve az építőipar nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások. Bár a feldolgozóipar részesedése csak 8%-os, a foglalkoztatási potenciálja ennél lényegesen magasabb, mivel az ágazat munkaerőigénye jelentős.

Működő vállalkozások 2013-ban, gazdasági ágak szerint	Vas megye		Paktumtérsg	
	száma	aránya	száma	aránya
<i>adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység</i>	669	4,99%	265	4,22%
<i>bányászat, kőfejtés</i>	20	0,15%	16	0,25%
<i>egyéb szolgáltatás</i>	640	4,78%	353	5,61%
<i>építőipar</i>	1 369	10,22%	745	11,85%
<i>feldolgozóipar</i>	1 104	8,24%	572	9,10%
<i>humán-egészségügyi, szociális ellátás</i>	611	4,56%	237	3,77%
<i>információ, kommunikáció</i>	423	3,16%	162	2,58%
<i>ingatlanügyletek</i>	616	4,60%	228	3,63%
<i>kereskedelem, gépjárműjavítás</i>	2 652	19,80%	1 242	19,76%
<i>közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás</i>	6	0,04%	2	0,03%
<i>mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat</i>	816	6,09%	547	8,70%
<i>művészet, szórakoztatás, szabadidő</i>	381	2,84%	139	2,21%
<i>oktatás</i>	527	3,93%	169	2,69%
<i>pénzügyi, biztosítási tevékenység</i>	513	3,83%	224	3,56%
<i>szakmai, tudományos, műszaki tevékenység</i>	1 647	12,30%	556	8,84%
<i>szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás</i>	823	6,14%	508	8,08%
<i>szállítás, raktározás</i>	513	3,83%	286	4,55%
<i>villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás</i>	20	0,15%	14	0,22%
<i>vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmntesítés</i>	44	0,33%	22	0,35%
Összesen	13 394	100,00%	6 287	100,00%

2. táblázat: A működő vállalkozások ágazati megoszlása Vas megyében és a Paktumtérsgben (2013) (Forrás: TeIR – KSH-TSTAR)

A szolgáltatási szektor túlsúlya jellemző az egész megyére. A paktumterületen több vállalkozás működik a vidékies jellegnek köszönhetően a mező- és erdőgazdaságban, emellett a feldolgozó- és építőipar aránya is magas. A mezőgazdasági - vidékfejlesztési szakterületek egyes szegmenseinek erősödése (helyi termék készítése, termelői közösségek kialakulása, rövid ellátási láncok szerveződése stb.) akár további növekedéssel is járhat, főként a kisebb vállalkozások (alkalmasint egyéni vállalkozások) körében.

A Vas megyei és azon belül a Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén élők gazdasági aktivitása

A megyében 2011-ben a népesség 44%-a számít gazdaságilag aktívnek, a paktumterületen ez az arány 43,4%. Az aktivitási ráta értékei kis mértékben elmaradnak az országos szinttől (45,4%). A foglalkoztatottak aránya a lakónépességen belül 43,7%, illetve 42,5% a két térségben. Az inaktív személyek a lakosság mintegy 1/3-át teszik ki, ők jelentik a paktum

projekt egyik lehetséges célcsoportját. 21-22%-os arányban vannak az eltartottak, akik jellemzően gyermekek, diákok.

	<i>Vas megye</i>				<i>Paktumtérség</i>			
	Férfiak	Nők	Összesen	Arány	Férfiak	Nők	Összesen	Arány
<i>Foglalkoztatottak</i>	60 396	51 566	111 962	44,0%	33 701	28 036	61 737	43,4%
<i>Inaktívak</i>	28 823	48 138	76 961	30,3%	17 458	28 223	45 681	32,1%
<i>Munkanélküliek</i>	4 894	4 240	9 134	3,6%	2 800	2 253	5 053	3,6%
<i>Eltartottak</i>	28 516	27 773	56 289	22,1%	14 981	14 872	29 853	21,0%
Összesen	122 629	131 717	254 346	100,0%	68 940	73 384	142 324	100,0%

3. táblázat: A népesség gazdasági aktivitása Vas megyében és a Paktumtérségben (2011) (Forrás: TeIR – KSH-NEPSZ)

Vas megye és azon belül a Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területének munkanélküliségi tendenciái

A Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által megküldött részletes adatokból kimutatható az álláskeresők nemek, iskolai végzettség, korcsoport szerinti megoszlása és az álláskeresők időtartama földrajzi területenkénti bontásban. Az adatbázis az elemzés idején a legfrissebb, 2016. szeptemberére vonatkozóan tartalmaz információkat.

Az álláskeresők száma Vas megyében 2016. szeptemberében 4 100 fő volt, míg a paktumterületen 2 508 fő. 2010 óta az álláskeresők számában csökkenő tendencia figyelhető meg. A folyamat részben a bevezetett közfoglalkoztatási rendszernek, részben a természetes munkaerőpiaci folyamatoknak köszönhető.

A megyében az álláskeresők 49,4%-a volt férfi, 50,6%-a nő, míg a paktumterületen ez az arány 48,8% és 51,2%.

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén a nyilvántartott álláskeresők jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek: a 2016. szeptemberi nyilvántartás alapján a munkanélküliek mintegy 2-3,5% az általános iskolát sem fejezte be, az alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya 28-40% között mozog (mindkét arány esetében a legmagasabb értékkel Vas megye déli járásai rendelkeznek). Legalacsonyabb a munkanélküliek aránya az egyetem, illetve a technikumot végzettek körében, ezután következik emelkedő sorrendben a főiskolai, gimnáziumi, szakközépiskolai végzettségűek, valamint szakmunkásképzőt végzettek köre.

A 2016. szeptemberi adatokat összevetve a 2010-es év 3. negyedévében regisztráltaknál eltérő módon változott az egyes iskolai végzettséggel rendelkező csoportok száma Vas megyében, illetve a paktumtérségben. Míg megyei szinten elsősorban az általános iskolai végzettség nélküli csoport mellett az egyetemi, illetve gimnáziumi végzettséggel rendelkezők száma csökkent, addig a paktumterületen az általános iskolai végzettség nélküli csoport mellett az általános iskolai, szakiskolai és szakközépiskolai végzettségűek arányában mutatkozik a legnagyobb csökkenés.

A létszámcsökkenés egyéb szempontból is jelentős, akár megyei, akár paktumtérési szinten nézzük, 6 év alatt a regisztrált munkanélküliek száma nagyjából 60%-kal csökkent; egy látványosabb csökkenésre a 2014-es évben került sor.

A megyében a munkanélküliek mintegy fele segédmunkás vagy betanított munkás, 1/3-a szakmunkás. A szombathelyi térségben magasabb a szellemi foglalkozásúak aránya, ezzel párhuzamosan alacsonyabb a kevésbé képzett, szakmával rendelkezők aránya. Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén annyi különbség érződik, hogy a déli járásokban többen rendelkeznek alacsonyabb képesítéssel, míg az Észak-vasi térségben magasabb a szellemi foglalkozásúak és vezetői beosztásúak aránya.

	Vas megye		Észak-Vasi Paktum		Dél-Vasi Paktum		Szombathely és járási Paktum	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
<i>segédmunkás</i>	481	11,73%	148	10,64%	186	16,67%	146	9,17%
<i>betanított munkás</i>	1 536	37,46%	560	40,26%	449	40,23%	527	33,10%
<i>szakmunkás</i>	1 252	30,54%	438	31,49%	319	28,58%	495	31,09%
<i>szellemi</i>	689	16,80%	195	14,02%	130	11,65%	364	22,86%
<i>vezetői</i>	142	3,46%	50	3,59%	32	2,87%	60	3,77%
Összesen	4 100	100,00%	1 391	100,00%	1 116	100,00%	1 592	100,00%

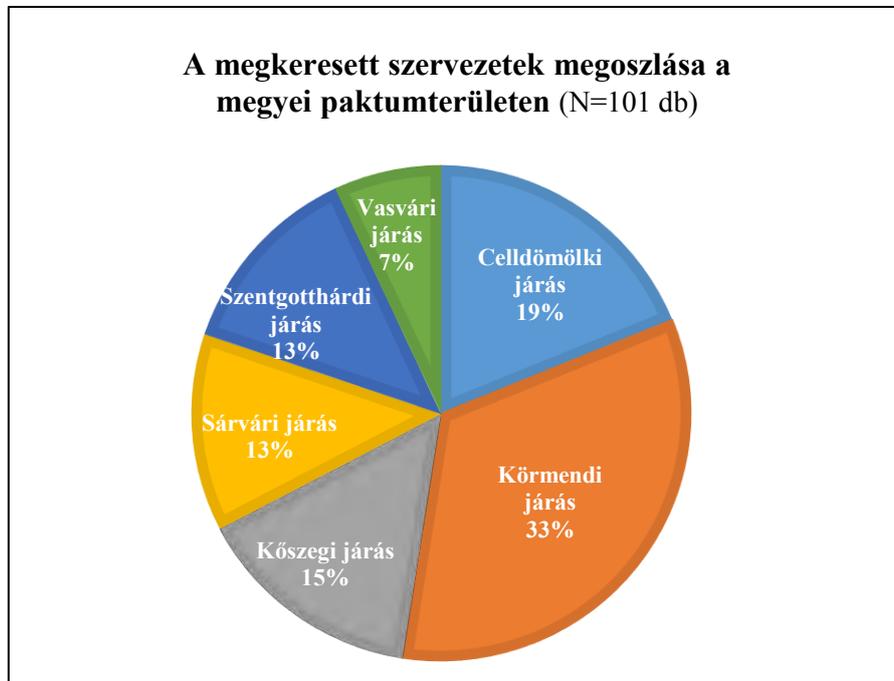
4. táblázat: Az álláskereső foglalkozási csoportba való besorolás szerinti megoszlása Vas megyében és a Paktumtérésben (2016. 3. negyedév) (Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály)

A legfrissebb adatok szerint Vas megyében, illetve a paktumtérésben minden 5. regisztrált álláskereső tartozik a 25 évnél fiatal generációhoz. Ami kiemelendő jelenség: az álláskeresők 1/3-a 50 éves vagy annál idősebb. Nagy kihívást jelent mind a munkaerőpiaci szolgáltatást végző szervezetek, mind a munkáltatók számára, hogy az egyébként adott esetben komoly szakmai tapasztalattal és gyakorlattal rendelkező, ám nehezebben mobilizálható (mind a szakmai váltást, mind a földrajzi helyváltoztatást jelentő) korcsoport tagjait bekapcsolja a munkaerő-áramlásba.

A munka nélkül eltöltött időtartam jelentős mértékben befolyásolja az állással nem rendelkezők munkaerőpiaci (re)integrációját, illetve az álláskereső hatékonyágát. Vas megyében, illetve az egyes paktumterületeken nagyságrendileg az álláskeresők ¼-e számíthat legalább 1 éves állástalanságra, a ¾-ük 12 hónapon belül kikerül a nyilvántartási rendszerből. 2010-től kezdve az álláskereső létszáma megyei és paktumtérési szinten is jelentősen csökkent, a csaknem 7 év alatt az egyharmadára. A legnagyobb arányú mérséklődést a legalább 24 hónapja regisztrált álláskereső körében jegyezték fel; mindkét térségben nagyjából 70%-os aránnyal. A legkisebb mértékű csökkenést a 7-12 hónap közötti időszak alatt állást találók (vagy a rendszerből kilépők) között mérték, körükben csak minden ötödik személy esetében szűnt meg a regisztráció.

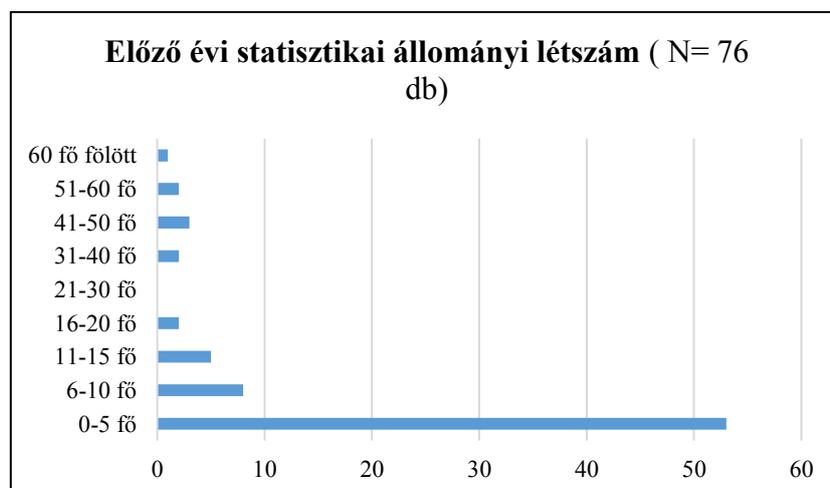
3. Az igényfelmérés eredménye

A szereplők feltérképezése során igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a projekt területén lévő járásokból közel hasonló arányban kerüljenek bevonásra a lehetséges partnerek.



2. ábra: A kérdőívet kitöltött szervezetek megoszlása a Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum területén

A legtöbb kitöltött kérdőív a Körmendi járás területéről érkezett vissza (34 db), a legkevesebb pedig a Vasvári járásból (7 db). A többi 4 érintett járás (Kőszegi, Sárvári, Szentgotthárdi, Celldömölki járások) nagyjából azonos mértékben volt érdeklődő; mindenhol 13-19 közötti darabszámmal küldtek vissza kérdőívet.



3. ábra: A kérdőívet kitöltött szervezetek statisztikai állományi létszáma 2015-ben

A kérdésre válaszoló szervezetek többségének (70%-ának) 2015-ben az átlagos statisztikai állományi létszáma 0 és 5 fő között volt. Csupán 15%-uknál voltak több, mint 10-en alkalmazásban. 4%-uk esetén volt több alkalmazott, mint 50 fő.

A válaszadó szervezetek 66,3%-a önkormányzat, 24,8%-a nonprofit szervezet, 8%-a pedig az „egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet kategóriába sorolta magát”.

Szervezet típusa	(db)	(%)
Önkormányzat	67 db	66,3%
Egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet	8 db	7,9%
Nonprofit szervezet	25 db	24,8%
• Egyesület	18 db	72%
• Alapítvány	2 db	8%
• Nonprofit gazdasági társaság	4 db	16%
• Egyéb (Szociális szövetkezet)	1 db	4%

5. táblázat: A szervezetek megoszlása szervezeti típus szerint (N=100 db)

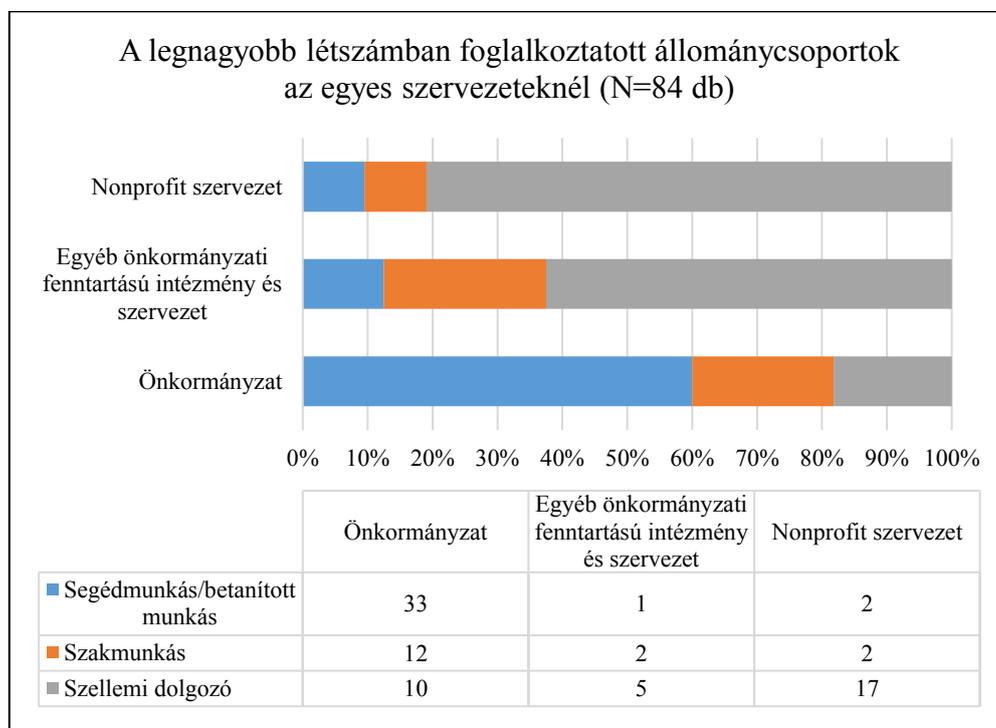
A nonprofit szervezetek közül további alkategóriák megjelölésére volt lehetőség. Így a 25 nonprofit szervezet 72%-a egyesület, 16%-a nonprofit gazdasági társaság volt. Legkevesebb elemszámmal az alapítványok (8%) és az egyéb kategóriába tartozó szociális szövetkezet (4%) került be a mintánkba.

Foglalkoztatotti kategória	Szervezetek száma (db)	Százalék	Valódi százalék
Segédmunkás/betanított munkás	36	35,6%	38,7%
Szakmunkás	16	15,8%	17,2%
Szellemi dolgozó	33	32,7%	35,5%
Segédmunkás és szakmunkás	2	2%	2,2%
Segédmunkás és szellemi dolgozó	2	2%	2,2%
Szakmunkás és szellemi dolgozó	3	3%	3,2%
Mindhárom ugyanannyi	1	1%	1,1%
Összesen	93	92,1	100%
Nem válaszolt	8	7,9%	
	101	100%	

6. táblázat: A legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport (N=101 db)

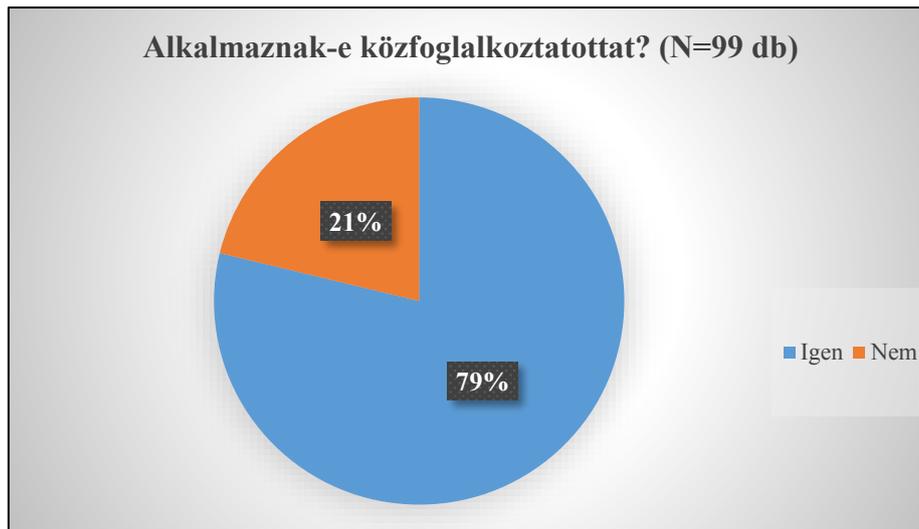
A jelenleg legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport a segéd- és betanított munkásoké, de gyakoriság tekintetében közel olyan arányban vannak jelen a legnagyobb mértékben szellemi dolgozót alkalmazó szervezetek. A legkevesebb azokból a szervezetekből van, ahol szakmunkások jelentik a foglalkoztatottak legnagyobb részét.

Ha elkülönítjük a három – a mintánkban megjelenő – szervezeti kategóriát, akkor azt lehet megállapítani, hogy azok, akik a kérdőívben értékelhető választ adtak mind a szervezeti kategóriára, mind a legnagyobb létszámban foglalkoztatottak számára, az önkormányzatok 60%-ánál a segédmunkás/betanított munkások vannak legnagyobb számban, és csak 18%-uknál vannak többségben a szellemi dolgozók. A nonprofit szervezeteknél ezzel szemben fordítottnak érvényes mindez. 81%-uknál a szellemi munkát végző alkalmazottakból van a legtöbb, és nagyon alacsony (10-10%) azoknak a mintánkba került nonprofit szervezeteknek a száma, ahol legnagyobb arányban segéd/betanított munkásokat vagy szakmunkásokat alkalmaznak.



4. ábra: A legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoportok az egyes szervezet típusoknál

Igyekeztük felmérni, hogy jelenleg alkalmaznak-e közfoglalkoztatottakat az egyes szervezetek, hiszen a projekt célcsoportját képezik a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek is. A munkanélküliségben töltött időtartamba beszámítható az álláskereső és a közfoglalkoztatásban történő részvétel egyaránt.



5. ábra: Közfoglalkoztatottak jelenléte a válaszoló szervezeteknél

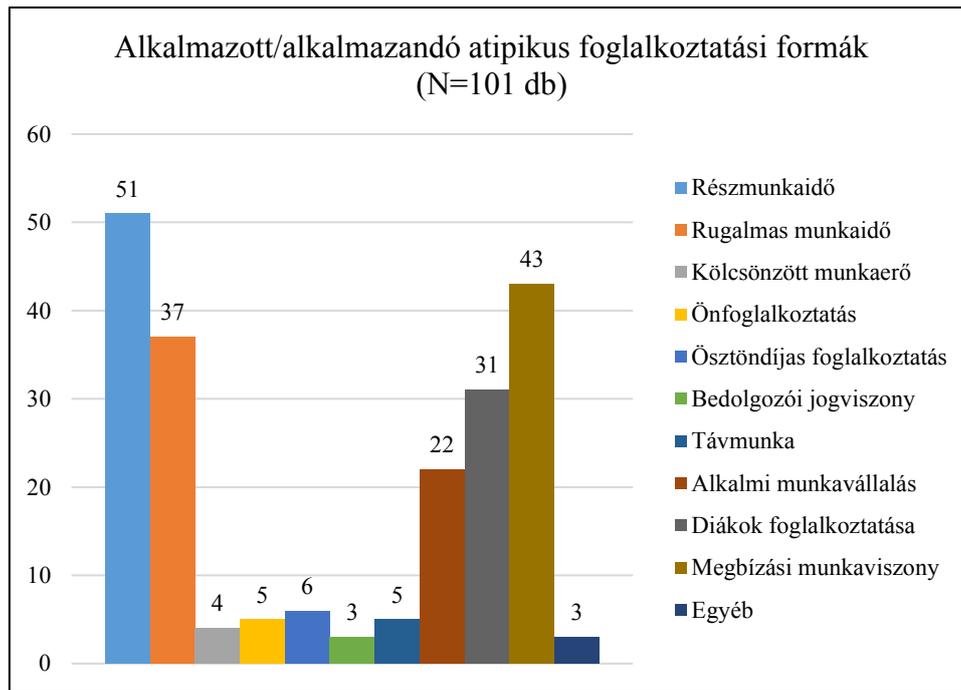
A közfoglalkoztatotti számra vonatkozó kérdésre két szervezet nem válaszolt. A válaszolók 79%-a jelenleg is alkalmaz közfoglalkoztatottakat; a 78 db szervezet összesen 344 főt (átlagosan 4 főt). 21 szervezet egyáltalán nem alkalmaz, így elmondható, hogy gyakori a közfoglalkoztatás a mintánkban szereplő szervezetek körében és viszonylag nagy számban alkalmaznak ilyen munkaerőt az átlagos statisztikai létszámhoz viszonyítva.

A foglalkozási viszonyok és fajták folyamatosan változó és bővülő köre szükségessé teszi a foglalkoztatásról való gondolkodás, a foglalkoztatottak definíciójának a kitágítását. Szokásosan a napi nyolcórás, munkahelyen, határozatlan munkaidős szerződéssel bérmunkát végzők munkáját tekintik foglalkoztatásnak. Atipikus foglalkoztatási formák pedig azok, amelyek ettől a szokásostól eltérnek.

Az atipikus foglalkoztatás többségét a kínálati oldal növekedésével magyarázzák, azaz a munka és a szabadidő, a család összehangolása indokolja, és nem a munkalehetőség hiánya miatt elfogadott lehetőség.

A befektetésösztönzés mellett a helyi erőforrások mozgósítására kell fókuszálni: a vállalkozói szféra nagy részét a korlátozott tőkeerővel rendelkező, valamint kis létszámú alkalmazottal működő mikro- és kisvállalkozások adják, és foglalkoztatási szempontból fontos szerepet töltenek be a helyi középvállalkozások is. Paktumtársasági szinten koordinált, célzott vállalkozásfejlesztéssel a helyi gazdasági szereplők megerősíthetők, és elterjeszthetők olyan rugalmas foglalkoztatási formák és munkahelyi kultúrák, amelyek most kevésbé jellemzők a területen (pl. távmunka, részmunkaidős foglalkoztatás, a munkaidő helyett a teljesítményt honoráló munkaadói attitűd erősödése, befogadó munkahelyi környezet, család- és fogyatékosbarát munkahelyek).²

² Foglalkoztatási helyzetelemzés („VAS MEGYEI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM 2014-2020.”)



6. ábra: Alkalmazott/alkalmazandó atipikus foglalkoztatási formák gyakorisága

A vizsgálatban szereplő szervezetek fele alkalmaz rész munkaidős foglalkoztatásban munkavállalókat. Magas még a megbízási munkaviszonyt (43%), rugalmas munkaidőt (37%), diákok foglalkoztatását (31%) és az alkalmi munkavállalókat alkalmazók aránya (22%). Legkevésbé népszerű atipikus foglalkoztatási formák a kölcsönzött munkaerő, az önfoglalkoztatás, az ösztöndíjas foglalkoztatás, a bedolgozói jogviszony és a távmunka voltak.

A megkérdezettek jelentős többsége, 74%-a tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést. Az újítást tervezők 65%-a jelenlegi tevékenységi körükön belül korszerűsítene, 13%-uk pedig profilbővítést is szeretne megvalósítani, 9%-uk pedig a jelenlegi tevékenységi körükön belül is tervezi a fejlesztést, valamint profilbővítést is szeretne megvalósítani.

61-en neveztek meg valamilyen tervezett fejlesztést, ezek közül a leggyakoribbak:

- intézmény felújítás (kultúrház/művelődési ház, önkormányzat épülete, óvoda, bölcsőde, iskola, orvosi rendelő, konyha) – 18 szervezetnél
- turisztikai fejlesztés (szálláshelyfejlesztés, kínálatbővítés) – 10 szervezetnél
- helyi termék előállítás, feldolgozás, termelői piac kialakítás – 9 szervezetnél
- járdafelújítás, közutak fejlesztése, építése, javítása – 8 szervezetnél
- szennyvízelvezetés – 6 szervezetnél
- ravatalozó felújítása – 5 szervezetnél
- művelődési ház, közösségi ház, közösségi rendezvényter kialakítása – 4 szervezetnél
- szabadidős szolgáltatások fejlesztése (sportpark, aktív rekreációs zöldterület kialakítása) - 4 szervezetnél
- csapadékvíz-elvezetés – 4 szervezetnél

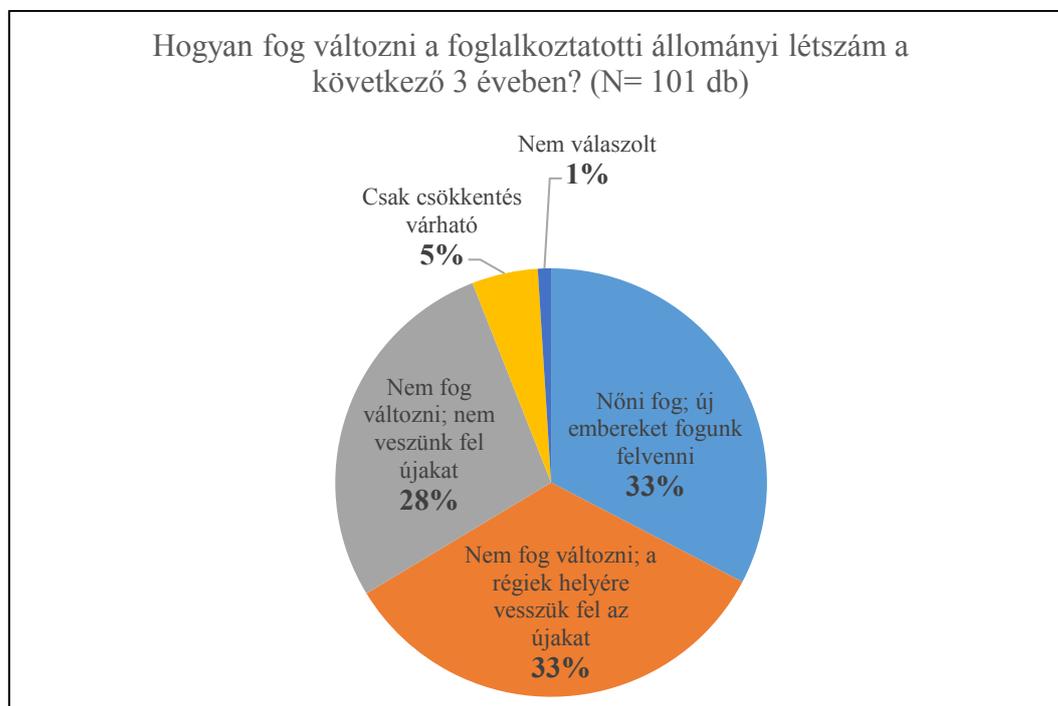
A tervezett fejlesztések elsősorban a települések infrastruktúrájának és meghatározó közintézményeinek, közterületeinek a fejlesztésére irányulnak, de szerepelnek turisztikai, helyi termék előállításához és feldolgozáshoz, valamint a szabadidő eltöltésének minőségi lehetőségeihez kapcsolódó újtási tervek is.

A korszerűsítések ütemezése elsősorban a 2017-2020-as időszakra esnek. Többen kiemelték, hogy újtási terveiket várhatóan a pályázati lehetőségek függvényében tudják majd megvalósítani.

Infrastrukturális, intézményi és tevékenységi körű fejlesztéseket a szervezetek többsége – 74%-a – szeretne megvalósítani a következő 3 évben, azonban a foglalkoztatotti állomány területén nem várható ilyen mértékű változás.

101 szervezetből 62-nél nem lesz változás a foglalkoztatotti létszámban; nem lesz felvétel, de csökkentés sem várható. Ez a megkérdezettek 61%-át jelenti. Azonban a létszám stagnálása nem azt jelenti, hogy egyáltalán nem lesz munkavállaló felvétel, hiszen a létszám állandó marad nem csak akkor, ha nem vesznek fel új alkalmazottat, hanem akkor is, ha régi munkavállalók helyére vesznek fel új munkaerőt. A 62 szervezetből 34 esetén (33%) vesznek fel újakat a régiéik helyére, 33 esetén (33%) pedig nem lesz egyáltalán felvétel, de leépítés sem. A 101 szervezet közül csökkentés biztosan csak 5%-uknál várható a következő 3 évben.

Összefoglalva tehát elmondható, hogy a szervezetek többsége nem fog bővülni a statisztikai állományi létszámukat tekintve, azonban 66%-uknál várható új munkavállalók felvétele.

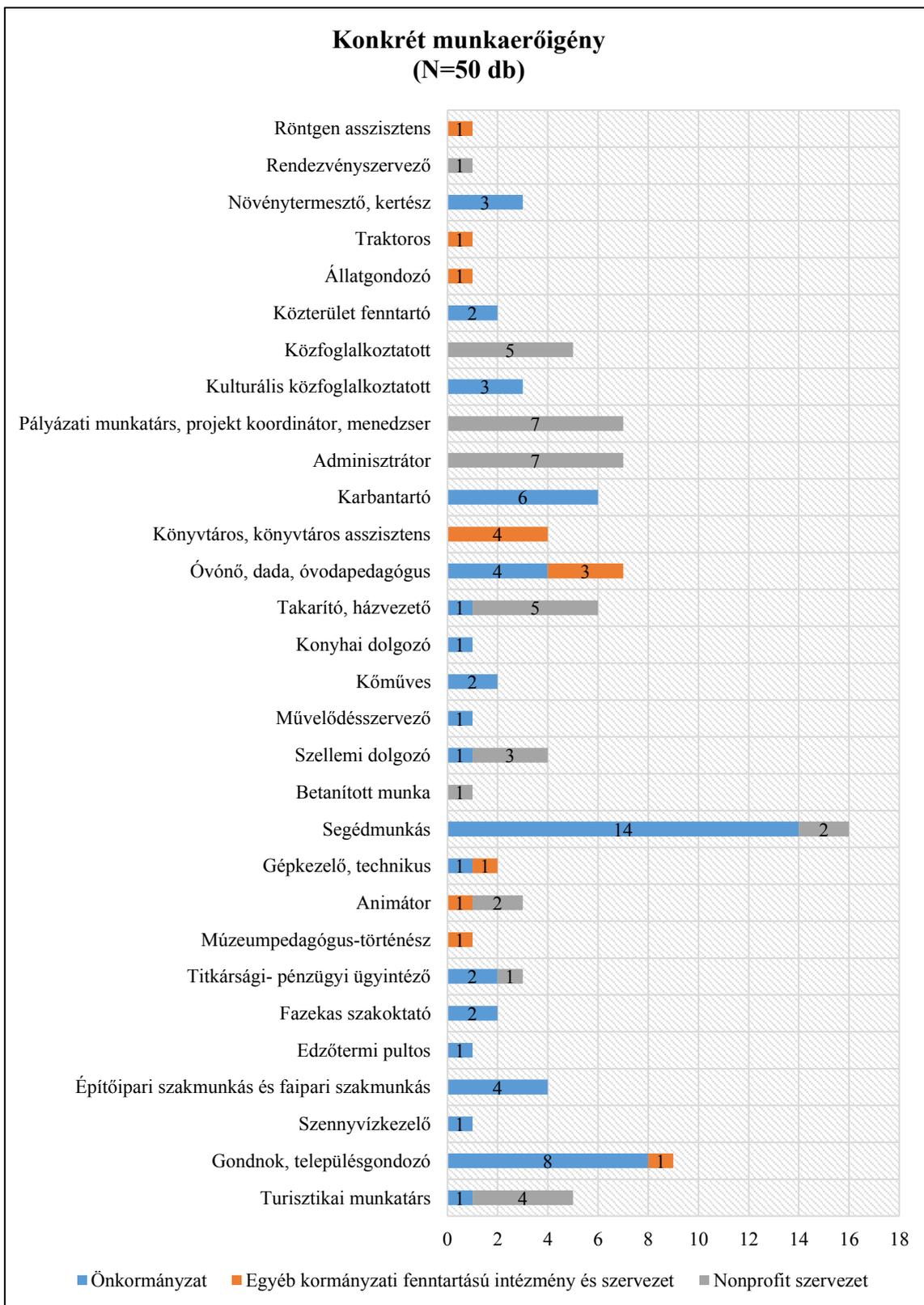


7. ábra: A megkérdezett szervezetek foglalkoztatotti létszámra vonatkozó tervei

53 szervezet összesen 116 db álláshelyet jelölt meg, közülük 50 szervezet nevezett meg olyan konkrét munkaerőigényt, ahol nem csak azt határozták meg, hogy mennyi munkavállalóra lenne szüksége, hanem a munkakört is megnevezték, hogy milyen pozíciót kellene betöltenie

a leendő alkalmazott(ak)nak. Az 50 szervezet összesen 110 db, a következő 3 évben biztosan betöltendő pozíciót nevezett meg (az önkormányzatok részéről 58 db, az egyéb kormányzati fenntartású intézmények, szervezetek részéről 14 db, a nonprofit szervezetek részéről pedig 38 db).

A várható munkaerőigényt felmérő táblázatot kitöltő 50 szervezet tekintetében elmondható, hogy az önkormányzatoknak főként segédmunkásokra, gondnokokra, karbantartókra és óvodai dolgozókra van elsődlegesen szükségük. Az egyéb kormányzati fenntartású szervezeteknél óvodai dolgozókra és a település kulturális területein dolgozókra (könyvtárosok, múzeumpedagógusok) van igény. A nonprofit szervezetek pedig adminisztrátorokat, projekt koordinátorokat, pályázati ügyintézőket, illetve a turisztikai és vendéglátási területhez kapcsolódóan turisztikai dolgozókat és takarítókat, házvezetőket keresnek.



8. ábra: A megkérdezett szervezetek által megnevezett konkrét munkaerőigény

Az ábrán látható álláshelyek mellett lenne igény még a fent említett számon felül további segédmunkásokra, gondnokokra és takarítókra, valamint pincérekre, szakácsokra,

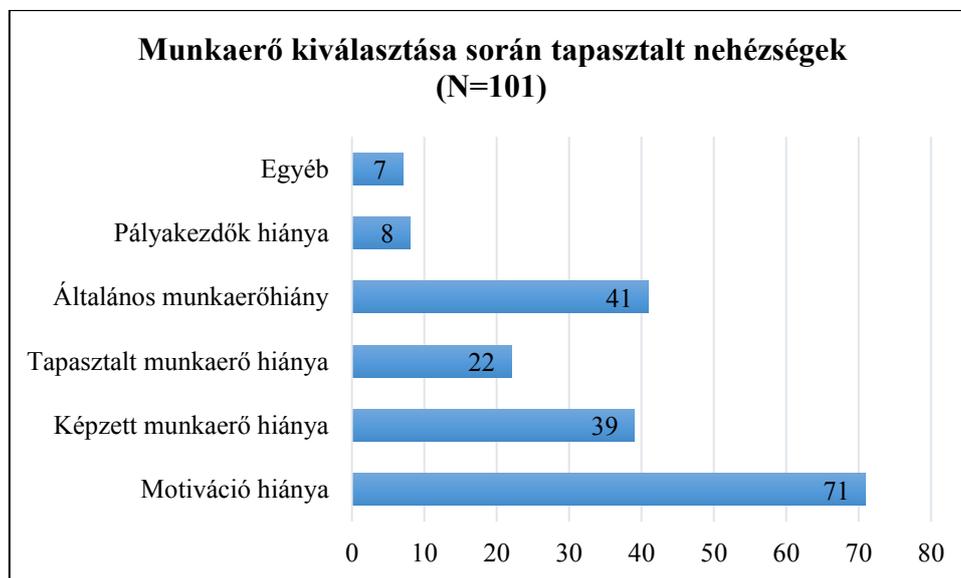
ügyfélkapcsolati munkatársakra. Azonban ezek esetén a kérdésre válaszolók nem jelölték meg a pontos létszámot.

A visszaküldött 101 kérdőívből 84 álláshoz kapcsolódóan válaszoltak arra, hogy milyen szintű végzettséget várnak el a szervezetek a leendő munkavállalóiktól a megnevezett pozíciókhoz. Ezek alapján:

- általános iskola – 17 db (20%)
- szakiskola – 23 db (27%)
- érettségi bizonyítvány – 29 db (35%)
- főiskola – 15 db (18%)

Látható, hogy nagyjából egyenlő arányban oszlanak meg az állások az egyes végzettségek között a jelenlegi munkaerőigények alapján. A projekterületen az önkormányzatok, egyéb kormányzati fenntartású intézmények, szervezetek és nonprofit szervezeteknél is el lehet helyezkedni alapfokú, középfokú és felsőfokú végzettséggel egyaránt.

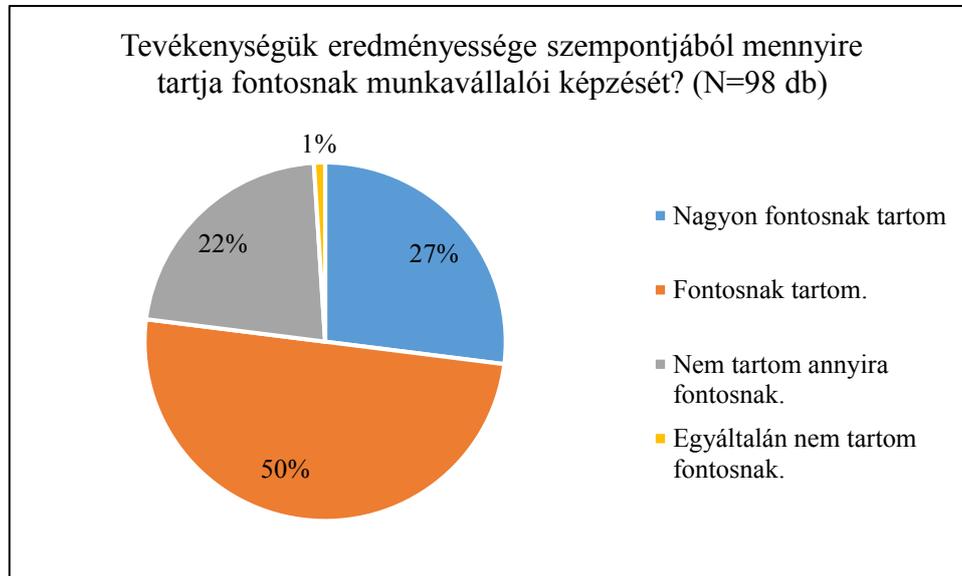
A megkérdezett szervezetek több mint 70%-a tapasztalta, hogy a munkaerő toborzása során komoly gondot okoz a megfelelően motivált dolgozó megtalálása. 101 szervezetből 41 számára (41%) az általános munkaerőhiány, 39 számára (39%) pedig a megfelelően képzett, szaktudással rendelkező munkavállaló megtalálása is jelentős problémát jelent.



9. ábra: A munkaerő kiválasztása során tapasztalt problémák

A kérdésre válaszoló önkormányzatok, egyéb kormányzati fenntartású intézmények, szervezetek és nonprofit szervezetek számára a legkevésbé a pályakezdekők hiánya jelenti a nehézséget, amikor új munkaerőre lenne szükségük. 7 szervezet jelölte meg az „Egyéb” kategóriát. Szerintük nagyon alacsony az a jövedelem, amit biztosítani tudnak; nincs megtartó ereje az adott pozícióknak, és ez okozza a legfőbb gondot.

A Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum keretében nem csak a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatására nyílik lehetőség, hanem képzésükre is, ezért lényeges volt, hogy megtudjuk, mennyire tartják fontosnak az érintett szervezetek a jelenlegi vagy a leendő munkavállalóik képzését, illetve, hogy milyen konkrét képzési igényük van.



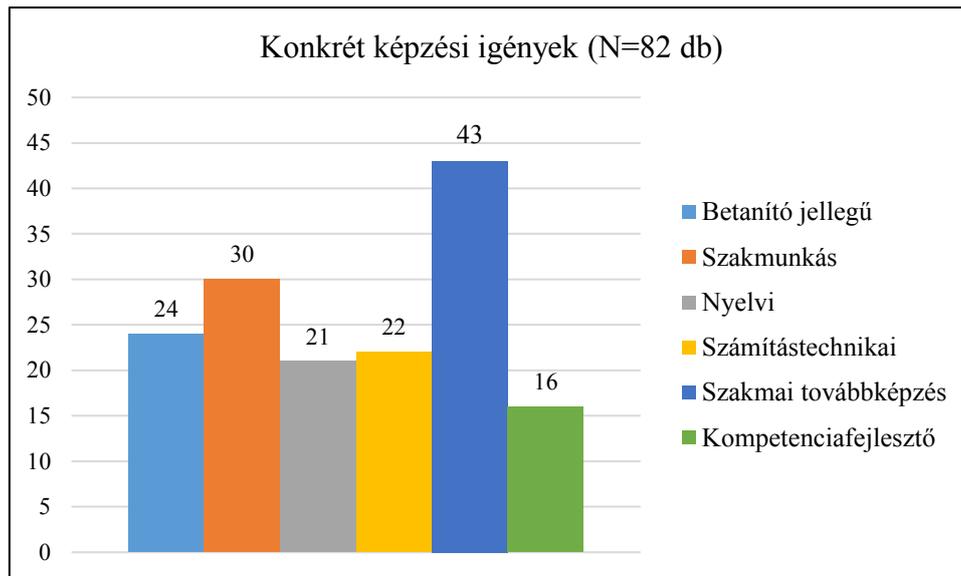
10. ábra: Munkavállalói képzésének fontossága az egyes szervezetek szerint

3 szervezet nem válaszolt a kérdésre, a többi 98 szervezet közül 75 fontosnak tartja a munkavállalói képzését, ez közel 80%-os arányt jelent. A többség számára fontos, de nem nagyon fontos, hogy az alkalmazottak képzéseken vegyenek részt a későbbi még eredményesebb munkavégzés szempontjából. Közel annyian gondolták, hogy a képzéseknek komoly jelentősége van, mint azt, hogy nem különösebben fontos.

A kérdésre válaszolók csupán 1%-a véli úgy, hogy egyáltalán nem szükséges képzéseket tartani, biztosítani a jelenlegi vagy leendő munkavállalóik számára.

A foglalkoztatók eredményességéhez jelentősen hozzájárulhat, ha fejleszti a munkavállalói kompetenciáit. Képzések, tanfolyamok tartásával sikeresen megvalósítható az alkalmazottak tudásának bővítése, ami elősegítheti a termelékenység hatékonyságának és a vállalat megtartóerejének a növekedését.

A konkrét képzési igények meghatározásánál a kérdésre válaszolóknak lehetőségük volt adott típusokból választani, valamint specifikálhatták azokat a saját egyedi képzési szükségleteik szerint.



11. ábra: A munkáltatók által meghatározott képzési igények

82-en jelölték meg valamelyik típust; legtöbbször számukra a szakmai továbbképzés lenne a legfontosabb, ez a válaszolók 52%-a. Közel 40%-os arányban választották a szakmunkás képzéseket, de hasznosnak tartanának betanító jellegű, nyelvi és számítástechnikai képzéseket egyaránt (mindegyik 26-29%). Legkevésbé lennének kelendőek a kompetenciafejlesztő képzések, ezekre a válaszolók 20%-a tartana igényt.

A vizsgálatban részt vevő szervezetek az alábbi képzéseket nevezték meg az egyes típusok szerint:

Betanító képzések esetén:

- takarítói képzés
- szociális segítő
- fakitermelő
- falugondnok
- közterület-fenntartó
- gépkezelői tanfolyamok (kisgép, földmunkagép, motorfűrész)
- kőműves

Szakmunkás képzés esetén:

- fakitermelő
- gépkezelő
- kertész, parképítő, növényápoló

- kőműves, festő, burkoló

Nyelvi képzés esetén:

- angol, német, cseh és szlovén nyelveket említették meg
- a kérdésre válaszolók 47%-a német, 40%-a angol, 13%-a szlovén, 7%-a cseh nyelvi képzést venne igénybe

Számítástechnikai képzés esetén:

- Ms Office ismeretek
- Honlap és közösségi oldalak kezelése
- ECDL ismeret
- Grafikai tervezés

Szakmai továbbképzések esetén:

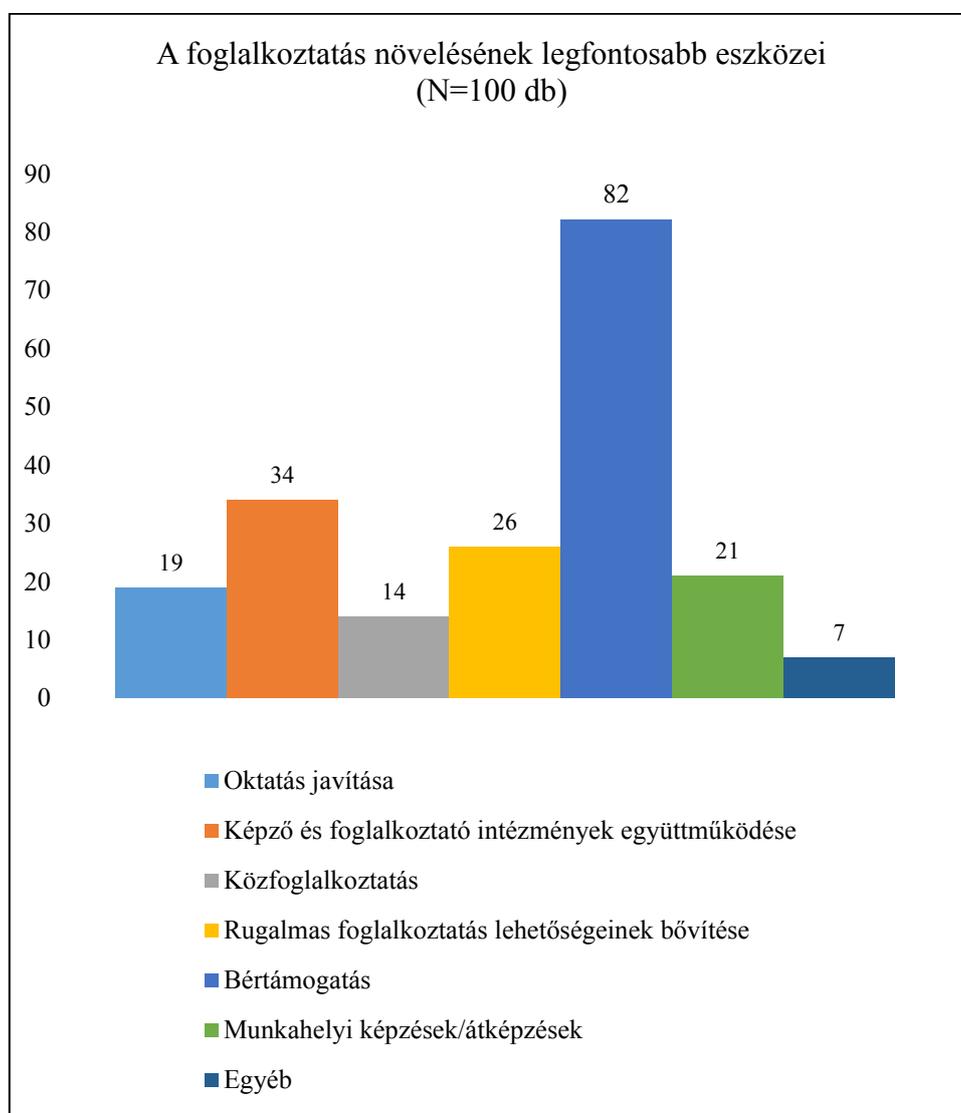
- Kazánkezelő
- Kertész, parképítő, növényápoló
- Minőségbiztosítás, kommunikációs tréning
- Közösségi animátor, közművelődési szakember
- Pályázatkezelő
- Segédkönyvtárosi képzés
- Szociális segítő
- Turisztikai menedzsment, marketing
- Vendéglátóipari, turisztikai ügyvitel
- Fazekas szakmai képzés

Kompetenciafejlesztő képzés esetén:

- Kommunikáció
- Közösségépítés
- Rendezvényszervezés

Utolsó kérdésként arra kértük a kérdőív kitöltőit, hogy 7 válaszlehetőség közül válasszák ki, hogy szerintük melyik, melyek azok a munkaerőpiaci eszközök, amelyekkel növelni lehetne a foglalkoztatást a paktumterületen.

A válaszadók 82%-a úgy gondolja, hogy a térségben a bértámogatás az az elsődleges eszköz, ami megoldása lehetne a munkaerőpiac területén tapasztalható humán-erőforrási problémáknak. 34%-uk úgy véli, hogy a képző- és foglalkoztató intézmények együttműködése, 26%-uk a rugalmas foglalkoztatás lehetőségeiben látja a megoldást. 21 szervezet említette meg, hogy a munkahelyi képzések, átképzések is hatékony eszköz lehetne a probléma kezelésére; 19-en pedig úgy gondolják, hogy az oktatás minőségének és hatékonyságának javítása szintén jelentős mértékben járulna hozzá a térségben tapasztalható munkaerőhiány mérsékléséhez.



12. ábra: A foglalkoztatás növelésének legfontosabb eszközei a kérdőívet kitöltő szervezetek szerint

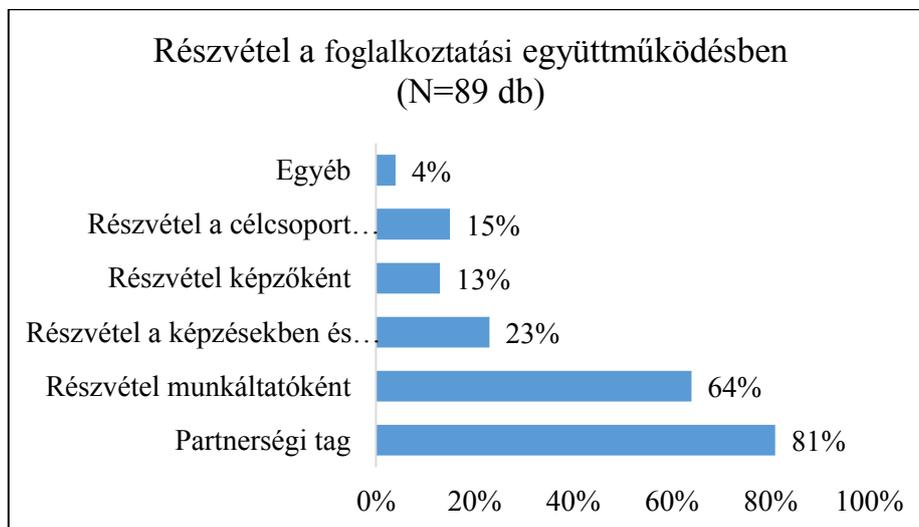
Az előre megadott választási lehetőség mellett mint egyéb kategória, említésre kerültek a duális képzésben rejlő lehetőségek és a munkavállalók mobilitásának támogatása (pl. útiköltség támogatás, lakhatási támogatás) is.

Az igényfelméréssel párhuzamosan lehetősége nyílt a szervezeteknek kifejezni későbbi csatlakozási szándékukat egy „Foglalkoztatási paktum partneri adatlap” kitöltésével. Az adatlapon a megkeresett szervezetek jelezhették, hogy milyen szerepet vállalnának a projekt megvalósítása során.

A lehetőségek az alábbiak voltak:

- Paktumpartnerség tagja
- Támogatott foglalkoztatási programban való részvétel munkáltatóként (álláskereső támogatott foglalkoztatása)
- A munkáltató igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban való részvétel (gyakorlati képzés lebonyolítása és álláskereső támogatott foglalkoztatása)
- Álláskereső felkészítését szolgáló képzés megvalósítójaként (képzőintézményként)
- Álláskereső, célcsoport felkutatásában, mentorálásában

A kérdőívet visszaküldő szervezetek 5%-a nem, 83%-a csatlakozna a „Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum 2014-2020” elnevezésű projekthez.



13. ábra: Milyen módon szeretnék részt venni a foglalkoztatási együttműködésben?

A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő szervezetek 81%-a szeretne a paktumpartnerség tagja lenni, amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak. 64%-uk csak a támogatott foglalkoztatási programba kapcsolódna be, 23%-uk pedig a képzési és a foglalkoztatási programban is egyaránt részt venne. **Jelentős azoknak a szervezeteknek a száma, amelyek a célcsoport felkutatásával, mentorálásával tudna hozzájárulni a**

paktum sikerességéhez és a megyei paktumterület munkaerőpiaci helyzetének javításához.

4. Összegzés

A helyzetelemzés annak érdekében készült, hogy minél szélesebb körben megismerjük a megyei paktumterületen (Celldömölki, Körmendi, Kőszegi, Sárvári, Szentgotthárdi, Vasvári járás) működő önkormányzatok, nonprofit szervezetek munkaerőigényét.

2016. novemberében és decemberében kérdőíves lekérdezés keretében (e-mail) kerestük fel a későbbi potenciális munkáltatókat a projekt bemutatása, valamint szükségleteik és igényeik felmérése céljából. A kérdőívek kiküldése, kitöltése és visszaküldése elektronikus formában valósult meg.

101 kitöltött kérdőív érkezett vissza; a kérdőívet visszaküldő szervezetek 5%-a nem, 83%-a csatlakozna a „Vas Megyei Foglalkoztatási Paktum 2014-2020” elnevezésű projekthez. **86 szervezet jelezte, hogy szeretne csatlakozni a projekthez.**

A felmérés legfőbb megállapításai:

- A szervezetek feltérképezése során igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a projekt területén lévő járásokból közel hasonló arányban kerüljenek bevonásra a lehetséges partnerek. A legtöbb kitöltött kérdőív a Körmendi járás területéről érkezett vissza (34 db), a legkevesebb pedig a Vasvári járásból (7 db).
- A válaszoló szervezetek többségének (70%-ának) 2015-ben az **átlagos statisztikai állományi létszáma** 0 és 5 fő között volt.
- A **válaszadó szervezetek** 66,3%-a önkormányzat, 24,8%-a nonprofit szervezet, 8%-a pedig az „egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet kategóriába sorolta magát”.
- A jelenleg **legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport** a segéd- és betanított munkásoké, de a mintában közel olyan arányban vannak jelen a legnagyobb mértékben szellemi dolgozót alkalmazó szervezetek is. A legkevesebb azokból a szervezetekből van, ahol szakmunkások jelentik a foglalkoztatottak legnagyobb részét.
- A válaszolók 79%-a jelenleg is alkalmaz **közfoglalkoztatottakat**; a 78 db szervezet összesen 344 főt (átlagosan 4 főt). 21 szervezet egyáltalán nem alkalmaz, így elmondható, hogy gyakori a közfoglalkoztatás a mintánkban szereplő szervezetek körében, és viszonylag nagy számban alkalmaznak ilyen munkaerőt az átlagos statisztikai létszámhoz viszonyítva.
- A lekérdezés telefonos támogatásánál gyakorta volt érzékelhető, hogy az **önkormányzatok számára** elsősorban a **közfoglalkoztatás jelent megoldást és egyben problémát** is. Megoldást a helyi szociális problémák akkut kezelésében és a település-karbantartási feladatokban, de egyúttal problémát az életszínvonal alacsony szinten tartására és az egyén élethelyzetének, foglalkoztatási lehetőségének a konzerválására.
- A vizsgálatban szereplő szervezetek fele alkalmaz részmunkaidős foglalkoztatásban munkavállalókat. Magas még a megbízási munkaviszonyt (43%), rugalmas munkaidőt (37%), diákok foglalkoztatását (31%) és az alkalmi munkavállalókat alkalmazók aránya (22%). Legkevésbé népszerű **atipikus foglalkoztatási formák** a kölcsönzött munkaerő, az önfoglalkoztatás, az ösztöndíjas foglalkoztatás, a bedolgozói jogviszony és a távmunka voltak.

- A szervezetek jelentős többsége, 74%-a tervez az elkövetkező 3 évben **fejlesztést**. Az újítást tervezők 65%-a jelenlegi tevékenységi körükön belül korszerűsítene, 13%-uk pedig profilbővítést is szeretne megvalósítani, 9%-uk pedig a jelenlegi tevékenységi körükön belül is tervezi a fejlesztést, valamint profilbővítést is szeretne megvalósítani. A tervezett fejlesztések elsősorban a települések infrastruktúrájának és meghatározó közintézményeinek, közterületeinek a fejlesztésére irányulnak, de szerepelnek turisztikai, helyi termék előállításához és feldolgozáshoz, valamint a szabadidő eltöltésének minőségi lehetőségeihez kapcsolódó újítási tervek is.

Infrastrukturális, intézményi és tevékenységkörü fejlesztéseket a szervezetek többsége – 74%-a – szeretne megvalósítani a következő 3 évben, azonban a foglalkoztatotti állomány területén nem várható ilyen mértékű változás; a szervezetek többsége nem fog bővülni a statisztikai állományi létszámukat tekintve, azonban 66%-uknál várható új munkavállalók felvétele.

- 53 szervezet összesen **116 db álláshelyet** jelölt meg. Az önkormányzatoknak főként segédmunkásokra, gondnokokra, karbantartókra és óvodai dolgozókra van elsődlegesen szükségük. (Itt elsősorban az orientáció a közfoglalkoztatási programok és azok jelenlegi működtetési, finanszírozási formáját szeretnék fenntartani.)
- Az egyéb kormányzati fenntartású szervezeteknél óvodai dolgozókra és a település kulturális területein dolgozókra (könyvtárosok, múzeumpedagógusok) van igény. A nonprofit szervezetek pedig adminisztrátorokat, projekt koordinátorokat, pályázati ügyintézőket, illetve a turisztikai és vendéglátási területhez kapcsolódóan turisztikai dolgozókat és takarítókat, házvezetőket keresnek.
- A mintánkba bekerült szervezetek esetén elmondható, hogy nagyjából egyenlő arányban oszlanak meg az állások az egyes **végzettségek** között a jelenlegi munkaerő-igények alapján. A projektterületen az önkormányzatok, egyéb kormányzati fenntartású intézmények, szervezetek, és nonprofit szervezeteknél is el lehet helyezkedni alacsony, közép- és felsőfokú végzettséggel egyaránt.
- A megkérdezett szervezetek több mint 70%-a tapasztalta, hogy a **munkaerő toborzása** során komoly gondot okoz a megfelelően motivált dolgozó megtalálása. 101 szervezetből 41 számára (41%) az általános munkaerőhiány, 39 számára (39%) pedig a megfelelően képzett, szaktudással rendelkező munkavállaló megtalálása is jelentős problémát jelent. Legkevésbé a pályakezdekők hiánya jelenti a nehézséget, amikor új munkaerőre lenne szükség.
- A többség számára fontos, de nem nagyon fontos, hogy az alkalmazottak **képzéseken** vegyenek részt a későbbi még eredményesebb munkavégzés szempontjából. Közel annyian gondolták, hogy a képzéseknek komoly jelentősége van, mint amennyien azt, hogy nem különösebben fontos. A kérdésre válaszolók csupán 1%-a véli úgy, hogy egyáltalán nem szükséges képzéseket tartani, biztosítani a jelenlegi vagy leendő munkavállalók számára. 52%-uk számára a szakmai továbbképzések lennének a legfontosabbak; 40%-os arányban választották a szakmunkás képzéseket, de hasznosnak tartanának betanító jellegű, nyelvi és számítástechnikai képzéseket egyaránt (mindegyik 26-29%). Legkevésbé lennének kelendők a kompetenciafejlesztő képzések, ezekre a válaszolók 20%-a tartana igényt.

- A válaszadók 82%-a úgy gondolja, hogy a térségben a bértámogatás az az elsődleges eszköz, ami megoldása lehetne a **munkaerőpiac területén tapasztalható humán-erőforrási problémáknak**. 34%-uk úgy véli, hogy a képző- és foglalkoztató intézmények együttműködése, 26%-uk a rugalmas foglalkoztatás lehetőségeiben látja a megoldást. 21 szervezet említette meg, hogy a munkahelyi képzések, átképzések is hatékony eszköz lehetne a probléma kezelésére; 19-en pedig úgy gondolják, hogy az oktatás minőségének és hatékonyságának javítása szintén jelentős mértékben járulna hozzá a térségben tapasztalható munkaerőhiány mérsékléséhez.
- A foglalkoztatási együttműködésben részt vevő szervezetek 81%-a szeretne a paktumpartnerség tagja lenni, amely során stratégiák, akciótervek kidolgozásában, megvalósításában szakmai segítséget nyújthat a pályázat megvalósítóinak. 64%-uk csak a támogatott foglalkoztatási programba kapcsolódna be, 23%-uk pedig a képzési és a foglalkoztatási programban is egyaránt részt venne.
- Jelentős azoknak a szervezeteknek a száma, amelyek a célcsoport felkutatásával, mentorálásával tudnának hozzájárulni a paktum sikerességéhez és a megyei paktumterület munkaerőpiaci helyzetének javításához.

A 101 szervezet bevonásával elvégzett felmérés eredményi nemcsak azt igazolták, hogy a helyi önkormányzatok, nonprofit szervezetek maguk is jelentős foglalkoztatói aktivitást végeznek, hanem azt is,- amely a program szempontjából lényegesebb - hogy ez a szféra lehet az a közvetítő információs szereplő, aki a foglalkoztatási paktum egy jelentős, az állami munkaerőpiaci látókörén kívüli eső hátrányos helyzetű emberek, inaktívak elérésében segíthet.

A program sikeres megvalósításának egyik sarokpontja, hogy ez a közvetítő folyamat milyen minőségben tudja az előbb említett csoportba tartozó egyének és a munkáltatók igényeinek találkozását támogatni.

A felmérés bemutatta, hogy a közreműködés, a motiváltság ebben a kérdésben csak akkor tartható fenn, ha kellő aktivitással, támogató tevékenységgel, szolgáltatásokkal és megfelelő minőségű és rendszeres információval működnek a területen a paktumvégrehajtásban szerepet vállaló szervezetek.

5. Mellékletek

1. számú melléklet – Munkáltatói igényfelmérő kérdőív

MUNKÁLTATÓI IGÉNYFELMÉRŐ KÉRDŐÍV

**/önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, nonprofit és civil szervezetek
munkaerő- és képzési igényfelmérés/**

Tisztelt Partnerünk! Munkaerő-piaci szempontból szeretnénk megismerni az Önök terveit, fejlesztési elképzeléseit. Kérjük, válaszaival segítse munkánkat!

A kérdőívet egy településre vonatkozóan szíveskedjen kitölteni!

A szervezet teljes neve:

Címe:

Kapcsolattartó neve:

Elérhetőségei:

Telefon:

E-mail cím:

Weboldal cím:

Előző évi statisztikai állományi létszám (fő):

I. Az alábbi kategóriák közül, melyikbe sorolható az Önök szervezete? (Aláhúzással jelölni!)

- 1) önkormányzat
- 2) egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet
- 3) nonprofit szervezet, ezen belül:
 - a) egyesület
 - b) alapítvány
 - c) köztestület és közalapítvány
 - d) nonprofit gazdasági társaság
 - e) egyéb, éspedig:

II. Az alábbiak közül melyik az Önök szervezeténél a legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport? (Aláhúzással jelölni!)

- 1) segédmunkás/ betanított munkás (fő)
- 2) szakmunkás (fő)
- 3) szellemi dolgozó (fő)

III. Áll-e Önöknél alkalmazásban közfoglalkoztatott? (Aláhúzással jelölni!)

- 1) Igen (fő)
- 2) Nem

IV. Milyen atipikus foglalkoztatási formákat alkalmaznak, vagy alkalmaznának a megfelelő munkaerő biztosítása érdekében? (Több válasz is lehetséges, aláhúzással jelölni!)

- 1) részmunkaidős foglalkoztatás
- 2) rugalmas munkaidő
- 3) kölcsönzött munkaerő
- 4) önfoglalkoztatás
- 5) ösztöndíjas foglalkoztatás
- 6) bedolgozói jogviszony
- 7) távmunka
- 8) alkalmi munkavállalás
- 9) diákok foglalkoztatása
- 10) megbízási munkaviszony
- 11) egyéb, éspedig:

V. Az elkövetkező 3 évben terveznek-e fejlesztést, beruházást? (Aláhúzással jelölni!)

- 1) Igen, *(Több válasz is lehetséges, aláhúzással jelölni!)*
 - a) a jelenlegi tevékenységi körben.
 - b) profilbővítés – új tevékenység bevezetése által.
- 2) Nem

IV.1. Fejlesztés megnevezése:

IV.2. Mikorra van beütemezve a fejlesztés? (-tól – ig):

VI. Az elkövetkező időszakban, vagy a projekt teljes időszakára nézve (3 év) hogyan fog módosulni Önöknél a foglalkoztatotti állomány létszáma?

- 1) Nőni fog a létszám, új embereket fogunk felvenni.
- 2) Nem fog változni; a régiék helyére vesszünk fel embereket.
- 3) Nem fog változni; nem veszünk fel újakat.
- 4) Csak csökkentés várható.

Kérem, az alábbi táblázatban részletezze a várható munkaerőigényét!

Munkaerőigény	1.	2.	3.	4.
Munkakör(ök) megnevezése				
Igényelt létszám (fő)				
A munkakör betöltéséhez szükséges követelmények, elvárások:				
A munkakör betöltéséhez szükséges szakma/képesítés megnevezése				
A munkakör betöltéséhez szükséges végzettség szintje <i>(Aláhúzással jelölni!)</i>	a. 8 általános b. szakiskola (szakmunkás) c. középiskola (érettségi bizonyítvány megléte) d. felsőfokú	a. 8 általános b. szakiskola (szakmunkás) c. középiskola (érettségi bizonyítvány megléte) d. felsőfokú	a. 8 általános b. szakiskola (szakmunkás) c. középiskola (érettségi bizonyítvány megléte) d. felsőfokú	a. 8 általános b. szakiskola (szakmunkás) c. középiskola (érettségi bizonyítvány megléte) d. felsőfokú
Szakmai tapasztalat (év)				
Szükséges ismeretek <i>(Aláhúzással jelölni!)</i>	a. számítástechnikai ismeret b. nyelvismeret c. jogosítvány d. egyéb, éspedig:	a. számítástechnikai ismeret b. nyelvismeret c. jogosítvány d. egyéb, éspedig:	a. számítástechnikai ismeret b. nyelvismeret c. jogosítvány d. egyéb, éspedig:	a. számítástechnikai ismeret b. nyelvismeret c. jogosítvány d. egyéb, éspedig:
A foglalkoztatás formája <i>(Aláhúzással jelölni!)</i>	a. Határozott idejű b. Határozatlan idejű	a. Határozott idejű b. Határozatlan idejű	a. Határozott idejű b. Határozatlan idejű	a. Határozott idejű b. Határozatlan idejű
Munkavégzés helye				
Egyéb juttatások <i>(Aláhúzással jelölni!)</i>				
Műszakpótlék:	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs
Rendkívüli munkavégzés, túlóra:	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs
Étkezési hozzájárulás:	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs
Utazási költségtérítés:	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs
Jelenléti prémium, egyéb bónuszrendszer	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs	Van Nincs

VII. Milyen nehézségekkel találkozhatnak a munkaerő-kiválasztás/felvétel során? *(Több válasz is lehetséges, aláhúzással jelölni!)*

- 1) megfelelően motivált munkaerő hiánya

- 2) megfelelően képzett munkaerő hiánya/ szaktudás hiánya
- 3) kellően tapasztalt munkaerő hiánya
- 4) általános munkaerőhiány
- 5) pályakezdő fiatalok hiánya
- 6) egyéb, éspedig:

VIII. Tevékenységük eredményessége szempontjából a jelenlegi és leendő munkavállalók képzéseit mennyire tartják fontosnak?(Aláhúzással jelölni!)

- 1) Nagyon fontosnak tartom.
- 2) Fontosnak tartom.
- 3) Nem tartom annyira fontosnak.
- 4) Egyáltalán nem tartom fontosnak.

IX. A projekt keretében lehetőség nyílik támogatott képzésekben való részvételre. Kérjük, nevezze meg konkrét képzési igényét! (Több válasz is lehetséges, X-szel jelölje a megfelelőt!)

	X	Konkrét képzési igény megnevezése
betanító jellegű képzés		
szakmunkás képzés		
nyelvi képzés		
számítástechnikai képzés		
szakmai továbbképzés		
kompetenciafejlesztő képzés		
egyéb:		

X. Véleménye szerint, melyek a legfontosabb (munkaerő-piaci) eszközök, amelyekkel növelni lehetne a foglalkoztatást a járásban? (Több válasz is lehetséges, aláhúzással jelölni!)

- 1) oktatás minőségének és hatékonyságának javítása
- 2) képző és foglalkoztató intézmények együttműködése
- 3) közfoglalkoztatás
- 4) rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése
- 5) bértámogatás
- 6) munkahelyi képzések/átképzések
- 7) egyéb, éspedig:

Köszönjük válaszait!

2. számú melléklet – Partneri adatlap

FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM PARTNERI ADATLAP

Partner adatok	
Partner neve:	
Partner székhelye:	
Kitöltésért felelős személy neve:	
Kapcsolattartó neve:	
Kapcsolattartó telefonszáma:	
Kapcsolattartó e-mail címe:	

2017 január 1-től indul Vas megye déli térségét összefogó foglalkoztatási paktum pályázat, a TOP- 5.1.2-15 konstrukció keretében, amelyet Vasvár város gondoz. A partnerség kialakítását a projekt előkészítési szakaszában végezzük.

Részt venne az önök szervezete/ vállalkozása a Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együtműködés elnevezésű foglalkoztatási paktumban?

- Igen
 Nem

Amennyiben részt kíván venni a Dél-Vas Megyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együtműködés elnevezésű foglalkoztatási paktumban, kérjük, jelölje, hogy milyen szerepet vállalna?	
paktum partnerség tagja	<input type="checkbox"/>
támogatott foglalkoztatási programban való részvétel munkáltatóként (álláskeresők támogatott foglalkoztatása)	<input type="checkbox"/>
a vállalkozás igényeire szabott képzési és támogatott foglalkoztatási programban való részvétel (gyakorlati képzés lebonyolítása és álláskeresők támogatott foglalkoztatása)	<input type="checkbox"/>
álláskeresők felkészítését szolgáló képzés megvalósítójaként (képzőintézményként)	<input type="checkbox"/>
álláskeresők, célcsoport felkutatásában, mentorolásában	<input type="checkbox"/>
egyéb:	

Vasvár, 2016.

.....
aláírás

3. számú melléklet – A kérdőívet kitöltő szervezetek listája

- "EGYÜTT NÁDASDÉRT" FALUSZÉPÍTŐ ÉS FEJLESZTŐ KULTURÁLIS EGYESÜLET
- BOBA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- BORGÁTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- CELLDÖMÖLK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- CHERNEL KÁLMÁN VÁROSI KÖNYVTÁR
- CSÁKÁNYDOROSZLÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- CSÁKÁNYDOROSZLÓI CIVIL SZERVEZET KÖZHASZNÚ EGYESÜLET
- CSÁNIG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- CSEHIMINDSZENT JÖVŐJÉÉRT ALAPÍTVÁNY
- CSEHIMINDSZENT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- CSEPREG VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- CSODASZARVAS TÁJPARK KÖZHASZNÚ EGYESÜLET
- CSÖRÖTNEK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- DÖBÖRHEGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- DÖRÖSKEI ÖRÖKSÉGÓVÓ FALUSZÉPÍTŐ ÉS FALUFEJLESZTŐ EGYESÜLET
- DUKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- EGYHÁZASHETYE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- ELSŐ VASI ÉLÉSTÁR NONPROFIT KFT.
- FELSŐMARÁC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- GYÖNGYÖSMENTI NONPROFIT KFT.
- HALASTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- HALOGY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- HARASZTIFALU KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- HEGYHÁTHODÁSZ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- HEGYHÁTSZENTMÁRTON KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- HEGYPÁSZTOR KÖR
- HORGÁSZ EGYESÜLET
- HORVÁTZSIDÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- HOSSZÚPERESZTEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- ÍROTKKŐ NATÚRPARKÉRT EGYESÜLET
- IVÁNC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

- JÁNOSHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- JURISICS-VÁR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS VÁRSZÍNHÁZ
- KÁLDI NAPRAFORGÓK EGYYESÜLETE
- KARAKÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KATAFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
- KELÉD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KEMENESMAGASI KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- KEMENESPÁLFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KEMENESSÖMJÉN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KEMENSKÁPOLNA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KEMESTARÓDFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
- KENYERI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KISRÁKOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
- KISSOMLYÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KISZSIDÁNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KÖCSK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- KŐSZEGI VÁROSI MÚZEUM
- KŐSZEGI VÁROSÜZEMELTETŐ NONPROFIT KFT.
- LUKÁCSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MAGYARLAK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MAGYARNÁDALJA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MAGYARSZECSŐD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MAGYARSZOMBATFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MIKOSSZÉPLAK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- MOLNASZECSŐD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- MÓRA FERENC VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM
- NÁDASDI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
- NAGY GÁSPÁR KULTURÁLIS KÖZPONT
- NAGYKÖLKED KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- NAGYMIZDÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- NAP ÍZE SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET
- NEMESCSÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- NEMESKERESZTÚR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- NEMESKOCS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

- NICK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- ÓLMOD KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- OSTFFYASSZONYFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- ŐRÁLLÓK ALAPÍTVÁNY
- ŐRISZENTPÉTER VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- ŐRSÉG HATÁROK NÉLKÜL EGYESÜLET
- ŐRSÉGI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGA
- PANNON KAPU KULTURÁLIS EGYESÜLET
- PECÖL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- PERESZNYE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- PINKAMINDSZENT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- PÓSFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- RÁDÓCKÖLKED KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- RENDELŐINTÉZET SZENTGOTTHÁRD
- RÉPCELAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- RÉPCESZENTGYÖRGY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- SÁG HEGY TÉRSÉGE TURISZTIKAI EGYESÜLET
- SAJTOSKÁL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- SÁRVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- SÁRVÁRI TURISZTIKAI EGYESÜLET
- SZAKONYFALU KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- SZARVASKEND KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- SZELESTE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- SZENTGOTTHÁRD ÉS KISTÉRSÉGE EGYESÍTETT ÓVODÁK ÉS BÖLCSŐDE
- SZENTGOTTHÁRD ÉS TÉRSÉGE TURISZTIKAI EGYESÜLET
- SZENTGOTTHÁRD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- SZENTGOTTHÁRDI CIVIL FÓRUM
- SZENTGOTTHÁRDI IPARI PARK GAZDASÁGFEJLESZTŐ ÉS BERUHÁZÓ KFT.
- SZLOVÉN VIDÉK GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.
- UTIRO TÉRSÉGFEJLESZTŐ EGYESÜLET
- VASALJA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
- VASHOSSZÚFALU KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

- VASI HEGYHÁT - RÁBAMENTE KÖZHASZNÚ TURISZTIKAI EGYESÜLET
- VASI ŐRTORONY KÖZHASZNÚ EGYESÜLET
- VASVÁR VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
- VISZÁK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Kérdőívet nem töltött ki, de csatlakozna a paktumhoz:

- FERGETEG KÖZHASZNÚ NÉPTÁNC EGYESÜLET
- BÜK, BÜKFÜRDŐ KÖZHASZNÚ TURISZTIKAI EGYESÜLET

4. számú melléklet – Konkrét munkaerőigény

Megnevezett pozíciók	Önkormányzat	Egyéb kormányzati fenntartású intézmény és szervezet	Nonprofit szervezet	Összesen
Turisztikai munkatárs	1	0	4	5
Gondnok, településgondozó	8	1	0	9
Szennyvízkezelő	1	0	0	1
Építőipari szakmunkás és faipari szakmunkás	4	0	0	4
Edzőtermi pultos	1	0	0	1
Fazekas szakoktató	2	0	0	2
Titkársági- pénzügyi ügyintéző	2	0	1	3
Múzeumpedagógus-történész	0	1	0	1
Animátor	0	1	2	3
Gépkezelő, technikus	1	1	0	2
Segédmunkás	14	0	2	16
Betanított munka	0	0	1	1
Szellemi dolgozó	1	0	3	4
Művelődésszervező	1	0	0	1
Kőműves	2	0	0	2
Konyhai dolgozó	1	0	0	1
Takarító, házvezető	1	0	5	6
Óvónő, dada, óvodapedagógus	4	3	0	7
Könyvtáros, könyvtáros asszisztens	0	4	0	4
Karbantartó	6	0	0	6
Adminisztrátor	0	0	7	7
Pályázati munkatárs, projekt koordinátor, menedzser	0	0	7	7
Kulturális közfoglalkoztatott	3	0	0	3
Közfoglalkoztatott	0	0	5	5
Közterület fenntartó	2	0	0	2
Állatgondozó	0	1	0	1
Traktoros	0	1	0	1
Növénytermesztő, kertész	3	0	0	3
Rendezvényszervező	0	0	1	1
Röntgen asszisztens	0	1	0	1
Összesen	58	14	38	110